Państwowa Akademia
Nauk Stosowanych
w Krośnie

PROGRAM STUDIÓW

KIERUNEK PIELĘGNIARSTWO

STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA

CYKL KSZTAŁCENIA OD ROKU AKADEMICKIEGO

2026/2027

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA KIERUNKU STUDIÓW.....4

OPIS ZAKŁADANYCH KIERUNKOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ.....10

Anatomia (A1)..... 54
Fizjologia (A2)..... 59
Patologia (A3)..... 64
Genetyka (A4)..... 68
Biochemia i biofizyka (A5)..... 73
Mikrobiologia i parazytologia (A6)..... 78
Farmakologia (A7)..... 83
Radiologia (A8)..... 88
Psychologia (B1)..... 92
Socjologia (B2)..... 98
Pedagogika (B3)..... 103
Prawo medyczne (B4)..... 108
Zdrowie publiczne (B5)..... 113
Etyka zawodu pielęgniarki (B6)..... 118
Współpraca i komunikacja w zespole interprofesjonalnym (B7)..... 122
Język obcy – język angielski (B8)..... 128
Podstawy pielęgniarstwa (C1)..... 132
Promocja zdrowia (C2)..... 149
Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej (C3)..... 154
Dietetyka (C4)..... 167
Organizacja pracy pielęgniarskiej (C5)..... 172
Badanie fizykalne w praktyce zawodowej pielęgniarki (C6)..... 177
Zakażenia szpitalne (C7)..... 185
Zasoby i system informacji w ochronie zdrowia (C8)..... 191
Telemedycyna i e-zdrowie (C9)..... 195
Język migowy (C9)..... 200
Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne (D1)..... 204
Chirurgia, blok operacyjny i pielęgniarstwo chirurgiczne (D2)..... 219
Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne (D3)..... 229
Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne (D4)..... 241
Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne (D5)..... 248
Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne (D6)..... 258
Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne (D7)..... 268
Opieka paliatywna (D8)..... 280

Medycyna ratunkowa i pielęgniarstwo ratunkowe (D9) 291
Anestezjologia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece (D10) 302
Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej (D11) 312
Podstawy rehabilitacji (D12) 321
Badania naukowe w pielęgniarstwie (D13) 324
Przygotowanie do egzaminu dyplomowego (D14) 328
Praktyki zawodowe wybierane indywidualnie przez studenta (F15) 331
Elementy kultury współczesnej (G1) 336
Wychowanie fizyczne (G2) 340
Nowoczesne systemy informatyczne (G3) 344
Łączna liczba godzin oraz punktów ECTS 348

Zestawienie przedmiotów dla kierunku Pielęgniarstwo-studia pierwszego stopnia wraz z przyporządkowaniem w ich obrębie punktów ECTS dla danej dyscypliny nauki oraz procentowym udziałem liczby punktów ECTS dla dyscypliny w ogólnej liczbie punktów ECTS 361

Załącznik nr 1
do Zarządzenia nr 50/25
Rektora Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie z dnia 10 czerwca 2025 roku w sprawie wzorcowej dokumentacji programu studiów dla kierunku studiów

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA KIERUNKU STUDIÓW

Nazwa kierunku studiów:	**Pielęgniarstwo**
Poziom studiów:	**Studia pierwszego stopnia**
Profil:	**Praktyczny**
Forma studiów:	**Stacjonarne**
Czas trwania studiów (liczba semestrów) i łączna liczba godzin:	**6 semestrów, 4840 godzin**
Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie:	**182**
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom:	**Licencjat pielęgniarstwa**
Dziedzina/-y nauki, do której/-ych przyporządkowany jest kierunek studiów:	**Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu**
Dyscyplina/-y naukowa/-e, do której/-ych przyporządkowany jest kierunek studiów:	**Nauki medyczne/Nauki o zdrowiu**
W przypadku programu studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednej dyscypliny należy określić procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdej z dyscyplin w łącznej liczbie punktów ECTS, ze wskazaniem dyscypliny wiodącej:	**Nauki o zdrowiu – 82%** **Nauki medyczne – 18%** **Nauki o zdrowiu – dyscyplina wiodąca**

Termin rozpoczęcia cyklu:	**2026/2027**
Wskazanie związku kierunku studiów ze Strategią PANS w Krośnie:	Zgodnie ze Strategią Uczelnia dąży do zaspokojenia w swoich działaniach potrzeb i oczekiwań otoczenia społeczno-gospodarczego regionu, placówek edukacyjnych, kulturowych i administracyjnych, a także społeczności lokalnej. Misją Uczelni jest zapewnienie wysokiej jakości kształcenia studentów na studiach o profilu praktycznym, w celu przygotowania ich do realizacji osobistych karier zawodowych oraz odpowiedzialnego i twórczego funkcjonowania w społeczeństwie. Ponadto kluczowym jest rozwój dydaktyki w sferze praktycznej oraz realizacja badań naukowych. Kierunek *Pielęgniarstwo* realizuje nauczanie pielęgniarstwa dostosowane do potrzeb środowiska lokalnego, regionu i kraju, uwzględniając także potrzeby rynku pracy oraz otoczenia społecznego. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi umożliwia konstruowanie programu studiów uwzględniających najnowsze osiągnięcia teorii i praktyki pielęgniarskiej. Zakład Pielęgniarstwa tworzy studentom i pracownikom dydaktycznym warunki umożliwiające rozwój zawodowy, mobilność krajową i zagraniczną. Misja kształcenia na kierunku *Pielęgniarstwo* podkreśla podstawową aktywność zawodową pielęgniarki/pielęgniarza i brzmi*:* *„Pielęgnowanie jest najpiękniejszą ze sztuk i wymaga rzetelnej wiedzy, umiejętności zawodowych i postawy opiekuńczej.”*
Informacja na temat uwzględnienia w programie studiów potrzeb społeczno-gospodarczych oraz zgodności zakładanych efektów uczenia się z tymi potrzebami:	Sposób uwzględnienia wyników analizy zgodności zakładanych efektów z potrzebami rynku pracy oparty jest o informacje pozyskiwane przez Centrum Technologiczne Inkubator PANS w Krośnie, oparty jest na opinii pracodawców wchodzących w skład Rady Programowej działającej przy kierunku studiów oraz personalne kontakty kadry naukowo- dydaktycznej.
Ogólne cele kształcenia oraz możliwości zatrudnienia, typowe miejsca pracy i możliwości kontynuacji kształcenia przez absolwentów:	Absolwent kierunku *Pielęgniarstwo* posiada wiedzę ogólną z obszaru nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz wiedzę szczegółową z zakresu pielęgniarstwa.

	Absolwent potrafi: udzielać świadczeń w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób, w tym chorób nowotworowych; rozpoznawać problemy zdrowotne i określać priorytety w opiece pielęgniarskiej; organizować, planować i sprawować całościową i zindywidualizowaną opiekę pielęgniarską nad osobą chorą, niepełnosprawną i umierającą, wykorzystując wskazania aktualnej wiedzy medycznej; udzielać świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych w zakresie określonym w przepisach prawa; decydować o rodzaju i zakresie świadczeń opiekuńczo-pielęgnacyjnych; współpracować z pacjentem, rodziną lub opiekunem pacjenta w realizacji ustalonych celów opieki pielęgniarskiej oraz prowadzonych działań edukacyjnych; przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w celu postawienia diagnozy pielęgniarskiej oraz planowania, realizacji i ewaluacji interwencji pielęgniarskich; przeprowadzić badanie kwalifikacyjne do szczepień ochronnych i wykonywać szczepienia ochronne określone w przepisach prawa, realizować obowiązujące procedury w sytuacji wystąpienia niepożądanego odczynu poszczepiennego (NOP) oraz prowadzić sprawozdawczość w zakresie szczepień ochronnych; wykonać badanie elektrokardiograficzne (EKG) u pacjenta w różnym wieku w spoczynku, interpretować składowe prawidłowego zapisu czynności bioelektrycznej serca oraz rozpoznać cechy elektrokardiograficzne stanów zagrożenia zdrowia i życia; wykonać badanie spirometryczne i dokonać wstępnej oceny wyniku tego badania u pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia; udzielać pierwszej pomocy i podejmować działania ratownicze w ramach resuscytacji krążeniowo-oddechowej; usunąć szwy i pielęgnować ranę, w tym założyć i zmienić opatrunek; przygotować i podać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarskim w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie; wystawiać recepty na leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich; komunikować się z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem oraz z osobami wykonującymi inne zawody medyczne, wykorzystując różne metody i techniki komunikacji oraz przeprowadzać negocjacje w celu rozwiązywania problemów i konfliktów w zespole; dokonywać analizy jakości opieki

	pielęgniarskiej i podejmować działania na rzecz jej poprawy; organizować pracę własną i podległego personelu oraz współpracować w zespołach pielęgniarskich i zespołach interprofesjonalnych; stosować myślenie krytyczne w praktyce zawodowej pielęgniarki. Absolwent jest przygotowany do samodzielnego wykonywania zawodu oraz do pracy w publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej, w tym w: szpitalach, zakładach podstawowej opieki zdrowotnej, hospicjach, jednostkach systemu ratownictwa medycznego, sanatoriach oraz domach opieki społecznej.
Informacja na temat uwzględnienia w programie studiów wniosków z analizy wyników monitoringu karier zawodowych studentów i absolwentów:	**W zakresie zadań związanych z planowaniem karier studentów i prowadzeniem monitoringu karier zawodowych absolwentów** do zadań **Centrum Technologicznego Inkubator PANS w Krośnie należy:** a) inicjowanie i realizacja działań związanych z aktywizacją zawodową studentów, w tym: • wspieranie działań zmierzających do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz planowania kariery zawodowej studentów, • organizacja i prowadzenie grupowych zajęć warsztatowych dla studentów i absolwentów, • organizacja Akademickiego Dnia Nauki, • prowadzenie doradztwa zawodowego (indywidualnego i grupowego), • zapoznanie studentów z technikami poszukiwania pracy oraz standardami rekrutacji, przedstawianie perspektyw rozwoju zawodowego, powiadamianie o możliwościach podnoszenia lub poszerzania kwalifikacji zawodowych, • zamieszczanie materiałów na stronie internetowej biura i w mediach społecznościowych, • współorganizacja seminariów i konferencji; b) inicjowanie i realizacja działań związanych z aktywizacją zawodową dedykowaną Uczelni i jednostkom zewnętrznym, w tym: • prowadzenie bazy danych o absolwentach Uczelni oraz prowadzenie monitoringu losów absolwentów na potrzeby Uczelni, • promocja studentów i absolwentów Uczelni na rynku pracy, • nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów z otoczeniem społeczno-gospodarczym poprzez

	gromadzenie informacji o firmach i instytucjach działających w środowisku lokalnym i w kraju, • pozyskiwanie atrakcyjnych ofert pracy, tworzenie banku ofert pracy, praktyk i staży oraz zbieranie, klasyfikacja i udostępnianie danych o rynku pracy, przeprowadzanie naboru i preselekcji na zlecenie pracodawcy, • pozyskiwanie środków na organizację wykładów, warsztatów i kursów dla studentów, • organizacja Targów Pracy; • prowadzenie działań na rzecz aktywizacji zawodowej studentów i absolwentów zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy; • sporządzanie sprawozdań z zakresu prowadzonych spraw. Informacje, które uzyskuje uczelnia na temat monitorowania losów zawodowych absolwentów przekazywane są władzom uczelni, dyrektorom instytutów oraz kierownikom poszczególnych zakładów. Wyniki uzyskiwane z monitoringu losów absolwentów mogą być jednym z kilku czynników wpływających na wprowadzenie ewentualnych zmian w programach studiów.
Informacja na temat uwzględnienia w programie studiów wymagań i zaleceń komisji akredytacyjnych, w szczególności Polskiej Komisji Akredytacyjnej:	Zalecenia powizytacyjne Krajowej Rady Akredytacyjnej Szkół Pielęgniarek i Położnych oraz Polskiej Komisji Akredytacyjnej zostają uwzględniane przy projektowaniu programów studiów.
Informacja na temat uwzględnienia w programie studiów przykładów dobrych praktyk:	• Wdrożenie elementów „Modelu współpracy pomiędzy Uczelnią kształcącą na kierunku Pielęgniarstwo a podmiotami leczniczymi", który powstał w ramach projektu pt.: „*Rozwój kompetencji pielęgniarskich*", współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (POWER) we współpracy z Departamentem Pielęgniarek i Położnych Ministerstwa Zdrowia • Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów na kierunku Pielęgniarstwo

	• Kształcenie metodą symulacji medycznej na kierunku Pielęgniarstwo
Informacja na temat współdziałania w zakresie przygotowania programu studiów z interesariuszami zewnętrznymi:	Zasady współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w tworzeniu oraz doskonaleniu programu studiów reguluje ogólnouczelniana procedura Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, dotycząca współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym ma na celu: • prowadzenie okresowej analizy mocnych i słabych stron kształcenia poprzez pracodawców • wspólne opracowywanie procedur/ scenariuszy do prowadzenia zajęć uwzględniając procedury jakościowe obowiązujące w podmiotach leczniczych • wspólne opracowywanie programów studiów dla kierunku Pielęgniarstwo • określanie tematyki prac dyplomowych Konsultacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym służą gromadzeniu informacji użytecznych dla zapewniania jakości kształcenia w Uczelni, a w szczególności informacji na temat: • aktualnych potrzeb i wymogów rynku pracy • przygotowania do pracy zawodowej absolwentów • organizacji kształcenia praktycznego
Opis kompetencji oczekiwanych od kandydata ubiegającego się o przyjęcie na studia:	Świadectwo dojrzałości lub inny dokument uznany za równoważny polskiemu świadectwu dojrzałości. Zaświadczenie lekarskie wydane przez lekarza medycyny pracy o braku przeciwwskazań do podjęcia nauki na kierunku *Pielęgniarstwo*.

OPIS ZAKŁADANYCH KIERUNKOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

2026/2027

PIELĘGNIARSTWO

STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA

Tabela odniesień kierunkowych efektów uczenia się [KEU] do charakterystyk efektów uczenia się [CEU]

Nazwa kierunku studiów:	Pielęgniarstwo
Dziedzina/-y nauki:	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu
Dyscyplina/-y nauki:	Nauki medyczne/Nauki o zdrowiu
Poziom studiów:	Studia pierwszego stopnia
Profil studiów:	Praktyczny
Tytuł zawodowy*:*	Licencjat pielęgniarstwa

Opis zakładanych kierunkowych efektów uczenia się dla kierunku studiów, poziomu i profilu uwzględnia efekty uczenia się zdefiniowane w postaci uniwersalnych charakterystyk poziomów 6 i 7 pierwszego stopnia typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach systemu szkolnictwa wyższego określone w załączniku do ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 2153) oraz w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz.U. poz. 2218)

Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu

Dyscypliny:

*** 3.2. nauki medyczne**

*** 3.4. nauki o zdrowiu**

Symbol efektu uczenia się dla kierunku studiów [KEU]	Po ukończeniu studiów pierwszego stopnia na kierunku **Pielęgniarstwo**, w kategorii:	Odniesienie do charakterystyk efektów uczenia się [CEU]:	
		pierwszego stopnia	drugiego stopnia
			Efekty z części I
w zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:			
A – NAUKI PRZEDKLINICZNE			
A.W1.	budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górne i dolne, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno- -stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ krwiotwórczy, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układ płciowy męski i	P6U_W	P6S_WG/3.2

	żeński, układ nerwowy, narządy zmysłów, powłoka wspólna);		
A.W2.	neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie człowieka;	P6U_W	P6S_WG/3.2
A.W3.	fizjologię poszczególnych układów i narządów organizmu człowieka: układu kostno- -stawowo-mięśniowego, układu krążenia, układu krwiotwórczego, układu oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowego, układu płciowego męskiego i żeńskiego, układu nerwowego, układu hormonalnego, układu immunologicznego oraz narządów zmysłów i powłoki wspólnej;	P6U_W	P6S_WG/3.2
A.W4	udział układów i narządów organizmu człowieka w utrzymaniu jego homeostazy oraz zmiany w funkcjonowaniu organizmu człowieka jako całości w przypadku zaburzenia jego homeostazy;	P6U_W	P6S_WG/3.2
A.W5.	podstawy działania układów regulacji oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego w utrzymaniu homeostazy;	P6U_W	P6S_WG/3.2
A.W6.	mechanizmy odporności wrodzonej i nabytej, humoralnej i komórkowej;	P6U_W	P6S_WG/3.2
A.W7.	podstawowe pojęcia z zakresu patologii organizmu człowieka;	P6U_W	P6S_WG/3.2
A.W8.	czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne oraz ich wpływ na organizm człowieka;	P6U_W	P6S_WG/3.2
A.W9.	zagadnienia z zakresu patologii szczegółowej układów organizmu człowieka: układu kostno-stawowo-mięśniowego, układu krążenia, układu krwiotwórczego, układu oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowego, układu płciowego	P6U_W	P6S_WG/3.2

	męskiego i żeńskiego, układu nerwowego, układu hormonalnego, układu immunologicznego oraz zaburzeń metabolicznych, gospodarki wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej;		
A.W10.	podstawy zaburzeń w funkcjonowaniu układu immunologicznego: alergie, choroby autoimmunologiczne, immunologia nowotworów;	P6U_W	P6S_WG/3.2
A.W11.	uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh;	P6U_W	P6S_WG/3.2
A.W12.	problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie;	P6U_W	P6S_WG/3.2
A.W13.	budowę chromosomów i molekularne podłoże mutagenezy;	P6U_W	P6S_WG/3.2
A.W14.	zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech i dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej;	P6U_W	P6S_WG/3.2
A.W15.	nowoczesne techniki badań genetycznych;	P6U_W	P6S_WG/3.2
A.W16.	podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne);	P6U_W	P6S_WG/3.2
A.W17.	mechanizmy regulacji i biofizyczne podstawy funkcjonowania metabolizmu w organizmie człowieka;	P6U_W	P6S_WG/3.2
A.W18.	rolę witamin, aminokwasów, nukleozydów, monosacharydów, kwasów karboksylowych i ich pochodnych, wchodzących w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynach ustrojowych;	P6U_W	P6S_WG/3.2
A.W19.	wpływ na organizm człowieka czynników zewnętrznych takich jak temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz	P6U_W	P6S_WG/3.2

	promieniowanie jonizujące, w tym radonu występującego w środowisku;		
A.W20.	podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii oraz metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej;	P6U_W	P6S_WG/3.2
A.W21.	klasyfikację drobnoustrojów z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobiocie fizjologicznej człowieka;	P6U_W	P6S_WG/3.2
A.W22.	poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania, powodowane przez nie przemiany w organizmie człowieka i działania uboczne;	P6U_W	P6S_WG/3.2
A.W23.	podstawowe zasady farmakoterapii;	P6U_W	P6S_WG/3.2
A.W24.	poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postacie i drogi ich podawania;	P6U_W	P6S_WG/3.2
A.W25.	wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków;	P6U_W	P6S_WG/3.2
A.W26.	działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji, i procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków;	P6U_W	P6S_WG/3.2
A.W27.	zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich;	P6U_W	P6S_WG/3.2
A.W28.	zasady leczenia krwią, jej składnikami i środkami krwiozastępczymi;	P6U_W	P6S_WG/3.2
A.W29.	metody obrazowania i zasady przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej.	P6U_W	P6S_WG/3.2
B – NAUKI SPOŁECZNE I HUMANIZM W PIELĘGNIARSTWIE			
B.W1.	psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, jego zachowania prawidłowe i zaburzone;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W2.	problematykę relacji człowiek – środowisko społeczne, zachowania adaptacyjne i mechanizmy	P6U_W	P6S_WK/3.4

	funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych;		
B.W3.	zasady diagnozowania, planowania, realizowania i oceniania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, operacyjnym, pediatrycznym, położniczo-ginekologicznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w szpitalnym oddziale ratunkowym, w intensywnej opiece, opiece paliatywnej i opiece długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W4.	etapy rozwoju psychicznego człowieka i prawidłowości występujące na poszczególnych etapach tego rozwoju;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W5.	pojęcia emocji, motywacji, temperamentu i osobowości, cechy osobowości zdrowej, zaburzenia osobowości;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W6.	istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele, style i bariery w komunikacji interpersonalnej;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W7.	teorie stresu psychologicznego, zależności między stresem a stanem zdrowia oraz inne psychologiczne determinanty zdrowia;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W8.	podejście salutogenetyczne i podejście patogenetyczne do zdrowia i choroby;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W9.	procesy adaptacji człowieka do życia z chorobą przewlekłą lub o niepomyślnym rokowaniu i uwarunkowania tych procesów;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W10.	znaczenie wsparcia społecznego i psychologicznego w zdrowiu i chorobie oraz w sytuacjach szczególnych w opiece zdrowotnej;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W11.	techniki radzenia sobie ze stresem, redukowania lęku, metody relaksacji oraz mechanizmy powstawania	P6U_W	P6S_WK/3.4

	zespołu wypalenia zawodowego i zapobiegania jego powstaniu;		
B.W12.	pojęcia oraz zasady funkcjonowania rodziny, grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W13.	wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W14.	zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W15.	pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W16.	zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć i wiek;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W17.	aktualne i prognozowane zmiany społeczne wpływające na funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia oraz warunki wykonywania zawodu pielęgniarki;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W18.	postawy społeczne wobec zdrowia i systemu ochrony zdrowia;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W19.	podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego chorowania, zdrowienia, hospitalizacji i umierania;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W20.	problematykę prowadzenia edukacji zdrowotnej;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W21.	metodykę edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży, dorosłych i osób starszych;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W22.	podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawa w funkcjonowaniu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy;	P6U_W	P6S_WG/3.4
B.W23.	podstawowe regulacje prawne z zakresu systemu ochrony zdrowia, w tym z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego, obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej	P6U_W	P6S_WG/3.4

B.W24.	podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki, w tym prawa i obowiązki pielęgniarki oraz formy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki, organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W25.	zasady odpowiedzialności pracowniczej, zawodowej, cywilnej i karnej związanej z wykonywaniem zawodu pielęgniarki z uwzględnieniem zdarzenia niepożądanego, przewinienia zawodowego i błędu medycznego;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W26.	prawa człowieka, prawa dziecka i prawa pacjenta;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W27.	pojęcie zdrowia publicznego i zadania z zakresu zdrowia publicznego;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W28.	kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W29.	podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W30.	istotę profilaktyki i prewencji chorób;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W31.	zasady funkcjonowania systemów opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz warunki dostępu do świadczeń zdrowotnych;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W32.	swoiste zagrożenia zdrowia występujące w środowisku zamieszkania, nauczania i wychowania oraz pracy;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W33.	międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems, ICD-10), funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (International Classification of Functioning, Disability and Health, ICF) oraz procedur medycznych	P6U_W	P6S_WK/3.4

B.W34.	przedmiot etyki ogólnej i zawodowej pielęgniarki;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W35.	istotę podejmowania decyzji etycznych i zasady rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarki;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W36.	problematykę etyki normatywnej, w tym wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarki;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W37	odrębności kulturowe i religijne oraz wynikające z nich potrzeby pacjentów, ich rodzin lub opiekunów oraz zasady interwencji pielęgniarskich zgodnych z etyką zawodową;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W38.	Kodeks etyki dla pielęgniarek Międzynarodowej Rady Pielęgniarek (International Council of Nurses, ICN) i Kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej Rzeczypospolitej Polskiej;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W39.	priorytety pracy zespołowej i czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W40.	znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy zespołu;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W41.	rolę przywództwa i style zarządzania w pracy zespołowej oraz ich wady i zalety;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W42.	proces podejmowania decyzji w zespole;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W43.	metody samooceny pracy zespołu;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W44.	czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów w zespole;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W45.	zasady efektywnego komunikowania się w zespołach interprofesjonalnych;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W46.	zasady nawiązywania kontaktu z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem, budowania relacji i przekazywania informacji pacjentowi lub osobie upoważnionej oraz metody usprawniające komunikację z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	P6U_W	P6S_WK/3.4

B.W47.	zasady komunikowania się z pacjentem odmiennym kulturowo i o odmiennej orientacji seksualnej, pacjentem niedowidzącym i niewidzącym oraz niedosłyszącym i niesłyszącym;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W48.	znaczenie perspektywy pacjenta w opiece pielęgniarskiej, motywowania pacjenta do przestrzegania zaleceń i prozdrowotnego stylu życia;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W49.	metody okazywania empatii pacjentowi, jego rodzinie lub opiekunowi;	P6U_W	P6S_WK/3.4
B.W50.	zasady postępowania oraz radzenia sobie w przypadku mobbingu, dyskryminacji i innych zachowań patologicznych w środowisku pracy.	P6U_W	P6S_WK/3.4
C – NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ			
C.W1.	uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarskiej i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W2.	pojęcie pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia oraz rolę pacjenta w realizacji opieki pielęgniarskiej;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W3.	definicję zawodu pielęgniarki według Międzynarodowej Rady Pielęgniarek (ICN), funkcje i zadania zawodowe pielęgniarki według Światowej Organizacji Zdrowia (World Health Organization, WHO);	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W4.	proces pielęgnowania (definicję, etapy, zasady) oraz metody organizacji pracy, w tym w ramach podstawowej opieki pielęgniarskiej (primary nursing), jej istotę i odrębności, z uwzględnieniem ich wpływu na jakość opieki pielęgniarskiej i rozwój praktyki pielęgniarskiej;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W5.	klasyfikacje praktyki pielęgniarskiej (Międzynarodowa Klasyfikacja Praktyki Pielęgniarskiej International Classification for Nursing Practice, ICNP, oraz Międzynarodowa	P6U_W	P6S_WK/3.4

	Klasyfikacja Diagnoz Pielęgniarskich według NANDA NANDA's International Nursing Diagnoses, North American Nursing Diagnosis Association, NANDA);		
C.W6.	istotę opieki pielęgniarskiej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman);	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W7.	istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, niebezpieczeństwa, obowiązujące zasady i technikę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarskich w ramach świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych zgodnie z obowiązującymi wytycznymi;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W8.	zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą i chorym, w tym o niepomyślnym rokowaniu;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W9.	zakres i charakter opieki pielęgniarskiej w przypadku deficytu samoopieki, zaburzonego komfortu i zaburzonej sfery psychoruchowej pacjenta;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W10.	zakres opieki pielęgniarskiej i interwencji pielęgniarskich w wybranych diagnozach pielęgniarskich;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W11.	udział pielęgniarki w zespole interprofesjonalnym w procesie promocji zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W12.	zasady udzielania pomocy w stanach zagrożenia zdrowotnego;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W13.	koncepcje i założenia promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W14.	zadania pielęgniarki w promocji zdrowia i zasady konstruowania programów promocji zdrowia;	P6U_W	P6S_WK/3.4

C.W15.	strategie promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, krajowym i światowym;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W16.	organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach, z uwzględnieniem zadań i uprawnień zawodowych pielęgniarki oraz innych pracowników systemu ochrony zdrowia;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W17.	warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń pielęgniarskich w podstawowej opiece zdrowotnej;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W18.	metody oceny środowiska zamieszkania, nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych i planowania opieki;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W19.	zasady koordynowania procesu udzielania świadczeń zdrowotnych w podstawowej opiece zdrowotnej;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W20.	szczepienia ochronne i rodzaje szczepionek wynikające z obowiązującego programu szczepień ochronnych w Rzeczypospolitej Polskiej oraz ich działanie;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W21.	standardy przeprowadzania badań kwalifikacyjnych do szczepień ochronnych przeciw grypie, wirusowemu zapaleniu wątroby (WZW), tężcowi, COVID-19 i wykonywania szczepień ochronnych przeciw grypie, WZW, tężcowi, COVID-19, pneumokokom, wściekliźnie oraz innych obowiązkowych i zalecanych szczepień ochronnych zgodnie z przepisami prawa w zakresie szczepień ochronnych, z zapewnieniem zasad bezpieczeństwa pacjentowi oraz sobie;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W22.	procedury stosowane w sytuacji wystąpienia NOP oraz zasady prowadzenia sprawozdawczości w zakresie szczepień ochronnych	P6U_W	P6S_WG/3.2, 3.4

C.W23.	zapotrzebowanie na energię, składniki odżywcze i wodę u człowieka zdrowego oraz chorego w różnym wieku i stanie zdrowia;	P6U_W	P6S_WG/3.2,3.4
C.W24.	zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku, żywienia dojelitowego i pozajelitowego oraz podstawy edukacji żywieniowej;	P6U_W	P6S_WG/3.2,3.4
C.W25.	klasyfikację i rodzaje diet;	P6U_W	P6S_WG/3.2,3.4
C.W26.	zasady oceny stanu odżywienia oraz przyczyny i rodzaje niedożywienia;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W27.	podstawy dietoterapii w najczęściej występujących chorobach dietozależnych u dzieci i dorosłych;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W28.	środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W29.	pojęcia stanowiska pracy, zakresu obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności na pielęgniarskich stanowiskach pracy;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W30.	przepisy prawa dotyczące czasu pracy, pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy i obciążenia na pielęgniarskich stanowiskach pracy;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W31.	podstawowe metody organizacji opieki pielęgniarskiej i ich znaczenie dla zapewnienia jakości tej opieki;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W32.	podstawy zarządzania, etapy planowania pracy własnej i podległego personelu;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W33.	zakresy uprawnień zawodowych i kwalifikacje w pielęgniarstwie, możliwości planowania kariery zawodowej i uwarunkowania własnego rozwoju zawodowego;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W34.	uwarunkowania zapewnienia jakości opieki pielęgniarskiej oraz zasady zarządzania jakością tej opieki;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W35.	zasady tworzenia i rozwoju różnych form działalności zawodowej pielęgniarki;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W36.	pojęcie, zasady i sposób badania podmiotowego i jego dokumentowania;	P6U_W	P6S_WK/3.4

C.W37.	system opisu objawów i dolegliwości pacjenta według schematów OLD CART (Onset – objawy/dolegliwości, Location – umiejscowienie, Duration – czas trwania, Character – charakter, Agravating/Alleviating factors – czynniki nasilające/łagodzące, Radiation – promieniowanie, Timing – moment wystąpienia), FIFE (Feelings – uczucia, Ideas – idee, Function – funkcja, Expectations – oczekiwania), SAMPLE (Symptoms – objawy, Allergies – alergie, Medications – leki, Past medical history – przebyte choroby/przeszłość medyczna, Last meal – ostatni posiłek, Events prior to injury/ilness – zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem);	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W38.	system opisu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki sprawowanej przez pielęgniarkę PES (Problem – problem, Etiology – etiologia, Symptom – objaw);	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W39.	znaczenie uwarunkowań kulturowych i społecznych w ocenie stanu zdrowia;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W40.	metody i techniki kompleksowego badania fizykalnego i jego dokumentowania;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W41.	zasady przygotowania pacjenta do badania EKG i technikę wykonania badania EKG, EKG prawokomorowego oraz EKG z odprowadzeniami dodatkowymi;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W42.	zasady rozpoznawania w zapisie EKG załamków P, Q, R, S, T, U cech prawidłowego zapisu i cech podstawowych zaburzeń (zaburzenia rytmu serca, zaburzenia przewodnictwa, elektrolitowe, niedokrwienie i martwica mięśnia sercowego);	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W43.	rodzaj sprzętu i sposób jego przygotowania do wykonania spirometrii oraz zasady wykonania tego badania;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W44.	znaczenie wyników badania podmiotowego i badania fizykalnego	P6U_W	P6S_WK/3.4

	w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej;		
C.W45.	sposoby przeprowadzania badania podmiotowego i badania fizykalnego przez pielęgniarkę z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności oraz sposoby gromadzenia danych o stanie zdrowia pacjenta z wykorzystaniem technologii cyfrowych;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W46.	pojęcie zakażeń związanych z opieką zdrowotną, ich źródła, patogeny zakażeń szpitalnych, ich rezerwuary, drogi szerzenia się i łańcuch epidemiczny;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W47.	organizację nadzoru nad zakażeniami w podmiocie leczniczym oraz metody kontroli zakażeń, z uwzględnieniem roli pielęgniarki epidemiologicznej;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W48.	zasady profilaktyki oraz mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu odcewnikowym krwi, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu układu moczowego, zakażeniu układu pokarmowego o etiologii Clostridioides difficile, zakażeniu miejsca operowanego, zakażeniu ran przewlekłych i zakażeniu ogólnoustrojowym oraz zasady postępowania aseptycznego i antyseptycznego w zapobieganiu zakażeniom szpitalnym;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W49.	zasady budowy i funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej (SIM), dziedzinowych systemów teleinformatycznych oraz rejestrów medycznych, a także zasady ich współdziałania;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W50.	metody, narzędzia i techniki pozyskiwania danych oraz ich wykorzystanie w praktyce zawodowej pielęgniarki;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W51.	podstawy języka migowego, znaki daktylograficzne i ideograficzne, w zakresie niezbędnym do gromadzenia	P6U_W	P6S_WK/3.4

	informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta;		
C.W52.	systemy telemedyczne i e-zdrowia oraz ich znaczenie dla usprawnienia udzielania świadczeń zdrowotnych, w tym świadczeń pielęgniarskich;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W53.	rodzaje systemów telemedycznych z uwzględnieniem podziału na systemy synchroniczne i asynchroniczne;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W54.	narzędzia techniczne wykorzystywane w systemach telemedycznych i e-zdrowia;	P6U_W	P6S_WK/3.4
C.W55.	zakres i zasady udziału pielęgniarki w udzielaniu świadczeń zdrowotnych przy użyciu systemów telemedycznych i e-zdrowia.	P6U_W	P6S_WK/3.4
D – NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ			
D.W1.	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;	P6U_W	P6S_WK/3.2, 3.4
D.W2.	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach, w tym w chorobach nowotworowych;	P6U_W	P6S_WG/3.2, 3.4
D.W3.	rodzaje badań diagnostycznych, ich znaczenie kliniczne i zasady ich zlecania oraz uprawnienia zawodowe pielęgniarki w zakresie wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych;	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W4.	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w ich trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	P6U_W	P6S_WK/3.2, 3.4
D.W5.	zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych;	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W6.	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy organizmu pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	P6U_W	P6S_WG/3.2, 3.4

D.W7.	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową);	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W8.	standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W9.	reakcje pacjenta w różnym wieku na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W10.	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym);	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W11.	zasady żywienia pacjentów z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przedi pooperacyjnych według obowiązujących wytycznych, zaleceń i protokołów (Enhanced Recovery After Surgery, ERAS);	P6U_W	P6S_WG/3.4
D.W12.	rodzaje i zasady stosowania środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego w określonych stanach klinicznych;	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W13.	zasady opieki nad pacjentami z przetokami odżywczymi, w szczególności przezskórną endoskopową gastrostomią (Percutaneous Endoscopic Gastrostomy, PEG), gastostomią, mikrojejunostomią, przetokami wydalniczymi (kolostomią, ileostomią, urostomią) oraz przetokami powstałymi w wyniku powikłań;	P6U_W	P6S_WG/3.2, 3.4
D.W14.	zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia	P6U_W	P6S_WG/3.2, 3.4

	oraz zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom;		
D.W15.	czynniki zwiększające ryzyko okołooperacyjne;	P6U_W	P6S_WK/3.2, 3.4
D.W16.	zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym obejmującej monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym;	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W17.	metody i skale oceny bólu ostrego i oceny poziomu sedacji;	P6U_W	P6S_WG/3.2,3.4
D.W18	patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku rozwojowego: chorób układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, układu moczowego, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i chorób krwi;	P6U_W	P6S_WK/3.2, 3.4
D.W19.	patofizjologię, objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka, w tym wcześniaka oraz istotę opieki pielęgniarskiej w tym zakresie;	P6U_W	P6S_WG/3.4
D.W20.	cel i zasady opieki prekoncepcyjnej oraz zasady planowania opieki nad kobietą w ciąży fizjologicznej;	P6U_W	P6S_WK/3.2, 3.4
D.W21.	okresy porodu, zasady postępowania w sytuacji porodu nagłego oraz zasady opieki nad kobietą w połogu;	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W22.	etiopatogenezę schorzeń ginekologicznych;	P6U_W	P6S_WG/3.4
D.W23.	proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym;	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W24.	patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku podeszłego: zespołu otępiennego, majaczenia, depresji, zaburzeń chodu i równowagi, niedożywienia, osteoporozy, hipotonii ortostatycznej, chorób narządu wzroku i narządu słuchu, inkontynencji oraz urazów doznanych w wyniku upadków;	P6U_W	P6S_WK/3.4

D.W25.	narzędzia i skale do całościowej oceny geriatrycznej i oceny wsparcia osób starszych oraz ich rodzin lub opiekunów;	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W26.	zasady usprawniania i aktywizacji osób starszych;	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W27.	metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności;	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W28.	etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych u dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym osób starszych;	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W29.	możliwości budowania relacji terapeutycznej, stosowania komunikacji terapeutycznej, psychoterapii elementarnej i innych metod wsparcia oraz terapii pacjentów z zaburzeniami psychicznymi (dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym osób starszych), z uwzględnieniem wszystkich poziomów świadczeń zdrowotnych (ambulatoryjnych, pośrednich, szpitalnych oraz w środowisku życia pacjenta);	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W30.	zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego;	P6U_W	P6S_WK/3.2, 3.4
D.W31.	standardy i procedury postępowania w stanach nagłych oraz obowiązujące wytyczne Polskiej Rady Resuscytacji (Polish Resuscitation Council, PRC) i Europejskiej Rady Resuscytacji (European Resuscitation Council, ERC);	P6U_W	P6S_WG/3.2, 3.4
D.W32.	algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (Basic Life Support, BLS) i zaawansowanych zabiegów resuscytacyjnych (Advanced Life Support, ALS) zgodnie z wytycznymi PRC i ERC;	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W33.	zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne;	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W34.	procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach	P6U_W	P6S_WK/3.4

	masowych, katastrofach i innych sytuacjach szczególnych oraz zasady zapewnienia bezpieczeństwa osobom udzielającym pomocy, poszkodowanym i świadkom zdarzenia;		
D.W35.	zadania realizowane na stanowisku pielęgniarki w szpitalnym oddziale ratunkowym;	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W36.	zasady przyjęcia chorego do szpitalnego oddziału ratunkowego i systemy segregacji medycznej mające zastosowanie w tym oddziale;	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W37.	postępowanie ratownicze w szpitalnym oddziale ratunkowym w schorzeniach nagłych w zależności od jednostki chorobowej oraz wskazania do przyrządowego udrażniania dróg oddechowych metodami nadgłośniowymi;	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W38.	metody znieczulenia i zasady opieki nad pacjentem po znieczuleniu;	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W39.	patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, zaburzenia układu nerwowego, wstrząs, sepsa);	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W40.	działania prewencyjne zaburzeń snu u chorego, w tym w intensywnej opiece, oraz stany deliryczne, ich przyczyny i następstwa;	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W41.	zasady profilaktyki powikłań związanych ze stosowaniem inwazyjnych technik diagnostycznych i terapeutycznych u pacjentów w stanie zagrożenia życia;	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W42.	proces umierania, objawy zbliżającej się śmierci i zasady opieki w ostatnich godzinach życia pacjentów z chorobami niepoddającymi się leczeniu;	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W43.	organizację udzielania świadczeń zdrowotnych, zasady przyjęć i pobytu pacjentów w zakładach opieki długoterminowej;	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W44.	rolę i zadania pielęgniarki opieki długoterminowej w zapewnieniu	P6U_W	P6S_WK/3.4

	kompleksowej opieki i leczenia pacjentów oraz zasady współpracy z instytucjami opieki zdrowotnej i społecznej;		
D.W45.	światowe kierunki rozwoju opieki długoterminowej z uwzględnieniem wykorzystania najnowszych technologii medycznych i cyfrowych;	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W46.	podstawowe kierunki rehabilitacji leczniczej i zawodowej;	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W47.	przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w różnych chorobach;	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W48.	znaczenie badań naukowych dla praktyki pielęgniarskiej i rozwoju zawodu pielęgniarki;	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W49.	pielęgniarskie organizacje naukowe i ich rolę w badaniach naukowych;	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W50.	przedmiot, cel i obszar badań naukowych oraz paradygmaty pielęgniarstwa;	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W51.	metody i techniki prowadzenia badań naukowych w pielęgniarstwie;	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W52.	zasady etyki w prowadzeniu badań naukowych i podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa autorskieg	P6U_W	P6S_WK/3.4
D.W53.	podstawowe zasady udziału pacjentów i personelu medycznego w badaniach klinicznych.	P6U_W	P6S_WK/3.4
G – GRUPA PRZEDMIOTÓW OGÓLNYCH **EFEKTY DODATKOWE**			
G.W1.	podstawy z zakresu kultury współczesnej polskiej i zagranicznej, umie rozpoznawać jej przejawy, nurty i najbardziej charakterystyczne cechy, zwraca uwagę na nowe formy kultury audiowizualnej i przejawy zachowań społecznych	P6U_W	P6S_WG/3.4
G.W2.	zasady oczekiwanych w życiu zawodowym kompetencji społecznych i kulturowo-komunikacyjnych, zna i rozumie reguły etykiety, rozumie mechanizmy kontaktów	P6U_W	P6S_WG/3.4
G.W3.	temat pożądanych społecznie i utrwalonych w polskiej kulturze wzorców zachowań obowiązujących w	P6U_W	P6S_WG/3.4

	różnych okolicznościach oficjalnych, zawodowych i towarzyskich, w szczególności w aspekcie komunikacyjnym		
G.W4.	zna zasady bezpiecznego korzystania z obiektów sportowych i sprzętu sportowego	P6U_W	P6S_WG/3.4
G.W5.	zna zasady przygotowania organizmu do wysiłku fizycznego	P6U_W	P6S_WG/3.4
G.W6.	zna znaczenie higieny osobistej po zajęciach sportowych	P6U_W	P6S_WG/3.4
G.W7.	charakterystykę systemów HIS oraz CIS w ochronie zdrowia, moduły oraz zadania w szpitalnym systemie AMMS	P6U_W	P6S_WG/3.4
G.W8.	podstawy prawa regulującego urządzenia medyczne i ich klasyfikację	P6U_W	P6S_WG/3.4
G.W9.	integrację z urządzeniami medycznymi, wdrożenia standardów interoperacyjności oraz zapewnienie zgodności z wymaganiami prawno-regulacyjnymi.	P6U_W	P6S_WG/3.4
w zakresie umiejętności absolwent potrafi:			
A – NAUKI PRZEDKLINICZNE			
A.U1.	posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego;	P6U_U	P6S_UW/3.2
A.U2.	interpretować procesy fizjologiczne, ze szczególnym uwzględnieniem neurohormonalnej regulacji procesów fizjologicznych;	P6U_U	P6S_UW/3.2
A.U3.	opisywać zmiany w funkcjonowaniu organizmu człowieka jako całości w sytuacji zaburzenia jego homeostazy;	P6U_U	P6S_UW/3.2
A.U4.	łączyć zmiany morfologiczno-czynnościowe w obrębie tkanek, narządów i układów z objawami klinicznymi i wynikami badań diagnostycznych oraz wskazywać konsekwencje rozwijających się zmian patologicznych dla organizmu człowieka;	P6U_U	P6S_UW/3.2

A.U5.	szacować ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych;	P6U_U	P6S_UW/3.2, 3.4
A.U6.	wykorzystywać uwarunkowania chorób genetycznych w profilaktyce chorób;	P6U_U	P6S_UW/3.2
A.U7.	współuczestniczyć w doborze metod diagnostycznych w poszczególnych stanach klinicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu biochemii i biofizyki;	P6U_U	P6S_UW/3.2
A.U8.	współuczestniczyć w zapobieganiu błędom przedlaboratoryjnym;	P6U_U	P6S_UW/3.2
A.U9.	właściwie interpretować wyniki badań laboratoryjnych;	P6U_U	P6S_UW/3.2
A.U10.	rozpoznawać najczęściej spotykane mikroorganizmy patogenne oraz pasożyty człowieka na podstawie ich budowy, fizjologii, cykli życiowych oraz wywoływanych przez nie objawów chorobowych;	P6U_U	P6S_UW/3.2
A.U11.	zaplanować i wykonać podstawowe działania z zakresu diagnostyki mikrobiologicznej oraz zinterpretować uzyskane wyniki;	P6U_U	P6S_UW/3.2
A.U12	szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych;	P6U_U	P6S_UW/3.2
A.U13	posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych;	P6U_U	P6S_UW/3.2
A.U14	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza;	P6U_U	P6S_UW/3.2
A.U15	obliczać dawki leków zgodnie z charakterystyką produktu leczniczego;	P6U_U	P6S_UW/3.2
A.U16	stosować zasady ochrony radiologicznej.	P6U_U	P6S_UW/3.2
B – NAUKI SPOŁECZNE I HUMANIZ W PIELĘGNIARSTWIE			
B.U1.	rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne;	P6U_U	P6S_UW/3.4

B.U2.	rozpoznawać zaburzenia w funkcjonowaniu społecznym człowieka oraz oceniać proces adaptacji człowieka w różnych kontekstach zdrowia i choroby, a także wskazywać rolę wsparcia społecznego i psychologicznego w opiece nad człowiekiem zdrowym i chorym;	P6U_U	P6S_UW/3.4
B.U3.	oceniać związek choroby i hospitalizacji ze stanem fizycznym i psychicznym człowieka;	P6U_U	P6S_UW/3.4
B.U4.	oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych takich jak stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba, przemoc fizyczna, przemoc seksualna, wprowadzać elementarne formy pomocy psychologicznej oraz informować o specjalistycznych formach pomocy;	P6U_U	P6S_UK/3.4
B.U5.	identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się w sytuacjach trudnych, wykazywać umiejętność aktywnego słuchania oraz tworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu interprofesjonalnego;	P6U_U	P6S_UK/3.4
B.U6.	wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w praktyce pielęgniarskiej;	P6U_U	P6S_UK/3.4
B.U7.	wskazywać i stosować właściwe techniki redukowania lęku i metody relaksacyjne;	P6U_U	P6S_UK/3.4
B.U8.	stosować techniki zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego oraz rozwijać zasoby osobiste umożliwiające radzenie sobie z zespołem wypalenia zawodowego;	P6U_U	P6S_UO/3.4
B.U9.	stosować techniki radzenia sobie w sytuacjach trudnych w pracy zawodowej pielęgniarki takich jak ciężka choroba pacjenta, śmierć, błąd medyczny, przemoc fizyczna i psychiczna;	P6U_U	P6S_UW/3.4
B.U10.	proponować działania zapobiegające dyskryminacji, rasizmowi i dysfunkcjonalnościom w różnych	P6U_U	P6S_UW/3.4

	grupach społecznych w oparciu o zasady humanizmu;		
B.U11.	diagnozować czynniki wpływające na sytuację zdrowotną jednostki w obrębie rodziny i społeczności lokalnej;	P6U_U	P6S_UW/3.4
B.U12.	rozpoznawać potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług pielęgniarskich;	P6U_U	P6S_UW/3.4
B.U13.	opracowywać programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców usług pielęgniarskich;	P6U_U	P6S_UW/3.4
B.U14.	stosować przepisy prawa dotyczące realizacji praktyki zawodowej pielęgniarki oraz praw pacjenta i zasad bezpieczeństwa;	P6U_U	P6S_UW/3.4
B.U15.	analizować światowe trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych;	P6U_U	P6S_UW/3.4
B.U16.	analizować funkcjonowanie systemów opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej;	P6U_U	P6S_UK/3.4
B.U17.	stosować międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF) oraz procedur medycznych;	P6U_U	P6S_UK/3.4
B.U18	rozwiązywać dylematy etyczne i moralne występujące w praktyce zawodowej pielęgniarki;	P6U_U	P6S_UK/3.4
B.U19	rozpoznawać potrzeby pacjentów, ich rodzin lub opiekunów w zakresie odrębności kulturowych i religijnych oraz podejmować interwencje zgodne z zasadami etyki zawodowej pielęgniarki;	P6U_U	P6S_UK/3.4
B.U20	korzystać z wybranych modeli organizowania pracy własnej i zespołu oraz planować pracę zespołu i motywować członków zespołu do pracy;	P6U_U	P6S_UK/3.4

B.U21	identyfikować czynniki zakłócające pracę zespołu i wskazywać sposoby zwiększenia efektywności w pracy zespołowej;	P6U_U	P6S_UK/3.4
B.U22	wskazywać sposoby rozwiązywania problemów przedstawianych przez członków zespołu;	P6U_U	P6S_UK/3.4
B.U23	stosować zasady prawidłowej i efektywnej komunikacji z członkami zespołu interprofesjonalnego;	P6U_U	P6S_UK/3.4
B.U24	korzystać z piśmiennictwa medycznego w języku angielskim, a w przypadku prowadzenia kształcenia w języku angielskim – z piśmiennictwa medycznego w innym języku obcym;	P6U_U	P6S_UK/3.4
B.U25	porozumiewać się w języku angielskim, a w przypadku prowadzenia kształcenia w języku angielskim – w innym języku obcym, na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	P6U_U	P6S_UK/3.4
C - NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ			
C.U1.	stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem;	P6U_U	P6S_UW/3.4
C.U2.	gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania fizykalnego i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta, a także interpretować i dokumentować uzyskane wyniki dla potrzeb diagnozy pielęgniarskiej;	P6U_U	P6S_UW/3.4
C.U3.	ustalać plan opieki pielęgniarskiej oraz realizować go wspólnie z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	P6U_U	P6S_UK/3.4
C.U4.	monitorować stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia;	P6U_U	P6S_UW/3.4
C.U5.	dokonywać wstępnej, bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta (stan, problemy, potrzeby) i ewaluacji podejmowanych interwencji pielęgniarskich;	P6U_U	P6S_UW/3.4

C.U6.	wykonać pomiar glikemii i ciał ketonowych we krwi z użyciem glukometru, pomiar glukozy i ciał ketonowych w moczu z użyciem pasków diagnostycznych, pomiar cholesterolu we krwi oraz wykonać inne testy paskowe;	P6U_U	P6S_UW/3.4
C.U7.	wykonywać procedurę higienicznego mycia i dezynfekcji rąk, zakładać i zdejmować rękawice medyczne jednorazowego użycia, zakładać odzież operacyjną, stosować zasady aseptyki i antyseptyki, postępować z odpadami medycznymi oraz stosować środki ochrony indywidualnej i procedurę poekspozycyjną;	P6U_U	P6S_UW/3.4
C.U8.	przygotować narzędzia i sprzęt medyczny do realizacji procedur oraz skontrolować skuteczność sterylizacji;	P6U_U	P6S_UW/3.4
C.U9.	prowadzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta;	P6U_U	P6S_UW/3.4
C.U10.	wykonywać u pacjenta w różnym wieku pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu lub długości ciała, obwodów: głowy, klatki piersiowej, talii, wskaźnika masy ciała (Body Mass Index, BMI), wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: stosunek obwodu talii do obwodu bioder (Waist Hip Ratio, WHR), stosunek obwodu talii do wzrostu (Waist to Height Ratio, WHtR), grubości fałdów skórno-tłuszczowych, obwodów brzucha i kończyn) oraz interpretować ich wyniki;	P6U_U	P6S_UW/3.4
C.U11.	pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych;	P6U_U	P6S_UW/3.4
C.U12.	wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych;	P6U_U	P6S_UW/3.4

C.U13.	stosować zabiegi przeciwzapalne;	P6U_U	P6S_UW/3.4
C.U14.	przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami farmakoterapii i standardami opieki pielęgniarskiej;	P6U_U	P6S_UW/3.4
C.U15.	obliczyć dawkę leku,samodzielnie podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza, oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie, a także uczestniczyć w zabiegu podaży toksyny botulinowej przez lekarza w procedurach medycznych w leczeniu spastyczności;	P6U_U	P6S_UW/3.4
C.U16.	wystawiać recepty na leki, w tym recepturowe, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne w ramach kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich;	P6U_U	P6S_UW/3.4
C.U17.	uczestniczyć w przetaczaniu krwi i jej składników oraz preparatów krwiozastępczych;	P6U_U	P6S_UW/3.4
C.U18.	wykonywać szczepienia przeciw grypie, WZW, tężcowi, COVID-19, pneumokokom, wściekliźnie oraz inne obowiązkowe i zalecane szczepienia ochronne zgodnie z przepisami prawa;	P6U_U	P6S_UW/3.4
C.U19.	rozpoznawać i klasyfikować NOP oraz charakteryzować miejscowe i uogólnione reakcje organizmu występujące u pacjenta, a także podejmować stosowne działania;	P6U_U	P6S_UW/3.4
C.U20.	wykonać testy skórne i próby uczuleniowe;	P6U_U	P6S_UW/3.4
C.U21.	wykonywać płukanie jamy ustnej, gardła, oka, ucha, żołądka, pęcherza moczowego, przetoki jelitowej i rany;	P6U_U	P6S_UW/3.4
C.U22.	zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, w tym żyły szyjnej zewnętrznej, wykonywać kroplowe wlewy dożylne oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego;	P6U_U	P6S_UW/3.4

C.U23.	dobrać i stosować dostępne metody karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłębnik do żołądka lub przetokę odżywczą);	P6U_U	P6S_UW/3.4
C.U24.	przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik, metod i sprzętu, z zastosowaniem zasad bezpieczeństwa pacjenta i swojego;	P6U_U	P6S_UW/3.4
C.U25.	wystawiać zlecenia na wyroby medyczne w ramach kontynuacji zlecenia lekarskiego;	P6U_U	P6S_UW/3.4
C.U26.	prowadzić gimnastykę oddechową oraz wykonywać drenaż ułożeniowy, inhalację i odśluzowywanie dróg oddechowych;	P6U_U	P6S_UW/3.4
C.U27.	podać pacjentowi doraźnie tlen z wykorzystaniem różnych metod oraz uczestniczyć w tlenoterapii z wykorzystaniem dostępu do centralnej instalacji gazów medycznych, butli z tlenem lub koncentratora tlenu;	P6U_U	P6S_UW/3.4
C.U28.	wykonywać nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia bierne i czynne;	P6U_U	P6S_UW/3.4
C.U29.	wykonywać zabiegi higieniczne u dziecka i dorosłego, pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze;	P6U_U	P6S_UW/3.4
C.U30.	oceniać ryzyko rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne;	P6U_U	P6S_UW/3.4
C.U31.	wykonywać zabiegi doodbytnicze;	P6U_U	P6S_UW/3.4
C.U32.	pielęgnować przetoki jelitowe i moczowe, w tym stosować zasady i techniki zakładania oraz wymiany worka stomijnego i środki do pielęgnacji przetok;	P6U_U	P6S_UW/3.2,3.4
C.U33.	zakładać cewnik do pęcherza moczowego, monitorować diurezę, usuwać cewnik i prowokować mikcję;	P6U_U	P6S_UW/3.2,3.4
C.U34.	zakładać zgłębnik do żołądka, monitorować jego położenie i drożność, usuwać go oraz wymienić	P6U_U	P6S_UW/3.2,3.4

	PEG (niskoprofilową gastrostomię balonową);		
C.U35.	wystawiać zlecenia na środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego;	P6U_U	P6S_UW/3.4
C.U36.	dobrać rodzaj i technikę zakładania bandaży i innych materiałów opatrunkowych oraz je stosować;	P6U_U	P6S_UW/3.2
C.U37.	zakładać odzież operacyjną;	P6U_U	P6S_UW/3.2, 3.4
C.U38.	założyć opatrunek na ranę, zmienić go lub zdjąć;	P6U_U	P6S_UO/3.4
C.U39.	usunąć szwy z rany;	P6U_U	P6S_UO/3.4
C.U40.	prowadzić dokumentację medyczną, w tym w postaci elektronicznej, oraz posługiwać się nią i zabezpieczać zgodnie z przepisami prawa;	P6U_U	P6S_UW/3.4
C.U41.	udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia;	P6U_U	P6S_UO/3.4
C.U42.	doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu;	P6U_U	P6S_UU/3.4
C.U43.	doraźnie tamować krwawienia i krwotoki;	P6U_U	P6S_UW/3.4
C.U44.	oceniać potencjał zdrowotny pacjenta i jego rodziny z wykorzystaniem narzędzi pomiaru;	P6U_U	P6S_UW/3.4
C.U45.	oceniać rozwój psychofizyczny dziecka, wykonywać testy przesiewowe i wykrywać zaburzenia w rozwoju;	P6U_U	P6S_UW/3.2, 3.4
C.U46.	ocenić sytuację zdrowotną dorosłego wymagającego pomocy w ramach podstawowej opieki zdrowotnej i ustalić plan działania;	P6U_U	P6S_UW/3.2/3.4
C.U47.	dobierać metody i formy profilaktyki i prewencji chorób, kształtować zachowania zdrowotne różnych grup społecznych oraz opracowywać i wdrażać indywidualne programy promocji zdrowia pacjentów, rodzin i grup społecznych;	P6U_U	P6S_UW/3.2,3.4
C.U48.	rozpoznawać uwarunkowania zachowań zdrowotnych pacjenta i	P6U_U	P6S_UO/3.4

	czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia;		
C.U49.	organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych;	P6U_U	P6S_UO/3.4
C.U50.	implementować indywidualny plan opieki medycznej (IPOM) do opieki nad pacjentem oraz koordynować indywidualną opiekę w środowisku zamieszkania pacjenta;i technologii informatycznych w wykonywaniu i kontraktowaniu świadczeń zdrowotnych;	P6U_U	P6S_UK/3.4
C.U51.	planować opiekę nad pacjentem i jego rodziną z wykorzystaniem klasyfikacji praktyki pielęgniarskiej (ICNP, NANDA), oceny wydolności opiekuńczo-pielęgnacyjnej oraz ekomapy środowiska;	P6U_U	P6S_UW/3.4
C.U52.	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia;	P6U_U	P6S_UW/3.4
C.U53.	uczyć pacjenta samokontroli stanu zdrowia;	P6U_U	P6S_UO/3.4
C.U54.	udzielać świadczeń zdrowotnych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej;	P6U_U	P6S_UO/3.4
C.U55.	oceniać środowisko zamieszkania, nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych i planowania opieki;	P6U_U	P6S_UO/3.4
C.U56.	oceniać stan odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych i badania podmiotowego oraz prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia;	P6U_U	P6S_UO/3.4
C.U57.	stosować i zlecać diety terapeutyczne;	P6U_U	P6S_UO/3.4
C.U58.	dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania;	P6U_U	P6S_UO/3.4

C.U59.	podejmować decyzje dotyczące doboru metod pracy oraz współpracy w zespole;	P6U_U	P6S_UO/3.4
C.U60.	monitorować zagrożenia w pracy pielęgniarki i czynniki sprzyjające występowaniu chorób zawodowych oraz wypadków przy pracy;	P6U_U	P6S_UO/3.4
C.U61.	współuczestniczyć w opracowywaniu standardów i procedur praktyki pielęgniarskiej oraz monitorować jakość opieki pielęgniarskiej;	P6U_U	P6S_UO/3.4
C.U62.	nadzorować i oceniać pracę podległego personelu;	P6U_U	P6S_UO/3.4
C.U63.	planować własny rozwój zawodowy i rozwijać umiejętności aktywnego poszukiwania pracy oraz analizować różne formy działalności zawodowej pielęgniarki;	P6U_U	P6S_UO/3.4
C.U64.	przeprowadzić badanie podmiotowe pacjenta, analizować i interpretować jego wyniki;	P6U_U	P6S_UO/3.4
C.U65.	dobierać i stosować narzędzia klinimetryczne do oceny stanu pacjenta;	P6U_U	P6S_UO/3.4
C.U66.	rozpoznawać i interpretować podstawowe odrębności w badaniu dziecka i dorosłego, w tym osoby starszej;	P6U_U	P6S_UO/3.4
C.U67.	wykorzystywać techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, narządów zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych pacjenta (badanie i samobadanie), jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta;	P6U_U	P6S_UO/3.4
C.U68.	przeprowadzać kompleksowe badanie fizykalne pacjenta, dokumentować wyniki badania oraz dokonywać ich analizy dla potrzeb opieki pielęgniarskiej, zastosować ocenę	P6U_U	P6S_UO/3.4

	kompleksową stanu zdrowia pacjenta według schematu cztery A (Analgesia – znieczulenie, Activity of daily living – aktywność życia, Adverseeffects – działania niepożądane, Aberrantbehaviors – działania niepożądane związane z lekami), stosować system opisu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej PES oraz oceniać kompletność zgromadzonych informacji dotyczących sytuacji zdrowotnej pacjenta według schematu SOAP (Subjective – dane subiektywne, Objective – dane obiektywne, Assessment – ocena, Plan/Protocol – plan działania);		
C.U69.	gromadzić dane o stanie zdrowia pacjenta z wykorzystaniem technologii cyfrowych;	P6U_U	P6S_UO/3.4
C.U70.	wykonywać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku, interpretować składowe prawidłowego zapisu czynności bioelektrycznej serca, rozpoznawać zaburzenia zagrażające zdrowiu i życiu;	P6U_U	P6S_UO/3.4
C.U71.	wykonać badanie spirometryczne i dokonać wstępnej oceny wyniku badania u pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia;	P6U_U	P6S_UO/3.4
C.U72.	stosować zasady zapobiegania zakażeniom związanym z opieką zdrowotną i zwalczania ich;	P6U_U	P6S_UO/3.4
C.U73.	stosować zasady zapobiegania zakażeniom odcewnikowym krwi, szpitalnemu zapaleniu płuc, zakażeniom układu moczowego, zakażeniom układu pokarmowego o etiologii Clostridioides difficile, zakażeniom miejsca operowanego, zakażeniom ran przewlekłych i zakażeniu ogólnoustrojowemu;	P6U_U	P6S_UO/3.4
C.U74.	stosować środki ochrony indywidualnej niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa swojego, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami związanymi z opieką	P6U_U	P6S_UO/3.4

	zdrowotną oraz wdrażać odpowiedni rodzaj izolacji pacjentów;		
C.U75.	interpretować i stosować założenia funkcjonalne systemów informacji w ochronie zdrowia z wykorzystaniem zaawansowanych metod i technologii informatycznych w wykonywaniu i kontraktowaniu świadczeń zdrowotnych;	P6U_U	P6S_UO/3.4
C.U76.	posługiwać się dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej oraz ochrony danych osobowych;	P6U_U	P6S_UO/3.4
C.U77.	posługiwać się językiem migowym i innymi sposobami oraz środkami komunikowania się w opiece nad pacjentem niedosłyszącym i niesłyszącym;	P6U_U	P6S_UO/3.4
C.U78.	stosować narzędzia wykorzystywane w systemach telemedycznych i e-zdrowia;	P6U_U	P6S_UO/3.4
C.U79.	dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi teleinformatycznych do gromadzenia danych;	P6U_U	P6S_UO/3.4
C.U80.	wspierać pacjenta w zakresie wykorzystywania systemów teleinformatycznych do samoopieki w stanie zdrowia i stanie choroby.	P6U_U	P6S_UO/3.4
D – NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ			
D.U1.	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U2.	stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U3.	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach	P6U_U	P6S_UW/3.4

	kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych;		
D.U4.	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U5.	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego;	P6U_U	P6S_UW/3.2, 3.4
D.U6.	asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych jam ciała (nakłucia jamy brzusznej, nakłucia jamy opłucnowej, pobierania szpiku, punkcji lędźwiowej) oraz endoskopii;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U7.	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U8.	wystawiać recepty na leki w ramach realizacji zleceń lekarskich w określonych stanach klinicznych;	P6U_U	P6S_UW/3.2, 3.4
D.U9.	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U10.	dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U11	prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U12.	prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad	P6U_U	P6S_UW/3.4

	rozwojowych, chorób i zaburzeń psychicznych, w tym uzależnień, z uwzględnieniem rodzin tych pacjentów;		
D.U13.	prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację pacjenta z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U14.	edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna w zakresie doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U15.	prowadzić rozmowę terapeutyczną;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U16.	stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U17.	komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U18.	organizować izolację pacjentów z zakażeniem i chorobą zakaźną w podmiotach leczniczych;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U19.	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U20.	wykonać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku oraz rozpoznać stan zagrażający zdrowiu i życiu;	P6U_U	P6S_UK/3.4
D.U21.	obliczać dawki insuliny okołoposiłkowej z uwzględnieniem wyników badań pacjenta, w tym modyfikować dawkę stałą insuliny;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U22.	przygotować pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych oraz zabiegu operacyjnego w trybach pilnym i planowym;	P6U_U	P6S_UK/3.4
D.U23.	rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;	P6U_U	P6S_UO/3.4

D.U24.	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym usuwać szwy i zakładać opatrunki specjalistyczne;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U25.	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U26.	pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową i moczową;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U27.	przekazać pacjenta, zgodnie z procedurami, na blok operacyjny na badania inwazyjne lub przyjąć pacjenta z bloku operacyjnego po badaniach inwazyjnych, przekazać pacjenta z oddziału do innego oddziału, pracowni, podmiotu leczniczego oraz przekazać informacje o pacjencie zgodnie z zasadami protokołu SBAR (Situation – sytuacja, Background – tło, Assessment – ocena, Recommendation – rekomendacja);	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U28.	zapewnić bezpieczeństwo kobiecie i dziecku w sytuacji porodu nagłego;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U29.	ocenić możliwości i deficyty funkcjonalne osoby starszej w życiu codziennym, posługując się skalami wchodzącymi w zakres całościowej oceny geriatrycznej;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U30.	rozpoznać ryzyko zespołu kruchości (frailty syndrome) u osoby starszej, posługując się rekomendowanymi skalami oceny oraz ustalić na tej podstawie priorytety opieki pielęgniarskiej i działania prewencyjne w zakresie zapobiegania pogłębianiu się deficytów funkcjonalnych;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U31.	stosować algorytmy postępowania resuscytacyjnego BLS i ALS zgodnie z wytycznymi PRC i ERC;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U32.	prowadzić dokumentację medyczną w szpitalnym oddziale ratunkowym zgodnie z przepisami prawa;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U33.	stosować system segregacji medycznej w szpitalnym oddziale ratunkowym;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U34.	analizować i krytycznie oceniać potrzeby pacjentów wymagających wzmożonej opieki medycznej (osób	P6U_U	P6S_UW/3.4

	starszych, niedołężnych, samotnych, przewlekle chorych oraz wymagających zastosowania przymusu bezpośredniego) w szpitalnym oddziale ratunkowym oraz reagować na te potrzeby, dostosowując do nich interwencje pielęgniarskie;		
D.U35.	przygotować pacjenta do transportu medycznego i zapewnić mu opiekę w trakcie tego transportu;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U36.	stosować procedury postępowania pielęgniarskiego w stanach zagrożenia zdrowia i życia;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U37.	stosować wytyczne postępowania w stanach klinicznych w szpitalnym oddziale ratunkowym;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U38.	pielęgnować pacjenta z rurką intubacyjną lub tracheostomijną oraz wentylowanego mechanicznie;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U39.	wykonywać toaletę drzewa oskrzelowego systemem otwartym lub zamkniętym u pacjenta w określonych stanach klinicznych;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U40.	pielęgnować żylny dostęp naczyniowy obwodowy i centralny oraz dotętniczy;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U41.	rozpoznać agonię i pielęgnować pacjenta umierającego;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U42.	postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U43.	przeprowadzić ocenę pacjenta w ramach procedury kwalifikacyjnej do przyjęcia do świadczeń opieki długoterminowej (domowych, dziennych i stacjonarnych);	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U44.	planować, organizować i koordynować proces udzielania świadczeń zdrowotnych dla pacjentów pielęgniarskiej długoterminowej opieki domowej, opieki dziennej lub przebywających w stacjonarnych zakładach opieki długoterminowej;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U45.	wykorzystać w opiece długoterminowej innowacje organizacyjne i najnowsze technologie medyczne oraz cyfrowe;	P6U_U	P6S_UW/3.4

D.U46.	krytycznie analizować publikowane wyniki badań naukowych oraz wskazać możliwości ich wykorzystania w praktyce zawodowej pielęgniarki;	P6U_U	P6S_UW/3.4
D.U47.	stosować regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej w działalności zawodowej pielęgniarki.	P6U_U	P6S_UW/3.4
G – GRUPA PRZEDMIOTÓW OGÓLNYCH **EFEKTY DODATKOWE**			
G.U1.	potrafi kształtować postawy aktywności fizycznej na całej życie;	P6U_U	P6S_UW/3.4
G.U2.	potrafi analizować i oceniać przejawy współczesnej kultury, rozpoznawać strategie komunikacyjne;	P6U_U	P6S_UW/3.4
G.U3.	potrafi zachować się stosownie do obowiązujących w polskim obyczaju towarzyskim i zawodowym reguł; umie wykorzystać posiadaną kompetencję kulturowo-komunikacyjne w różnych okolicznościach życia studenckiego, w kontaktach służbowych, ogólnych i prywatnych;	P6U_U	P6S_UW/3.4
G.U4.	potrafi wykorzystywać zdobytą wiedzę z zakresu form komunikacji i kultury języka w życiu codziennym i w przyszłej pracy zawodowej i aktywności społecznej;	P6U_U	P6S_UW/3.4
G.U5.	potrafi logować się do systemu AMMS, rozpoznawać moduły, wprowadzać, pobrać i zmodyfikować dane pacjenta	P6U_U	P6S_UW/3.4
G.U6.	potrafi prowadzić dokumentację medyczną EDM w zakresie: •Moduł Izba Przyjęć (Ruch chorych), •Moduł Oddział (Ruch chorych) w systemie AMMS	P6U_U	P6S_UW/3.4
G.U7.	potrafi poruszać się po interfejsie programu Ascom Digistat, przeglądać parametry – SmartCentral, wykonywać zadania w modułach	P6U_U	P6S_UW/3.4
w zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:			

K.S1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych, a także empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;	P6U_K	P6S_KR/3.4
K.S2	przestrzegania praw pacjenta;	P6U_K	P6S_KR/3.4
K.S3	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, przestrzegając wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	P6U_K	P6S_KR/3.4
K.S4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	P6U_K	P6S_KR/3.4
K.S5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	P6U_K	P6S_KK/3.4
K.S6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	P6U_K	P6S_KR/3.4
K.S7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych;	P6U_K	P6S_KK/3.4
EFEKTY DODATKOWE			
G.KS1	troszczy się o odpowiedni poziom stosunków międzyludzkich w miejscu pracy, potrafi porozumiewać się i współpracować w grupie;	P6U_K	P6S_KK/3.4
G.KS2	wykazuje gotowość szerzenia wzorów dobrego zachowania (kultury osobistej) i językowej poprawności (kultury języka), wykazuje troskę o zachowanie dziedzictwa narodowego i odpowiedni poziom kultury osobistej w środowisku własnym i zewnętrznym;	P6U_K	P6S_KK/3.4
G.KS3	inicjowania działań sportowych na rzecz interesu publicznego;	P6U_K	P6S_KK/3.4
G.KS4	krytycznej oceny nabywanej przez siebie wiedzy	P6U_K	P6S_KK/3.4

Plan studiów 2026/2027

PIELĘGNIARSTWO STUDIA STACJONARNE PIERWSZEGO STOPNIA OD ROKU AKADEMICKIEGO 2026/2027

Lp.	Nazwa przedmiotu	Forma zaliczenia	Rok I 2026/2027																Rok II																Rok III																Suma godzin	Suma ECTS
			Semestr 1								Semestr 2								Semestr 3								Semestr 4								Semestr 5								Semestr 6									
			W	e-Le	Ćw/Se			Zp	Pz	ECTS	W	e-Le	Ćw/Se			Zp	Pz	ECTS	W	e-Le	Ćw/Se			Zp	Pz	ECTS	W	e-Le	Ćw/Se			Zp	Pz	ECTS	W	e-Le	Ćw/Se			Zp	Pz	ECTS	W	e-Le	Ćw/Se			Zp	Pz	ECTS		
					godz.	Sm	Pws						godz.	Sm	Pws						godz.	Sm	Pws						godz.	Sm	Pws						godz.	Sm	Pws						godz.	Sm	Pws							
Łącznie w semestrze			*235*	*55*	*295*	*0*	*240*	*0*	*0*	*31*	*120*	*30*	*270*	*0*	*165*	*140*	*120*	*30*	*155*	*20*	*100*	*75*	*65*	*320*	*90*	*30*	*65*	*15*	*60*	*25*	*100*	*280*	*320*	*31*	*130*	*35*	*10*	*65*	*120*	*320*	*110*	*30*	*20*	*0*	*30*	*15*	*25*	*40*	*560*	*30*	**4840**	**182**
A	**Nauki przedkliniczne**		**130**	**25**	**80**	**0**	**115**	**0**	**0**	**14**	**50**	**0**	**40**	**0**	**35**	**0**	**0**	**5**	**15**	**0**	**10**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**500**	**20**
1	Anatomia	**EGZ**	35		35		30			4																																									100	4
2	Fizjologia	**EGZ**	35	5	20		15			3																																									75	3
3	Patologia	**EGZ**									25		25		25			3																																		75	3
4	Genetyka	Z/O	20	5	5		20			2																																									50	2
5	Biochemia i biofizyka	Z/O	20	5	5		20			2																																									50	2
6	Mikrobiologia i parazytologia	Z/O	15	5	10		20			2																																									50	2
7	Farmakologia	**EGZ**									25		15		10			2	15		10		**0**			1																										75	3
8	Radiologia	Z/O	5	5	5		10			1																																									25	1
B	**Nauki społeczne i humanizm w pielęgniarstwie**		**30**	**20**	**60**	**0**	**50**	**0**	**0**	**6**	**45**	**10**	**60**	**0**	**45**	**0**	**0**	**6**	**0**	**0**	**30**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**	**0**	**0**	**30**	**0**	**0**	**0**	**0**	**2**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**380**	**15**
1	Psychologia	**EGZ**	15	5	15		15			2																																									50	2
2	Socjologia	**EGZ**	5	5	5		10			1																																									25	1
3	Pedagogika	**EGZ**	5	5	5		10			1																																									25	1
4	Prawo medyczne	Z/O	5	5	5		15			1																																									30	1
5	Zdrowie publiczne	**EGZ**									15		10		5			1																																		30	1
6	Etyka zawodu pielęgniarki	Z/O									20	5	10		15			2																																		50	2
7	Współpraca i komunikacja w zespole interprofesjonalnym	Z/O									10	5	10		25			2																																		50	2
8	Język obcy – język angielski	**EGZ**			30					1			30					1			30					1			30					2																120	5
C	**Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej**		**45**	**10**	**125**	**0**	**75**	**0**	**0**	**10**	**30**	**15**	**145**	**0**	**85**	**0**	**0**	**10**	**5**	**5**	**40**	**0**	**10**	**0**	**0**	**2**	**15**	**5**	**10**	**0**	**20**	**0**	**0**	**2**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**640**	**24**
1	Podstawy pielęgniarstwa	**EGZ**	25	5	100		25			6			100		20			4																																			275	10
2	Promocja zdrowia	Z/O									10	5	10		25			2																																		50	2
3	Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej	**EGZ**																									15	5	10		20			2																50	2
4	Dietetyka	Z/O	**15**		10		25			2																																									50	2
5	Organizacja pracy pielęgniarskiej	Z/O									5	5	10		5			1																																		25	1
6	Badanie fizykalne w praktyce zawodowej pielęgniarki	Z/O																	5	5	40		10			2																										60	2
7	Zakażenia szpitalne	Z/O									10		10		10			1																																		30	1
8	Zasoby i system informacji w ochronie zdrowia	Z/O	5	5	15		25			2																																									50	2
9	Zajęcia fakultatywne do wyboru: Język migowy Telemedycyna i e-zdrowie	Z/O									5	5	15		25			2																																		50	2
D	**Nauki w zakresie opieki specjalistycznej**		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**135**	**15**	**20**	**75**	**55**	**0**	**0**	**10**	**45**	**10**	**0**	**25**	**70**	**0**	**0**	**5**	**130**	**35**	**10**	**65**	**120**	**0**	**0**	**12**	**20**	**0**	**30**	**15**	**25**	**0**	**0**	**7**	**900**	**34**

1	Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne *Internal diseases and nursing in internal diseases*	**EGZ**																	45	5	10	25	35			4																									120	4
2	Chirurgia, blok operacyjny i pielęgniarstwo chirurgiczne	**EGZ**																	45	5	5	25	10			3																									90	3
3	Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne *Pediatrics and pediatric nursing*	**EGZ**																	45	5	5	25	10			3																									90	3
4	Położnictwo, ginekologia i pielegniarstwo położniczo-ginekologiczne	**EGZ**																									15	5		10	30			2																	60	2
5	Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne	**EGZ**																									30	5		15	40			3																	90	3
6	Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne	**EGZ**																																	20	5		15	20			2									60	2
7	Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne	**EGZ**																																	25	5		10	20			2									60	2
8	Opieka paliatywna	Z/O																																									20			15	25			2	60	2
9	Medycyna ratunkowa i pielęgniarstwo ratunkowe	EGZ																																	15	5		15	25			2									60	2
10	Anestezjologia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece	**EGZ**																																	15	5		15	25			2									60	2
11	Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej	**EGZ**																																	25	5		10	20			2									60	2
12	Podstawy rehabilitacji *Basics of rehabilitation*	**Z/O**																																	15	5	5		5			1									30	1
13	Badania naukowe w pielęgniarstwie	Z/O																																	15	5	5		5			1									30	1
14	Przygotowanie do egzaminu dyplomowego	Z/O																																											30					5	30	5
E	**Zajęcia praktyczne**		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**140**	**0**	**5**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**320**	**0**	**11**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**280**	**0**	**10**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**320**	**0**	**13**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**40**	**0**	**2**	**1100**	**41**
1	Podstawy pielęgniarstwa	Z/O														120		4																																	120	4
2	Promocja zdrowia	Z/O														20		1																																	20	1
3	Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej	Z/O																														80		3																	80	3
4	Położnictwo, ginekologia i pielegniarstwo położniczo-ginekologiczne	Z/O																														60		2																	60	2
5	Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne	Z/O																						80		3						60		2																	140	5
6	Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne	Z/O																						120		4																									120	4
7	Chirurgia, blok operacyjny i pielęgniarstwo chirurgiczne	Z/O																						120		4																									120	4
8	Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej	Z/O																																						40		2									40	2
9	Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne	Z/O																														80		3																	80	3
10	Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne	Z/O																																						80		3									80	3
11	Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne	Z/O																																						80		3									80	3
12	Anestezjologia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece	Z/O																																						80		3									80	3
13	Opieka paliatywna	Z/O																																														40		2	40	2
14.	Medycyna ratunkowa i pielęgniarstwo ratunkowe	Z/O																																						40		2									40	2
F	**Praktyki zawodowe**		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**120**	**4**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**90**	**5**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**320**	**11**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**110**	**5**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**560**	**21**	**1200**	**46**
1	Podstawy pielęgniarstwa	Z/O															120	4																																	120	4
2	Promocja zdrowia	Z/O																																																	0	0

3	Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej	Z/O																															90	3							30	1									120	4
4	Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne	Z/O																															60	2																	60	2
5	Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne	Z/O																															140	5																	140	5
6	Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne	Z/O																																															120	4	120	4
7	Chirurgia, blok operacyjny i pielęgniarstwo chirurgiczne	Z/O																									90	5							30	1																	120	6
8	Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej	Z/O																																									40	2									40	2
9	Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne	Z/O																																															80	3	80	3
10	Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne	Z/O																																															80	3	80	3
11	Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne	Z/O																																															80	3	80	3
12	Anestezjologia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece	Z/O																																															80	3	80	3
13	Opieka paliatywna	Z/O																																															40	2	40	2
14	Medycyna ratunkowa i pielęgniarstwo ratunkowe	Z/O																																									40	2									40	2
15	Praktyki zawodowe wybierane indywidualnie przez studenta	Z/O																																															80	3	80	3
G	**Grupa przedmiotów ogólnych**		**30**	**0**	**30**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**	**0**	**0**	**30**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**5**	**0**	**20**	**0**	**5**	**0**	**0**	**1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**120**	**2**
1	Elementy kultury współczesnej	Z/O	**30**							**1**																																									30	1
2	Wychowanie fizyczne	Z/O			**30**					**0**			30					0																																	60	0
3	Nowoczesne systemy informatyczne	Z/O																									5		20		5			1																	30	1
Łącznie w semestrze			*235*	*55*	*295*	*0*	*240*	*0*	*0*	*31*	*125*	*25*	*270*	*0*	*165*	*140*	*120*	*30*	*155*	*20*	*100*	*75*	*65*	*320*	*90*	*30*	*65*	*15*	*60*	*25*	*100*	*280*	*320*	*31*	*130*	*35*	*10*	*65*	*120*	*320*	*110*	*30*	*20*	*0*	*30*	*15*	*25*	*40*	*560*	*30*	***4840***	***182***
Formy zajęć			**W**	**e-Le**	**Ćw/Se**	**Sm**	**Pws**	**Zp**	**Pz**	**ECTS**																																											
Łącznie			**730**	**150**	**765**	**180**	**715**	**1100**	**1200**	**182**																																											

W – wykład, e-Le – kształcenie na odległość, A – ćwiczenia audytoryjne, Kl – ćwiczenia kliniczne, L – ćwiczenia laboratoryjne, Le – lektorat, P – ćwiczenia praktyczne, Pr – ćwiczenia projektowe, Wa – warsztaty, S – seminarium, Sm - symulacja medyczna wysokiej wierności
Zp – zajęcia praktyczne, Pz – praktyki zawodowe
Pws – praca własna studenta

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Anatomia (A1)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Anatomy
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	4
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	1
Koordynator przedmiotu:	dr Ewa Smoleń

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Budowa człowieka pod względem topograficznym oraz zasady funkcjonowania poszczególnych jego układów. Układ ruchu (układ kostno-stawowo-więzadłowy i układ mięśniowy) oraz układ nerwowy ośrodkowy, obwodowy i autonomiczny. Całość dopełniają zagadnienia uwzględniające położenie, budowę i funkcje układu sercowo-naczyniowego, pokarmowego, oddechowego, moczowo-płciowego, dokrewnego, narządów zmysłów oraz powłoki wspólnej. Przedmiot stanowi podstawę dla zrozumienia funkcji fizjologicznych organizmu, procesów patologicznych i jest wprowadzeniem do zajęć klinicznych realizowanych w kolejnych etapach kształcenia.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	35
	Ćwiczenia audytoryjne	
	Ćwiczenia projektowe	
	Ćwiczenia warsztatowe	35
	Ćwiczenia laboratoryjne	
	Lektoraty	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	
	Seminarium	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	
	Ćwiczenia kliniczne	
	Ćwiczenia praktyczne	

	Zajęcia praktyczne	
	Praktyki zawodowe	
	Praca własna studenta*	30

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
A1_W01	budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górne i dolne, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno- -stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ krwiotwórczy, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układ płciowy męski i żeński, układ nerwowy, narządy zmysłów, powłoka wspólna)	**A.W.1**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny – test
w zakresie umiejętności potrafi:				
A1_U01	posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego	**A.U1**	Ćwiczenia warsztatowe	Praktyczne kontrole umiejętności z partii materiału, zaliczenie testowe
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
A1_KS1	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych krytycznej oceny nabywanej przez siebie wiedzy	**K.S.7**	Wykład Ćwiczenia warsztatowe	Aktywność

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**4** 2,8 (W+Ćw) + 1,2 (Pws)	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	35	
	Ćwiczenia audytoryjne	-	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	35	
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	
	Lektoraty	-	

	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	-	
	Praktyki zawodowe	-	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Praca własna studenta- samodzielne opanowanie wskazanej tematyki	30	
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	-	-	

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Wykład:** 1. Budowa i czynności kości. Połączenia kości. 2. Budowa i mechanika mięśni. Narządy pomocnicze. 3. Układ trawienny. Otrzewna. 4. Układ oddechowy. 5. Układ moczowy. 6. Układ płciowy męski i żeński. 7. Serce. Krążenie małe i duże. 8. Układ wewnątrzwydzielniczy. 9. Ogólny podział i budowa mózgowia i rdzenia kręgowego. 10. Obwodowy układ nerwowy. 11. Układ nerwowy autonomiczny. 12. Anatomia topograficzna głowy i szyi. 13. Anatomia topograficzna klatki piersiowej. 14. Anatomia topograficzna jamy brzusznej. 15. Anatomia topograficzna kończyn górnych. 16. Anatomia topograficzna kończyn dolnych. **Ćwiczenia warsztatowe:** 1. Kości i ich połączenia. 2. Mięśnie i ich narządy pomocnicze. 3. Układ trawienny. 4. Układ oddechowy. 5. Układ moczowy. 6. Układ płciowy męski i żeński. 7. Układ krążenia. 8. Naczynia krwionośne. 9. Układ chłonny i wewnątrzwydzielniczy. 10. Narządy zmysłów. 11. Morfologia centralnego układu nerwowego. **Praca własna studenta**: 1. Budowa, podział i rozmnażanie komórki. 2. Budowa i funkcje powłoki wspólnej. 3. Podstawowe wiadomości dotyczące układu krwiotwórczego. 4. Gruczoły płciowe jako gruczoły dokrewne.
Metody i techniki kształcenia:	Wykład – Metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, wykład problemowy, film, wykład konwersatoryjny, objaśnienie, dyskusja. Ćwiczenia warsztatowe : nauka praktycznej znajomości budowy ciała ludzkiego z zastosowaniem terminologii anatomicznej. Praca w grupach z przedstawieniem prelekcji (prezentacji multimedialnej) na zajęciach grupowych, wykorzystanie modeli

<table>
<tr><td></td><td>anatomicznych oraz tablic anatomicznych do nauki i utrwalenia wiedzy. Rozpoznawanie najważniejszych struktur anatomicznych na modelach.
Praca z oprogramowaniem komputerowym (wirtualna anatomia). Omówienie budowy ciała człowieka z wykorzystaniem oprogramowania komputerowego.
Praca własna studenta</td></tr>
<tr><td>Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:</td><td>Zaliczenie wykładów odbywa się poprzez egzamin.
- czas trwania egzaminu: 60 minut
- liczba pytań egzaminacyjnych: 60

Kryterium uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań egzaminacyjnych – za każde pytanie student otrzymuje 1 punkt.
Warunkiem dopuszczenia do egzaminu są:
- uzyskanie pozytywnego zaliczenia z ćwiczeń
- uzyskanie pozytywnego zaliczenia pracy własnej studenta.

Podstawę do zaliczenia ćwiczeń stanowią:
- aktywny udział w ćwiczeniach
- pozytywna ocena z zaliczenia ćwiczeń.

Warunkiem zaliczenia pracy własnej studenta jest samodzielne opanowanie wiedzy z wskazanej tematyki, która weryfikowana jest na zaliczeniu pisemnym na ostatnim wykładzie. Liczba pytań na zaliczeniu pisemnym dotyczącym weryfikacji opanowania wiedzy przez studenta z zakresu pracy własnej studenta obejmuje 20 pytań. Do uzyskania zaliczenia uprawnia minimum 60% poziom zaliczenia tych pytań.</td></tr>
<tr><td>Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:</td><td>Studenta, zgodnie z Regulaminem Studiów, obowiązuje aktywny udział w zajęciach dydaktycznych przewidzianych programem studiów.</td></tr>
<tr><td>Sposób obliczania oceny końcowej:</td><td>
<table>
<tr><td>Zakres wartości</td><td>0 – 2,99</td><td>3,00 – 3,24</td><td>3,25 – 3,74</td><td>3,75 – 4,24</td><td>4,25 – 4,74</td><td>powyżej 4,74</td></tr>
<tr><td>Ocena słownie</td><td>niedostateczny</td><td>dostateczny</td><td>dostateczny plus</td><td>dobry</td><td>dobry plus</td><td>bardzo dobry</td></tr>
<tr><td>Ocena liczbowo</td><td>2,0</td><td>3,0</td><td>3,5</td><td>4,0</td><td>4,5</td><td>5,0</td></tr>
</table>
<table>
<tr><td>Rodzaj zajęć</td><td>Liczba godzin</td><td>waga</td><td>Ocena</td><td>Wynik</td></tr>
<tr><td>Wykład, Pws, Egzamin</td><td>65</td><td>0,5</td><td rowspan="3">Ocena uzyskana przez studenta</td><td rowspan="3">Odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Ćwiczenia warsztatowe</td><td>35</td><td>0,5</td></tr>
<tr><td>Suma</td><td>100</td><td>1</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:</td><td>Wyrównywanie zaległości powstałych wskutek nieobecności na wykładach w ramach pracy własnej studenta.
Nieobecności na ćwiczeniach muszą zostać odpracowane po wcześniejszym ustaleniu z prowadzącym zajęcia</td></tr>
<tr><td>Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie</td><td>Wiedza z zakresu anatomii według wymagań poziomu szkoły średniej</td></tr>
</table>

w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:		
Zalecana literatura	**podstawowa**	1. Drake R., Vogl A.W., Mitchell A.W. M. w polskim przekładzie: Anatomia Greya – podręcznik dla studentów. Tomy: 1, 2, 3. Wydawnictwo EsteriEdra Urban & Partner. Wrocław 2020. 2. Bochenek A., Reicher M., Anatomia człowieka – Tom 1-5, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2023.
	uzupełniająca	1.Urbanowicz Z., Podstawy anatomii człowieka – Tom 1 i 2, Czelej, Lublin 2001. 2. Lippert H., Anatomia, EdraUrban&Partner, Wrocław 1998

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Fizjologia (A2)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Physiology
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny (P)
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	3
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	1
Koordynator przedmiotu:	prof. dr hab. n. med. Józef Ryżko

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Budowa i funkcje życiowe organizmu człowieka. Zwrócenie uwagi na fenomen funkcjonowania homeostazy w organizmach oraz zdolności adaptacyjne poszczególnych układów człowieka jako odpowiedź na warunki środowiska, w tym wysiłek i stres. Wskazanie powiązania fizjologii narządów z przemianami metabolicznymi.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	40 h (w tym 5-e-Wykład)
	Ćwiczenia audytoryjne	20 h
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	-
	Praktyki zawodowe	-
	Praca własna studenta*	15 h

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
A2_W01	neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie człowieka	**A.W2**	Wykład Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin pisemny Wykonanie ćwiczenia
A2_W02	fizjologię poszczególnych układów i narządów organizmu człowieka: układu kostno- -stawowo-mięśniowego, układu krążenia, układu krwiotwórczego, układu oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowego, układu płciowego męskiego i żeńskiego, układu nerwowego, układu hormonalnego, układu immunologicznego oraz narządów zmysłów i powłoki wspólnej	**A.W3**	Wykład Ćwiczenia audytoryjne Praca własna studenta	Egzamin pisemny Wykonanie ćwiczenia
A2_W03	udział układów i narządów organizmu człowieka w utrzymaniu jego homeostazy oraz zmiany w funkcjonowaniu organizmu człowieka jako całości w przypadku zaburzenia jego homeostazy	**A.W4**	Wykład Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin pisemny Wykonanie ćwiczenia
A2_W04	podstawy działania układów regulacji oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego w utrzymaniu homeostazy	**A.W5**	Wykład Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin pisemny Wykonanie ćwiczenia
A2_W05	mechanizmy odporności wrodzonej i nabytej, humoralnej i komórkowej	**A.W6**	Wykład Ćwiczenia audytoryjne	Egzamin pisemny Wykonanie ćwiczenia
w zakresie umiejętności potrafi:				
A2_U01	interpretować procesy fizjologiczne, ze szczególnym uwzględnieniem neurohormonalnej regulacji procesów fizjologicznych	**A.U2**	Ćwiczenia audytoryjne	Wykonanie ćwiczenia
A2_U02	opisywać zmiany w funkcjonowaniu organizmu człowieka jako całości w sytuacji zaburzenia jego homeostazy	**A.U3**	Ćwiczenia audytoryjne	
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
A2_KS1	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych	**A.K.S7**	Wykład Ćwiczenia audytoryjne	Aktywność i zaangażowanie na zajęciach

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**3** 2,4 (W+Ćw) + 0,6 (Pws)	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	40	
	Ćwiczenia audytoryjne	20	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	-	
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	
	Lektoraty	-	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	-	
	Praktyki zawodowe	-	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Praca własna studenta- samodzielne opanowanie wskazanej tematyki	15	
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	-	-	

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Semestr 1:** **Wykład:** **1.** Elektrofizjologia. **2.** Fizjologia mięśni poprzecznie prążkowanych i gładkich. **3.** Obwodowy układ nerwowy. **4.** Fizjologia czucia. **5.** Fizjologia przewodu pokarmowego. **6.** Mechanizmy podstawowe i regulacja ciśnienia krwi. **7.** Krążenie krwi obwodowe, płucne i lokalne. **e-Wykład:** **8.** Gruczoły wydzielania wewnętrznego i przemiana materii. **9.** Zna wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków. **Ćwiczenia audytoryjne:** **1.** Potencjały spoczynkowe czynnościowe. **2.** Skurcze mięśni szkieletowych. **3.** Praca mięśni, znużenie mięśni. **4.** Odruchy rdzeniowe. **5.** Badanie odruchów klinicznych. **6.** Słuch i wzrok – telereceptory. **7.** Krwinki czerwone, hematokryt, hemoliza. **8.** Krzepnięcie krwi, grupy krwi. **9.** Próby czynnościowe układu krążenia. **10.** Osłuchiwanie klatki piersiowej, próby czynnościowe układu oddechowego. **Praca własna studenta:** **1.** Fizjologia oddychania. **2.** Elektrokardiografia.
Metody i techniki kształcenia:	**Wykład –** Metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie **Ćwiczenia audytoryjne** – Metody praktyczne: opis, pokaz, objaśnienie **Praca własna studenta**
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:	• Obecność na wykładach i ćwiczeniach jako warunek dopuszczenia do egzaminu • Odpowiedź ustna-ćwiczenia • Wykonanie zadania/umiejętności- ćwiczenia **Wykład**- egzamin pisemny (test) Kryterium uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań egzaminacyjnych. Punktacja – za każde pytanie 1 punkt. **Praca własna studenta** Warunkiem zaliczenia jest samodzielne opanowanie wiedzy z tematyki przewidzianej na pracę własną studenta. Z tematyki wskazanej na pracę własną studenta zostaną ułożone pytania do egzaminu testowego.
Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:	Obowiązek uczestnictwa w wykładach i ćwiczeniach audytoryjnych.

<table>
<tr><td colspan="2">Sposób obliczania oceny końcowej:</td><td>
<table>
<tr><td>Zakres wartości</td><td>0 – 2,99</td><td>3,00 – 3,24</td><td>3,25 – 3,74</td><td>3,75 – 4,24</td><td>4,25 – 4,74</td><td>powyżej 4,74</td></tr>
<tr><td>Ocena słownie</td><td>niedostateczny</td><td>dostateczny</td><td>dostateczny plus</td><td>dobry</td><td>dobry plus</td><td>bardzo dobry</td></tr>
<tr><td>Ocena liczbowo</td><td>2,0</td><td>3,0</td><td>3,5</td><td>4,0</td><td>4,5</td><td>5,0</td></tr>
</table>
<table>
<tr><th>Rodzaj zajęć</th><th>Liczba godzin</th><th>Waga</th><th>Ocena</th><th>Wynik</th></tr>
<tr><td>Wykład (Pws, Egzamin)</td><td>55</td><td>0,8</td><td rowspan="3">ocena uzyskana przez studenta</td><td rowspan="3">odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Ćwiczenia audytoryjne</td><td>20</td><td>0,2</td></tr>
<tr><td>Suma</td><td>75</td><td>1</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td colspan="2">Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:</td><td>Udział w konsultacjach, odpracowanie zajęć obowiązkowych po zasięgnięciu opinii i zgody koordynatora przedmiotu.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:</td><td>Anatomia</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Zalecana literatura</td><td>podstawowa</td><td>1. Górski J., (red.), Fizjologia człowieka, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2010
2. Konturek S., (red.), Fizjologia człowieka: podręcznik dla studentów medycyny, Edra Urban&Partner, Wrocław 2011
3. McLanghlin D. P., Fizjologia człowieka, PWN, Warszawa 2008</td></tr>
<tr><td>uzupełniająca</td><td>1. Bullock J., Fizjologia, Edra Urban&Partner, Wrocław 2000
2. Silbernagl S., Ilustrowana fizjologia człowieka, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2010
3. Wojtyczek Ł., Podstawy fizjologii człowieka z elementami fizjologii wysiłki fizycznego, PWSZ Krosno, Krosno 2009</td></tr>
</table>

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Patologia (A3)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Pathology
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	3
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	1
Koordynator przedmiotu:	dr n. biol. Beata Niewęgłowska-Guzik lek. med. Andrzej Guzik

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej i patologii poszczególnych układów organizmu. Przedstawienie patomechanizmu schorzeń układu krążenia, oddechowego, pokarmowego, moczowego, kostno-stawowego, nerwowego oraz dokrewnego.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	25
	Ćwiczenia audytoryjne	-
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	25
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	-
	Praktyki zawodowe	-
	Praca własna studenta*	25

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
A3_W01	podstawowe pojęcia z zakresu patologii organizmu człowieka	**A.W7**	Wykład	Egzamin pisemny
A3_W02	czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne oraz ich wpływ na organizm człowieka	**A.W8**	Wykład	Egzamin pisemny
A3_W03	zagadnienia z zakresu patologii szczegółowej układów organizmu człowieka: układu kostno-stawowo-mięśniowego, układu krążenia, układu krwiotwórczego, układu oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowego, układu płciowego męskiego i żeńskiego, układu nerwowego, układu hormonalnego, układu immunologicznego oraz zaburzeń metabolicznych, gospodarki wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej	**A.W9**	Wykład	Egzamin pisemny
w zakresie umiejętności potrafi:				
A3_U01	łączyć zmiany morfologiczno-czynnościowe w obrębie tkanek, narządów i układów z objawami klinicznymi i wynikami badań diagnostycznych oraz wskazywać konsekwencje rozwijających się zmian patologicznych dla organizmu człowieka	**A.U4.**	Ćwiczenia laboratoryjne Praca własna studenta	Praktyczne kontrole umiejętności z partii materiału
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
A3_KS01	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych	**K.S7**	Wykład Ćwiczenia laboratoryjne	Aktywność i zaangażowanie na zajęciach

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

		Stacjonarne	Niestacjonarne
Całkowita liczba punktów ECTS	**3** 2,4 (W+Ćw) + 0,6 (Pws)		
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	25	
	Ćwiczenia audytoryjne	-	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	-	

	Ćwiczenia laboratoryjne	25	
	Lektoraty	-	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	-	
	Praktyki zawodowe	-	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Praca własna studenta- samodzielne opanowanie wskazanej tematyki	25	
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	-		

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Wykład:** 1. Choroba – klasyfikacja, objawy, przebieg, rokowanie i zejście. 2. Etiologia i patogeneza. 3. Czynniki chorobotwórcze i mechanizmy ich działania. 4. Odczynowość ustroju – odporność swoista i nieswoista. 5. Alergia i jej typy. **Ćwiczenia laboratoryjne:** 1. Zaburzenia gospodarki wodno-jelitowej i kwasowo-zasadowej. 2. Patologia ogólna krwi, krążenia i oddychania. 3. Patomorfologia ogólna (zmiany wsteczne, zaburzenia w krążeniu, zapalenia i nowotwory). 4. Rozpatruje procesy patologiczne na poziomie subkomórkowym, komórkowym, tkankowym i narządowym w odpowiedzi na bodźce patologiczne, takie jak: czynniki chemiczne, fizyczne, mikrobiologiczne, chemioterapeutyczne i środowiskowe. **Praca własna studenta:** 1. Zapalenia. 2. Wstrząs.
Metody i techniki kształcenia:	**Wykład –** Metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie. **Ćwiczenia laboratoryjne** – Metody praktyczne: opis, pokaz, objaśnienie, udział w sekcji zwłok **Praca własna studenta**
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:	Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest obecność na wykładach i ćwiczeniach laboratoryjnych, zaliczenie ćwiczeń laboratoryjnych. **Podstawę do zaliczenia ćwiczeń laboratoryjnych:** Zaliczenie pisemne **Wykład**- egzamin pisemny (test) Kryterium uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań egzaminacyjnych. Punktacja – za każde pytanie 1 punkt.

<table>
<tr><td colspan="2"></td><td>Praca własna studenta
Warunkiem zaliczenia jest samodzielne opanowanie wiedzy z tematyki przewidzianej na pracę własną studenta. Z tematyki wskazanej na pracę własną studenta zostaną ułożone pytania do egzaminu.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:</td><td>Obowiązek aktywnego uczestnictwa studenta we wszystkich formach zajęć.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Sposób obliczania oceny końcowej:</td><td>
<table>
<tr><td>Zakres wartości</td><td>0 – 2,99</td><td>3,00 – 3,24</td><td>3,25 – 3,74</td><td>3,75 – 4,24</td><td>4,25 – 4,74</td><td>powyżej 4,74</td></tr>
<tr><td>Ocena słownie</td><td>niedostateczny</td><td>dostateczny</td><td>dostateczny plus</td><td>dobry</td><td>dobry plus</td><td>bardzo dobry</td></tr>
<tr><td>Ocena liczbowo</td><td>2,0</td><td>3,0</td><td>3,5</td><td>4,0</td><td>4,5</td><td>5,0</td></tr>
</table>
<table>
<tr><td>Rodzaj zajęć (wg planu studiów)</td><td>Liczba godzin</td><td>Waga</td><td>Ocena</td><td>Wynik</td></tr>
<tr><td>Wykład (Pws, Egzamin)</td><td>50</td><td>0,6</td><td rowspan="3">ocena uzyskana przez studenta</td><td rowspan="3">iloraz wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Ćwiczenia laboratoryjne</td><td>25</td><td>0,4</td></tr>
<tr><td>Suma</td><td>75</td><td>1</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td colspan="2">Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:</td><td>Udział w konsultacjach, odpracowanie zajęć obowiązkowych po zasięgnięciu opinii i zgody koordynatora przedmiotu</td></tr>
<tr><td colspan="2">Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:</td><td>Anatomia, Fizjologia</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Zalecana literatura</td><td>podstawowa</td><td>1. Domagała W., Chosia M., Urasińska E., Podstawy patologii, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2010
2. Badowska-Kozakiewicz A. M., (red.), Patologia człowieka, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2013
3. Bręborowicz A., Thor P. J., Winnicka M. M., (red.), Patofizjologia, Elsevier Urban&Partner, Wrocław 2010</td></tr>
<tr><td>uzupełniająca</td><td>1. Skoczyńska A., Patogeneza miażdżycy, Urban&Partner, Wrocław 2006
2. Maśliński S., Ryżewski J., (red.), Patofizjologia: podręcznik dla studentów medycyny, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2002</td></tr>
</table>

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Genetyka (A4)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Genetics
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny (P)
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	2
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	1
Koordynator przedmiotu:	prof. dr hab. n. med. Józef Ryżko

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Struktura i analiza kwasów nukleinowych, organizacji genomu człowieka, regulacji procesów transkrypcji i translacji, molekularnych podstaw mutagenezy, teratogenezy i onkogenezy człowieka. Podstawy diagnostyki genetycznej i zasad poradnictwa genetycznego oraz praktycznych wiadomości dotyczących patogenezy najczęstszych chorób genetycznych i wad wrodzonych.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	25 h (w tym 5-e-Wykład)
	Ćwiczenia audytoryjne	-
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	5 h
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	-
	Praktyki zawodowe	-
	Praca własna studenta*	20 h

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
A4_W01	podstawy zaburzeń w funkcjonowaniu układu immunologicznego: alergie, choroby autoimmunologiczne, immunologia nowotworów	**A.W10**	Wykład	Zaliczenie pisemne
A4_W02	uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh	**A.W11**	Wykład Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne
A4_W03	problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie	**A.W12**	Wykład	Zaliczenie pisemne
A4_W04	budowę chromosomów i molekularne podłoże mutagenezy	**A.W13**	Wykład Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne
A4_W05	zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech i dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej	**A.W14**	Wykład Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne
A4_W06	nowoczesne techniki badań genetycznych	**A.W15**	Wykład Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne
w zakresie umiejętności potrafi:				
A4_U01	szacować ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych	**A.U5**	Ćwiczenia warsztatowe	Umiejętności kształtowane i oceniane w czasie: - ćwiczeń audytoryjnych
A4_U02	wykorzystywać uwarunkowania chorób genetycznych w profilaktyce chorób	**A.U6**	Ćwiczenia warsztatowe	
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
A4_K01	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności,	**A.K.S07**	Wykład Ćwiczenia warsztatowe	Zaangażowanie na zajęciach, dyskusja, samoocena, ocena

	dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych		Praca własna studenta	nauczyciela

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**2** 1,2 (W+Ćw) + 0,8 (Pws)	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	25	
	Ćwiczenia audytoryjne	-	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	5	
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	
	Lektoraty	-	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	-	
	Praktyki zawodowe	-	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Praca własna studenta- samodzielne opanowanie wskazanej tematyki	20	
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	-	-	

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Semestr 1:** **Wykład:** 1. Genetyka jako nauka. Podstawy genetyki klasycznej. Prawo Mendla. Środowisko a zmienność organizmów. Fenotyp i genotyp. 2. Choroby genetyczne człowieka – podział, historia odkryć, epidemiologia 3. Rodzaje kwasów nukleinowych i ich budowa. Budowa genomu. Organizacja genomu człowieka. 4. Budowa i funkcja komórki. Mitoza i mejoza. Komórki somatyczne i rozrodcze. 5. Cykl komórkowy. Rekombinacje. Replika DNA. 6. Kod genetyczny. Transkrypcja. Translacja. Regulacja ekspresji genów. 7. Choroby jednogenowe człowieka: autosomalne recesywne i dominujące oraz sprzężone z płcią recesywne i dominujące. 8. Starzenie i śmierć komórki. Apoptoza i nekroza. Genetyczne podstawy onkogenezy. Onkogeny i geny supresorowe. Nowotwory dziedziczne. 9. Kariotyp człowieka. Nondysjunkcja. Monosomia i trisomia. Poliploidia. Aberracje chromosomowe człowieka. **e-Wykład** 10. Podstawy teratogenezy. Teratogeny. Rodzaje wad rozwojowych człowieka. Podstawy dysmorfologii. Molekularne mechanizmy determinacji płci u człowieka. Metody diagnostyki prenatalnej. **Ćwiczenia warszatowe:** 11. Kod genetyczny. Transkrypcja. Translacja. Regulacja ekspresji genów. 12. Starzenie i śmierć komórki. Apoptoza i nekroza. Genetyczne podstawy onkogenezy. Onkogeny i geny supresorowe. Nowotwory dziedziczne. 13. Kariotyp człowieka. Nondysjunkcja. Monosomia i trisomia. Poliploidia. Aberracje chromosomowe człowieka. 14. Podstawy teratogenezy. Teratogeny. Rodzaje wad rozwojowych człowieka. Podstawy dysmorfologii. Molekularne mechanizmy determinacji płci u człowieka. Metody diagnostyki prenatalnej. **Praca własna studenta:** 1. Molekularne podstawy mutagenezy i naprawy DNA. 2. Czynniki mutagenne. Rodzaje mutacji. Znaczenie mutacji. 3. Podstawy dziedziczenia grup krwi człowieka. Konflikt serologiczny. 4. Zastosowanie genetyki w transplantologii. 5. Prawo Hardy'ego-Weinberga. Populacja mendelowska. 6. Programy wielodyscyplinarne i formy pracy we wspomaganiu rozwoju dzieci z chorobami genetycznymi. 7. Etyczne, prawne i społeczne aspekty zastosowania genetyki w medycynie. Banki DNA i banki komórek. Implikacje wynikające z poznania genomu człowieka.
Metody i techniki kształcenia:	**Wykład –** Metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie **Ćwiczenia** – Metody praktyczne: opis, pokaz, objaśnienie **Praca własna studenta**
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:	• Obecność na wykładach i ćwiczeniach jako warunek dopuszczenia do zaliczenia końcowego • Wykonanie zadania/umiejętności- zaliczenie ćwiczeń **Wykład**- zaliczenie pisemne (test) Kryterium uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań. Punktacja – za każde pytanie 1 punkt.

<table>
<tr><td></td><td>Warunkiem zaliczenia pracy własnej studenta jest samodzielne opanowanie wiedzy ze wskazanej tematyki. Z każdego efektu uczenia się przyporządkowanego do pracy własnej studenta zostanie ułożone jedno pytania do zaliczenia końcowego.</td></tr>
<tr><td>Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:</td><td>Obowiązek uczestnictwa w wykładach i ćwiczeniach audytoryjnych.</td></tr>
<tr><td>Sposób obliczania oceny końcowej:</td><td>
<table>
<tr><td>Zakres wartości</td><td>0 – 2,99</td><td>3,00 – 3,24</td><td>3,25 – 3,74</td><td>3,75 – 4,24</td><td>4,25 – 4,74</td><td>powyżej 4,74</td></tr>
<tr><td>Ocena słownie</td><td>niedostateczny</td><td>dostateczny</td><td>dostateczny plus</td><td>dobry</td><td>dobry plus</td><td>bardzo dobry</td></tr>
<tr><td>Ocena liczbowo</td><td>2,0</td><td>3,0</td><td>3,5</td><td>4,0</td><td>4,5</td><td>5,0</td></tr>
</table>
<table>
<tr><td>Rodzaj zajęć</td><td>Liczba godzin</td><td>Waga</td><td>Ocena</td><td>Wynik</td></tr>
<tr><td>Wykład (Pws, Zaliczenie pisemne)</td><td>45</td><td>0,8</td><td rowspan="3">ocena uzyskana przez studenta</td><td rowspan="3">odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Ćwiczenia warszatowe</td><td>5</td><td>0,2</td></tr>
<tr><td>Suma</td><td>50</td><td>1</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:</td><td>Udział w konsultacjach, odpracowanie zajęć obowiązkowych po zasięgnięciu opinii i zgody koordynatora przedmiotu.</td></tr>
<tr><td>Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:</td><td>Wiedza z zakresu anatomii i fizjologii.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Zalecana literatura</td><td>podstawowa</td><td>1. Winter P. C., Genetyka, PWN, Warszawa 2009
2. Wojcierowski J., (red.), Genetyka medyczna, Czelej, Lublin 2000
3. Passarge E., Genetyka, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2004</td></tr>
<tr><td>uzupełniająca</td><td>1. Kalt J. W., Biologiczne podstawy psychologii, PWN, Warszawa 2006
2. Lewiński W., Genetyka, Operon, Rumia 1999</td></tr>
</table>

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Biochemia i biofizyka (A5)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Biochemistry and biophysics
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny (P)
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	2
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	1
Koordynator przedmiotu:	dr Natalia Rogoz-Jezierska

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Budowa węglowodanów, tłuszczów i białek oraz ich metabolizm u osób zdrowych i ich znaczenie w prawidłowym funkcjonowaniu organizmu, wskazując na powiązanie przemian tych związków chemicznych. Zaznajomienie z cyklem przemian mitochondrialnych (cykl Krebsa, spirala Lynena, łańcuch oddechowy). Znaczenie witamin w biochemii człowieka, unieczynnienie szkodliwych związków powstających w organizmie człowieka (amoniak, kwasy organiczne, wolne rodniki). Elementy metabolizmu ksenobiotyków. Zasady działania tomografii komputerowej, rezonansu magnetycznego, powstawania fal ultradźwiękowych i ich znaczenie w diagnostyce i terapii. Zastosowanie badań diagnostycznych przy zastosowaniu izotopów promieniotwórczych. Wykorzystanie lasera w medycynie. Zaznajomienie z wykorzystaniem oraz niekorzystnym oddziaływaniem promieniowania jonizującego i niejonizującego na organizm człowieka.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: *Nie dotyczy studiów drugiego stopnia	Wykład	25 h (w tym 5-e-Wykład)
	Ćwiczenia audytoryjne	-
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	5 h
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	-
	Praktyki zawodowe	-
	Praca własna studenta*	20 h

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
A5_W01	podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne)	**A.W16**	Wykład Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne
A5_W02	mechanizmy regulacji i biofizyczne podstawy funkcjonowania metabolizmu w organizmie człowieka	**A.W17**	Wykład Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne
A5_W03	rolę witamin, aminokwasów, nukleozydów, monosacharydów, kwasów karboksylowych i ich pochodnych, wchodzących w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynach ustrojowych	**A.W18**	Wykład Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne
A5_W04	wpływ na organizm człowieka czynników zewnętrznych takich jak temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące, w tym radonu występującego w środowisku	**A.W19**	Wykład Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne
w zakresie umiejętności potrafi:				
A5_U01	współuczestniczyć w doborze metod diagnostycznych w poszczególnych stanach klinicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu biochemii i biofizyki	**A.U7**	Ćwiczenia warsztatowe	Zaliczenie pisemne Wykonanie ćwiczeń
A5_U02	współuczestniczyć w zapobieganiu błędom przedlaboratoryjnym	**A.U8**		
A5_U03	właściwie interpretować wyniki badań laboratoryjnych	**A.U9**		
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
A5_KS7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych	**A.K.S7**	Wykład Ćwiczenia warsztatowe	Aktywność i zaangażowanie na zajęciach

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**2** 1,2 (W+Ćw) + 0,8 (Pws)	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	25 h	
	Ćwiczenia audytoryjne	-	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	5 h	
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	
	Lektoraty	-	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	-	
	Praktyki zawodowe	-	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Praca własna studenta- samodzielne opanowanie wskazanej tematyki	20	
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	-	-	

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Semestr 1:** **Wykład:** 1. Aminokwasy, peptydy, białka. 2. Przemiany węglowodanów. 3. Tłuszcze i ich przemiany. 4. Procesy dostarczające energii. 5. Biochemia tkanek i narządów. 6. Regulacja hormonalna przemian metabolicznych. 7. Znaczenie witamin i związków mineralnych w żywieniu. 8. Światło i zmysł wzroku. Układ optyczny, zdolność rozdzielcza oka. Powstawanie obrazu w siatkówce. 9. Fale akustyczne i zmysł słuchu. Teorie analizy dźwięku w uchu wewnętrznym. **e-Wykład:** 10. Biofizyka układu krążenia. 11. Oddziaływanie czynników fizycznych na organizm. 12. Podstawy elektrofizjologii i bioenergetyki.

	Ćwiczenia warsztatowe: **Biochemia** 1. Powstawanie ciał ketonowych. 2. Powstawanie związków wysokoenergetycznych. 3. Krew, składniki i ich rola (bufory krwi). 4. Składniki moczu fizjologicznego i patologicznego. 5. Regulacja gospodarki wodno-mineralnej. 6. Gospodarka fosforowo-wapniowa. 7. Witaminy (mikro- i makropierwiastki). 8. Rola różnicy ciśnień między układem żylnym i tętniczym. **Biofizyka** 1. Wyznaczanie współczynnika lepkości za pomocą wiskozymetru Höpplera. 2. Wyznaczanie skręcenia właściwego i stężenia glukozy. 3. Wyznaczanie współczynników załamania cieczy przy użyciu refraktometru. **Praca własna studenta:** 1. Powstawanie i rola amin biogennych. 2. Regulacja przemiany węglowodanowej i jej zaburzenia. 3. Cholesterol i jego pochodne. 4. Lokalizacja i przebieg łańcucha oddechowego. 5. Rola nerki w utrzymaniu homeostazy. 6. Budowa i mechanizm działania hormonów. 7. Mechanizm zmiany sygnału mechanicznego na elektryczny w narządzie Cortiego.
Metody i techniki kształcenia:	**Wykład –** Metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie **Ćwiczenia** – Metody praktyczne: opis, pokaz, objaśnienie Praca własna studenta
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:	• Obecność na wykładach i ćwiczeniach jako warunek dopuszczenia do zaliczenia • Odpowiedź ustna-ćwiczenia • Wykonanie zadania/umiejętności- ćwiczenia **Wykład**- zaliczenie pisemne (test) Kryterium uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań zaliczeniowych. Punktacja – za każde pytanie 1 punkt. **Praca własna studenta** Warunkiem zaliczenia jest samodzielne opanowanie wiedzy ze wskazanej tematyki. Z każdego efektu uczenia się przyporządkowanego do pracy własnej studenta zostanie ułożone jedno pytania do zaliczenia końcowego. Do uzyskania zaliczenia uprawnia minimum 60% poziom zaliczenia tych pytań.
Zasady udziału w poszczególnych zajęciach	Obowiązek uczestnictwa w wykładach i ćwiczeniach.

<table>
<tr><td colspan="2">ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Sposób obliczania oceny końcowej:</td><td>
<table>
<tr><td>Zakres wartości</td><td>0 – 2,99</td><td>3,00 – 3,24</td><td>3,25 – 3,74</td><td>3,75 – 4,24</td><td>4,25 – 4,74</td><td>powyżej 4,74</td></tr>
<tr><td>Ocena słownie</td><td>niedostateczny</td><td>dostateczny</td><td>dostateczny plus</td><td>dobry</td><td>dobry plus</td><td>bardzo dobry</td></tr>
<tr><td>Ocena liczbowo</td><td>2,0</td><td>3,0</td><td>3,5</td><td>4,0</td><td>4,5</td><td>5,0</td></tr>
</table>
<table>
<tr><td>Rodzaj zajęć</td><td>Liczba godzin</td><td>Waga</td><td>Ocena</td><td>Wynik</td></tr>
<tr><td>Wykład (Pws, zaliczenie pisemne)</td><td>55</td><td>0,7</td><td rowspan="3">ocena uzyskana przez studenta</td><td rowspan="3">odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Ćwiczenia warsztatowe</td><td>20</td><td>0,3</td></tr>
<tr><td>Suma</td><td>75</td><td>1</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td colspan="2">Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:</td><td>Udział w konsultacjach, odpracowanie zajęć obowiązkowych po zasięgnięciu opinii i zgody koordynatora przedmiotu.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:</td><td>Biologia</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Zalecana literatura</td><td>podstawowa</td><td>1. Kaczkowski J., Podstawy biochemii, Wydawnictwo WNT, Warszawa 2020.
2. Bańkowski E., Biochemia: podręcznik dla studentów uczelni medycznych, MedPharm, Wrocław 2006
3. Murray R. K., Biochemia Harpera, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2008</td></tr>
<tr><td>uzupełniająca</td><td>1. Berg J. M., Biochemia, PWN, Warszawa 2005
2. Hames B. D., Biochemia, PWN, Warszawa 2006
3. Pasternak K., Podstawy biochemii dla studentów I roku Wydziału Pielęgniarskiego, Polihymnia, Lublin 2000</td></tr>
</table>

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Mikrobiologia i parazytologia (A6)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Microbiology and parasitology
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	2
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	1
Koordynator przedmiotu:	dr Natalia Rogoz-Jezierska

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Rys historyczny oraz ogólne pojęcia z mikrobiologii i parazytologii. Diagnostyka mikrobiologiczna. Bakteriologia (klasyfikacja, budowa, fizjologia i chorobotwórczość bakterii). Zapobieganie oraz zwalczanie zakażeń i chorób zakaźnych. Zakażenia wewnątrzszpitalne. Podstawy antybiotykoterapii. Flora fizjologiczna człowieka, prebiotyki, probiotyki. Dezynfekcja, sterylizacja i antyseptyka. Szczepienia.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	20 h (w tym 5-e-Wykład)
	Ćwiczenia audytoryjne	-
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	10 h
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	-
	Praktyki zawodowe	-
	Praca własna studenta*	20 h

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
A6_W01	podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii oraz metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej	**A.W20**	Wykład Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne
A6_W02	klasyfikację drobnoustrojów z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobiocie fizjologicznej człowieka	**A.W21**	Wykład Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne
w zakresie umiejętności potrafi:				
A6_U01	rozpoznawać najczęściej spotykane mikroorganizmy patogenne oraz pasożyty człowieka na podstawie ich budowy, fizjologii, cykli życiowych oraz wywoływanych przez nie objawów chorobowych	**A.U10**	Ćwiczenia warsztatowe	Zaliczenie pisemne Wykonanie ćwiczenia
A6_U02	zaplanować i wykonać podstawowe działania z zakresu diagnostyki mikrobiologicznej oraz zinterpretować uzyskane wyniki	**A.U21**	Ćwiczenia warsztatowe	Zaliczenie pisemne Wykonanie ćwiczenia
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
A3_KS01	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych	**K.S7**	Wykład Ćwiczenia warsztatowe	Aktywność i zaangażowanie na zajęciach

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**2** 1,2 (W+Ćw) + 0,8 (Pws)	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	20	
	Ćwiczenia audytoryjne	-	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	10	
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	
	Lektoraty	-	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-	
	Ćwiczenia kliniczne	-	

	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	-	
	Praktyki zawodowe	-	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Praca własna studenta- samodzielne opanowanie wskazanej tematyki	20	
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	-		

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Wykład:** 1. Mikrobiologia – rys historyczny, ogólne pojęcia. Diagnostyka mikrobiologiczna. 2. Bakteriologia (klasyfikacja, budowa, fizjologia i chorobotwórczość bakterii). 3. Wirusologia, mykologia. 4. Dezynfekcja, sterylizacja i antyseptyka. Szczepienia. 5. Podstawy antybiotykoterapii. Flora fizjologiczna człowieka, prebiotyki, probiotyki. **e-Wykład** 6. Zakażenia wewnątrzszpitalne. Sepsa. Zapobieganie oraz zwalczanie zakażeń i chorób zakaźnych. 7. Parazytologia. **Ćwiczenia warsztatowe:** 1. Biologia, chorobotwórczość i wykrywanie u człowieka pierwotniaków /Protoza/ (*Trichomonas vaginalis, Giardia lamblia, Trypanosoma brucei, Entamoeba histolytica, Plasmodium sp., Toxoplasma gondii*). 2. Biologia, chorobotwórczość i wykrywanie u człowieka płazińców /Platyhelminthes/ (*Fasciola hepatica, Schistosoma sp., Diphyllobothrium latum, Teania saginata, Teania solium, Echinococcus multilocularis, Hymenolepsis nana, Hymenolepsis diminuta*). 3. Biologia, chorobotwórczość i wykrywanie u człowieka pasożytniczych nicieni /Nematoda/ (*Strongyloides stercoralis, Enterobius vermicularis, Ascaris lumbricoides, Trichinella spiralis, Trichuris trichura*). 4. Biologia, chorobotwórczość i wykrywanie u człowieka pasożytniczych stawonogów /Arthropoda/ (*Ixodes ricinus, Sarcoptes scabiei, Pediculus humanus, Phtirus pubis, Cimex lectularius, Anopheles maculipennis, Pulex irritans, Xenopsylla cheopsis*) **Praca własna studenta:** 1. Pasożytnictwo jako międzygatunkowa interakcja antagonistyczna. 2. Klasyfikacja pasożytów i żywicieli. 3. Łańcuch epidemiologiczny. 4. Rola stawonogów w transmisji chorób infekcyjnych i inwazyjnych człowieka
Metody i techniki kształcenia:	**Wykład –** Metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie, metoda kształcenia na odległość **Ćwiczenia warsztatowe** – Metody praktyczne: opis, pokaz, objaśnienie **Praca własna studenta**
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:	• Udział w ćwiczeniach i udział w wykładach. • Pozytywna ocena z zaliczenia ćwiczeń • Pozytywna ocena z zaliczenia końcowego Kryterium uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań. Punktacja – za każde pytanie 1 punkt. Warunkiem zaliczenia pracy własnej studenta jest samodzielne opanowanie wiedzy z wskazanej tematyki, która weryfikowana jest na egzaminie (pytania są oznaczone „pws" – praca własna studenta). Do uzyskania zaliczenia uprawnia minimum 60% poziom zaliczenia tych pytań.

<table>
<tr><td>Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:</td><td>Obowiązek aktywnego uczestnictwa studenta we wszystkich formach zajęć.</td></tr>
<tr><td>Sposób obliczania oceny końcowej:</td><td>
<table>
<tr><td>Zakres Wartości</td><td>0 – 2,99</td><td>3,00 – 3,24</td><td>3,25 – 3,74</td><td>3,75-4,24</td><td>4,25-4,74</td><td>Powyżej 4,74</td></tr>
<tr><td>Ocena słownie</td><td>Niedostateczny</td><td>Dostateczny</td><td>Plus Dostateczny</td><td>Dobry</td><td>Plus Dobry</td><td>Bardzo dobry</td></tr>
<tr><td>Ocena liczbowo</td><td>2</td><td>3</td><td>3,5</td><td>4</td><td>4,5</td><td>5</td></tr>
</table>
<table>
<tr><td>Rodzaj zajęć</td><td>Liczba godzin</td><td>Waga</td><td>Ocena</td><td>Wynik</td></tr>
<tr><td>Wykład (Pws, Zaliczenie z oceną)</td><td>30</td><td>0,6</td><td rowspan="3">ocena uzyskana przez studenta</td><td rowspan="3">iloraz wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Ćwiczenia warsztatowe</td><td>20</td><td>0,4</td></tr>
<tr><td>Suma</td><td>50</td><td>1</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:</td><td>Zaliczenie ustne u osoby prowadzącej zajęcia lub przygotowanie konspektu/prezentacji na temat zadany przez prowadzącego zajęcia- zaliczenie nieobecności na wykładach. Nieobecności na ćwiczeniach warsztatowych muszą zostać odpracowane.</td></tr>
<tr><td>Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:</td><td>Anatomia</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Zalecana literatura</td><td>podstawowa</td><td>1. Anusz Z., Mikrobiologia i parazytologia lekarska: podręcznik dla szkół medycznych, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 1999
2. Buczek A., Choroby pasożytnicze. Epidemiologia, diagnostyka, objawy., Wydawnictwo Liber, Lublin 2004
3. Heczko P. B., (red.), Mikrobiologia: podręcznik dla pielęgniarek, położnych i ratowników medycznych, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2007</td></tr>
<tr><td>uzupełniająca</td><td>1. Kadłubowski R., Kurnatowska A., (red.), Zarys parazytologii lekarskiej: podręcznik dla studentów, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2001</td></tr>
</table>

		2. Virella G., Mikrobiologia i choroby zakaźne, Edra Urban&Partner, Wrocław 2000 3. Zaręba M. L., Mikrobiologia lekarska dla studentów medycyny, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2001

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Farmakologia (A7)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Pharmacology
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	3
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	2, 3
Koordynator przedmiotu:	dr n.med. Beata Kumiega dr n. farm. Dariusz Jałoza

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania i powodowane przez nie przemiany w ustroju i działania uboczne. Poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postacie i drogi ich podawania. Przygotowywanie zapisu form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: *Nie dotyczy studiów drugiego stopnia	Wykład	40 h
	Ćwiczenia audytoryjne	-
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	25 h
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	-
	Praktyki zawodowe	-
	Praca własna studenta*	10 h

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
A8_W01	poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania, powodowane przez nie przemiany w organizmie człowieka i działania uboczne	**A.W22.**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny
A8_W02	podstawowe zasady farmakoterapii	**A.W23.**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny
A8_W03	poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postacie i drogi ich podawania	**A.W24.**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny
A8_W04	wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminacje leków	**A.W25.**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny
A8_W05	działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji i procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków	**A.W26.**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny
A8_W06	zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich	**A.W27.**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny
A8_W07	zasady leczenia krwią, jej składnikami i środkami krwiozastępczymi	**A.W28.**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny
w zakresie umiejętności potrafi:				
A8_U01	szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych	**A.U12.**	Ćwiczenia warsztatowe	Egzamin pisemny Wykonanie ćwiczeń
A8_U02	posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych	**A.U13.**	Ćwiczenia warsztatowe	Egzamin pisemny Wykonanie ćwiczeń
A8_U03	przygotować zapisy form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza	**A.U14.**	Ćwiczenia warsztatowe	Egzamin pisemny Wykonanie ćwiczeń
A8_U04	Obliczać dawki leków zgodnie z charakterystyką produktu leczniczego	**A.U15.**	Ćwiczenia warsztatowe	Egzamin pisemny Wykonanie ćwiczeń
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
A8_K01	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych	**K.S7**	Wykład Ćwiczenia warsztatowe	Aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**3** 2,2 (W+Ćw) + 0,8 (Pws)	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	40	
	Ćwiczenia audytoryjne	-	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	25	
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	
	Lektoraty	-	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	-	
	Praktyki zawodowe	-	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Praca własna studenta- samodzielne opanowanie wskazanej tematyki	10	
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	-		

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Wykłady (Semestr 2, 3):** 1. Farmakologia ogólna. Podstawy farmakokinetyki i farmakodynamiki (losy leków w ustroju, mechanizmy działania leków, receptory farmakologiczne, interakcje leków). 2. Układ wegetatywny. Leki wpływające na funkcje układu przywspółczulnego i współczulnego. 3. Leki nasenne i uspokajające. 4. Zależności lekowe. Alkohol metylowy i etylowy. Nikotyna. 5. Narkotyczne i nienarkotyczne leki przeciwbólowe. 6. Leki wpływające na krzepnięcie krwi. 7. Ogólne zasady chemioterapii i zakażeń drobnoustrojami. 8. Receptura ogólna, źródła informacji o lekach, postacie leków, elementy recepty. 9. Surowice i szczepionki, reakcje alergiczne, próby uczuleniowe. 10. Leki stosowane w premedykacji, znieczulenie ogólne, neuroleptoanalgezja. 11. Farmakologia krwi – środki krwiopochodne i krwiozastępcze, niedokrwistości. 12. Dopalacze. 13. Leki a zdrowie publiczne. 14. Media a przemysł farmaceutyczny. 15. Zasady wystawiania recept. Informatory farmaceutyczne i bazy danych o produktach leczniczych.

	Ćwiczenia warsztatowe (Semestr 2, 3): 1. Receptura ogólna, źródła informacji o lekach, postacie leków, elementy recepty. Rodzaje dawek, obliczanie dawek dla dzieci. Drogi podawania i wydalania leków. Zasady zapisywania leków gotowych. 2. Surowice i szczepionki, reakcje alergiczne, próby uczuleniowe. 3. Leki psychotropowe (leki anksjolityczne, neuroleptyki, leki antydepresyjne, sole litu). 4. Leki stosowane w nadciśnieniu tętniczym, dusznicy bolesnej. Leki moczopędne. Leki stosowane w miażdżycy. 5. Witaminy, leki przeciwnowotworowe, immunofarmakologia. 6. Antybiotyki bakteriobójcze i bakteriostatyczne. 7. Leki przeciwgrzybicze, przeciwwirusowe. 8. Leki stosowane w leczeniu gruźlicy. 9. Zasady powstawania i nauka korzystania z ulotki przylekowej. 10. Krytyczna analiza reklam leków OTC i suplementów diety. 11. Wypisywanie recept w ramach zleceń lekarskich. **Praca własna studenta (Semestr 2):** 1. Farmakologia ogólna. Podstawy farmakokinetyki i farmakodynamiki. 2. Zależności lekowe. Alkohol metylowy i etylowy. Nikotyna. 3. Surowice i szczepionki, reakcje alergiczne, próby uczuleniowe. 4. Leki stosowane w premedykacji, znieczulenie ogólne, neuroleptoanalgezja. 5. Farmakologia krwi – środki krwiopochodne i krwiozastępcze, niedokrwistości. 6. Środki odkażające i antyseptyczne.
Metody i techniki kształcenia:	**Wykład-**Metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie **Ćwiczenia warsztatowe**- Metody praktyczne: opis, pokaz, objaśnienie, praca w pracowni komputerowej **Praca własna studenta**
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:	Obecność na wykładach i ćwiczeniach jako warunek dopuszczenia do egzaminu Odpowiedź ustna- ćwiczenia Wykonanie zadania/umiejętności/wypisywanie recept- ćwiczenia Wykład- egzamin pisemny w formie testu Kryterium uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na co najmniej 60% pytań egzaminacyjnych. Punktacja: za każde pytanie 1 punkt **Praca własna studenta** Warunkiem zaliczenia jest samodzielne opanowanie wiedzy z tematyki przewidzianej na pracę własną studenta. Z tematyki wskazanej na pracę własną studenta zostaną ułożone pytania do egzaminu.
Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:	Obowiązek aktywnego uczestnictwa we wszystkich formach zajęć

<table>
<tr><td colspan="2">Sposób obliczania oceny końcowej:</td><td>
<table>
<tr><td>Zakres wartości</td><td>0 – 2,99</td><td>3,00 – 3,24</td><td>3,25 – 3,74</td><td>3,75 – 4,24</td><td>4,25 – 4,74</td><td>powyżej 4,74</td></tr>
<tr><td>Ocena słownie</td><td>niedostateczny</td><td>dostateczny</td><td>dostateczny plus</td><td>dobry</td><td>dobry plus</td><td>bardzo dobry</td></tr>
<tr><td>Ocena liczbowo</td><td>2,0</td><td>3,0</td><td>3,5</td><td>4,0</td><td>4,5</td><td>5,0</td></tr>
</table>
<table>
<tr><td>Rodzaj zajęć</td><td>Liczba godzin</td><td>Waga</td><td>Ocena</td><td>Wynik</td></tr>
<tr><td>Wykład (Pws, Egzamin)</td><td>50</td><td>0,6</td><td rowspan="3">ocena uzyskana przez studenta</td><td rowspan="3">odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem iloczynu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Ćwiczenia warsztatowe</td><td>25</td><td>0,4</td></tr>
<tr><td>Suma</td><td>75</td><td>1</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td colspan="2">Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:</td><td>Zaliczenie ustne u osoby prowadzącej zajęcia lub przygotowanie konspektu/prezentacji</td></tr>
<tr><td colspan="2">Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:</td><td>Fizjologia, Biofizyka, Biochemia</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Zalecana literatura</td><td>podstawowa</td><td>1. Berezińska M., Wiktorowska-Owczarek A. „Farmakologia w zadaniach: farmakologia ogólna i klinicza” PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2020
2. Dominiak I., Gaworska-Krzemińska A., Kilańska D. (red.) „Ordynowanie leków i wypisywanie recept: przewodnik dla pielęgniarek i położnych” Edumetriq Akademia Ochrony Zdrowia, Sopot 2016
3. Kostowski W. „Farmakologia – podstawy farmakoterapii: tom 1 i 2” Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2004</td></tr>
<tr><td>uzupełniająca</td><td>1. Rang H. P., (red.) „Farmakologia kliniczna”Czelej, Lublin 2001
2. Rajtar-Cynke G. (red.) „Farmakologia- podręcznik dla studentów i absolwentów wydziałów pielęgniarstwa i nauk o zdrowiu” Czelej, Lublin 2002</td></tr>
</table>

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Radiologia (A8)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Radiology
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	1
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	1
Koordynator przedmiotu:	prof. dr hab. n. med Romuald Krajewski

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	10 h (w tym 5-e-Wykład)
	Ćwiczenia audytoryjne	5
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	-
	Praktyki zawodowe	-
	Praca własna studenta*	10

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
A8_W01	metody obrazowania i zasady przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej	**A.W29**	Wykład Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne
w zakresie umiejętności potrafi:				
A8_U01	stosować zasady ochrony radiologicznej	**A.W16**	Ćwiczenia audytoryjne	Praktyczne kontrole umiejętności
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
A8_K01	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych	**D.K07**	Wykład Ćwiczenia audytoryjne	Aktywność i zaangażowanie na zajęciach

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

		Stacjonarne	Niestacjonarne
Całkowita liczba punktów ECTS	**1** 0,6 (W+Ćw) + 0,4 (Pws)		
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	10	
	Ćwiczenia audytoryjne	5	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	-	
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	
	Lektoraty	-	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	-	
	Praktyki zawodowe	-	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Praca własna studenta- samodzielne opanowanie wskazanej tematyki	10	
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	-		

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Wykład/Ćwiczenia audytoryjne:** 1. Ogólne zasady ustalania wskazań i wyboru metod obrazowania. 2. Badania obrazowe z wykorzystaniem promieniowania rentgenowskiego. 3. Badania obrazowe z wykorzystaniem ultradźwięków. 4. Badania obrazowe oparte o zjawisko rezonansu magnetycznego. 5. Obrazowanie przy pomocy izotopów 6. Rola pielęgniarki w przeprowadzaniu diagnostycznych badań obrazowych z wykorzystaniem środków cieniujących.* 7. Udział pielęgniarki w przeprowadzaniu zabiegów z zakresu radiologii zabiegowej.* 8. Ochrona przed promieniowaniem jonizującym.* * e-wykład **Praca własna studenta:** 1. Przygotowanie pacjenta do badań obrazowych 2. Opieka nad chorym po zabiegach z zakresu radiologii zabiegowej 3. Skutki oddziaływania promieniowania jonizującego na człowieka
Metody i techniki kształcenia:	**Wykład:** Metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie, dyskusja w kontakcie bezpośrednim oraz w trybie online **Ćwiczenia audytoryjne**: Metody praktyczne: opis, pokaz, objaśnienie **Praca własna studenta:** opracowanie wybranego zagadnienia dotyczącego opieki pielęgniarskiej związanej z diagnostyką obrazową
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:	Warunkiem dopuszczenia do zaliczenia jest obecność na zajęciach. Zaliczenie zajęć odbywa się w formie testu pisemnego składającego się z 30 pytań typu jednokrotnego wyboru z 4 dystraktorami. Warunkiem zaliczenia jest uzyskanie co najmniej 18 punktów (60%). Zaliczenie poprawkowe ma także formę testu z takimi samymi zasadami. Zaliczenie pracy własnej studenta odbywa się w formie przygotowania przez studenta projektu procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej związanej z diagnostyką obrazową.
Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:	Uczestnictwo w zajęciach jest obowiązkowe; nieusprawiedliwiona nieobecność wymaga wykazania znajomości omawianych na zajęciach zagadnień w formie opracowania pisemnego wskazanego zagadnienia.
Sposób obliczania oceny końcowej:	Ocena końcowa jest obliczana na podstawie wyniku testu (80%) oraz oceny opracowania zaliczającego pracę własną studenta (20%). Oceny z testu: 18-19 pkt – 3 20-21 pkt – 3,5 22-24 pkt – 4 25-27 pkt – 4,5 28-30 pkt - 5
Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:	Nieusprawiedliwiona nieobecność wymaga wykazania znajomości omawianych na zajęciach zagadnień w formie opracowania pisemnego wskazanego zagadnienia.

Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:		Znajomość anatomii, fizjologii i patofizjologii
Zalecana literatura	**podstawowa**	1. Daniel B., Atlas anatomii radiologicznej człowieka, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 1996 2. Pruszyński B., (red.), Diagnostyka obrazowa – podstawy teoretyczne i metodyka badań, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2015 3. Pruszyński B., Radiologia: diagnostyka obrazowa: RTG, TK, USG, MR, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2017
	uzupełniająca	Materiały do zajęć udostępnione na platformie e-Student

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Psychologia (B1)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Psychology
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	2
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	1
Koordynator przedmiotu:	dr Iryna Durkalevych

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	20 (w tym 5-e-Wykład)
	Ćwiczenia audytoryjne	15
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	-
	Praktyki zawodowe	-
	Praca własna studenta*	15

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
B1_W01	psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, jego	**B.W1.**	Wykład	Egzamin pisemny (test)

	zachowania prawidłowe i zaburzone			
B1_W02	problematykę relacji człowiek – środowisko społeczne, zachowania adaptacyjne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych	**B.W2.**	Wykład, Praca własna studenta	Egzamin pisemny (test)
B1_W03	etapy rozwoju psychicznego człowieka i prawidłowości występujące na poszczególnych etapach tego rozwoju	**B.W4.**	Wykład	Egzamin pisemny (test)
B1_W04	pojęcia emocji, motywacji, temperamentu i osobowości, cechy osobowości zdrowej, zaburzenia osobowości	**B.W5.**	Wykład	Egzamin pisemny (test)
B1_W05	istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele, style i bariery w komunikacji interpersonalnej	**B.W6.**	Wykład, praca własna studenta	Egzamin pisemny (test)
B1_W06	teorie stresu psychologicznego, zależności między stresem a stanem zdrowia oraz inne psychologiczne determinanty zdrowia	**B.W7.**	e-Wykład (MS Teams)	Egzamin pisemny (test)
B1_W07	techniki radzenia sobie ze stresem, redukowania lęku, metody relaksacji oraz mechanizmy powstawania zespołu wypalenia zawodowego i zapobiegania jego powstaniu	**B.W11.**	Wykład	Egzamin pisemny (test)
w zakresie umiejętności potrafi:				
B1_U01	rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne	**B.U1.**	Ćwiczenia audytoryjne	Aktywność na zajęciach, wykonanie zadań
B1_U02	rozpoznawać zaburzenia w funkcjonowaniu społecznym człowieka oraz oceniać proces adaptacji człowieka w różnych kontekstach zdrowia i choroby, a także wskazywać rolę wsparcia społecznego i psychologicznego w opiece nad człowiekiem zdrowym i chorym	**B.U2.**	Ćwiczenia audytoryjne	Aktywność na zajęciach, wykonanie zadań
B1_U03	oceniać związek choroby i hospitalizacji ze stanem fizycznym i psychicznym człowieka	**B.U3.**	Ćwiczenia audytoryjne	Aktywność na zajęciach, wykonanie zadań
B1_U04	oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych takich jak stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba, przemoc fizyczna, przemoc seksualna, wprowadzać elementarne formy pomocy psychologicznej oraz informować o specjalistycznych formach pomocy	**B.U4.**	Ćwiczenia audytoryjne	Aktywność na zajęciach, wykonanie zadań

B1_U05	identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się w sytuacjach trudnych, wykazywać umiejętność aktywnego słuchania oraz tworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu interprofesjonalnego	**B.U5.**	Ćwiczenia audytoryjne	Aktywność na zajęciach, wykonanie zadań
B1_U06	wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w praktyce pielęgniarskiej	**B.U6.**	Ćwiczenia audytoryjne	Aktywność na zajęciach, wykonanie zadań
B1_U07	wskazywać i stosować właściwe techniki redukowania lęku i metody relaksacyjne	**B.U7.**	Ćwiczenia audytoryjne	Aktywność na zajęciach, wykonanie zadań
B1_U08	stosować techniki zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego oraz rozwijać zasoby osobiste umożliwiające radzenie sobie z zespołem wypalenia zawodowego	**B.U8.**	Ćwiczenia audytoryjne	Aktywność na zajęciach, wykonanie zadań
B1_U09	stosować techniki radzenia sobie w sytuacjach trudnych w pracy zawodowej pielęgniarki takich jak ciężka choroba pacjenta, śmierć, błąd medyczny, przemoc fizyczna i psychiczna	**B.U9.**	Ćwiczenia audytoryjne	Aktywność na zajęciach, wykonanie zadań
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
B1_K01	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych	**K_S7**	Ćwiczenia audytoryjne	Aktywność na zajęciach, samoocena

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**2** 1,6 (W+Ćw) + 0,4 (Pws)	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	20	
	Ćwiczenia audytoryjne	15	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	-	
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	
	Lektoraty	-	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	-	

	Praktyki zawodowe	-	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Praca własna studenta- samodzielne opanowanie wskazanej tematyki	15	
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	-	-	

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Wykłady:** 1. Psychologiczne mechanizmy funkcjonowania człowieka w relacji ze środowiskiem społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem procesów adaptacyjnych oraz zachowań podejmowanych w sytuacjach trudnych i stresowych, takich jak ciężka choroba pacjenta czy śmierć bliskiej osoby. 2. Etapy oraz prawidłowości rozwoju człowieka w cyklu życia – od okresu prenatalnego do późnej dorosłości. Biologiczne, psychiczne i społeczne uwarunkowania rozwoju oraz ich znaczenie dla funkcjonowania jednostki na poszczególnych etapach życia, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów istotnych w kontekście zdrowia i opieki medycznej. 3. Emocje jako istotny element funkcjonowania psychicznego człowieka: pojęcie, właściwości oraz mechanizmy procesów emocjonalnych. Wpływ emocji na procesy poznawcze, w tym percepcję, uwagę, pamięć i podejmowanie decyzji, a także ich znaczenie dla regulacji zachowania, adaptacji oraz funkcjonowania w sytuacji zdrowia i choroby. 4. Motywacja jako proces regulujący zachowanie człowieka w kontekście funkcjonowania psychofizycznego. Mechanizmy motywacyjne oraz zjawiska związane z trudnościami w realizacji motywów, w tym frustracja, konflikt motywacyjny i przeciążenie psychiczne. Zależności pomiędzy procesami emocjonalnymi, motywacyjnymi a podejmowaniem działania, ze szczególnym uwzględnieniem ich znaczenia dla zdrowia, adaptacji oraz funkcjonowania w sytuacji choroby i leczenia.Wybrane zagadnienia z psychologii osobowości – główne teorie i modele. Zaburzenia osobowości. **5.** Wprowadzenie do komunikacji interpersonalnej: definicja, funkcje oraz znaczenie procesu komunikowania się w relacjach społecznych i zawodowych. Modele oraz style komunikacji społecznej ze szczególnym uwzględnieniem komunikacji w pielęgniarstwie. Zasady prawidłowej komunikacji interpersonalnej z pacjentem, podopiecznym oraz jego bliskimi, uwzględniające aspekty empatii, aktywnego słuchania, asertywności oraz budowania relacji terapeutycznej. **e-wykład (MS Teams):** 6. Psychologiczne ujęcie stresu: definicje, istota i mechanizmy stresu psychologicznego. Poznawczo-transakcyjny paradygmat stresu w koncepcji Richard Lazarus i Susan Folkman. Zależności między stresem a zdrowiem psychicznym, ze szczególnym uwzględnieniem konsekwencji długotrwałego obciążenia stresowego dla funkcjonowania jednostki. 7. Techniki radzenie sobie ze stresem i wypaleniem zawodowym. **Ćwiczenia:** 1. Rozpoznawanie zachowań prawidłowych, zaburzonych i patologicznych. Podstawowe mechanizmy funkcjonowania psychicznego człowieka oraz ich znaczenie w ocenie stanu pacjenta. Zaburzenia funkcjonowania społecznego i emocjonalnego w kontekście zdrowia i choroby.

	2. Wpływ choroby, hospitalizacji oraz przewlekłego leczenia na stan psychiczny i fizyczny człowieka. Proces adaptacji do choroby, rola mechanizmów obronnych oraz znaczenie wsparcia społecznego i psychologicznego w opiece nad pacjentem zdrowym i chorym. 3. Stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba oraz doświadczenie przemocy fizycznej i seksualnej jako czynniki wpływające na funkcjonowanie psychiczne człowieka. Elementarne formy pomocy psychologicznej oraz możliwości kierowania pacjenta do specjalistycznych form wsparcia. 4. Modele i zasady komunikacji interpersonalnej. Identyfikowanie barier i błędów w komunikowaniu się z pacjentem, jego rodziną oraz członkami zespołu terapeutycznego. Znaczenie aktywnego słuchania, empatii i budowania relacji terapeutycznej. 5. Wykorzystanie technik komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w pracy pielęgniarki. Komunikacja w sytuacjach trudnych: przekazywanie trudnych informacji, rozmowa z pacjentem terminalnie chorym, wsparcie rodziny pacjenta oraz komunikacja w sytuacji konfliktu. 6. Psychologiczne mechanizmy lęku i napięcia emocjonalnego u pacjenta oraz personelu medycznego. Techniki redukcji lęku, podstawowe metody relaksacyjne oraz ich zastosowanie w praktyce pielęgniarskiej. 7. Zespół wypalenia zawodowego – objawy, przyczyny i profilaktyka. Rozwijanie zasobów osobistych oraz technik radzenia sobie w sytuacjach trudnych, takich jak ciężka choroba pacjenta, śmierć, błąd medyczny oraz przemoc fizyczna i psychiczna w środowisku pracy.
Metody i techniki kształcenia:	**Wykład:** wykład konwencjonalny, konwersatoryjny, problemowy. Metody: multymedialne techniki przykazywania wiedzy, krótkie quizy, dyskusja, analiza pzypadków. **Ćwiczenia audytoryjne:** metoda projektu, studium przypadku, gra dydaktyczna, odgrywanie ról, rozmowa sokratyczna. **Praca własna studenta**
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:	**Wykład** Egzamin pisemny (test). Liczba pytań testu – 20. Kryterium uzyskania oceny pozytywnej z testu jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań. Punktacja: za każde pytanie – 1 punkt. Warunkiem dopuszczenia do zaliczenia przedmiotu jest uzyskanie pozytywnego zaliczenia z ćwiczeń. **Ćwiczenia** Ocena z zaliczenia ćwiczeń ustalana jest na podstawie średniej ocen uzyskanych z wykonywanych zadań indywidualnych oraz zespołowych (projekt grupowy). Uzyskanie pozytywnej oceny z realizacji zleconego zadania pisemnego – projektu grupowego (50%). Ocenie podlegają następujące elementy projektu: wartość merytoryczna treści, sposób prezentacji projektu, odpowiedzi na pytania zadawane przez prowadzącego oraz poprawność formalna pracy. Uzyskanie pozytywnej oceny z realizacji zleconego zadania ustnego – analizy studium przypadku (50%). **Praca własna studenta:** Warunkiem zaliczenia pracy własnej studenta jest samodzielne opanowanie wiedzy z tematyki przewidzianej na pracę własną studenta (analiza artykułów naukowych). Z efektów uczenia się przyporządkowanych do pracy własnej studenta zostaną ułożone pytania do testu egzaminacyjnego. Tematy artykułów: 1. Komunikacja interpersonalna w pielęgniarstwie – definicja, funkcje, modele komunikacji społecznej oraz zasady prawidłowego porozumiewania się z pacjentem i jego bliskimi. 2. Bariery komunikacyjne doświadczane przez pielęgniarki. 3. Rola aktywnego słuchania w komunikacji terapeutycznej z pacjentem.

<table>
<tr><td colspan="2">Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:</td><td>Studenta, zgodnie z Regulaminem Studiów, obowiązuje aktywny udział w zajęciach dydaktycznych przewidzianych programem studiów .</td></tr>
<tr><td colspan="2">Sposób obliczania oceny końcowej:</td><td>
<table>
<tr><td>Zakres wartości</td><td>0 – 2,99</td><td>3,00 – 3,24</td><td>3,25 – 3,74</td><td>3,75 – 4,24</td><td>4,25 – 4,74</td><td>powyżej 4,74</td></tr>
<tr><td>Ocena słownie</td><td>niedostateczny</td><td>dostateczny</td><td>dostateczny plus</td><td>dobry</td><td>dobry plus</td><td>bardzo dobry</td></tr>
<tr><td>Ocena liczbowo</td><td>2,0</td><td>3,0</td><td>3,5</td><td>4,0</td><td>4,5</td><td>5,0</td></tr>
</table>
<table>
<tr><td>Rodzaj zajęć</td><td>Liczba godzin</td><td>Waga</td><td>Ocena</td><td>Wynik</td></tr>
<tr><td>Wykład, praca własna studenta</td><td>35</td><td>0,7</td><td rowspan="3">ocena uzyskana przez studenta</td><td rowspan="3">odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Ćwiczenia audytoryjne</td><td>15</td><td>0,3</td></tr>
<tr><td>Suma</td><td>50</td><td>1</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td colspan="2">Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:</td><td>Wyrównywanie zaległości powstałych wskutek nieobecności na ćwiczeniach poprzez nadrabianie z inną grupą.
Konsultacje u prowadzącego.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:</td><td>Anatomia, Fizjologia</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Zalecana literatura</td><td>podstawowa</td><td>1. Sajewicz-Radtke, U. (2023). Psychologia w praktyce lekarskiej. Warszawa: Medical Tribune Polska.
2. Trzcienieckiej-Green, A. (red.) (2012). Psychologia: podręcznik dla studentów kierunków medycznych. Kraków: Universitas.
3. Zimbardo, P. G. (2018-2020). Psychologia: kluczowe koncepcje, T. 1-5, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.</td></tr>
<tr><td>uzupełniająca</td><td>1. 1.Kwiatkowska A., Krajewska-Kułak E., Panka W., (red.) (2018). Komunikowanie interpersonalne w pielęgniarstwie, Katowice: Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich.
2. Owczarek K., Fijałkowska I., (red.) (2021). Psychologia. Medycyna. Zdrowie, T. 1 Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
3. Talarowska, M., Florkowski, A., Gałecki, P. (2011). Podstawy psychologii. Podręcznik dla studentów medycyny i kierunków medycznych. Wrocław: Wydawnictwo Continuo.</td></tr>
</table>

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Socjologia (B2)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Sociology
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	1
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	1
Koordynator przedmiotu:	dr n. hum. Alicja Kawalec-Przetacznik

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Analiza wpływu zdrowia, choroby i niepełnosprawności na jakość życia pacjentów. Interpretacja czynników społecznych, emocjonalnych i ekonomicznych wpływających na doświadczenie zdrowia lub choroby. W toku zajęć przybliżone zostaną takie pojęcia jak: kultura, rola społeczna, osobowość społeczna, socjalizacja, rodzina, grupa, organizacja, instytucja.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	10 (w tym 5-e-Wykład)
	Ćwiczenia audytoryjne	5
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	-
	Praktyki zawodowe	-
	Praca własna studenta*	10

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
B2_W01	Podejście salutogenetyczne i podejście patogenetyczne zdrowia i choroby	**B.W8**	Wykład, Praca własna studenta	Egzamin pisemny
B2_W02	Procesy adaptacji człowieka do życia z chorobą przewlekłą lub o niepomyślnym rokowaniu i uwarunkowania tych procesów	**B.W9**	Wykład, Praca własna studenta	Egzamin pisemny
B2_W03	Znaczenie wsparcia społecznego i psychologicznego w zdrowiu i chorobie oraz w sytuacjach szczególnych w opiece zdrowotnej	**B.W10**	Wykład, Praca własna studenta	Egzamin pisemny
B2_W04	pojęcia oraz zasady funkcjonowania rodziny, grupy, organizacji i instytucji populacji społeczności i ekosystemu	**B.W12**	Wykład, Praca własna studenta	Egzamin pisemny,
B2_W05	Wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych	**B.W13**	Wykład, Praca własna studenta	Egzamin pisemny
B2_W06	Zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu	**B.W14**	Wykład, Praca własna studenta	Egzamin pisemny
B2_W07	pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej	**B.W.15**	Wykład, Praca własna studenta	Egzamin pisemny
B2_W08	zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć i wiek	**B.W.16**	Wykład, Praca własna studenta	Egzamin pisemny
B2_W09	aktualne i prognozowane zmiany społeczne wpływające na funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia oraz warunki wykonywania zawodu pielęgniarki	**B.W.17**	Wykład, Praca własna studenta	Egzamin pisemny
B2_W10	postawy społeczne wobec zdrowia i systemu ochrony zdrowia	**B.W.18**	Wykład, Praca własna studenta	Egzamin pisemny
w zakresie umiejętności potrafi:				
B1_U01	proponować działania zapobiegające dyskryminacji, rasizmowi, dysfunkcjonalnością w różnych grupach społecznych w oparciu o zasady humanizmu	**B.U10**	Ćwiczenia audytoryjne	Aktywność i zaangażowanie na zajęciach
B1_U02	Diagnozować czynniki wpływające na sytuację zdrowotną jednostki w obrębie	**B.U11**	Ćwiczenia audytoryjne	Aktywność i zaangażowanie na zajęciach
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
B2_K01	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności,	**K.S.7**	Ćwiczenia audytoryjne	Aktywność i zaangażowanie

	dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych			

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**1** 0,8 (W+Ćw) + 0,2 (Pws)	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	10	
	Ćwiczenia audytoryjne	5	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	-	
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	
	Lektoraty	-	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	-	
	Praktyki zawodowe	-	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Praca własna studenta- samodzielne opanowanie wskazanej tematyki	10	
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	-		

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Wykład:** 1. Geneza, przedmiot, funkcje i podstawy teoretyczne socjologii. 2.Styl życia. Zdrowie jako zjawisko społeczne, zachowania społeczne związane ze zdrowiem i chorobą. Patologie życia społecznego. 3. Podstawy socjologii zdrowia, choroby, niepełnosprawności. 4. Kultura i jej wpływ na życie społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem kultury zdrowotnej. **e-Wykład** 1.Modele relacji i ról społecznych (rola społeczna lekarza, pielęgniarki, pacjenta). 2.Socjothanatologia – zagadnienia socjologicznej analizy śmierci i umierania. **Ćwiczenia audytoryjne:** 1.Wybrane metody i techniki badawcze stosowane w socjologii. 2. Rodzina jako podstawowa mikrostruktura społeczna. 3. Zjawiska społeczna na poziomie mikro, mezo i makrostruktur oraz ich wpływ na zdrowie. 4.Osobowość społeczna człowieka. 5. Mechanizmy zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego. 6. Nierówności społeczne, działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom ipatologiom.

<table>
<tr><td></td><td>Praca własna studenta:
1. Zależność pomiędzy stylem życia, a uwarunkowaniami zdrowotnymi człowieka.
2. Związki socjologii z naukami przyrodniczymi.
3. Opanowanie i pogłębienie treści wykładowych.</td></tr>
<tr><td>Metody i techniki kształcenia:</td><td>Wykład – Metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie, dyskusja, prezentacja.
Ćwiczenia audytoryjne- Metody praktyczne: praca w grupie, burza mózgów, dyskusja
Praca własna studenta.</td></tr>
<tr><td>Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:</td><td>Wykład:
Egzamin pisemny- test. Czas trwania egzaminu 30 minut, liczba pytań egzaminacyjnych- 20. Warunkiem uzyskania pozytywnej oceny jest udzielenie poprawnej odpowiedzi na 60% pytań.
Ćwiczenia:
Aktywność na zajęciach, zadanie praktyczne.
Praca własna studenta:
Warunkiem uzyskania zaliczenia z pracy własnej studenta jest samodzielne opanowanie wiedzy z tematyki przewidzianej na pracę własną studenta i przygotowanie prezentacji na wskazany przez wykładowcę temat z zakresu całokształtu materiału.</td></tr>
<tr><td>Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:</td><td>Obecność obowiązkowa</td></tr>
<tr><td>Sposób obliczania oceny końcowej:</td><td>
<table>
<tr><td>Zakres wartości</td><td>0 – 2,99</td><td>3,00 – 3,24</td><td>3,25 – 3,74</td><td>3,75 – 4,24</td><td>4,25 – 4,74</td><td>powyżej 4,74</td></tr>
<tr><td>Ocena słownie</td><td>niedostateczny</td><td>dostateczny</td><td>dostateczny plus</td><td>dobry</td><td>dobry plus</td><td>bardzo dobry</td></tr>
<tr><td>Ocena liczbowo</td><td>2,0</td><td>3,0</td><td>3,5</td><td>4,0</td><td>4,5</td><td>5,0</td></tr>
</table>
<table>
<tr><th>Rodzaj zajęć</th><th>Liczba godzin</th><th>Waga</th><th>Ocena</th><th>Wynik</th></tr>
<tr><td>Wykład, ćwiczenia, pws, egzamin</td><td>25</td><td>1</td><td rowspan="2">ocena uzyskana przez studenta</td><td rowspan="2">odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Suma</td><td>25</td><td>1</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:</td><td>Konsultacje w czasie dyżurów wykładowcy, wyrównywanie zaległości powstałych w wyniku nieobecności.</td></tr>
</table>

Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:		Pedagogika, psychologia
Zalecana literatura	**podstawowa**	1.Giddens A. (tł. Szulżycka A.), Socjologia, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2012 2. Ostrowska A. (red.), Socjologia medycyny. Podejmowane problemy, kategorie, analizy. Wydawnictwo Instytutu Filozofiii Socjologii PAN, Warszawa 2009 3. Kocil L. Rodzina w obliczu wartości i wzorów życia ponowoczesnego świata, Oficyna Wydawnicza AFM, Kraków 2006
	uzupełniająca	1.Taranowicz I., Majchrowska A., Kawczyńska-Butrym Z., Elementy socjologii dla pielęgniarek, Czelej, Lublin 2000 2. Zenderowski R., Cebul K., Krycki M., Międzynarodowe stosunki kultiralne, PWN, Warszawa 2020

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Pedagogika (B3)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Pedagogics
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	1
Język wykładowy:	Język polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	1
Koordynator przedmiotu:	dr Małgorzata Świdrak

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Pedagogika jako nauka, jej miejsce wśród nauk społecznych. Metody i cele współczesnego wychowania. Relacje człowieka/ pacjenta. Dysfunkcjonalność w zachowaniach młodzieży i dorosłych. Podstawowe techniki komunikacji. Profilaktyka i terapia resocjalizacyjna. Zagrożenia we współczesnej służbie zdrowia.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	10 h (w tym 5-e-Wykład)
	Ćwiczenia audytoryjne	5 h
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	-
	Praktyki zawodowe	-
	Praca własna studenta*	10 h

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
B3_W01	podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego chorowania, zdrowienia, hospitalizacji i umierania	**B. W19**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny
B3_W02	problematykę prowadzenia edukacji zdrowotnej	**B. W20**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny
B3_W03	metodykę edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży, dorosłych i osób starszych	**B. W21**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny
w zakresie umiejętności potrafi:				
B3_U01	rozpoznawać potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług pielęgniarskich	**B.U12**	Cwiczenia audytoryjne	Aktywność na zajęciach, zaliczenie projektów na ocenę
B3_U02	opracowywać programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców usług pielęgniarskich	**B.U13**	Cwiczenia audytoryjne	Aktywność na zajęciach, zaliczenie projektów na ocenę
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
B3_KS01	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych	**K.S7**	Wykład Ćwiczenia audytoryjne	Aktywność i zaangażowanie na zajęciach

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**1** 0,8 (W+Ćw) + 0,2 (Pws)	Stacjonarne	Niestacjonarne
	Wykład	10	
	Ćwiczenia audytoryjne	5	

A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	-	
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	
	Lektoraty	-	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	-	
	Praktyki zawodowe	-	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Praca własna studenta- samodzielne opanowanie wskazanej tematyki	10	
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	-		

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Wykład:** 1.Pedagogika jako nauka o wychowaniu, pojęcie wychowania i jego cechy, podstawowe pojęcia pedagogiczne, miejsce pedagogiki w systemie nauk o człowieku, paradygmaty pedagogiki współczesnej, przedmiot i metody badań pedagogiki jako nauki. 2.Związek pedagogiki z innymi dyscyplinami naukowymi, istota i płaszczyzny współpracy z psychologią, filozofią, socjologią i innymi naukami społecznymi. Filozoficzne podstawy działalności wychowawczej, wychowanie jako zjawisko społeczne, środowisko społeczne i jego kształtowanie. 3.Podstawowe techniki komunikacji z pacjentem i jego rodziną. Toastmasters. 4.Cele wychowania jako realizacja wartości osobowych i społecznych. Strategie wychowawcze (np. strategia dysonansu, świadectwa, symulacji). 5.Aksjologia wychowania w działalności położnych **e-Wykład:** 1.Personalistyczna pedagogika dialogu w pracy pielęgniarek I pielęgniarzy 2.Współczesne zagrożenia w placówkach zdrowia publicznego. 3.Zdrowie psychiczne pacjenta– diagnoza I profilaktyka 4.Organizacja i metody pracy opiekuńczo - wychowawczej 5.Potrzeby- pojęcia, klasyfikacja potrzeb ludzkich. Rozpoznawanie potrzeb pacjenta 6.Wypalenie zawodowe. **Ćwiczenia audytoryjne:** 1.Wychowanie we współczesnym świecie. Metody i techniki. 2.Charakterystyka współczesnych systemów wychowawczych. 3.Wartości w wychowaniu. *Wolność* jako podstawowy fakt ludzkiej egzystencji i procesu wychowania. *Odpowiedzialność* jako podstawowa kategoria egzystencji osobowej. 4.Rodzina jako środowisko wychowawcze, funkcje, przemiany, postawy rodzicielskie. Rodzina a instytucjonalne formy wychowania. 5.Metody wychowania (metody modelowania, metody zadaniowe, metody perswazji, metody nagradzania i karania).

	6.Potrzeby pacjenta – pojęcie i klasyfikacja potrzeb ludzkich oraz rozpoznawanie potrzeb jako warunek skutecznej dzialalności opiekuńczej i pielęgnacyjnej 7.Metody dydaktyczne edukacji zdrowotnej i edukacji pacjentów w różnym wieku, 8.Techniki porozumiewania się z pacjentem niepełnosprawnym. ,,Inny,, nie znaczy gorszy. O przeciwdziałaniu przemocy i nietolerancji wśrod pracownikow służby zdrowia wobec pacjentow. 9.Rozumienie pojęć: edukacja zdrowotna, edukacja pacjentów, wychowanie zdrowotne, oświata zdrowotna. **Praca własna studenta:** 1.Umiejętność diagnozowania pacjenta pod względem osobowościowym. 2.Umiejętność nawiązania relacji, porozumiewania się z pacjentem. 3.Przygotowanie chorego i jego rodziny do samoopieki i samopielęgnacji. 4.Podmiotowe relacje z pacjentem.
Metody i techniki kształcenia:	**Wykład –** Metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie metoda kształcenia na odległość **Ćwiczenia audytoryjne**– Metody praktyczne: opis, pokaz, objaśnienie **Praca własna studenta**
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:	**Wykład**- egzamin pisemny (test), czas trwania egzaminu 90 min. Kryterium uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań egzaminacyjnych. Punktacja – za każde pytanie 1 punkt. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie pozytywnego zaliczenia z ćwiczeń. **Zaliczenie ćwiczeń audytoryjnych**- Obecność na zajęciach, zaangażowanie, aktywność, prezentacja, referat **Praca własna studenta** Warunkiem zaliczenia pracy własnej studenta jest samodzielne opanowanie wiedzy z tematyki przewidzianej na pracę własną studenta. Z każdego efektu uczenia się przyporządkowanego do pracę własną studenta zostanie ułożone jedno pytania do egzaminu testowego. Do uzyskania zaliczenia uprawnia minimum 60% poziom zaliczenia tych pytań.
Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:	Obowiązkowy udział studenta w zajęciach z wyłączeniem przypadków losowych np. choroba studenta.

<table>
<tr><td colspan="2">Sposób obliczania oceny końcowej:</td><td>
<table>
<tr><td>Zakres wartości</td><td>0 – 2,99</td><td>3,00 – 3,24</td><td>3,25 – 3,74</td><td>3,75 – 4,24</td><td>4,25 – 4,74</td></tr>
<tr><td>Ocena słownie</td><td>niedostateczny</td><td>dostateczny</td><td>dostateczny plus</td><td>dobry</td><td>dobry plus</td></tr>
<tr><td>Ocena liczbowo</td><td>2,0</td><td>3,0</td><td>3,5</td><td>4,0</td><td>4,5</td></tr>
</table>
<table>
<tr><td>Wykład (Pws, Egzamin)</td><td>15</td><td>0,6</td><td rowspan="2">ocena uzyskana przez studenta</td><td rowspan="2">odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Ćwiczenia audytoryjne</td><td>10</td><td>0,4</td></tr>
<tr><td>Razem</td><td>25</td><td>1</td><td>-</td><td></td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td colspan="2">Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:</td><td>Udział studenta w konsultacjach, wyrównanie zaległości w ramach pracy własnej studenta</td></tr>
<tr><td colspan="2">Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:</td><td>Psychologia, Socjologia</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Zalecana literatura</td><td>podstawowa</td><td>1. Ciechanowicz W., Pedagogika, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 1992.
2. Kwieciński Z., Śliwerski B., (red.), Pedagogika. Podręcznik akademicki: tom 1 i 2, PWN, Warszawa 2003.
3. Wrońska I., Nowak M., (red.), Wprowadzenie do pedagogiki, Czelej, Lublin 2002.</td></tr>
<tr><td>uzupełniająca</td><td>1. Janowski A., Pedagogika praktyczna. Zarys problematyki, zdrowy rozsądek, wyniki badań., Wydawnictwo Fraszka Edukacyjna, Warszawa 2002.
2. Kupisiewicz C., Podstawy dydaktyki ogólnej, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1996.
3. Nowak M., Podstawy pedagogiki otwartej, Redakcja Wydawnictw KUL, Lublin 1999.</td></tr>
</table>

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Prawo medyczne (B4)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Medical law
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	1
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	1
Koordynator przedmiotu:	dr Magdalena Materniak

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Znajomość i umiejętność analizowania przepisów prawnych w zakresie wykonywania zawodu pielęgniarki/pielęgniarza. Przestrzeganie praw pacjenta oraz obowiązków w zakresie wykonywania czynności zawodowych. Odpowiedzialność prawna w zawodzie pielęgniarki. Funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	10 (w tym 5-e-Wykład)
	Ćwiczenia audytoryjne	5
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	-
	Praktyki zawodowe	-
	Praca własna studenta*	15

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
B4_W01	podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawaw funkcjonowaniu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy	**B.W22.**	Wykład Ćwiczenia audytoryjne Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne Wykonanie zadań
B4_W02	podstawowe regulacje prawne z zakresu systemu ochrony zdrowia, w tym z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego, obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej	**B.W23.**	Wykład	Zaliczenie pisemne
B4_W03	podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki, w tym prawa i obowiązki pielęgniarki oraz formy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki, organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków	**B.W24.**	Wykład Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne Wykonanie zadań
B4_W04	zasady odpowiedzialności pracowniczej, zawodowej, cywilnej i karnej związanej z wykonywaniem zawodu pielęgniarki z uwzględnieniem zdarzenia pożądanego, przewinienia zawodowego i błędu medycznego	**B.W25**	Wykład Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne Wykonanie zadań
B4_W05	prawa człowieka, prawa dziecka i prawa pacjenta	**B.W26.**	Wykład Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne Wykonanie zadań
w zakresie umiejętności potrafi:				
B4_U01	stosować przepisy prawa dotyczące realizacji praktyki zawodowej pielęgniarki oraz praw pacjenta i zasad bezpieczeństwa	**B.U14.**	Ćwiczenia audytoryjne Praca własna studenta	Aktywność na zajęciach Wykonanie zadań
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
B4_ KS01	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych	**K.S7**	Wykład Ćwiczenia audutoryjne	Zaliczenie pisemne Wykonanie zadań

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**1** 0,8 (W+Ćw) + 0,2 (Pws)	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	**10**	
	Ćwiczenia audytoryjne	**5**	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	-	
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	
	Lektoraty	-	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	-	
	Praktyki zawodowe	-	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Przygotowanie zadania **w sumie**	15 **15**	
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	-		

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Wykłady:** 1. Rola i znaczenie prawa oraz zasad etycznych w zawodach medycznych. 2. Podstawy prawne wykonywania zawodów medycznych w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem zawodu pielęgniarki/pielęgniarza. 3. Administracja w ochronie zdrowia. 4. Działalność lecznicza w Polsce (podmioty lecznicze oraz praktyki zawodowe, w tym pielęgniarska praktyka (indywidulana i grupowa). 5. Status prawny zawodu pielęgniarki/pielęgniarza. **e-Wykład:** 6. Formy prawne zatrudnienia pielęgniarek (zatrudnianie na umowę o pracę, na podstawie cywilnoprawnej itd.). 7. Obowiązki pielęgniarki/ pielęgniarza w związku wykonywaniem zawodu (postepowanie z aktualną wiedzą medyczną z należytą starannością, prowadzenie dokumentacji pielęgniarskie, informowanie pacjenta o jego prawach itd.) 8. Uprawnienia pielęgniarek/pielęgniarzy w związku z wykonywaniem zawodu. 9. Prawa pacjenta (w tym sposoby dochodzenia roszczeń przez pacjenta) -prawo do świadczeń zdrowotnych -zgoda pacjenta na udzielenie świadczeń zdrowotnych (cechy zgody; rodzaje; zasady odbierania zgody, przykłady naruszeń praw pacjentów) -prawo do informacji i zachowania tajemnicy związanych z pacjentem -prawo do intymności i godności -prawo do dokumentacji medycznej

	-prawo do umierania w spokoju i godności -prawo do leczenia bólu itd. 10. Odpowiedzialność prawna pielęgniarki/pielęgniarza - pojęcie błędów medycznych, zdarzeń niepożądanych, przewinień zawodowych - rodzaje odpowiedzialności (zawodowa, karna, cywilna, pracownicza) **Ćwiczenia audytoryjne:** 1. Zatrudnianie pielęgniarek/pielęgniarzy na umowę o pracę i na kontrakcie. 2. Jak założyć grupową i indywidualną praktykę pielęgniarską? 3. Prawa pacjenta, a obowiązki pielęgniarki/pielęgniarza. 4. Odpowiedzialność prawna w zawodzie pielęgniarki na przykładach. **Praca własna studenta:** 1. Kwalifikacje i kompetencje pielęgniarek. 2. Konsekwencje popełnienia przez pielęgniarkę błędów medycznych.
Metody i techniki kształcenia:	**Wykład** – Metody podające: wykład informacyjny, prezentacja multimedialna, dyskusja dydaktyczna, analiza dokumentów prawnych **Ćwiczenia audytoryjne** – Metody aktywizujące: praca na zajęciach, ćwiczenia, dyskusja, ustne rozwiązywanie kazusów w trakcie ćwiczeń **Praca własna studenta**: studiowanie zaleconych przepisów prawnych, orzeczeń sądowych i specjalistycznej literatury, przygotowanie pisemnej analizy wyroku sądowego w zakresie odpowiedzialności prawnej w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarza
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:	**Wykład:** Podstawę do uzyskania zaliczenia z wykładów stanowi: - aktywny udział w wykładach (włączanie się do dyskusji inicjowanej przez wykładowcę, przejawianie zainteresowania zagadnieniami omawianymi w trakcie wykładu) - zaliczenie pisemne (test jednokrotnego wyboru: 20 pytań) **Ćwiczenia audytoryjne:** Podstawę do zaliczenia ćwiczeń stanowią: - obowiązkowa obecność na ćwiczeniach - aktywny udział w zajęciach (włączanie się do dyskusji inicjowanej przez prowadzącego zajęcia, przejawianie zainteresowania zagadnieniami omawianymi w trakcie ćwiczeń) - uzyskanie pozytywnej oceny z wykonanego ustnie zadania w trakcie zajęć (ustne rozwiązanie problemu prawnego). **Praca własna studenta:** Warunkiem zaliczenia pracy własnej studenta jest samodzielne opanowanie wiedzy z tematyki przewidzianej na pracę własną studenta. Przygotowanie pisemnej analizy wyroku sądowego w zakresie odpowiedzialności prawnej w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarza. Warunkiem dopuszczenia do zaliczenia końcowego jest uzyskanie pozytywnego zaliczenia z wykładów, ćwiczeń i pracy własnej. **Forma zaliczenia końcowego: zaliczenie pisemne (test 20 pytań).** Kryterium uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań.
Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na	Obowiązkowy, aktywny udział we wszystkich formach zajęć

<table>
<tr><td colspan="2">zajęciach jest obowiązkowa:</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Sposób obliczania oceny końcowej:</td><td>
<table>
<tr><td>Zakres wartości</td><td>0 – 2,99</td><td>3,00 – 3,24</td><td>3,25 – 3,74</td><td>3,75 – 4,24</td><td>4,25 – 4,74</td></tr>
<tr><td>Ocena słownie</td><td>niedostateczny</td><td>dostateczny</td><td>dostateczny plus</td><td>dobry</td><td>dobry plus</td></tr>
<tr><td>Ocena liczbowo</td><td>2,0</td><td>3,0</td><td>3,5</td><td>4,0</td><td>4,5</td></tr>
</table>
<table>
<tr><th>Rodzaj zajęć</th><th>Liczba godzin</th><th>Waga</th><th>Ocena</th><th>Wynik</th></tr>
<tr><td>Wykład (Pws Zaliczenie z oceną)</td><td>25</td><td>0,6</td><td rowspan="3">ocena uzyskana przez studenta
ocena uzyskana przez studenta</td><td rowspan="3">odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny
odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Ćwiczenia audytoryjne</td><td>5</td><td>0,4</td></tr>
<tr><td>Suma</td><td>30</td><td>1</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td colspan="2">Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:</td><td>Prowadzący zajęcia określa sposób i termin uzupełnienia zaległości powstałych na skutek nieobecności studenta na zajęciach (np. przygotowanie prezentacji, praca pisemna).</td></tr>
<tr><td colspan="2">Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:</td><td>Etyka zawodu pielęgniarki</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Zalecana literatura</td><td>podstawowa</td><td>1. Karkowska D., Prawo medyczne dla pielęgniarek, Wolters Kluwer , Warszawa 2020.
2. Paszkowska M.: Prawo dla pielęgniarek, Difin, Warszawa, 2023.
3. Fiutak A., Prawo w medycynie, C.H. Beck, Warszawa, 2021.</td></tr>
<tr><td>uzupełniająca</td><td>1. Karkowska D. Góral Z., Karkowski A., Prawo pracy dla pielęgniarek i położnych, Wolters Kluwer, Warszawa, 2020.
2. Kubiak R., Prawo medyczne, C.H. Beck, Warszawa, 2021.</td></tr>
</table>

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Zdrowie publiczne (B5)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Public health
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	1
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	2
Koordynator przedmiotu:	dr Agnieszka Kijowska

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Uwarunkowania zdrowia, warunki zdrowego środowiska w korelacji ze zdrowiem człowieka. Podstawowe pojęcia epidemiologiczne. Struktura organizacyjna, cele i zadania systemów zdrowotnych, źródła finansowania opieki zdrowotnej.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	15
	Ćwiczenia audytoryjne	10
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	-
	Praktyki zawodowe	-
	Praca własna studenta*	5

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
B5_W1	pojęcie zdrowia publicznego i zadania z zakresu zdrowia publicznego	**B.W27.**	wykład	Egzamin pisemny
B5_W2	kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego	**B.W28**.	wykład	Egzamin pisemny
B5_W3	podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby	**B.W29**.	wykład	Egzamin pisemny
B5_W4	istotę profilaktyki i prewencji chorób	**B.W30**.	Wykład, Praca własna studenta	Egzamin pisemny
B5_W5	zasady funkcjonowania systemów opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz warunki dostępu do świadczeń zdrowotnych	**B.W31.**	wykład	Egzamin pisemny
B5_W6	swoiste zagrożenia zdrowia występujące w środowisku zamieszkania, nauczania i wychowania oraz pracy	**B.W32.**	wykład	Egzamin pisemny
B5_W7	międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems, ICD-10), funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (International Classification of Functioning, Disability and Health, ICF) oraz procedur medycznych	**B.W33**.	wykład	Egzamin pisemny
w zakresie umiejętności potrafi:				
B5_U1	analizować światowe trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych	**B.U15.**	Ćwiczenia audytoryjne Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne, (prezentacja multimedialna)
B5_U2	analizować funkcjonowanie systemów opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej	**B.U16.**	Ćwiczenia audytoryjne	Zaliczenie pisemne, (prezentacja multimedialna)

B5_U3	stosować międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF) oraz procedur medycznych	**B.U17**.	Ćwiczenia audytoryjne	Zaliczenie pisemne, (prezentacja multimedialna)
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
B5_ KS01	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych	**K.S7.**	Wykład, Ćwiczenia audytoryjne, Praca własna studenta	Obserwacja, samoocena, uczestnictwo i aktywność na zajęciach

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**1** 0,8 (W+Ćw) + 0,2 (Pws)	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	15	
	Ćwiczenia audytoryjne	10	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	-	
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	
	Lektoraty	-	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	-	
	Praktyki zawodowe	-	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Analiza literatury naukowej **w sumie:**	5h 5h	
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	-		

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Wykład:** 1. -Pojęcie i zakres zdrowia publicznego (koncepcja zdrowia w medycynie, zadania medycyny społecznej). Strategia działania w dziedzinie życia publicznego. Struktura populacji – ocena zdrowia - podstawowe pojęcia. 2. Zachowania zdrowotne i zdrowie (picie alkoholu, palenie tytoniu, aktywność fizyczna, odżywianie).

<table>
<tr><td></td><td>3. Profilaktyka chorób cywilizacyjnych (choroby układu krążenia, nowotwory, cukrzyca, choroby psychiczne).
4. Psychospołeczne uwarunkowania zdrowia. Socjomedyczne i środowiskowe aspekty zdrowia.
5. Analiza podstawowych wskaźników zdrowotnych pod kątem potrzeb jednostki i grupy społecznej.
6. Funkcjonowanie systemów opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i w wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej – zasady i warunki dostępu do świadczeń zdrowotnych
7. Międzynarodowa klasyfikacja statystyczna: chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania niepełnosprawności i zdrowia (ICF).

Ćwiczenia audytoryjne:
1. Analiza danych epidemiologicznych i demograficznych dotyczących systemu ochrony zdrowia.
2. Funkcjonowanie systemów opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej - analiza
3. Zastosowanie międzynarodowej klasyfikacji statystycznej: chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), funkcjonowanie niepełnosprawności i zdrowia (ICF) oraz procedur medycznych

Praca własna studenta:
1. Profilaktyka i prewencja chorób
2. Zadanie epidemiologii - charakterystyka, podział i cel analiz epidemiologicznych. Terminologia epidemiologiczna. Typy badań epidemiologicznych, rodzaje błędów (selekcji, pomiaru, przypadków).</td></tr>
<tr><td>Metody i techniki kształcenia:</td><td>Wykład – Metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie;
Ćwiczenia – Metody praktyczne: realizacja zadania zleconego, dyskusja;
Praca własna studenta – Metody samodzielnego dochodzenia do wiedzy: esej refleksyjny;</td></tr>
<tr><td>Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:</td><td>Wykład- egzamin pisemny (test jednokrotnego wyboru)
Kryterium uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań egzaminacyjnych.

Ćwiczenia – zaliczenie pisemne (prezentacja multimedialna)
Opracowanie zadania praktycznego

Praca własna studenta
Warunkiem zaliczenia pracy własnej studenta jest samodzielne opanowanie wiedzy z tematyki przewidzianej na pracę własną studenta. Z każdego efektu uczenia się przyporządkowanego do pracy własnej studenta zostanie ułożone jedno pytania do egzaminu testowego.</td></tr>
<tr><td>Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:</td><td>Obowiązek uczestnictwa w wykładach i ćwiczeniach.</td></tr>
<tr><td>Sposób obliczania oceny końcowej:</td><td>
<table>
<tr><td>Zakres Wartości</td><td>0 – 2,99</td><td>3,00 – 3,24</td><td>3,25 – 3,74</td><td>3,75-4,24</td><td>4,25-4,74</td><td>Powyżej 4,74</td></tr>
<tr><td>Ocena słownie</td><td>Niedostateczny</td><td>Dostateczny</td><td>Plus Dostateczny</td><td>Dobry</td><td>Plus Dobry</td><td>Bardzo Dobry</td></tr>
<tr><td>Ocena liczbowo</td><td>2</td><td>3</td><td>3,5</td><td>4</td><td>4,5</td><td>5</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td colspan="2"></td><td colspan="5"><table>
<tr><th>Rodzaj zajęć (wg planu studiów)</th><th>Liczba godzin</th><th>Waga</th><th>Ocena</th><th>Wynik</th></tr>
<tr><td>Wykład + PWS, egzamin</td><td>15 + 5</td><td>0,8</td><td>Ocena uzyskana przez student</td><td>iloraz wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Ćwiczenia audytoryjne</td><td>10</td><td>0,2</td><td>Ocena uzyskana przez studenta</td><td>iloraz wagi oraz ocen</td></tr>
<tr><td>Suma</td><td>30</td><td>1</td><td>Ocena</td><td>Odczytywany z tabeli powyżej</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td colspan="2">Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:</td><td colspan="5">Udział w konsultacjach, odpracowanie zajęć obowiązkowych po zasięgnięciu opinii i zgody koordynatora przedmiotu</td></tr>
<tr><td colspan="2">Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:</td><td colspan="5">Anatomia, Fizjologia</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Zalecana literatura</td><td>podstawowa</td><td colspan="5">1.Sygit M.: Zdrowie publiczne, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2023.
2.Pinkas J.:Współczesne wyzwania zdrowia publicznego, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2021
3.Wojtczak A.:Zdrowie publiczne: wyzwaniem dla systemów zdrowia XXI wieku, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017.</td></tr>
<tr><td>uzupełniająca</td><td colspan="5">1.Kilańska D., Gaworska-Krzemińska A., Grabowska H.: E-zdrowie – wprowadzenie do informatyki w pielęgniarstwie, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2018.</td></tr>
</table>

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Etyka zawodu pielęgniarki (B6)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Ethics of the nursing profession
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	2
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	2
Koordynator przedmiotu:	mgr Zenona Radwańska

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Rys historyczny pielęgniarstwa jako historia etyki pielęgniarskiej. Dylematy etyczne w pracy pielęgniarki i podejmowanie decyzji etycznych. Kodeks etyki zawodowej pielegniarek/pielegniarzy. Wprowadzenie do bioetyki.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	25 (w tym 5-e-Wykład)
	Ćwiczenia audytoryjne	5
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	5
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	-
	Praktyki zawodowe	-
	Praca własna studenta*	15

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
B6.W1	Przedmiot etyki ogólnej i zawodowej pielęgniarki	**B.W34.**	Wykład Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne
B6.W2	Istotę podejmowania decyzji etycznych i zasady rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarki	**B.W35.**	Wykład Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne
B6W3	Problematykę etyki normatywnej, w tym wartości, powinności w pracy pielęgniarki	**B.W36.**	Wykład Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne
B6.W4	Odrębności kulturowe i religijne oraz wynikające z nich potrzeby pacjentów, ich rodzin lub opiekunów oraz zasady interwencji pielęgniarskich zgodnych z etyką zawodową	**B.W37.**	Wykład Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne
B6.W5	Kodeks etyki dla pielęgniarek Międzynarodowej Rady Pielęgniarek (International Council of Nurses, ICN) i Kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej Rzeczypospolitej Polskiej	**B.W38.**	Wykład Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne
w zakresie umiejętności potrafi:				
B6.U1	Rozwiązywać dylematy etyczne i moralne występujące w praktyce zawodowej pielęgniarki	**B.U18.**	Ćwiczenia audytoryjne Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne
B6.U2	Rozpoznawać potrzeby pacjentów, ich rodzin lub opiekunów w zakresie odrębności kulturowych i religijnych oraz podejmować interwencje zgodne z zasadami etyki zawodowej pielęgniarki	**B.U19.**	Ćwiczenia audytoryjne Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
B6_KS01	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych	**K.S7**	Wykład Ćwiczenia audytoryjne Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	Obserwacja, samoocena, uczestnictwo i aktywność na zajęciach

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**2** 1,5 (W+Ćw) + 0,5 (Pws)	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	25	
	Ćwiczenia audytoryjne	5	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	-	
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	
	Lektoraty	-	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	5	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	-	
	Praktyki zawodowe	-	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Praca własna studenta	15	
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	-		

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Wykład:** 1.Etyka jako nauka filozoficzna- główne kierunki i ich charakterystyka. 2. Etyka zawodowa pielęgniarek. Historia pielęgniarstwa jako historia etyki pielęgniarskiej 3. Koncepcje etyczne w medycynie i pielęgniarstwie. Pryncypializm, personalizm, utylitaryzm, etyka troski, teoria adwokatury, etyka niezależna Tadeusza Kotarbińskiego. 4.Wartości w pracy pielęgniarki- aksjologia pielęgniarska. 5.Kodeksy etyki zawodowej pielęgniarek : kodeks ICN, Kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej RP. 6. Prawa pacjenta w pracy pielęgniarki – dokumenty międzynarodowe i krajowe (e-Wykład) **Ćwiczenia audytoryjne:** 1.Dylematy etyczne w pracy pielęgniarki i podejmowanie decyzji etycznych. 2. Odpowiedzialność zawodowa i cywilna w zawodzie pielęgniarki. 3. Wzory osobowe w pielęgniarstwie. 4. Bioetyka – wprowadzenie w zagadnienie. **Ćwiczenia metodą symulacji medycznej** 1. Dylematy etyczne w pracy pielęgniarki i podejmowanie decyzji etycznych. **Praca własna studenta:** 1.Etyka końca życia- problemy moralne opieki terminalnej. 2.Prawa pacjenta umierającego. 3.Zakaz dyskryminacji w pracy pielęgniarki- analiza dokumentów praw człowieka i deontologii.

		4.Klauzula sumienia w kodeksach etyki zawodowej. 5. Godność człowieka w pracy pielęgniarki- różnorodność określeń, konsekwencje dla praktyki pielęgniarskiej\
Metody i techniki kształcenia:		**Wykład**-Metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie. **Ćwiczenia audytoryjne**- analiza przypadku, metoda sytuacyjna,, burza mózgów, dyskusja **Ćwiczenia metodą symulacji medycznej** **Praca własna studenta**
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:		Ćwiczenia audytoryjne/metodą symulacji medycznej – aktywność na zajęciach, wykonanie zadań/ocena studenta podczas symulacji medycznej Zaliczenie pisemne z oceną-zaliczenie końcowe **Praca własna studenta** Warunkiem zaliczenia pracy własnej studenta jest samodzielne opanowanie wiedzy z tematyki przewidzianej na pracę własną studenta. Z każdego efektu uczenia się przyporządkowanego do pracy własnej studenta zostanie ułożone jedno pytania do zaliczenia. Do uzyskania zaliczenia uprawnia minimum 60% poziom zaliczenia tych pytań.
Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:		Obowiązek uczestnictwa w ćwiczeniach audytoryjnych/metodą symulacji medycznej Obecność na wykładach
Sposób obliczania oceny końcowej:		Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest uzyskanie pozytywnej oceny z testu. Na ocenę: **2,0(niedostateczny**) student wskazuje na 0-59% poprawnych odpowiedzi **3,0 (dostateczny)-** student wskazuje na 60-64% poprawnych odpowiedzi **3,5(plus dostateczny**) student wskazuje na 65-74% poprawnych odpowiedzi **4,0(dobry**)- student wskazuje na 75-84% poprawnych odpowiedzi **4,5(plus dobr**y)- student wskazuje na 85-94% poprawnych odpowiedzi **5,0(bardzo dobry**)- student wskazuje na 95-100% poprawnych odpowiedzi
Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:		Odpracowanie zajęć obowiązkowych
Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:		----------
Zalecana literatura	**podstawowa**	1.Wrońska I ., Mariański J.(red). Etyka w pracy pielęgniarskiej, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2002 2. Dobrowolska B., Dylematy moralne w pracy pielęgniarek, w: Problemy wielokulturowości w medycynie Krajewska-Kułak E., Wrońska I.,Kędziora-Kornatowska E.(red.),PZWL, Warszawa 2010.
	uzupełniająca	1.Kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej RP 2023. 2. Pater D. Rachunek sumienia dla katolickich lekarzy i pielęgniarek, Wydawnictwo PAX 2010.

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Współpraca i komunikacja w zespole interprofesjonalnym (B7)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Cooperation and communication in the interprofessional team
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	2
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	2
Koordynator przedmiotu:	dr n.med. Małgorzata Marć

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	15 (w tym 5-e-Wykład)
	Ćwiczenia audytoryjne	-
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	10
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	-
	Praktyki zawodowe	-
	Praca własna studenta*	25

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
B7_W01	priorytety pracy zespołowej i czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu	**B.W39.**	Wykład Praca Własna Studenta	Zaliczenie pisemne

B7_W02	znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy zespołu	**B.W40.**	Wykład Praca Własna Studenta	Zaliczenie pisemne
B7_W03	rolę przywództwa i style zarządzania w pracy zespołowej oraz ich wady i zalety	**B.W41.**	Wykład Praca Własna Studenta	Zaliczenie pisemne
B7_W04	proces podejmowania decyzji w zespole	**B.W42.**	Wykład Praca Własna Studenta	Zaliczenie pisemne
B7_W05	metody samooceny pracy zespołu	**B.W43.**	Wykład Praca Własna Studenta	Zaliczenie pisemne
B7_W06	czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów w zespole	**B.W44.**	Wykład Praca Własna Studenta	Zaliczenie pisemne
B7_W07	zasady efektywnego komunikowania się w zespołach interprofesjonalnych	**B.W45.**	Wykład Praca Własna Studenta	Zaliczenie pisemne
B7_W08	zasady nawiązywania kontaktu z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem, budowania relacji i przekazywania informacji pacjentowi lub osobie upoważnionej oraz metody usprawniające komunikację z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	**B.W46.**	Wykład Praca Własna Studenta	Zaliczenie pisemne
B7_W09	zasady komunikowania się z pacjentem odmiennym kulturowo i o odmiennej orientacji seksualnej, pacjentem niedowidzącym i niewidzącym oraz niedosłyszącym i niesłyszącym	**B.W47.**	Wykład Praca Własna Studenta	Zaliczenie pisemne
B7_W10	znaczenie perspektywy pacjenta w opiece pielęgniarskiej, motywowania pacjenta do przestrzegania zaleceń i prozdrowotnego stylu życia	**B.W48.**	Wykład Praca Własna Studenta	Zaliczenie pisemne
B7_W11	metody okazywania empatii pacjentowi, jego rodzinie lub opiekunowi	**B.W49.**	Wykład Praca Własna Studenta	Zaliczenie pisemne
B7_W12	zasady postępowania oraz radzenia sobie w przypadku mobbingu, dyskryminacji i innych zachowań patologicznych w środowisku pracy	**B.W50.**	Wykład Praca Własna Studenta	Zaliczenie pisemne
w zakresie umiejętności potrafi:				

B7_U01	korzystać z wybranych modeli organizowania pracy własnej i zespołu oraz planować pracę zespołu i motywować członków zespołu do pracy	**B.U20.**	Ćwiczenia warsztatowe	Zaliczenie pisemne
B7_U02	identyfikować czynniki zakłócające pracę zespołu i wskazywać sposoby zwiększenia efektywności w pracy zespołowej	**B.U21.**	Ćwiczenia warsztatowe	Zaliczenie pisemne
B7_U03	wskazywać sposoby rozwiązywania problemów przedstawianych przez członków zespołu	**B.U22.**	Ćwiczenia warsztatowe	Zaliczenie pisemne
B7_U04	stosować zasady prawidłowej i efektywnej komunikacji z członkami zespołu interprofesjonalnego	**B.U23.**	Ćwiczenia warsztatowe	Zaliczenie pisemne
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
B7__KS01	wykazywania troski o odpowiedni poziom stosunków międzyludzkich w miejscu pracy; porozumiewania się i współpracowania w grupie	**K.O.D1**	Wykłady Ćwiczenia warsztatowe	Czynne i aktywne zaangażowanie na zajęciach

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**2** 1 (W+Ćw) + 1 (Pws)	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	15	
	Ćwiczenia audytoryjne	-	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	10	
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	
	Lektoraty	-	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	-	
	Praktyki zawodowe	-	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Praca własna studenta- samodzielne opanowanie wskazanej tematyki	25	
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	-	-	-

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Wykłady:** 1. Zespół interprofesjonalny – definicja. Ewolucja terminologiczna w odniesieniu do zespołów w opiece zdrowotnej – zespół terapeutyczny, wielozawodowy, interdyscyplinarny itp. 2. Komunikacja medyczna – terminologia i definicje. Zasady komunikowania się w zespole interprofesjonalnym. Komunikacja werbalna i niewerbalna. 3. Proces i etapy tworzenia zespołu. Etapy rozwoju grupy wg Tuckmana.Zjawisko synergii w zespole. 4. Koncepcje i style kierowania zespołem. Przywództwo w zespole a lider. Mentoring.Proces podejmowania decyzji w zespole. Samoocena pracy zespołu. **e-Wyklad** 5. Organizacja pracy zespołu opieki zdrowotnej. Modele pracy zespołowej w opiece zdrowotnej. 6. Zasady komunikowania się z pacjentem w różnych sytuacjach klinicznych. 7. Rola i znaczenie empatii, emocji i asertywności w komunikacji z pacjentem, jego rodziną i w zespole interprofesjonalnym. **Ćwiczenia warsztatowe** 1. Kształtowanie i stosowanie zasad prawidłowej komunikacji w zespole interprofesjonalnym.Kompetencje komunikacyjne. 2. Organizacja pracy własnej i zespołu oraz motywacja do efektywnej pracy. Korzyści wynikające z pracy zespołowej. 3. Potencjalne problemy w zespołach interprofesjonalnych i sposoby ich rozwiązywania. 4. Komunikowanie się z pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia, o odmiennej orientacji kulturowej i seksualnej, niedowidzącym , niewidzącym, niedosłyszącym, niesłyszącym. 5. Rola i znaczenie perspektywy pacjenta w komunikowaniu, motywowaniu i przestrzeganiu zaleceń terapeutycznych. **Praca własna studenta:** 1. Interdyscyplinarne metody kształtowania umiejętności pracy zespołowej w zawodach medycznych. 2. Kształcenie studentów kierunków medycznych w Polsce w kontekście umiejętności współpracy w zespołach interprofesjonalnych. 3. Inspiracja i motywacja do pracy własnej i zespołowej. 4. Konflikty w zespołach. Sposoby rozwiązywania konfliktów w zespołach interprofesjonalnych. 5. Specyficzne sytuacje komunikowania się w relacji pielęgniarka – podmiot opieki; pielęgniarka – członkowie zespołu interprofesjonalnego.
Metody i techniki kształcenia:	**Wykład:** Metody podające (wykład informacyjny z prezentacją multimedialną z wykorzystaniem MS Office 365), aktywizujące (dyskusja dydaktyczna, studium przypadku), **Ćwiczenia warsztatowe:** Metody aktywizujące (dyskusja dydaktyczna, sytuacyjna, inscenizacja), prezentacja projektu, praca w grupach, rozwiązywanie zadań , zajęcia metodą symulacji medycznej - scenariusz CSM interdyscyplinarny **Praca własna studenta:** projekt we współpracy z innymi zawodami medycznymi (Położnictwo)
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:	Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest uzyskanie zaliczenia z oceną efektów realizowanych na wykładach i w ramach pracy własnej studenta oraz pozytywnej oceny z zaliczenia efektów uczenia się realizowanych na ćwiczeniach. **Sposoby i formy zaliczenia** Wykłady, Praca Własna Studenta: ocena z zaliczenia końcowego - test wiadomości; pytania jednokrotnej odpowiedzi Ćwiczenia: zaliczenie z oceną Praca Własna Studenta: pozytywna ocena projektu **Metody i kryteria oceny** 1. **Metody oceny efektów kierunkowych osiągniętych na wykładach:** pozytywna ocena z zaliczenia końcowego tj. uzyskanie co najmniej 60% punktów z testu

	pisemnego obejmującego min. 50 pytań jednokrotnego wyboru. Zasady oceny odpowiedzi w teście – odpowiedź prawidłowa – 1 pkt; odpowiedź nieprawidłowa – 0 pkt. Warunkiem uzyskania pozytywnej oceny jest zaliczenie każdego z efektów. **Zakres ocen:** 5,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 93-100% 4,5 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 85-92% 4,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 77-84% 3,5 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 69-76% 3,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 60%-68% 2,0 – student zaliczył efekty uczenia się poniżej 60% 2. **Metody oceny efektów kierunkowych kształtowanych i osiągniętych na ćwiczeniach**: zaliczenie z oceną zleconych zadań Kryteria oceny zaliczenia ćwiczeń: a) Aktywny udział w ćwiczeniach – realizacja zadań dydaktycznych w parach i grupach, udział w dyskusji b) Zaliczenie studium przypadku (projekt, zadanie dydaktyczne) Kryteria i zakres oceny projektu/zadania dydaktycznego: - Zgodność tematu z treścią projektu/zadania (od 1-2 pkt.) - Określenie celu projektu/zadania i zgodność z jej treścią (od 1-2 pkt.) - Adekwatność struktury rozwiązania projektu/zadania do tematu i celu (od 1-2 pkt.) - Jakość, aktualność, adekwatność merytoryczna treści projektu/zadania (od 1-10 pkt.) - Zakres i charakter piśmiennictwa (od 1-2 pkt.) - Innowacyjność rozwiązania projektu/zadania (od 1-2 pkt.) - Poprawność językowa (od 1-2 pkt.) - Walory estetyczne i redakcyjne projektu/zadania (od 1-2 pkt.) Skala oceny projektu: Punktacja: 0-17 pkt. – 2,0 (niedostateczny) 18 pkt. – 3,0 (dostateczny) 19 pkt. – 3,5 (dostateczny plus) 20 pkt. – 4,0 (dobry) 21-22 pkt. – 4,5 (dobry plus) 23-24 kt. 5,0 (bardzo dobry) 3. **Metody oceny efektów kierunkowych kształtowanych i osiągniętych w ramach pracy własnej studenta**: Kryteria zaliczenia Pracy Własnej Studenta: 1. Pozytywna ocena projektu na jeden temat z listy tematów zaproponowanych przez nauczyciela lub zaproponowanego przez studenta Kryteria i zakres oceny projektu: - Zgodność tematu z treścią projektu (od 1-2 pkt.) - Określenie celu projektu i zgodność z jej treścią (od 1-2 pkt.) - Adekwatność struktury rozwiązania projektu do tematu i celu (od 1-2 pkt.) - Jakość, aktualność, adekwatność merytoryczna treści projektu (od 1-10 pkt.) - Zakres i charakter piśmiennictwa (od 1-2 pkt.) - Innowacyjność rozwiązania projektu (od 1-2 pkt.) - Poprawność językowa (od 1-2 pkt.) - Walory estetyczne i redakcyjne projektu (od 1-2 pkt.) Skala oceny projektu: Punktacja:

<table>
<tr><td colspan="2"></td><td>0-17 pkt. – 2,0 (niedostateczny)
18 pkt. – 3,0 (dostateczny)
19 pkt. – 3,5 (dostateczny plus)
20 pkt. – 4,0 (dobry)
21-22 pkt. – 4,5 (dobry plus)
23-25 pkt. 5,0 (bardzo dobry)
Zasady i warunki zaliczenia poprawkowego identyczne jak w terminie podstawowym sesji zaliczeniowo-egzaminacyjnej.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:</td><td>Obowiązkowy, aktywny udział we wszystkich formach zajęć</td></tr>
<tr><td colspan="2">Sposób obliczania oceny końcowej:</td><td>
<table>
<tr><td>Zakres wartości</td><td>0-2,99</td><td>3,00– 3,24</td><td>3,25- 3,74</td><td>3,75 – 4,24</td><td>4,25- 4,74</td><td>Powyżej 4,74</td></tr>
<tr><td>Ocena słownie Ocena liczbowa</td><td>niedostateczny</td><td>dostateczny</td><td>dostateczny plus</td><td>dobry</td><td>dobry plus</td><td>bardzo dobry</td></tr>
<tr><td>Ocena liczbowa</td><td>2,0</td><td>3,0</td><td>3,5</td><td>4,0</td><td>4,5</td><td>5,0</td></tr>
</table>
<table>
<tr><td>Rodzaj zajęć</td><td>Liczba godzin</td><td>Waga</td><td>Ocena</td><td>Wynik</td></tr>
<tr><td>Wykład (PWS, zaliczenie z oceną)</td><td>40</td><td>0,8</td><td rowspan="3">Ocena uzyskana przez studenta</td><td rowspan="3">odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Ćwiczenia</td><td>10</td><td>0,2</td></tr>
<tr><td>Suma</td><td>50</td><td>1</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td colspan="2">Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:</td><td>Wyrównywanie zaległości powstałych wskutek nieobecności na wykładach i ćwiczeniach - w ramach Pracy Własnej Studenta</td></tr>
<tr><td colspan="2">Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:</td><td>Wiedza i umiejętności z zakresu: psychologii, socjologii, prawa, pedagogiki, etyki zawodu pielęgniarki, podstaw pielęgniarstwa, organizacji opieki pielęgniarskiej, zasobów i systemów informacyjnych w ochronie zdrowia</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Zalecana literatura</td><td>podstawowa</td><td>1. Nowina-Konopka M., Feleszek W., Malecki W. (red.): Komunikacja medyczna dla lekarzy i studentów. Wydawnictwo Medycyna Praktyczna 2018.
2. Doroszewska A., Chojnacka –Kuraś M., Jankowska A.K.(red.): Komunikacja medyczna. Wyzwania i źródłainspiracji. Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2023.
3. Salmon P.: Psychologia w medycynie. GWP, Gdańsk 2002.</td></tr>
<tr><td>uzupełniająca</td><td>1. Król H., Ludwiczyński A. (red.) : Zarządzanie zasobami ludzkimi. PWN Warszawa 2019 M.D.
2. Głowacka , E. Mojs (red.): Profesjonalne zarządzanie kadrami w podmiotach leczniczych. Wydawnictwo ABC Wolters Kluwers business, Warszawa 2015.
3. Kwiatkowski P.: Pracownicy w rozwojowych ścieżkach zdrowia.Oficyna Wydawnicza ATUT, Wrocław 2019.</td></tr>
</table>

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Język obcy – język angielski (B8)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Foreign language- English language
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	5
Język wykładowy:	Język angielski/język polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	1,2,3,4
Koordynator przedmiotu:	mgr Joanna Krochmal

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Gramatyka i leksyka na poziomie B2 wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego z elementami słownictwa specjalistycznego z zakresu języka angielskiego medycznego.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: *Nie dotyczy studiów drugiego stopnia	Wykład	-
	Ćwiczenia audytoryjne	-
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	Semestr 1: 30 Semestr 2: 30 Semestr 3: 30 Semestr 4: 30
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	-
	Praktyki zawodowe	-
	Praca własna studenta*	-

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
-	-	**-**	-	-
w zakresie umiejętności potrafi:				
B8_U01	korzystać z piśmiennictwa medycznego w języku angielskim, a w przypadku prowadzenia kształcenia w języku angielskim – z piśmiennictwa medycznego w innym języku obcym	**B.U24**	lektorat	Zaliczenie z oceną (Semestr 1, 2, 3, 4) Egzamin (Semestr 4)
B8_U02	porozumiewać się w języku angielskim, a w przypadku prowadzenia kształcenia w języku angielskim – w innym języku obcym, na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	**B.U25**	lektorat	Zaliczenie z oceną (Semestr 1, 2, 3, 4) Egzamin (Semestr 4)
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
B8_KS01	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych	**K.S7**	lektorat	Zaliczenie z oceną (Semestr 1, 2, 3, 4) Egzamin (Semestr 4)

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

		Stacjonarne	Niestacjonarne
Całkowita liczba punktów ECTS	**5**		
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	-	
	Ćwiczenia audytoryjne	-	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	-	
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	
	Lektoraty	120	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	-	

	Praktyki zawodowe	-	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	-		
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	-		

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:

Gramatyka i leksyka na poziomie B2 z elementami słownictwa specjalistycznego z zakresu języka angielskiego medycznego.

Semestr 1

Słownictwo	Gramatyka
• żywność, dieta, gotowanie • rodzina, wygląd, osobowość • pieniądze, finanse • transport, podróże • części ciała • organy wewnętrzne	• czasy teraźniejsze • sposoby wyrażania przyszłości • czasy przeszłe • stopniowanie przymiotników

Semestr 2

Słownictwo	Gramatyka
• komunikacja (telefon, e-mail, dyskusja) • sport • związki i relacje (miłość, przyjaźń, przynależność do grupy) • lekarze specjaliści • oddziały szpitalne	• czasowniki modalne • wyrażanie nawyków (usually, used to) • czasy zaprzeszłe (Past Perfect, Past Perfect Continuous)

Semestr 3

Słownictwo	Gramatyka
• film, kino, rozrywka • edukacja • dom (lokalizacja, typy, wnętrze) • zakupy • obowiązki pielęgniarek • praca w szpitalu	• strona bierna • zdania czasowe • pierwszy i drugi okres warunkowy • mowa zależna

Semestr 4

Słownictwo	Gramatyka
• praca • urządzenia elektryczne, sprzęty, wyposażenie • przestępstwa, prawo, system kar • choroby • lekarstwa	• czasowniki w różnych formach (bezokolicznik, imiesłów, forma gerundialna) • trzeci okres warunkowy • zdania przydawkowe • pytania

Metody i techniki kształcenia:		Metody podające: opis, prezentacja, objaśnienie Metody aktywizujące: dyskusja, gry dydaktyczne, filmy, inscenizacje, metody sytuacyjne Metody praktyczne: ćwiczenia, projekty
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:		• Obecność na ćwiczeniach jako warunek dopuszczenia do zaliczenia końcowego • Zaliczenie z ćwiczeń jako dopuszczenie do egzaminu Egzamin pisemny i ustny
Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:		Studenta, zgodnie z Regulaminem Studiów, obowiązuje aktywny udział w zajęciach dydaktycznych przewidzianych programem studiów.
Sposób obliczania oceny końcowej:		Semestr 1: średnia ocen z poszczególnych prac i testów Semestr 2: średnia ocen z poszczególnych prac i testów Semestr 3: średnia ocen z poszczególnych prac i testów Semestr 4: średnia ocen z poszczególnych prac i testów (40%) + egzamin (60%)
Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:		Udział w konsultacjach, odpracowanie zajęć obowiązkowych po zasięgnięciu opinii i zgody koordynatora przedmiotu.
Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:		Język angielski na poziomie średniozaawansowanym
Zalecana literatura	**podstawowa**	1.Antosz-Kasprzyk A., English Vocabulary for Nurses and Medical Professionals, PWSZ Krosno 2019 2.Latham-Koenig Ch., Oxenden C., Chomacki K., English File Fourth Edition Upper-intermediate lub intermediate, Oxford University Press 2020
	uzupełniająca	1.Murphy Raymond, English Grammar in Use, Third Edition, Cambridge University Press, 2015. 2.Christina Latham Koenig, Clive Oxenden, Kate Chomacki, English File. Fourth Edition. Upper-Intermediate Workbook, Oxford University Press, 2020. Materiały własne (prezentacje, scenariusze zajęć, foldery o tematyce społecznej, gospodarczej, turystycznej); inne internetowe źródła tematyczne

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Podstawy pielęgniarstwa (C1)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	**Fundamentals of nursing**
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	18
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	1,2
Koordynator przedmiotu:	dr hab.n. o zdr. Danuta Zarzycka, prof. PANS

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Pojęcie pielęgniarstwa i jego istoty. Udział i zadania pielęgniarki w procesie diagnozowania, leczenia i rehabilitacji. Ocena stanu zdrowia, ustalenie rozpoznania, formułowanie planu opieki pielęgniarskiej opartego na dowodach naukowych. Działalność praktyczna pielęgniarki i pielęgniarza na rzecz podmiotu opieki, w tym pomaganie, wspieranie, empatia.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	30 h (w tym 5-e-Wykład)
	Ćwiczenia audytoryjne	-
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	200
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	120
	Praktyki zawodowe	120
	Praca własna studenta*	45

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
C1_W1	uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarskiej i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa	**C.W1.**	Wykład	Zaliczenie pisemne (Semestr 1) Egzamin (Semestr 2)
C1_W2	pojęcie pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia oraz rolę pacjenta w realizacji opieki pielęgniarskiej	**C.W2.**	Wykład	Zaliczenie pisemne (Semestr 1) Egzamin (Semestr 2)
C1_W3	definicję zawodu pielęgniarki według Międzynarodowej Rady Pielęgniarek (ICN), funkcje i zadania zawodowe pielęgniarki według Światowej Organizacji Zdrowia (World Health Organization, WHO)	**C.W3.**	Wykład	Zaliczenie pisemne (Semestr 1) Egzamin (Semestr 2)
C1_W4	proces pielęgnowania (definicję, etapy, zasady) oraz metody organizacji pracy, w tym w ramach podstawowej opieki pielęgniarskiej (primary nursing), jej istotę i odrębności, z uwzględnieniem ich wpływu na jakość opieki pielęgniarskiej i rozwój praktyki pielęgniarskiej	**C.W4.**	Wykład	Zaliczenie pisemne (Semestr 1) Egzamin (Semestr 2) Analiza artykułu naukowego
C1_W6	klasyfikacje praktyki pielęgniarskiej (Międzynarodowa Klasyfikacja Praktyki Pielęgniarskiej International Classification for Nursing Practice, ICNP, oraz Międzynarodowa Klasyfikacja Diagnoz Pielęgniarskich według NANDA NANDA's International Nursing Diagnoses, North American Nursing Diagnosis Association, NANDA)	**C.W5.**	Wykład Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne (Semestr 1) Egzamin (Semestr 2) Analiza artykułu naukowego
C1_W7	istotę opieki pielęgniarskiej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman)	**C.W6.**	Wykład Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne (Semestr 1) Egzamin (Semestr 2) Analiza artykułu naukowego
C1_W8	istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, niebezpieczeństwa, obowiązujące zasady i	**C.W7.**	Wykład Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne (Semestr 1) Egzamin (Semestr 2)

	technikę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarskich w ramach świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych zgodnie z obowiązującymi wytycznymi			Znajomość zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej
C1_W9	zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą i chorym, w tym o niepomyślnym rokowaniu	**C.W8.**	Wykład Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne (Semestr 1) Egzamin (Semestr 2) Analiza artykułu naukowego
C1_W10	zakres i charakter opieki pielęgniarskiej w przypadku deficytu samoopieki, zaburzonego komfortu i zaburzonej sfery psychoruchowej pacjenta	**C.W9.**	Wykład Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne (Semestr 1) Egzamin (Semestr 2) Znajomość zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej
C1_W11	zakres opieki pielęgniarskiej i interwencji pielęgniarskich w wybranych diagnozach pielęgniarskich	**C.W10.**	Wykład Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne (Semestr 1) Egzamin (Semestr 2) Znajomość zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej
C1_W5	system opisu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki sprawowanej przez pielęgniarkę PES (Problem – problem, Etiology – etiologia, Symptom – objaw)	**C. W38.**	Wykład	Zaliczenie pisemne (Semestr 1) Egzamin (Semestr 2) Analiza artykułu naukowego
w zakresie umiejętności potrafi:				
C1_U1	stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem	**C.U1.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Zaliczenia modułowe (Semestr 1, 2) Egzamin OSCE (Semestr 2) Przebieg progresji kształtowania umiejętności indywidualnych studenta udokumentowany w dzienniczku umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki. Ocenianie sprawności wykonania przez studenta umiejętności w warunkach naturalnych z wykazaniem rozwoju
C1_U2	gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania fizykalnego i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta, a także interpretować i dokumentować uzyskane wyniki dla potrzeb diagnozy pielęgniarskiej	**C.U2.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
C1_U3	ustalać plan opieki pielęgniarskiej oraz realizować go wspólnie z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	**C.U3.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	

			Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	względem pierwszego poziomu ocenionego w warunkach laboratoryjnych oraz w warunkach symulacji wysokiej wierności
C1_U4	monitorować stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia	**C.U4.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
C1_U5	dokonywać wstępnej, bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta (stan, problemy, potrzeby) i ewaluacji podejmowanych interwencji pielęgniarskich	**C.U5.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
C1_U6	wykonać pomiar glikemii i ciał ketonowych we krwi z użyciem glukometru, pomiar glukozy i ciał ketonowych w moczu z użyciem pasków diagnostycznych, pomiar cholesterolu we krwi oraz wykonać inne testy paskowe	**C.U6.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
C1_U7	wykonywać procedurę higienicznego mycia i dezynfekcji rąk, zakładać i zdejmować rękawice medyczne jednorazowego użycia, zakładać odzież operacyjną, stosować zasady aseptyki i antyseptyki, postępować z odpadami medycznymi oraz stosować środki ochrony indywidualnej i procedurę poekspozycyjną	**C.U7.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
C1_U8	przygotować narzędzia i sprzęt medyczny do realizacji procedur oraz skontrolować skuteczność sterylizacji	**C.U8.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	
C1_U9	prowadzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta	**C.U9.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
C1_U10	wykonywać u pacjenta w różnym wieku pomiar temperatury ciała, tętna,	**C.U10.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	

	oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu lub długości ciała, obwodów: głowy, klatki piersiowej, talii, wskaźnika masy ciała (Body Mass Index, BMI), wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: stosunek obwodu talii do obwodu bioder (Waist Hip Ratio, WHR), stosunek obwodu talii do wzrostu (Waist to Height Ratio, WHtR), grubości fałdów skórno-tłuszczowych, obwodów brzucha i kończyn) oraz interpretować ich wyniki		Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
C1_U11	pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych	**C.U11.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	
C1_U13	stosować zabiegi przeciwzapalne	**C.U13.**	Ćwiczenia Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
C1_U14	przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami farmakoterapii i standardami opieki pielęgniarskiej	**C.U14.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	
C1_U15	obliczyć dawkę leku, samodzielnie podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza, oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie, a także uczestniczyć w zabiegu podaży toksyny botulinowej przez lekarza w procedurach medycznych w leczeniu spastyczności	**C.U15.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	
C1_U16	uczestniczyć w przetaczaniu krwi i jej składników oraz preparatów krwiozastępczych	**C.U17.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	

C1_U17	wykonywać szczepienia przeciw grypie, WZW, tężcowi, COVID-19, pneumokokom, wściekliźnie oraz inne obowiązkowe i zalecane szczepienia ochronne zgodnie z przepisami prawa	**C.U18.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	
C1_U18	rozpoznawać i klasyfikować NOP oraz charakteryzować miejscowe i uogólnione reakcje organizmu występujące u pacjenta, a także podejmować stosowne działania	**C.U19.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	
C1_U19	wykonać testy skórne i próby uczuleniowe	**C.U20.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	
C1_U20	wykonywać płukanie jamy ustnej, gardła, oka, ucha, żołądka, pęcherza moczowego, przetoki jelitowej i rany	**C.U21.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
C1_U21	zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, w tym żyły szyjnej zewnętrznej, wykonywać kroplowe wlewy dożylne oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego	**C.U22.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	
C1_U22	dobrać i stosować dostępne metody karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłębnik do żołądka lub przetokę odżywczą)	**C.U23.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
C1_U23	przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik, metod i sprzętu, z zastosowaniem zasad bezpieczeństwa pacjenta i swojego	**C.U24.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
C1_U24	prowadzić gimnastykę oddechową oraz wykonywać drenaż ułożeniowy, inhalację i odśluzowywanie dróg oddechowych	**C.U26.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia	

			praktyczne Praktyki zawodowe	
C1_U25	podać pacjentowi doraźnie tlen z wykorzystaniem różnych metod oraz uczestniczyć w tlenoterapii z wykorzystaniem dostępu do centralnej instalacji gazów medycznych, butli z tlenem lub koncentratora tlenu	**C.U27.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	
C1_U26	wykonywać nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia bierne i czynne	**C.U28.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
C1_U27	wykonywać zabiegi higieniczne u dziecka i dorosłego, pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze	**C.U29.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
C1_U28	oceniać ryzyko rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne	**C.U30.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
C1_U29	wykonywać zabiegi doodbytnicze	**C.U31.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
C1_U30	pielęgnować przetoki jelitowe i moczowe, w tym stosować zasady i techniki zakładania oraz wymiany worka stomijnego i środki do pielęgnacji przetok	**C.U32.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	
C1_U31	zakładać cewnik do pęcherza moczowego, monitorować diurezę, usuwać cewnik i prowokować mikcję	**C.U33.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	

C1_U32	zakładać zgłębnik do żołądka, monitorować jego położenie i drożność, usuwać go oraz wymienić PEG (niskoprofilową gastrostomię balonową)	**C.U34.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	
C1_U33	dobrać rodzaj i technikę zakładania bandaży i innych materiałów opatrunkowych oraz je stosować	**C.U36.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
C1_U34	zakładać odzież operacyjną	**C.U37.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	
C1_U35	założyć opatrunek na ranę, zmienić go lub zdjąć	**C.U38.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
C1_U36	usunąć szwy z rany	**C.U39.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	
C1_U37	Prowadzić dokumentację medyczną, w tym w postaci elektronicznej oraz posługiwać się nią i zabezpieczać zgodnie z przepisami prawa	**C.U40.**	Ćwiczenia symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
C1_U37	udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia	**C.U41.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	
C1_U38	doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu	**C.U42.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	
C1_U39	doraźnie tamować krwawienia i krwotoki	**C.U43.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	

C1_U40	oceniać rozwój psychofizyczny dziecka, wykonywać testy przesiewowe i wykrywać zaburzenia w rozwoju	**C.U45.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	
C1_U41	Wykonywać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku, interpretować składowe prawidłowego zapisu czynności bioelektrycznej serca, rozpoznawać zaburzenia zagrażające zdrowiu i życiu	**C.U70**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	
C1_U42	Wykonać badanie spirometryczne i dokonać wstępnej oceny wyniku badania u pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia	**C.U71**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
C1_ KS01	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych, a także empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	**K.S1**	Wykład Ćwiczenia Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Praca własna studenta	Zaangażowanie na zajęciach, samoocena, ocena 360°(opinie nauczyciela, koleżanek/kolegów, pacjentów, innych współpracowników)
C1_ KS02	przestrzegania praw pacjenta	**K.S2**		
C1_ KS03	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, przestrzegając wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	**K.S3**		
C1_ KS04	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	**K.S4**		
C1_KS05	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	**K.S5**		
C1_KSO6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	**K.S6**		
C1_KS07	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych	**K.S7**		

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**18** (1 W+ 7,4 Ćw+1,6 Pws+ 4 ZP+ 4 PZ)	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	30	
	Ćwiczenia audytoryjne	-	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	-	
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	
	Lektoraty	-	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	200	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	120	
	Praktyki zawodowe	120	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Praca własna studenta	45	
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	440 godz.- 15,4 ECTS Ćw. Metodą symulacji medycznej (7,4 ECTS) Zajęcia praktyczne (4 ECTS) Praktyki zawodowe (4 ECTS)	200 120 120	

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**<u>Semestr 1</u>** **Wykład/ e- Wykład/Praca własna studenta (30 h/20 h)** 1. Pielęgniarstwo i jego istota. Pielęgniarstwo jako zawód, profesja, dyscyplina naukowa, sztuka. Pielęgniarstwo w przeszłości, teraźniejszości i przyszłości. 2. Podstawowa terminologia pielęgniarstwa (pomaganie, wspieranie, towarzyszenie, empatia) 3. Pielęgniarka/pielęgniarz – rola i funkcje zawodowe. Pacjent/pacjentka – rola i koncepcje postrzegania. 4. Proces pielęgnowania, Primary Nursing-charakterystyka, etapy 5. Zakres opieki pielęgniarskiej w wybranych diagnozach pielęgniarskich 6. Klasyfikacje praktyki pielęgniarskiej – NANDA-I, NOC, NIC, ICNP 7. Współpraca interprofesjonalna w opiece zdrowotnej 8. Modele teoretyczne pielęgniarstwa: F. Nightingale, V. Henderson, D. Orem, C. Roy, B. Neuman 9. Udział i zadania pielęgniarki w działaniach zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych 10. Zadania pielęgniarki wobec pacjenta zdrowego, zagrożonego chorobą, , chorego i o niepomyślnym rokowaniu 11. Zakres i charakter opieki nad pacjentem z deficytem samoopieki, zaburzonym komforcie, i zaburzonej funkcji sfery psychoruchowej 12. Zasady udzielania pomocy w stanach zagrożonego zdrowia

Ćwiczenia metodą symulacji medycznej/Praca własna studenta (200 h/25 h)

Moduł higieniczny (20 h)

1. Higieniczne mycie rąk. Postępuje zgodnie z procedurami z odpadami medycznymi oraz stosuje środki ochrony indywidualnej i procedurę poekspozycyjną
2. Ścielenie łóżka dla chorego, zmiana bielizny pościelowej – wersje i modyfikacje.
3. Przenoszenie i transport chorego
4. Pielęgnowanie skóry i błon śluzowych: czynności higieniczne wykonywane u pacjenta
5. Toaleta ciała u chorego leżącego – wersje i modyfikacje.
6. Zabiegi zapewniające utrzymanie czystości głowy
7. Toaleta pośmiertna.

Moduł pomiarów (20 h)

1. Pomiary, dokumentowanie i interpretacja podstawowych funkcji życiowych: tętno, ciśnienie tętnicze krwi, temperatura, oddech, saturacja, stan świadomości
2. Pomiary antropometryczne, dokumentowanie i interpretacja wyników (pomiar masy ciała, wzrostu lub długości ciała, obwodów: głowy, klatki piersiowej, talii, wskaźnika masy ciała (Body Mass Index, BMI), wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: stosunek obwodu talii do obwodu bioder (Waist Hip Ratio, WHR), stosunek obwodu talii do wzrostu (Waist to Height Ratio, WHtR), grubości fałdów skórno-tłuszczowych, obwodów brzucha i kończyn)
3. Spirometria, szczytowy przepływ wydechowy – wykonanie i dokumentowanie wyników
4. Prowadzi, dokumentuje i ocenia bilans płynów

Moduł pierwszej pomocy (10 h)

1. Pierwsza pomoc w stanach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia
2. Doraźne unieruchamianie złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywanie pacjenta do transportu
3. Doraźne tamowanie krwawienia i krwotoków

Moduł terapeutyczny (30 h)

1. Dobiera rodzaj i technikę zakładania bandaży i innych materiałów opatrunkowych oraz je stosuje
2. Pozycje ułożeniowe pacjenta i ich zmiana. Zastosowanie udogodnień.
3. Zabiegi przeciwzapalne, bańki lecznicze – istota, rodzaje, stosowanie.
4. Nacieranie i oklepywanie klatki piersiowej
5. Ćwiczenia bierne i czynne, gimnastyka oddechowa, drenaż ułożeniowy, inhalacje, odśluzowywanie górnych dróg oddechowych
6. Ocenia ryzyko rozwoju odleżyn i stosuje działania profilaktyczne
7. Zabiegi dorektalne: wlewka doodbytnicza, lewatywa, kroplowy wlew doodbytniczy, sucha rurka do odbytu.
8. Przechowywanie leków i obliczanie dawek i przygotowywanie leków
9. Podawanie leków przez przewód pokarmowy, układ oddechowy oraz na skórę i błony śluzowe.
10. Wykonuje płukanie jamy ustnej, gardła, oka i ucha
11. Podaje pacjentowi doraźnie tlen z wykorzystaniem różnych metod oraz uczestniczy w tlenoterapii z wykorzystaniem dostępu do centralnej instalacji gazów medycznych, butli z tlenem lub koncentratora tlenu

Moduł pediatryczny (14 h)

1. Wybrane metody pielęgnowania noworodka/niemowlęcia (dokonywanie pomiarów, przewijanie dziecka, pielęgnowanie kikuta pępowiny, kąpiel i karmienie dziecka)
2. Pomiary antropometryczne dzieci (pomiar masy ciała, wzrostu lub długości ciała, obwodów: głowy, klatki piersiowej, wskaźnika masy ciała (Body Mass Index,

	BMI), dokumentowanie i interpretacja wyników z wykorzystaniem siatek centylowych 3. Ocena rozwoju psychofizycznego dziecka, wykonywanie testów przesiewowych i wykrywanie zaburzeń w rozwoju **Moduł aseptyczny (6 h)** 1. Podawanie leków drogą dotkankową (iniekcje domięśniowe, podskórne, próby śródskórne, iniekcje dożylne, kroplowy wlew dożylny, zakładanie cewnika do żył obwodowych i żyły szyjnej zewnętrznej, zastosowanie pompy infuzyjnej w podawaniu leków). **Semestr 2** **Moduł dokumentowania (6 h)** 1. Gromadzi informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, go i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta, a także interpretuje i dokumentuje uzyskane wyniki 2. Formułuje diagnozy pielęgniarskie w strukturze PES oraz z wykorzystaniem klasyfikacji praktyki pielęgniarskiej (NANDA-I, ICNP) 3. Ustala plan opieki pielęgniarskiej z wykorzystaniem klasyfikacji praktyki pielęgniarskiej (NANDA-I, ICNP)oraz realizację wspólnie z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem 4. Monitoruje stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia 5. Dokonywanie wstępnej, bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta (stan, problemy, potrzeby) i ewaluacji podejmowanych interwencji pielęgniarskich z wykorzystaniem klasyfikacji praktyki pielęgniarskiej (NANDA-I, ICNP) **Moduł aseptyczny (49 h)** **1.** Podawanie leków drogą dotkankową (iniekcje domięśniowe, podskórne, próby śródskórne, iniekcje dożylne, kroplowy wlew dożylny, zakładanie cewnika do żył obwodowych i żyły szyjnej zewnętrznej, zastosowanie pompy infuzyjnej w podawaniu leków). 2. Monitorowanie, pielęgnowanie wkłucia obwodowego, wkłucia centralnego, portu naczyniowego, usuwanie cewnika z żył obwodowych 3. Pobieranie materiałów do badań (mocz, kał, plwocina, metoda tradycyjna oraz próżniowo-aspiracyjna pobierania krwi żylnej do badań,, wykonywanie OB). 4. Pomiar glikemii i ciał ketonowych we krwi z użyciem glukometru, pomiar glukozy i ciał ketonowych w moczu z użyciem pasków diagnostycznych, pomiar cholesterolu we krwi oraz wykonać inne testy paskowe 5. Wykonuje testy skórne i próby uczuleniowe 6. Wykonuje szczepienia przeciw grypie, WZW, tężcowi, COVID-19, pneumokokom, wściekliźnie oraz inne obowiązkowe i zalecane szczepienia ochronne zgodnie z przepisami prawa 7. Rozpoznaje i klasyfikuje NOP oraz charakteryzuje miejscowe i uogólnione reakcje organizmu występujące u pacjenta, a także podejmuje stosowne działania 8. Uczestniczenie w przetaczaniu krwi i jej składników oraz preparatów krwiozastępczych oraz podawaniu toksyny botulinowej w leczeniu spastyczności 9. Pomiar ośrodkowego ciśnienia żylnego, dokumentowanie i interpretacja **Moduł internistyczny (25 h)** 1. Jałowe mycie krocza. 2. Prowokowanie mikcji, cewnikowanie pęcherza moczowego, monitorowanie diurezy, płukanie pęcherza moczowego, usuwanie cewnika. 3. Zgłębnikowanie żołądka, płukanie żołądka, usunięcie zgłębnika. Wymiana PEG 4. Karmienie doustne, karmienie za pomocą zgłębnika, karmienie przez przetoki odżywcze 5. Asystowanie pielęgniarki przy pobieraniu materiałów do badań (punkcja lędźwiowa, mostka, talerza biodrowego, jamy otrzewnowej i jamy opłucnej 6. Wykonywanie badania elektrokardiograficznego serca

	Moduł chirurgiczny (20 h) 1. Wykonuje procedurę chirurgicznego mycia i dezynfekcji rąk, zakłada i zdejmuje rękawice medyczne jednorazowego użycia, zakłada odzież operacyjną, stosuje zasady aseptyki i antyseptyki 2. Przygotowanie pielęgniarki do instrumentowania: przygotować narzędzia i sprzęt medyczny do realizacji procedur oraz skontrolować skuteczność sterylizacji 3. Przygotowanie stolika opatrunkowego: zakładanie opatrunku na ranę, zmiana lub zdjęcie opatrunku 4. Usuwanie szwów z rany 5. Wykonywanie płukania przetoki jelitowej i rany 6. Pielęgnowanie przetoki jelitowej i moczowej, w tym stosowanie zasad i technik zakładania oraz wymiany worka stomijnego i środków do pielęgnacji przetok **Zajęcia praktyczne (120 h)** 1. Topografia oddziału i struktura personelu. Prawa i obowiązki pacjenta. Prawa i obowiązki studenta pielęgniarstwa. 2. Zakres zadań i warunki pracy pielęgniarki w zakładach opieki zdrowotnej. 3. Przyjęcie pacjenta do oddziału, w tym gromadzenie informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta dla potrzeb świadczenia opieki pielęgniarskiej. 4. Działania pielęgniarki w opiece nad pacjentem długotrwale unieruchomionym. 5. Zakres działań profilaktycznych i leczniczych pielęgniarki wobec pacjenta zagrożonego rozwojem odleżyn. 6. Zadania pielęgniarki w opiekowaniu się pacjentem z trudnościami w samoobsłudze, z zaburzeniami snu, z bólem, z gorączką, z odleżyną od I do III stopnia. 7. Przygotowanie pacjenta do wypisu. Działania edukacyjne i wychowawcze pielęgniarki. 8. Swoistość opieki pielęgniarskiej a wybrane teorie pielęgniarstwa (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman). **Praktyki zawodowe (120 h)** 1. Samodzielne nawiązywanie kontaktu z chorym i jego rodziną. 2. Utrzymywanie kontaktu terapeutycznego pomiędzy studentem a pacjentami hospitalizowanymi. 3. Samodzielne przyjmowanie pacjenta do oddziału, zakładanie dokumentacji pielęgniarskiej. 4. Samodzielne ocenianie stanu zdrowia pacjenta (wstępne i bieżące), ustalanie rozpoznawania pielęgniarskiego i proponowanie oraz realizowanie wybranych form opieki pielęgniarskiej. 5. Udział w wybranych elementach procesu leczenia pacjentów. 6. Stosowanie w praktyce znanych zasad pielęgnowania pacjentów ze zwróceniem szczególnej uwagi na skórę, błony śluzowe i układ termoregulacji. 7. Uczestniczenie w opiece nad pacjentem długotrwale unieruchomionym, z bólem, z gorączką, z zaburzeniami snu.
Metody i techniki kształcenia:	**Wykład** (Semestr 1) – Metody podające: wykład informacyjny, wykład problemowy, wykład konwersatoryjny, film. **Ćwiczenia metodą symulacji medycznej**(Semestr 1, 2) –metoda czterech kroków, symulacja niskiej wierności, symulacja pośredniej wierności, objaśnienie, pokaz, instruktaż wstępny, bieżący i końcowy, **Zajęcia praktyczne** (Semestr 2) – metoda przypadków, pokaz w warunkach naturalnych, instruktaż, objaśnienie **Praktyki zawodowe** (Semestr 2) – metoda przypadków, pokaz w warunkach naturalnych, instruktaż, objaśnienie **Praca własna studenta** (Semestr 1,2) – analiza artykułu naukowego, znajomość zaleceń praktyki pielęgniarskiej, znajomość rekomendacji praktyki pielęgniarskiej

Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:	**Semestr 1** **Wykład** **Warunki dopuszczenia do zaliczenia:** obecność na wykładach**.** **Zaliczenie wykładów** (semestr 1)- forma pisemna: test wielokrotnego wyboru (MCQ) Czas trwania zaliczenia 40 minut, liczba pytań egzaminacyjnych– 40. Kryterium uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań egzaminacyjnych. Punktacja – za każdą prawidłową odpowiedź 1 punkt. **Zaliczenie poprawkowe:** w sesji poprawkowej, forma pisemna: test wielokrotnego wyboru (MCQ). Czas trwania egzaminu 40 minut, liczba pytań egzaminacyjnych– 40. Kryterium uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań egzaminacyjnych. Punktacja – za każdą prawidłową odpowiedź 1 punkt. Ocena z zaliczenia poprawkowego jest średnią arytmetyczną ocen z testu uzyskanych w terminie pierwszym i drugim. **Ćwiczenia metodą symulacji medycznej** **Warunki dopuszczenia do zaliczenia:** 100%obecność na zajęciach, ocena pozytywna treści teoretycznych stanowiących podstawę kształtowania umiejętności **Zaliczenie ćwiczeń realizowanych metodą symulacji medycznej** (semestr 1)- forma praktyczna zaliczeń modułów: realizacja zleconego zadania oceniana wg check-list, mini - OSCE Czas trwania zaliczenia modułu ok. 10 minut każdy student indywidualnie, liczba zadań:2-3. Kryterium uzyskania oceny pozytywnej jest uzyskanie minimum 60% punktów za każde zadanie oraz brak błędów krytycznych. **Ocena końcowa z ćwiczeń metodą symulacji medycznej:** średnia arytmetyczna z ocen końcowych z poszczególnych modułów. **Zaliczenie poprawkowe:** do 4 tygodni po uzyskaniu oceny negatywnej z modułu. Zaliczenie odbywa się w trakcie dyżuru dydaktycznego nauczyciela. Student ma jeszcze dwukrotną możliwość uzyskania zaliczenia. W sytuacji niezaliczenia danej umiejętności przy trzykrotnej próbie, student nie uzyskuje zaliczenia z danego modułu. Forma praktyczna zaliczenia modułu który w terminie pierwszym nie uzyskał oceny pozytywnej lub osoba nie została dopuszczona do zaliczenia: metoda realizacja zleconego zadania oceniana wg check-list, mini - OSCE Czas trwania zaliczenia poprawkowego modułu ok. 10 minut każdy student indywidualnie, liczba zadań:2-3. Kryterium uzyskania oceny pozytywnej jest uzyskanie minimum 60% punktów za każde zadanie oraz brak błędów krytycznych. Ocena z zaliczenia poprawkowego jest średnią arytmetyczną ocen z zaliczenia modułu uzyskanych w terminie pierwszym i drugim. **Semestr 2** **Ćwiczenia metodą symulacji medycznej** **Warunki dopuszczenia do zaliczenia:** 100%obecność na zajęciach, ocena pozytywna treści teoretycznych stanowiących podstawę kształtowania umiejętności, zaliczenie umiejętności z semestru 1 udokumentowane w Dzienniczku Umiejętności Pielęgniarskich **Zaliczenie ćwiczeń realizowanych metodą symulacji medycznej** (semestr 1)- forma praktyczna zaliczeń modułów: realizacja zleconego zadania oceniana wg check-list, mini - OSCE Czas trwania zaliczenia modułu ok. 10 minut każdy student indywidualnie, liczba zadań: 2-3. Kryterium uzyskania oceny pozytywnej jest uzyskanie minimum 60% punktów za każde zadanie oraz brak błędów krytycznych. **Ocena końcowa z ćwiczeń metodą symulacji medycznej:** średnia arytmetyczna z ocen końcowych z poszczególnych modułów. **Zaliczenie poprawkowe:** do 4 tygodni po uzyskaniu oceny negatywnej z modułu. Zaliczenie odbywa się w trakcie dyżuru dydaktycznego nauczyciela. Student ma jeszcze dwukrotną możliwość uzyskania zaliczenia. W sytuacji niezaliczenia danej umiejętności przy trzykrotnej próbie, student nie uzyskuje zaliczenia z danego modułu. Forma praktyczna zaliczenia modułu który w terminie pierwszym nie uzyskał oceny pozytywnej lub osoba nie została dopuszczona do zaliczenia: metoda realizacja zleconego zadania oceniana wg check-list, mini - OSCE

	Czas trwania zaliczenia poprawkowego modułu ok. 10 minut każdy student indywidualnie, liczba zadań:2-3. Kryterium uzyskania oceny pozytywnej jest uzyskanie minimum 60% punktów za każde zadanie oraz brak błędów krytycznych. Ocena z zaliczenia poprawkowego jest średnią arytmetyczną ocen z zaliczenia modułu uzyskanych w terminie pierwszym i drugim. **Warunki dopuszczenia do egzaminu:** ocena pozytywna z zaliczenia wykładów z semestru 1 oraz ćwiczeń realizowanych metodą symulacji medycznej (semestr:1 i 2) udokumentowanych w Dzienniczku Umiejętności Pielęgniarskich. **Egzamin z przedmiotu:** część teoretyczna- egzamin pisemny (test MCQ) część praktyczna- egzamin OSCE Część teoretyczna poprzedza część praktyczna egzaminu. Czas trwania egzaminu w części teoretycznej 60 minut, liczba pytań egzaminacyjnych– 60. Kryterium uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań egzaminacyjnych. Punktacja – za każde pytanie 1 punkt. Egzamin OSCE- przeprowadzany jest zgodnie z Regulaminem egzaminu OSCE stanowiącym dokument wewnętrzny Zakładu Pielęgniarstwa z którym studenci są zapoznawani na zajęciach dydaktycznych oraz na spotkaniu organizacyjnym poprzedzającym egzamin z przedmiotu na minimum 3 tygodnie wcześniej. **Ocena końcowa z egzaminu:** obliczana wg wagi z uzyskanych ocen tj.: 0,4 część teoretyczna i 0,6 część praktyczna. **Egzamin poprawkowy:** realizowany jest w sesji poprawkowej zgodnie z Regulaminem studiów. Student zdaje tę część egzaminu z której nie otrzymał oceny pozytywnej w pierwszym terminie. część teoretyczna- egzamin pisemny (test MCQ) część praktyczna- egzamin OSCE Część teoretyczna poprzedza część praktyczną egzaminu. Czas trwania egzaminu w części teoretycznej 60 minut, liczba pytań egzaminacyjnych– 60. Kryterium uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań egzaminacyjnych. Punktacja – za każde pytanie 1 punkt. Egzamin OSCE- przeprowadzany jest zgodnie z Regulaminem egzaminu OSCE stanowiącym dokument wewnętrzny Zakładu Pielęgniarstwa Ocena końcowa z egzaminu poprawkowego: obliczana wg wagi z uzyskanych ocen tj.: 0,4 część teoretyczna i 0,6 część praktyczna. **Zajęcia praktyczne** **Warunki dopuszczenia:** ocena pozytywna z modułów z podstaw pielęgniarstwa, zaliczenie umiejętności pielęgniarskich w warunkach symulowanych udokumentowane w Dzienniczku Umiejętności Pielęgniarskich. **Zaliczenie z oceną** Podstawę do zaliczenia zajęć praktycznych stanowią: • obowiązkowa obecność na zajęciach praktycznych • aktywny udział w zajęciach • pozytywna ocena z odpowiedzi ustnej • uzyskanie pozytywnej oceny z wykonanego zadania/umiejętności • uzyskanie pozytywnej oceny z prowadzonej karty opieki pielęgniarskiej • uzyskanie pozytywnej oceny w Dzienniczku Umiejętności Pielęgniarskich **Ocena końcowa**: stanowi średnią arytmetyczną ocen składowych **Zaliczenie poprawkowe:** organizacja zajęć dodatkowych w celu opanowania na poziomie minimalnym umiejętności i wykonania zadań. **Praktyki zawodowe** **Zaliczenie z oceną:** Podstawę do zaliczenia praktyk zawodowych stanowią: • obowiązkowa obecność na praktykach zawodowych

<table>
<tr><td></td><td>
• aktywny udział w zajęciach
• uzyskanie pozytywnej oceny z wykonanego zadania/umiejętności
• uzyskanie pozytywnej oceny z Mini-CEX (mini-clinical examination)
Ocena końcowa: stanowi średnią arytmetyczną ocen składowych
Zaliczenie poprawkowe: organizacja zajęć dodatkowych w celu opanowania na poziomie minimalnym umiejętności i wykonania zadań.

Praca własna studenta
Warunkiem zaliczenia pracy własnej studenta jest samodzielne opanowanie wiedzy z tematyki opisanej efektami uczenia się. Z każdego efektu uczenia się przyporządkowanego do pracy własnej studenta zostanie ułożone jedno pytania do egzaminu testowego.
Ocena końcowa: Do uzyskania zaliczenia uprawnia minimum 60% poziom zaliczenia tych pytań.
</td></tr>
<tr><td>Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:</td><td>Obowiązkowy, aktywny udział we wszystkich formach zajęć dydaktycznych</td></tr>
<tr><td>Sposób obliczania oceny końcowej:</td><td>
<table>
<tr><td>Zakres wartości</td><td>0 – 2,99</td><td>3,00 – 3,24</td><td>3,25 – 3,74</td><td>3,75 – 4,24</td><td>4,25 – 4,74</td><td>powyżej 4,74</td></tr>
<tr><td>Ocena słownie</td><td>niedostateczny</td><td>dostateczny</td><td>dostateczny plus</td><td>dobry</td><td>dobry plus</td><td>bardzo dobry</td></tr>
<tr><td>Ocena liczbowo</td><td>2,0</td><td>3,0</td><td>3,5</td><td>4,0</td><td>4,5</td><td>5,0</td></tr>
</table>
Semestr 1
<table>
<tr><th>Rodzaj zajęć</th><th>Liczba godzin</th><th>Waga</th><th>Ocena</th><th>Wynik</th></tr>
<tr><td>Wykład (Pws)</td><td>50</td><td>0,4</td><td rowspan="3">ocena uzyskana przez studenta</td><td rowspan="3">odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Ćwiczenia metodą symulacji medycznej</td><td>100</td><td>0,6</td></tr>
<tr><td>Suma</td><td>150</td><td>1</td></tr>
</table>
Semestr 2
<table>
<tr><th>Rodzaj zajęć</th><th>Liczba godzin</th><th>Waga</th><th>Ocena</th><th>Wynik</th></tr>
<tr><td>Ćwiczenia/Pws/Egzamin cz. teor.</td><td>125</td><td>0,10</td><td rowspan="5">ocena uzyskana przez studenta</td><td rowspan="5">odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Egzamin OSCE cz. praktyczna</td><td>-</td><td>0,50</td></tr>
<tr><td>Zajęcia praktyczne</td><td>120</td><td>0,20</td></tr>
<tr><td>Praktyki zawodowe</td><td>120</td><td>0,20</td></tr>
<tr><td>Suma</td><td>365</td><td>1</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek</td><td>• Wyrównywanie zaległości powstałych wskutek nieobecności na wykładach w ramach pracy własnej studenta.</td></tr>
</table>

nieobecności studenta na zajęciach:		• Odpracowywanie zaległości powstałych z powodu nieobecności na ćwiczeniach w czasie konsutacji nauczyciela prowadzącego zajęcia • Nieobecności na zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych muszą zostać odpracowane zgodnie z Regulaminem kształcenia praktycznego na kierunku Pielęgniarstwo.
Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:		Anatomia, Fizjologia, Psychologia
Zalecana literatura	**podstawowa**	1. Zarzycka D., Ślusarka B., Podstawy pielęgniarstwa. Założenia koncepcyjno-empiryczne opieki pielęgniarskiej – Tom 1, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2017 Ślusarska B., Zarzycka D., Majda A., Podstawy pielęgniarstwa. Wybrane umiejętności i procedury opieki pielęgniarskiej – Tom 2, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2017 2. Jalali R.: Pierwsza pomoc dla studentów uczelni medycznych. PZWL/PWN, Warszawa 2025. 3. Ciechaniewicz W., Cybulska A, Grochans E., Łoś E.Wstrzyknięcia śródskórne, podskórne, domięśniowe i dożylne, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2022
	uzupełniająca	1. Ackley B., Ladwig G., Podręcznik diagnoz pielęgniarskich. Przewodnik planowania opieki opartej na dowodach naukowych, GC Media House, Warszawa 2011. 2. Kózka M., Płaszewska-Żywko L., Procedury pielęgniarskie, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich. Warszawa 2015

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Promocja zdrowia (C2)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Health promotion
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny (P)
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	3
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	2
Koordynator przedmiotu:	dr n. med. Hanna Kachaniuk dr n. o zdr. Agnieszka Kijowska

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Główne koncepcje zdrowia w medycynie i naukach społecznych. Uwarunkowania zdrowia i rodzaje zagrożeń zdrowotnych powodowanych przez współczesną cywilizację. Dekalog zdrowego trybu życia. Poradnictwo, doradztwo zdrowotne w pracy pielęgniarki.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	15 h (w tym 5-e-Wykład)
	Ćwiczenia audytoryjne	-
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	10
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	20
	Praktyki zawodowe	-
	Praca własna studenta*	25

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
C2_W01	udział pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji	**C.W11**	Wykład Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne
C2_W02	zasady udzielania pomocy w stanach zagrożenia zdrowotnego	**C.W12**	Wykład Praca własna studenta	
C2_W03	koncepcje i założenia promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej	**C.W13**	Wykład	
C2_W04	zadania pielęgniarki w promocji zdrowia i zasady konstruowania programów promocji zdrowia	**C.W14**	Wykład	
C2_W05	strategie promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, krajowym i światowym	**C.W15**	Wykład Praca własna studenta	
w zakresie umiejętności potrafi:				
C2_U01	oceniać potencjał zdrowotny pacjenta i jego rodziny z wykorzystaniem narzędzi pomiaru	**C.U44**	Ćwiczenia Zajęcia praktyczne	Obserwacja bieżącej pracy studenta - Ocena umiejętności kształtowanych w czasie zajęć dydaktycznych potwierdzona w dokumentacji indywidualnej studenta - dzienniczek umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki.
C2_U02	dobierać metody i formy profilaktyki i prewencji chorób, kształtować zachowania zdrowotne różnych grup społecznych oraz opracowywać i wdrażać indywidualne programy promocji zdrowia pacjentów, rodzin i grup społecznych	**C.U47**	Ćwiczenia Zajęcia praktyczne	
C3_U03	rozpoznawać uwarunkowania zachowań zdrowotnych pacjenta i czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia	**C.U48**	Ćwiczenia Zajęcia praktyczne	
C2_U04	uczyć pacjenta samokontroli stanu zdrowia	**C.U53**	Ćwiczenia Zajęcia praktyczne	
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
C2_KS01	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych	**K.S.7**	Wykład Ćwiczenia Zajęcia praktyczne	Samoocena zaangażowania studenta na zajęciach oraz

			Praca własna studenta	obserwacja bieżącej pracy studenta - ocena przez nauczyciela zaobserwowanego zaangażowania studenta i jego zachowania na zajęciach

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**3** 1 (W+ Ćw)+ 1 (Pws) +1 (ZP)	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	**Wykład**	15	-
	Ćwiczenia audytoryjne	-	-
	Ćwiczenia projektowe	-	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	-
	Lektoraty	-	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	-
	Seminarium	-	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	10	-
	Ćwiczenia kliniczne	-	-
	Ćwiczenia praktyczne	-	-
	Zajęcia praktyczne	20	-
	Praktyki zawodowe	-	-
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	**Praca własna studenta –** (Korzystanie z zasobów : czytanie, słuchanie, analiza teksu z różnych źródeł – materiałów edukacyjnych, takich jak artykuły naukowe, książki, kursy online Webinary i konferencje online lub opinie ekspertów. Dyskusje grupowe.)	25	-
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	Liczba godzin 20 ECTS 1	20 1	

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Wykład:** 1. Koncepcje zdrowia w medycynie i naukach społecznych. 2. Uwarunkowania zdrowia i rodzaje zagrożeń zdrowotnych powodowanych przez współczesną cywilizację. Dekalog zdrowego stylu życia. 3. Promocja zdrowia – zagadnienia ogólne. Idea, geneza i rozwój. 4. Miejsce promocji zdrowia w systemie ochrony zdrowia. 5. Ocena stanu zdrowia jednostki/rodziny. 6. Mierniki zdrowia społeczeństwa. **e-Wykład:** 7. Kompetencje i zadania pielęgniarki w promocji zdrowia. 8. Zasady konstruowania programów promocji zdrowia.

	9. Różnice między programami: promocji zdrowia, profilaktyki zdrowotnej, edukacji zdrowotnej. **Ćwiczenia metodą symulacji medycznej- 10 godzin(Semestr 2):** 1. Edukacja pacjenta z nadciśnieniem tętniczym z zakresu nauki obsługi ciśnieniomierza. 2. Edukacja zdrowotna dziecka w wieku szkolnym z otyłością I stopnia. 3. Profilaktyka próchnicy u dzieci w wieku szkolnym. **Zajęcia praktyczne 20 godzin (Semestr 2):** 1. Zachowania zdrowotne i styl życia, znaczenie osobistej odpowiedzialności za zdrowie. 2. Sposoby i narzędzia oceny zachowań zdrowotnych wybranych osób/grup osób oraz stopnia samodzielności pacjenta w zakresie umacniania zdrowia. 3. Wybrane metody edukacji zdrowotnej społeczeństwa – edukacja zdrowotna w rodzinie i szkole. 4. Planowanie, realizacja i ewaluacja programu edukacji zdrowotnej. 5. Programy promocji zdrowia, profilaktyki zdrowotnej i edukacji zdrowotnej – dostosowanie projektu do potrzeb odbiorcy usług. **Praca własna studenta:** 1. Przykłady programów promocji zdrowia realizowanych w krajach Unii Europejskiej. 2. Systemy wspierające jednostkę/rodzinę w promowaniu zdrowia. 3. Zasady udzielania pomocy w stanach zagrożenia zdrowotnego. 4. Współczesne zagrożenia zdrowia – diagnostyka i terapia wybranych problemów zdrowotnych. 5. Strategie promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, krajowym i światowym – przykłady „dobrych praktyk”
Metody i techniki kształcenia:	**Wykład –** Metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie **Zajęcia praktyczne/ćwiczenia metodą symulacji medycznej–** metoda przypadków, objaśnienie, pokaz w warunkach naturalnych/w warunkach symulowanych, dyskusja **Praca własna studenta -**analiza artykułów naukowych, praca z książką,
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:	**Wykład-**zaliczenie pisemne - test Czas trwania zaliczenia 30 minut, liczba pytań– 30. Kryterium uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań. Punktacja – za każde pytanie 1 punkt. Warunkiem dopuszczenia do zaliczenia jest uzyskanie zaliczenia (minimum 3.0) z ćwiczeń metodą symulacji medycznej, zajęć praktycznych. **Praca własna studenta** Warunkiem zaliczenia jest samodzielne opanowanie wiedzy z tematyki przewidzianej na pracę własną. Z każdego efektu uczenia się przyporządkowanego do pracy własnej studenta zostanie ułożone jedno pytania do zaliczenia pisemnego. Do uzyskania zaliczenia uprawnia minimum 60% poprawnych odpowiedzi. **Zajęcia praktyczne** Podstawę do zaliczenia zajęć praktycznych stanowią: □ obowiązkowa 100% obecność na zajęciach praktycznych □ aktywny udział w zajęciach □ uzyskanie pozytywnej oceny z wykonanego zadania praktycznego **Ćwiczenia metodą symulacji medycznej** Podstawą do zaliczenia zajęć jest obowiązkowa 100% obecność na zajęciach

<table>
<tr><td colspan="2"></td><td>uzyskanie pozytywnej oceny z prowadzonych zajęć
Zasady i szczegółowe warunki zaliczenia określono w Dzienniczku umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki/ pielęgniarza.

Zasady zaliczeń poprawkowych zgodne z Regulaminem studiów</td></tr>
<tr><td colspan="2">Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:</td><td>Obowiązek aktywnego uczestnictwa studenta we wszystkich formach zajęć</td></tr>
<tr><td colspan="2">Sposób obliczania oceny końcowej:</td><td>
<table>
<tr><td>Zakres wartości</td><td>0 – 2,99</td><td>3,00 – 3,24</td><td>3,25 – 3,74</td><td>3,75 – 4,24</td><td>4,25 – 4,74</td><td>powyżej 4,74</td></tr>
<tr><td>Ocena słownie</td><td>niedostateczny</td><td>dostateczny</td><td>dostateczny plus</td><td>dobry</td><td>dobry plus</td><td>bardzo dobry</td></tr>
<tr><td>Ocena liczbowo</td><td>2,0</td><td>3,0</td><td>3,5</td><td>4,0</td><td>4,5</td><td>5,0</td></tr>
</table>
Semestr 4
<table>
<tr><th>Rodzaj zajęć</th><th>Liczba godzin</th><th>Waga</th><th>Ocena</th><th>Wynik</th></tr>
<tr><td>Wykład , Pws, zaliczenie</td><td>15 + 25</td><td>0,6</td><td rowspan="4">ocena uzyskana przez studenta</td><td rowspan="4">odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Ćwiczenia metodą symulacji medycznej</td><td>10</td><td>0,2</td></tr>
<tr><td>Zajęcia praktyczne</td><td>20</td><td>0,2</td></tr>
<tr><td>Suma</td><td>70</td><td>1</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td colspan="2">Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:</td><td>Odpracowanie zajęć obowiązkowych po zasięgnięciu opinii i zgody prowadzącego zajęcia</td></tr>
<tr><td colspan="2">Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:</td><td>Wiedza z zakresu anatomii i fizjologii, dietetyki</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Zalecana literatura</td><td>podstawowa</td><td>1. Karski J., B.: Praktyka i teoria promocji zdrowia Wydawca CeDeWu Warszawa 2023
2. Woodal J., Hubley J., Copeman J.: Promocja zdrowia w praktyce Tłumacz: Marcin Żuchowski, Barbara Woynarowska Redakcja naukowa: Magdalena Woynarowska Wydawnictwo Naukowe PWN,Warszawa 2025
3. Andruszkiewicz A., Banaszkiewicz A., Promocja zdrowia dla studentów studiów licencjackich kierunku pielęgniarstwo i położnictwo, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2021</td></tr>
<tr><td>uzupełniająca</td><td>1. Sierakowska M., Wrońska I., Edukacja zdrowotna w praktyce pielęgniarskiej, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2019
2. Strona główna Ministerstwa Zdrowia[Dostępne na: https://www.gov.pl/web/zdrowie</td></tr>
</table>

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej (C3)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Primary health care
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	9
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	4, 5
Koordynator przedmiotu:	dr n. med. Hanna Kachaniuk mgr Katarzyna Lisowicz

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Specyfika i organizacja pracy pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej. Rozpoznanie sytuacji zdrowotno-socjalnej wśród pacjentów i ich rodzin. Ocena stanu zdrowia, określenie i eliminowanie czynników zagrożenia zdrowia i rozpowszechniania chorób. Przygotowanie pacjenta i jego rodziny do samoopieki i opieki nieprofesjonalnej.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	20 h (w tym 5-e-Wykład)
	Ćwiczenia audytoryjne	-
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	10
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	80
	Praktyki zawodowe	120
	Praca własna studenta*	20

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
C3_W01	organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Rzeczpospolitej Polskiej i innych państwach z uwzględnieniem zadań i uprawnień zawodowych pielęgniarki oraz innych pracowników systemu ochrony zdrowia	**C.W16.**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny - test
C3_W02	warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń pielęgniarskich w podstawowej opiece zdrowotnej	**C.W17**	Wykład Praca własna studenta	
C3_W03	metody oceny środowiska zamieszkania, nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych i planowania opieki	**C.W18**	Wykład Praca własna studenta	
C3_W04	zasady koordynowania procesu udzielania świadczeń zdrowotnych w podstawowej opiece zdrowotnej	**C.W19**	Wykład	
C3_W05	szczepienia ochronne i rodzaje szczepionek wynikające z obowiązującego programu szczepień ochronnych w Rzeczypospolitej Polskiej oraz ich działanie	**C.W20**	Wykład	
C3_W06	standardy przeprowadzania badań kwalifikacyjnych do szczepień ochronnych przeciw grypie, wirusowemu zapaleniu wątroby (WZW), tężcowi, COVID-19 i wykonywania szczepień ochronnych przeciw grypie, WZW, tężcowi, COVID-19, pneumokokom, wściekliźnie oraz innych obowiązkowych i zalecanych szczepień ochronnych zgodnie z przepisami prawa w zakresie szczepień ochronnych, z zapewnieniem zasad bezpieczeństwa pacjentowi oraz sobie	**C.W21**	Wykład	
C3_W07	procedury stosowane w sytuacji wystąpienia NOP oraz zasady prowadzenia sprawozdawczości w zakresie szczepień ochronnych	**C.W22**	Wykład	

C3_W08	środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego	**C.W28**	Wykład	
w zakresie umiejętności potrafi:				
C3_U01	wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych	**C.U12**	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	Obserwacja bieżącej pracy studenta - Ocena umiejętności kształtowanych w czasie zajęć dydaktycznych potwierdzona wpisem w dokumentacji indywidualnej studenta - Dzienniczek umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki.
C3_U02	wystawiać recepty na leki, w tym recepturowe, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne w ramach kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich	**C.U16**	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	
C3_U03	wykonywać szczepienia przeciw grypie, WZW, tężcowi, COVID-19, pneumokokom, wściekliźnie oraz inne obowiązkowe i zalecane szczepienia ochronne zgodnie z przepisami prawa	**C.U18**	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	
C3_U04	rozpoznawać i klasyfikować NOP oraz charakteryzować miejscowe i uogólnione reakcje organizmu występujące u pacjenta, a także podejmować stosowne działania	**C.U19**	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	
C3_U05	wystawiać zlecenia na wyroby medyczne w ramach kontynuacji zlecenia lekarskiego	**C.U25**	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	

C3_U06	wystawiać zlecenia na środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego	**C.U35**	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	
C3_U07	oceniać potencjał zdrowotny pacjenta i jego rodziny z wykorzystaniem narzędzi pomiaru	**C.U44**	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	
C3_U08	oceniać rozwój psychofizyczny dziecka, wykonywać testy przesiewowe i wykrywać zaburzenia w rozwoju	**C.U45**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
C3_U09	ocenić sytuację zdrowotną dorosłego wymagającego pomocy w ramach podstawowej opieki zdrowotnej i ustalić plan działania	**C.U46**	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
C3_U10	organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych	**C.U49**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
C3_U11	implementować indywidualny plan opieki medycznej (IPOM) do opieki nad pacjentem oraz koordynować indywidualną opiekę w środowisku zamieszkania pacjenta	**C.U50**	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
C3_U12	planować opiekę nad pacjentem i jego rodziną z wykorzystaniem klasyfikacji praktyki pielęgniarskiej (ICNP, NANDA), oceny wydolności opiekuńczo-pielęgnacyjnej oraz ekomapy środowiska	**C.U51**	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
C3_U13	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji	**C.U52**	Zajęcia praktyczne	

	leczniczych w ramach kontynuacji leczenia		Praktyki zawodowe	
C3_U14	udzielać świadczeń zdrowotnych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej	**C.U54**	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
C3_U15	oceniać środowisko zamieszkania, nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych i planowania opieki	**C.U55**	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
C3_U16	dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania	**C.U58**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
C3_KS01	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych, a także empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	**K.S.1**	Wykład Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Praca własna studenta	Samoocena zaangażowania studenta na zajęciach oraz obserwacja bieżącej pracy studenta - ocena przez nauczyciela zaobserwowanego zaangażowania studenta i jego zachowania na zajęciach
C3_KS02	przestrzegania praw pacjenta	**K.S2**		
C3_KS03	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, przestrzegając wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	**K.S3**		
C3_KS04	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	**K.S4**		
C3_KS05	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	**K.S5**		
C3_KS06	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	**K.S6**		
C3_KS07	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych	**K.S7**		

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**9** 1 (W+ Ćw) + 1(Pws)+ 3 (ZP) +4 (PZ)	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	**Wykład**	**20**	-
	Ćwiczenia audytoryjne	-	-
	Ćwiczenia projektowe		-
	Ćwiczenia warsztatowe		-
	Ćwiczenia laboratoryjne		-
	Lektoraty		-
	Zajęcia z wychowania fizycznego		-
	Seminarium		-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	**10**	-
	Ćwiczenia kliniczne		-
	Ćwiczenia praktyczne		-
	Zajęcia praktyczne	**80**	-
	Praktyki zawodowe	**120**	-
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	**Praca własna studenta –** (Korzystanie z zasobów : czytanie, słuchanie, analiza teksu z różnych źródeł – materiałów edukacyjnych, takich jak artykuły naukowe, książki, kursy online Webinary i konferencje online lub opinie ekspertów. Dyskusje grupowe.)	**20**	-
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	Liczba godzin Zajęcia praktyczne 80 h Praktyki zawodowe 120 h Razem ECTS	 **200** **7**	-

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Wykłady (Semestr 4):** **Część 1: Opieka nad zdrowiem jednostki/rodziny w środowisku jej zamieszkania – 5 godzin** 1. Podsystem opieki zdrowotnej. Organizacja, struktura, zasady funkcjonowania i finansowania POZ w Polsce Mierniki jakości opieki. 2. Organizacyjno-prawne aspekty wykonywania zawodu lekarza, pielęgniarki, położnej w POZ. Zakres kompetencji i kwalifikacji oraz standardy pracy Kontraktowanie świadczeń w POZ 3. Zespół POZ, jego kwalifikacje, zakres świadczeń. Koordynacja świadczeń na poziomie POZ. Współpraca pomiędzy lekarzem POZ a pielęgniarką POZ i położną POZ. 4. Główne problemy zdrowotne pacjentów POZ. Klinika wybranych schorzeń w praktyce lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej

5. Programy profilaktyczne realizowane w POZ - rodzaje, zasady kwalifikacji pacjenta.

Część 2: Pielęgniarstwo w POZ- 15 godzin (W st. 10 + 5 e-le)

a. Podstawy opieki środowiskowej – modele opieki nad zdrowiem rodziny, modele wsparcia społecznego rodziny. Założenia opieki skoncentrowanej na rodzinie. Specyfika opieki pielęgniarskiej nad rodziną w różnych fazach życia, stanie zdrowia i sytuacjach szczególnych: zróżnicowanie kulturowe rodziny , rodziny migracyjne, rodziny w kryzysie (uzależnienia, ubóstwo, przemoc)
b. Pielęgniarstwo środowiskowe i pielęgniarstwo rodzinne w realizacji założeń podstawowej opieki zdrowotnej.
c. Samodzielność zawodowa i miejsce pielęgniarek i położnych w realizacji celów i zadań określonych dla podstawowej opieki zdrowotnej. Standardy i procedury opieki pielęgniarskiej. Miejsce i zadania pielęgniarki w opiece koordynowanej. Rozwój kompetencji w kierunku rozwoju zaawansowanej praktyki w POZ
d. Główne problemy zdrowotne, społeczne i szkolne uczniów. Czynniki warunkujące zdrowie ucznia. Diagnoza pielęgniarska w środowisku nauczania i wychowania. Profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami w środowisku nauczania i wychowania
e. Szczepienia ochronne i rodzaje szczepionek wynikające z obowiązującego programu szczepień ochronnych w Rzeczypospolitej Polskiej. Standardy przeprowadzania badań kwalifikacyjnych do szczepień ochronnych. Procedury stosowane w sytuacji wystąpienia NOP oraz zasady prowadzenia sprawozdawczości w zakresie szczepień ochronnych.
f. Dobieranie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego.

Ćwiczenia metodą symulacji medycznej- 10 godzin (Semestr 4):

1. Opieka nad dzieckiem w środowisku nauczania i wychowania - ocena rozwoju psychofizycznego dziecka, badanie fizykalne, wykonywanie testów przesiewowych i wykrywanie zaburzeń w rozwoju **(3 godz.)**
2. Opieka nad pacjentem po szczepieniu - rozpoznawanie i klasyfikowanie NOP, ocena miejscowych i uogólnionych reakcji organizmu występujących u pacjenta, oraz podejmowanie stosownych działań w gabinecie pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania **(2 godz.)**
3. Opieka nad pacjentem POZ w warunkach domowych na przykładzie wybranych sytuacji – studium przypadków:
   - Przeprowadzenie środowiskowej wizyty domowej u pacjenta dorosłego z chorobą przewlekłą **(2 godz.)**
4. Zasady organizowania izolacji pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych **(2 godz.)**
5. Dobieranie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawianie na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielanie informacji na temat ich stosowania **(1)**

Zajęcia praktyczne 80 godzin (Semestr 4):

1. **Opieka pielęgniarska w środowisku nauczania i wychowania 40godzin (Semestr 4)**

UWAGA: zajęcia odbywają się w środowisku naturalnym - Gabinet profilaktyki zdrowotnej środowisko nauczania i wychowania (szkoła), lub w przypadku braku możliwości realizacji zajęć w środowisku naturalnym (w szkole) zajęcia realizowane są w sali symulacji w Gabinecie profilaktyki zdrowotnej **w** *środowisku nauczania i wychowania)*
Zadania do realizacji:

Zapoznanie studenta z poniższą problematyką, wspólne omówienie tematów z nauczycielem

Tematy do realizacji ze studentem:

1. Praca z uczniem zdrowym i przewlekle chorym - rozpoznawanie zagrożeń zdrowia ucznia, bilanse zdrowia, testy przesiewowe-(przeprowadzanie testów i kierowanie postępowaniem po przesiewowym w stosunku do uczniów z dodatnimi wynikami testów), wykonywanie obowiązkowych szczepień ochronnych, poradnictwo czynne dla uczniów z problemami zdrowotnymi, szkolnymi i społecznymi
2. Specyfika edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży i rodziców. Programy edukacji zdrowotnej dla ucznia i rodzica
3. Dokumentacja medyczna ucznia.

a)Praca w warunkach naturalnych - Gabinet profilaktyki zdrowotnej środowisko nauczania i wychowania (szkoła) lub przeprowadzenie zajęć według scenariusza w sali symulacji medycznej
Udział studenta w realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami w środowisku nauczania i wychowania - współpraca z pielęgniarką, przeprowadzanie bilansów zdrowia, testów przesiewowych, wykonywanie obowiązkowych szczepień ochronnych, prowadzenie edukacji zdrowotnej

b)Przygotowanie pracy pisemnej
Student przygotowuje pracę pisemną -**Karta profilaktyki w formie poradnika dla ucznia w wieku szkolnym na wybrany temat**

2. **Opieka pielęgniarska nad rodziną w środowisku zamieszkania 40 godzin (Semestr 4)**

UWAGA: zajęcia odbywają się w środowisku naturalnym –Gabinet pielęgniarki w przychodni poz i dom pacjenta. w przypadku braku możliwości realizacji zajęć w środowisku naturalnym zajęcia realizowane są w salach symulacji: w Gabinecie pielęgniarki w przychodni poz i w domu pacjenta

Zapoznanie studenta z poniższą problematyką, wspólne omówienie tematów z nauczycielem

Tematy do realizacji ze studentem:

1. Organizacja pracy pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej w podstawowej opiece zdrowotnej. Kontraktowanie usług realizowanych przez pielęgniarki.
2. Rozpoznanie sytuacji zdrowotno-socjalnej wśród wybranych rodzin (analiza dokumentacji, wywiad środowiskowy, pomiary bezpośrednie i pośrednie, badania fizykalne).
3. Badania profilaktyczne, bilanse zdrowia i szczepienia ochronne dzieci i młodzieży – obowiązkowe i zalecane . Szczepienia dla dorosłych
4. Specyfika i odrębności procesu pielęgnowania w środowisku domowym pacjenta. Przygotowanie pacjenta i jego rodziny do samoopieki i opieki nieprofesjonalnej. Zróżnicowanie zakresu zadań, form i metod pracy pielęgniarki w opiece nad zdrowiem rodziny z osobą przewlekle chorą w różnym wieku i stanie zdrowia
5. Samodzielność zawodowa pielęgniarki POZ – uprawnienia podstawowe : wystawianie skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych oraz wystawianie recept na leki do kontynuacji leczenia i wystawianie zlecenia na zaopatrzenie w wyroby medyczne. Dobieranie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawianie na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielanie informacji na temat ich stosowania.

a)Praca z rodziną i opracowanie planu opieki – zastosowanie metody indywidualnego przypadku Mary Richmond, oraz wybranych elementów procesu pielęgnowania zdrowia rodziny - świadczenia realizowane w warunkach ambulatoryjnych oraz miejscu zamieszkania świadczeniobiorcy. W przypadku braku możliwości pracy w warunkach naturalnych przeprowadzenie scenariusza w sali symulacji

Student obejmuje opieką wybranego pacjenta POZ, przeprowadza badanie podmiotowe (wywiad) i przedmiotowe pacjenta, zapoznaje się z dokumentacją medyczną pacjenta, następnie opracowuje **Kartę opieki pielęgniarskiej nad pacjentem i jego rodziną w wybranej sytuacji zdrowotnej** z wykorzystaniem klasyfikacji praktyki pielęgniarskiej (ICNP lub NANDA), oceny wydolności opiekuńczo-pielęgnacyjnej oraz ekomapy środowiska

Praktyka zawodowa 120 godzin (Semestr 4 i 5)

I. Opieka pielęgniarska nad dzieckiem zdrowym i chorym w POZ 40 godzin (Semestr 4)

1. Zapoznanie ze strukturą placówki, organizacją pracy, wyposażeniem gabinetu oraz świadczeniami realizowanymi przez pielęgniarki środowiskowo-rodzinne zatrudnione w placówce i sposobami prowadzenia dokumentacji pielęgniarskiej
2. Realizacja świadczeń zdrowotnych: diagnostycznych, profilaktycznych, pielęgnacyjno-opiekuńczych - praca w poradni i w środowisku domowym studenta pod nadzorem pielęgniarki (testy przesiewowe wykonywane u małych dzieci do 6 r.ż, wizyty patronażowe, szczepienia ochronne).

II. Opieka pielęgniarska nad pacjentem dorosłym w poradni podstawowej opieki zdrowotnej – Gabinet pielęgniarki rodzinnej/poz oraz w środowisku zamieszkania pacjenta 50 godz.(Semestr 4)

1. Opieka nad zdrowiem jednostki / rodziny - realizacja świadczeń zdrowotnych: diagnostycznych, profilaktycznych, pielęgnacyjno-opiekuńczych - praca w poradni i w środowisku domowym - udzielanie świadczeń zdrowotnych przez studenta pod nadzorem pielęgniarki w warunkach ambulatoryjnych (przeprowadzanie wywiadu z pacjentem, wykonanie podstawowych pomiarów życiowych i ich ocena; wykonanie badania fizykalnego; ustalanie celów opieki pielęgniarskiej i ; opracowanie planu edukacji zdrowotnej);
2. Wizyty patronażowe – planowanie i przeprowadzenie wizyt patronażowych zgodnie z wytycznymi
3. Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej i grupami wsparcia – świadczenia pielęgniarskie w rodzinie w kryzysie, kontakt z pracownikiem socjalnym
4. Realizacja świadczeń profilaktyki chorób i promocji zdrowia kierowanych do pacjentów w placówce podstawowej opieki zdrowotnej - badanie podmiotowe i przedmiotowe, rozpoznanie objawów ze strony poszczególnych układów i części ciała badanego, interpretacja wyników, ustalenie wskazań do wystawienia skierowania na badania diagnostyczne i/lub wystawienie recepty na leki niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich, dokumentowanie udzielonych świadczeń.

III. Gabinet pielęgniarki rodzinnej/poz lub Gabinet lekarza POZ - 30 godzin.(Semestr 5)

1. Ocena stanu zdrowia pacjenta (badanie podmiotowe, przedmiotowe), rozpoznanie objawów ze strony poszczególnych układów i części ciała badanego, interpretacja wyników, ustalenie wskazań do wystawienia:

a. skierowania na badania diagnostyczne i/lub wystawianie recepty na leki niezbędne do kontynuacji leczenia, w ramach realizacji zleceń lekarskich**;**

	b. zlecenia na wyroby medyczne w ramach kontynuacji zlecenia lekarskiego c. zlecenia na środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego 2. Przygotowywanie zapisów form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia. Dobieranie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawianie na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielanie informacji na temat ich stosowania. **Praca własna studenta 25 godzin (Semestr 4):** Student przygotowuje pracę pisemną -w oparciu o analizę artykułów naukowych na jeden z wybranych tematów: 1. Zadania pielęgniarki rodzinnej w opiece nad pacjentami z wybranymi chorobami społecznymi 2. Zadania pielęgniarki w opiece nad dzieckiem niepełnosprawnym, przewlekle chorym , z diagnozą o złym rokowaniu i jego rodziną w warunkach podstawowej opieki zdrowotnej. 3. Opieka profilaktyczna nad dzieckiem w żłobku 4. Opieka profilaktyczna nad mieszkańcem domu opieki społecznej 5. Metody poprawy jakości opieki w POZ 6. Klinimetria w pracy pielęgniarki w POZ **7.** Porada pielęgniarska w wybranych sytuacjach zdrowotnych i fazach życia rodziny. **Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich odbywa się w oparciu o ocenę przygotowanej przez studenta pracy pisemnej.**
Metody i techniki kształcenia:	Metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie, film dydaktyczny Metody problemowe: metoda przypadków (casestudy), dyskusja, Metody aktywizujące: studium przypadku w warunkach naturalnych; Metody praktyczne – instruktaż, pokaz, seminarium, symulacja medyczna
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:	**Wykład-** egzamin pisemny (test) Kryterium uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań egzaminacyjnych. Punktacja – za każde pytanie 1 punkt. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie pozytywnego zaliczenia z ćwiczeń metodą symulacji medycznej, zajęć praktycznych i pracy własnej studenta. **Praca własna studenta** Warunkiem zaliczenia pracy własnej studenta jest samodzielne opanowanie wiedzy i tematyki przewidzianej na pracę własną studenta, potwierdzone co najmniej oceną dostateczną przygotowanej pracy pisemnej. **Zajęcia praktyczne** Podstawę do zaliczenia zajęć praktycznych stanowią: □ obowiązkowa obecność na zajęciach praktycznych □ aktywny udział w zajęciach □ uzyskanie pozytywnej oceny z wykonanego zadania/umiejętności Zasady i szczegółowe warunki zaliczenia określono w Dzienniczku umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki/ pielęgniarza □ uzyskanie pozytywnej oceny z prowadzonej karty opieki pielęgniarskiej nad pacjentem i jego rodziną w wybranej sytuacji zdrowotnej oraz Karty profilaktyki w formie poradnika dla ucznia w wieku szkolnym na wybrany temat **Ćwiczenia metodą symulacji medycznej** Podstawą do zaliczenia zajęć jest obowiązkowa obecność na zajęciach, uzyskanie pozytywnej oceny z zajęć prowadzonych metodą symulacji medycznej.

	Zasady i szczegółowe warunki zaliczenia określono w Dzienniczku umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki/ pielęgniarza **Praktyki zawodowe** Podstawę do zaliczenia praktyk zawodowych stanowią: □ obowiązkowa obecność na praktykach zawodowych □ aktywny udział w zajęciach □ uzyskanie pozytywnej oceny z wykonanego zadania/umiejętności □ uzyskanie pozytywnego zaliczenia wszystkich części praktyk zawodowych – ocena pozytywna w Dzienniczku umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki/ pielęgniarza **Zasady zaliczeń poprawkowych zgodne z Regulaminem studiów**
Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:	Obowiązek uczestnictwa (100%) we wszystkich formach zajęć – wykładach, ćwiczenia metodą symulacji medycznej, zajęciach praktycznych, praktykach zawodowych, zgodnie z Regulaminem kształcenia praktycznego na kierunku Pielęgniarstwo.

Sposób obliczania oceny końcowej:

Zakres wartości	0 – 2,99	3,00 – 3,24	3,25 – 3,74	3,75 – 4,24	4,25 – 4,74	powyżej 4,74
Ocena słownie	niedostateczny	dostateczny	dostateczny plus	dobry	dobry plus	bardzo dobry
Ocena liczbowo	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0

Semestr 4

Rodzaj zajęć	Liczba godzin	Waga	Ocena	Wynik
Wykład	20	0,5	ocena uzyskana przez studenta	odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny
Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	10	0,2		
Praca własna studenta	20	0.1		
Zajęcia praktyczne	80	0,1		
Praktyki zawodowe	90	0,1		
Suma	220	1		

Semestr 5

Rodzaj zajęć	Liczba godzin	Waga	Ocena	Wynik
Praktyki zawodowe	30	1	ocena uzyskana przez studenta	odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny
Suma	30	1		

Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:

Wyrównywanie zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na wykładach w ramach pracy własnej studenta.

Nieobecności na ćwiczeniach, zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych muszą być odpracowane - w terminie uzgodnionym z prowadzącym/koordynatorem kształcenia praktycznego

Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:

Wiedza z zakresu anatomii i fizjologii, badań fizykalnych oraz podstaw pielęgniarstwa

Zalecana literatura — **podstawowa**

1. Pietrzak M., Knoff B., Kryczka T., (red.), Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2021
2. Ślusarska B., Marcinowicz L., Kocka K., (red.), Pielęgniarstwo rodzinne i opieka środowiskowa, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2019
3. Latkowski J. B., Lukas W., Godycki-Ćwirko M., (red.), Medycyna rodzinna, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2017

	uzupełniająca	1. Pietrzak M., Ostrzycka B., Sienkiewicz Z,, (red.), Porada pielęgniarki w podstawowej opiece zdrowotnej , wydanie I, PZWL Wydawnictwo Lekarskie Warszawa 2022 2. Kawczyńska-Butrym Z., Wyzwania rodziny – zdrowie, choroba, niepełnosprawność, starość, Makmed, Lublin 2008 3. Aktualne akty prawne w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej.

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Dietetyka (C4)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Dietetics
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	2
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	1
Koordynator przedmiotu:	dr Agnieszka Kijowska

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Fizjologia trawienia i przyswajania pokarmów. Podstawowe zasady racjonalnego odżywiania. Podstawy postępowania dietetycznego u dorosłych i dzieci. Racjonalne odżywanie pacjentów w różnych stanach chorobowych.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	15
	Ćwiczenia audytoryjne	-
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	10
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	-
	Praktyki zawodowe	
	Praca własna studenta*	25

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
C4_W1	zapotrzebowanie na energię, składniki odżywcze i wodę u człowieka zdrowego oraz chorego w różnym wieku i stanie zdrowia	**C.W23**	Wykład	Zaliczenie pisemne
C4_W2	zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku, żywienia dojelitowego i pozajelitowego oraz podstawy edukacji żywieniowej	**C.W24**	Wykład Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne
C4_W3	klasyfikację i rodzaje diet	**C.W25**	Wykład	Zaliczenie pisemne
C4_W4	zasady oceny stanu odżywienia oraz przyczyny i rodzaje niedożywienia	**C.W26**	Wykład Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne
C4_W5	podstawy dietoterapii w najczęściej występujących chorobach dietozależnych u dzieci i dorosłych	**C.W27**	Wykład	Zaliczenie pisemne
w zakresie umiejętności potrafi:				
C4_U1	oceniać stan odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych i badania podmiotowego oraz prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia	**C.U56**	Ćwiczenia warsztatowe	Zaliczenie pisemne (opracowanie zaleceń dietetycznych z wykorzystaniem programu Dietetyk Pro
C4_U2	stosować i zlecać diety terapeutyczne	**C.U57**	Ćwiczenia warsztatowe	Zaliczenie pisemne (opracowanie zaleceń dietetycznych z wykorzystaniem programu Dietetyk Pro
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
C4_KS1	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych	**K.S7**	Wykład Ćwiczenia warsztatowe Praca własna studenta	Obserwacja, samoocena, uczestnictwo i aktywność na zajęciach

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**2** 0,6 (W) + 0,4 (Ćw) + 1,0 (Pws)	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	15	
	Ćwiczenia audytoryjne	-	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	10	
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	
	Lektoraty	-	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	-	
	Praktyki zawodowe	-	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Analiza literatury naukowej **w sumie:**	25h 25h	
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	-		

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Wykład** 1. Znaczenie białek, węglowodanów, tłuszczów, soli mineralnych i witamin oraz wody dla człowieka zdrowego i chorego w różnym wieku i stanie zdrowia 2. Zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku. 3. Rodzaje diet i ich klasyfikacja. 4. Żywienie dojelitowe i pozajelitowe 5. Podstawy dietoterapii w najczęściej występujących chorobach dietozależnych u dzieci i dorosłych **Ćwiczenia warsztatowe** 1. Ocena stanu odżywienia. Metody stosowane w ocenie stanu żywienia. 1. Poradnictwo w zakresie żywieniowa w różnym wieku i stanie zdrowia 2. Diety terapeutyczne w wybranych w wybranych chorobach 3. Planowanie diety pod względem jakościowym i ilościowym uwzględniając zalecenia żywieniowe i stan zdrowia pacjenta. z użyciem programu Dietetyk Pro.

<table>
<tr><td></td><td>Praca własna studenta:
1. Przyczyny i rodzaje niedożywienia
2. Normy żywienia
3. Podstawy edukacji żywieniowej</td></tr>
<tr><td>Metody i techniki kształcenia:</td><td>Wykład – Metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie
Ćwiczenia warsztatowe– Metody praktyczne: opis, pokaz, objaśnienie
Praca własna studenta – praca własna studenta</td></tr>
<tr><td>Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:</td><td>Wykład: zaliczenie pisemne - test, pytania zamknięte, jednokrotnego wyboru, Kryterium uzyskania oceny pozytywnej 60% poprawnych odpowiedzi

Ćwiczenia warsztatowe:
• obecność na ćwiczeniach potwierdzona wpisem na liście obecności
• aktywny udział w ćwiczeniach (włączanie się do dyskusji inicjowanej przez prowadzącego zajęcia, przejawianie zainteresowania zagadnieniami omawianymi w trakcie ćwiczeń)
• uzyskanie pozytywnej oceny z wykonanego zadania praktycznego

Praca własna studenta:
• samodzielne opanowanie wiedzy z tematyki przewidzianej na pracę własną studenta, z której zostaną ułożone pytania do zaliczenia testowego.</td></tr>
<tr><td>Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:</td><td>Obowiązek aktywnego uczestnictwa studenta we wszystkich formach zajęć.
100 % obecność na ćwiczeniach.</td></tr>
<tr><td>Sposób obliczania oceny końcowej:</td><td>
<table>
<tr><td>Zakres Wartości</td><td>0 – 2,99</td><td>3,00 – 3,24</td><td>3,25 – 3,74</td><td>3,75-4,24</td><td>4,25-4,74</td><td>Powyżej 4,74</td></tr>
<tr><td>Ocena słownie</td><td>Niedostateczny</td><td>Dostateczny</td><td>Plus Dostateczny</td><td>Dobry</td><td>Plus Dobry</td><td>Bardzo Dobry</td></tr>
<tr><td>Ocena liczbowo</td><td>2</td><td>3</td><td>3,5</td><td>4</td><td>4,5</td><td>5</td></tr>
</table>
<table>
<tr><td>Rodzaj zajęć (wg planu studiów)</td><td>Liczba godzin</td><td>Waga</td><td>Ocena</td><td>Wynik</td></tr>
<tr><td>Wykład + PWS zaliczenie</td><td>15 +25</td><td>1,6</td><td>Ocena uzyskana przez student</td><td>iloraz wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Ćwiczenia warsztatowe</td><td>10</td><td>0,4</td><td>Ocena uzyskana przez studenta</td><td>iloraz wagi oraz ocen</td></tr>
<tr><td>Suma</td><td>50</td><td>2</td><td>Ocena</td><td>Odczytywany z tabeli powyżej</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:</td><td>Prowadzący zajęcia określa sposób i termin uzupełnienia zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach (np. przygotowanie prezentacji, praca pisemna).</td></tr>
</table>

Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:		Wiedza z zakresu fizjologii
Zalecana Literatura	**podstawowa**	1. Gawęcki J., Żywienie człowieka: podstawy nauki o żywieniu – tom 1, PWN, Gawęcki J., Warszawa 2022 2. Moszak M. ., Żywienie człowieka zdrowego i chorego – tom 2., PWN, Warszawa 2022 3. Grzymisławski M. (red. nauk.): Dietetyka kliniczna, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2019.
	uzupełniająca	1. Rychlik E., Stoś K., Woźniak A., Mojska H., Normy żywienia dla populacji Polski, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – PZH, Warszawa 2024

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Organizacja pracy pielęgniarskiej (C5)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Organization of nursing work
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	1
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	2
Koordynator przedmiotu:	dr n. med. Jadwiga Klukow

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Przekazanie wiedzy na temat zasad organizacji pracy na stanowiskach pielęgniarskich. Nabycie umiejętności planowania i organizowania pracy własnej z uwzględnieniem zasad ergonomii oraz opracowania ścieżki kariery zawodowej.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	10 h (w tym 5-e-Wykład)
	Ćwiczenia audytoryjne	10
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	-
	Praktyki zawodowe	-
	Praca własna studenta*	5

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
C5_W01	pojęcia stanowiska pracy, zakresu obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności na pielęgniarskich stanowiskach pracy	**C.W29.**	wykład	Zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru MCQ
C5_W02	przepisy prawa dotyczące czasu pracy, pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy i obciążenia na pielęgniarskich stanowiskach pracy	**C.W30.**	wykład	Zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru MCQ
C5_W03	podstawowe metody organizacji opieki pielęgniarskiej i ich znaczenie dla zapewnienia jakości tej opieki	**C.W31.**	wykład	Zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru MCQ
C5_W04	podstawy zarządzania, etapy planowania pracy własnej i podległego personelu	**C.W32.**	wykład e-wykład	Zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru MCQ
C5_W05	zakresy uprawnień zawodowych i kwalifikacje w pielęgniarstwie, możliwości planowania kariery zawodowej i uwarunkowania własnego rozwoju zawodowego	**C.W33.**	wykład e-wykład	Zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru MCQ
C5_W06	uwarunkowania zapewnienia jakości opieki pielęgniarskiej oraz zasady zarządzania jakością tej opieki	**C.W34**	wykład	Zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru MCQ
C5_W07	zasady tworzenia i rozwoju różnych form działalności zawodowej pielęgniarki	**C.W35**	wykład	Zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru MCQ
w zakresie umiejętności potrafi:				
C5_U01	podejmować decyzje dotyczące doboru metod pracy oraz współpracy w zespole	**C.U59.**	Ćwiczenia audytoryjne	Realizacja zleconego zadania, test wielokrotnego wyboru MCQ
C5_U02	monitorować zagrożenia w pracy pielęgniarki i czynniki sprzyjające występowaniu chorób zawodowych oraz wypadków przy pracy	**C.U60.**	Ćwiczenia audytoryjne	Realizacja zleconego zadania, test wielokrotnego wyboru MCQ
C5_U03	współuczestniczyć w opracowaniu standardów i procedur praktyki pielęgniarskiej oraz monitorować jakość opieki pielęgniarskiej	**C.U61.**	Ćwiczenia audytoryjne	Realizacja zleconego zadania, test wielokrotnego wyboru MCQ
C5_U04	nadzorować i oceniać pracę podległego personelu	**C.U62.**	Ćwiczenia audytoryjne	Realizacja zleconego zadania, test wielokrotnego wyboru MCQ
C5_U05	planować własny rozwój zawodowy i rozwijać umiejętności aktywnego poszukiwania pracy oraz	**C.U63.**	Praca własna studenta	Projekt poszukiwania pracy, test wielokrotnego wyboru MCQ

	analizować różne formy działalności zawodowej pielęgniarki			
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
C5_KS01	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych	**D.KS07**	Wykład Ćwiczenia audytoryjne	Obserwacja nauczyciela

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**1** 0,8 (W+ Ćw) + 0,2 (Pws)	**Stacjonarne**	**Niestacjonarne**
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	10	
	Ćwiczenia audytoryjne	10	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	-	
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	
	Lektoraty	-	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	-	
	Praktyki zawodowe	-	
	w sumie:	20	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Praca własna studenta	5	
	w sumie:	5	**-**
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	-	-	-

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Wykład:** 1. Organizacja pielęgniarskiego stanowiska pracy. 2. Organizacja pracy własnej i zespołowej. Cykl działania zorganizowanego. 3. Zasady ergonomii w środowisku pracy pielęgniarek. **e-Wykład** 4. Jakość w opiece pielęgniarskiej. 5. Ścieżka kariery zawodowej. **Ćwiczenia audytoryjne:** 1. Projektowanie pielęgniarskiego stanowiska pracy - zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności. 2. Metody organizacji pracy własnej i zespołowej w praktyce pielęgniarskiej. 3. Analiza środowiska pracy – zagrożenia, wypadki przy pracy, choroby zawodowe. 4. Standardy i procedury w praktyce pielęgniarskiej. **Praca własna studenta:** 1. Planowanie rozwoju zawodowego na stanowisku pielęgniarki - aktywne poszukiwanie pracy (CV + list motywacyjny).
Metody i techniki kształcenia:	**Wykład -** Metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja **Ćwiczenia audytoryjne –** praca w grupach, dyskusja dydaktyczna, metod problemowa, burza mózgów **Praca własna studenta**- metoda projektowa
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:	Warunkiem dopuszczenia do zaliczenia końcowego jest obowiązkowa obecność we wszystkich formach zajęć. **Wykład/ćwiczenia**: zaliczenie pisemne - test MCQ (*test wielokrotnego wyboru)* składający się z 30 pytań, za każde pytanie testowe (poprawna odpowiedź) student może uzyskać 1 pkt, odpowiedź błędna 0 pkt., zaliczenie od min. 60% i więcej (tj. min. 18 pkt.), brak zaliczenia - mniej niż 60% pkt. Zaliczenie poprawkowe odbywa się na tych samych warunkach co zaliczenie właściwe. **Ćwiczenia audytoryjne:** realizacja zleconego zadania ocenianego według kryteriów w skali 0-4: zaliczenie od 60% i więcej uzyskanych punktów **Praca własna studenta**: realizacja projektu ocenianego według kryteriów w skali 0-4: zaliczenie od 60% i więcej uzyskanych punktów **Kompetencje społeczne**: ocenione metodą obserwacji przez nauczyciela według wyznaczonych kryteriów w skali 0-4. Student osiąga kompetencje uzyskując min. 60% tj. 3 punkty.
Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:	Obowiązek systematycznego i aktywnego uczestnictwa studenta we wszystkich formach zajęć.

<table>
<tr><td colspan="2">Sposób obliczania oceny końcowej:</td><td>
<table>
<tr><td>Zakres wartości</td><td>0 – 2,99</td><td>3,00 – 3,24</td><td>3,25 – 3,74</td><td>3,75 – 4,24</td><td>4,25 – 4,74</td><td>powyżej 4,74</td></tr>
<tr><td>Ocena słownie</td><td>niedostateczny</td><td>dostateczny</td><td>dostateczny plus</td><td>dobry</td><td>dobry plus</td><td>bardzo dobry</td></tr>
<tr><td>Ocena liczbowo</td><td>2,0</td><td>3,0</td><td>3,5</td><td>4,0</td><td>4,5</td><td>5,0</td></tr>
</table>
<table>
<tr><th>Rodzaj zajęć</th><th>Liczba godzin</th><th>Waga</th><th>Ocena</th><th>Wynik</th></tr>
<tr><td>Wykład, ćwiczenia</td><td>20</td><td>0,8</td><td rowspan="3">ocena uzyskana przez studenta</td><td rowspan="3">odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Praca własna studenta</td><td>5</td><td>0,2</td></tr>
<tr><td>Suma</td><td>25</td><td>1</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td colspan="2">Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:</td><td>Wyrównanie treści wykładowych, które są weryfikowane na obowiązkowych konsultacjach z nauczycielem.
Zlecone zadanie realizowane jest samodzielnie i oceniane przez nauczyciela.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:</td><td>Prawo medyczne, Etyka zawodu pielęgniarki, Podstawy pielęgniarstwa</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Zalecana literatura</td><td>podstawowa</td><td>1. Ksykiewicz-Dorota A. (red.): Podstawy organizacji pracy pielęgniarskiej. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2004.</td></tr>
<tr><td>uzupełniająca</td><td>1. Boryczka M.: Ergonomia i bezpieczeństwo pracy. Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. Katowice 2014.</td></tr>
</table>

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Badanie fizykalne w praktyce zawodowej pielęgniarki (C6)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Physical examination in the professional practice of a nurse
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	2
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	3
Koordynator przedmiotu:	dr hab. n. o zdr. Danuta Zarzycka, prof. PANS

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjenta dorosłego, zasady ich prowadzenia oraz zakres badania. Badania fizykalne poszczególnych części ciała. Odrębności w ocenie stanu zdrowia osoby starszej i dziecka. Dokumentowanie i analiza wyników badania dla potrzeb opieki pielęgniarskiej		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	10 h (w tym 5-e-Wykład)
	Ćwiczenia audytoryjne	-
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	40
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	-
	Praktyki zawodowe	-
	Praca własna studenta*	10

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
C6_W1	pojęcie, zasady i sposób badania podmiotowego i jego dokumentowania	**C. W36.**	Wykład	Zaliczenie pisemne
C6_W2	system opisu objawów i dolegliwości pacjenta według schematów OLD CART (Onset – objawy/dolegliwości, Location – umiejscowienie, Duration – czas trwania, Character – charakter, Agravating/Alleviatingfactors – czynniki nasilające/łagodzące, Radiation – promieniowanie, Timing – moment wystąpienia), FIFE (Feelings – uczucia, Ideas – idee, Function – funkcja, Expectations – oczekiwania), SAMPLE (Symptoms – objawy, Allergies – alergie, Medications – leki, Past medicalhistory – przebyte choroby/przeszłość medyczna, Lastmeal – ostatni posiłek, Eventsprior to injury/ilness – zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem)	**C. W37.**	Wykład	Zaliczenie pisemne
C6_W3	znaczenie uwarunkowań kulturowych i społecznych w ocenie stanu zdrowia	**C. W39.**	Wykład	Zaliczenie pisemne
C6_W4	metody i techniki kompleksowego badania fizykalnego i jego dokumentowania	**C. W40.**	Wykład	Zaliczenie pisemne
C6_W5	zasady przygotowania pacjenta do badania EKG i technikę wykonania badania EKG, EKG prawokomorowego oraz EKG z odprowadzeniami dodatkowymi	**C. W41.**	Wykład	Zaliczenie pisemne
C6_W6	zasady rozpoznawania w zapisie EKG załamków P, Q, R, S, T, U cech prawidłowego zapisu i cech podstawowych zaburzeń (zaburzenia rytmu serca, zaburzenia przewodnictwa, elektrolitowe, niedokrwienie i martwica mięśnia sercowego)	**C. W42.**	Wykład	Zaliczenie pisemne
C6_W7	rodzaj sprzętu i sposób jego przygotowania do wykonania spirometrii oraz zasady wykonania tego badania	**C. W43.**	Wykład	Zaliczenie pisemne
C6_W8	znaczenie wyników badania podmiotowego i badania fizykalnego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej	**C. W44.**	Wykład	Zaliczenie pisemne

C6_W9	sposoby przeprowadzania badania podmiotowego i badania fizykalnego przez pielęgniarkę z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności oraz sposoby gromadzenia danych o stanie zdrowia pacjenta z wykorzystaniem technologii cyfrowych	**C. W45.**	Wykład/Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne
w zakresie umiejętności potrafi:				
C6_U1	przeprowadzić badanie podmiotowe pacjenta, analizować i interpretować jego wyniki	**C.U64.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	mini-OSCE
C6_U2	dobierać i stosować narzędzia klinimetryczne do oceny stanu pacjenta	**C.U65.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	mini-OSCE
C6_U3	rozpoznawać i interpretować podstawowe odrębności w badaniu dziecka i dorosłego, w tym osoby starszej	**C.U66.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	mini-OSCE
C6_U4	wykorzystywać techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, narządów zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych pacjenta (badanie i samobadanie), jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta	**C.U67.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	mini-OSCE
C6_U5	przeprowadzać kompleksowe badanie fizykalne pacjenta, dokumentować wyniki badania oraz dokonywać ich analizy dla potrzeb opieki pielęgniarskiej, zastosować ocenę kompleksową stanu zdrowia pacjenta według schematu cztery A (Analgesia – znieczulenie, Activity of dailyliving – aktywność życia, Adverseeffects – działania niepożądane, Aberrantbehaviors – działania niepożądane związane z lekami), stosować system opisu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej PES oraz oceniać kompletność zgromadzonych informacji dotyczących sytuacji zdrowotnej pacjenta według	**C.U68.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	mini-OSCE

	schematu SOAP (Subjective – dane subiektywne, Objective – dane obiektywne, Assessment – ocena, Plan/Protocol – plan działania)			
C6_U6	gromadzić dane o stanie zdrowia pacjenta z wykorzystaniem technologii cyfrowych	**C.U69.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej /Praca własna studenta	mini-OSCE
C6_U7	wykonywać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku, interpretować składowe prawidłowego zapisu czynności bioelektrycznej serca, rozpoznawać zaburzenia zagrażające zdrowiu i życiu	**C.U70.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	mini-OSCE
C6_U8	wykonać badanie spirometryczne i dokonać wstępnej oceny wyniku badania u pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia	**C.U71.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	mini-OSCE
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
C6_KS01	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych, a także empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	**D.KS01.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	Zaangażowanie na zajęciach, samoocena, ocena 360°(opinie nauczyciela, koleżanek/kolegów)
C6_KS02	przestrzegania praw pacjenta	**D.KS02.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	Zaangażowanie na zajęciach, samoocena, ocena 360°(opinie nauczyciela, koleżanek/kolegów)
C6_KS03	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, przestrzegając wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	**D.KS03.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	Zaangażowanie na zajęciach, samoocena, ocena 360°(opinie nauczyciela, koleżanek/kolegów)
C6_KS04	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	**D.KS04.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	Zaangażowanie na zajęciach, samoocena, ocena 360°(opinie nauczyciela, koleżanek/kolegów)
C6_KS05	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	**D.KS05.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	Zaangażowanie na zajęciach, samoocena, ocena 360°(opinie nauczyciela, koleżanek/kolegów)
C6_KS06	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	**D.KS06.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	Zaangażowanie na zajęciach, samoocena,

				ocena 360°(opinie nauczyciela, koleżanek/kolegów)
C6_KS07	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych	**D.KS07.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	Zaangażowanie na zajęciach, samoocena, ocena 360°(opinie nauczyciela, koleżanek/kolegów)

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**2** 1,8 (0,2 W+ 1,6 Ćw) + 0,2 (Pws)	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	10	
	Ćwiczenia audytoryjne	-	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	-	
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	
	Lektoraty	-	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	40	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	-	
	Praktyki zawodowe	-	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Praca własna studenta- samodzielne opanowanie wskazanej tematyki	10	
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej (1,6 ECTS)	40	

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Semestr 3** **Wykład/Praca własna studenta** **Wykład:** 1. Badanie podmiotowe pacjenta dorosłego, zasady i zakres badania w tym: system opisu objawów i dolegliwości pacjenta według schematów OLD CART (Onset – objawy/dolegliwości, Location – umiejscowienie, Duration – czas trwania, Character – charakter, Agravating/Alleviatingfactors – czynniki nasilające/łagodzące, Radiation – promieniowanie, Timing – moment wystąpienia), FIFE (Feelings – uczucia, Ideas – idee, Function – funkcja, Expectations – oczekiwania), SAMPLE (Symptoms – objawy, Allergies – alergie, Medications – leki, Past medicalhistory – przebyte choroby/przeszłość medyczna, Lastmeal – ostatni posiłek, Eventsprior to injury/ilness – zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem), znaczenie uwarunkowań kulturowych i społecznych w ocenie stanu zdrowia: 2. Badanie przedmiotowe, istota i techniki badania. 3. Badanie skóry i jej wytworów, analizowanie wyników i dokumentowanie. 4. Badanie naczyń krwionośnych. 5. Badanie węzłów chłonnych. 6. Zasady przygotowania pacjenta do badania EKG i technikę wykonania badania EKG, EKG prawokomorowego oraz EKG z odprowadzeniami dodatkowymi oraz zasady rozpoznawania w zapisie EKG załamków P, Q, R, S, T, U cech prawidłowego zapisu i cech podstawowych zaburzeń (zaburzenia rytmu serca, zaburzenia przewodnictwa, elektrolitowe, niedokrwienie i martwica mięśnia sercowego) 7. Rodzaj sprzętu i sposób jego przygotowania do wykonania spirometrii oraz zasady wykonania tego badania (e-Wykład) 8. Sposoby przeprowadzania badania podmiotowego i badania fizykalnego przez pielęgniarkę z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności oraz sposoby gromadzenia danych o stanie zdrowia pacjenta z wykorzystaniem technologii cyfrowych (e-Wykład). **Ćwiczenia metodą symulacji medycznej/Praca własna studenta** 1. Badanie podmiotowe pacjenta, analizować i interpretować jego wyniki Dobierać i stosować narzędzia klinimetryczne do oceny stanu pacjenta. Zastosować ocenę kompleksową stanu zdrowia pacjenta według schematu cztery A (Analgesia – znieczulenie, Activity of dailyliving – aktywność życia, Adverseeffects – działania niepożądane, Aberrantbehaviors – działania niepożądane związane z lekami), stosować system opisu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej PES oraz oceniać kompletność zgromadzonych informacji dotyczących sytuacji zdrowotnej pacjenta według schematu SOAP (Subjective – dane subiektywne, Objective – dane obiektywne, Assessment – ocena, Plan/Protocol – plan działania) 2. Techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji. Badanie głowy i szyi, w tym: narządów zmysłu gruczołu tarczowego. Dokumentowanie wyników badania fizykalnego i wyk i ocena stanu zdrowia pacjenta. 3. Techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji. Badanie klatki piersiowej, w tym: badanie serca, badanie płuc i gruczołów sutkowych). Dokumentowanie wynikków badania fizykalnego i ocena stanu zdrowia pacjenta 4. Techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji. Badanie jamy brzusznej. Dokumentowanie wyników badania fizykalnego i oceny stanu zdrowia pacjenta 5. Techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji. Badanie układu nerwowego: ocena stanu psychicznego, ocena centralnego i obwodowego układu nerwowego. Dokumentowanie wyników badania fizykalnego i oceny stanu zdrowia pacjenta

	6. Odrębności w ocenie stanu zdrowia osoby starszej i dziecka. 7. Badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku, interpretowanie składowych prawidłowego zapisu czynności bioelektrycznej serca, rozpoznawanie zaburzeń zagrażające zdrowiu i życiu 8. Badanie spirometryczne i wstępna oceny wyniku badania u pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia 9. Techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych Ocena zmian na skórze oraz ich wstępna ocean i konsultacja w zespole z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych Zastosowanie systemów teleinformatycznych do gromadzenia informacji o pacjencie dla potrzeb badania fizykalnego. Analiza krytyczna przekazu dotyczącego stanu zdrowia w formie audiowizulanej.
Metody i techniki kształcenia:	Wykład – Metody podające: wykład informacyjny, wykład problemowy, film Ćwiczenia metodą symulacji medycznej – Metody praktyczne: pokaz, ćwiczenia, instruktaż bieżący, Symulacja medyczna – Metoda czterech kroków Praca własna studenta
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:	**Warunki dopuszczenia do zaliczenia:** obecność na zajęciach, realizacja zleconych zadań przez nauczyciela **Zaliczenie z oceną:** część teoretyczna- egzamin pisemny (test MCQ) część praktyczna- egzamin mini-OSCE Część teoretyczna poprzedza część praktyczną egzaminu. Czas trwania egzaminu w części teoretycznej 30 minut, liczba pytań egzaminacyjnych– 30. Kryterium uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań egzaminacyjnych. Punktacja – za każde pytanie 1 punkt. Egzamin mini-OSCE- przeprowadzany jest w formie egzaminu klinicznego, gdzie studenci losują dwa krótkie opisy sytuacji, które stanowi podstawę do wykonania badania fizykalnego. Po wykonaniu badania opisują i wstępnie interpretują jego wyniki . **Ocena końcowa z zaliczenia:** obliczana wg wagi z uzyskanych ocen tj.: 0,5 część teoretyczna i 0,5 część praktyczna. **Zaliczenie poprawkowe:** realizowany jest w sesji poprawkowej zgodnie z Regulaminem studiów. Student zdaje tę część egzaminu z której nie otrzymał oceny pozytywnej w pierwszym terminie. część teoretyczna- zaliczenie pisemne (test MCQ) część praktyczna- egzamin mini-OSCE Czas trwania zaliczenia w części teoretycznej 30 minut, liczba pytań– 30. Kryterium uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań. Punktacja – za każde pytanie 1 punkt. Egzamin mini-OSCE- przeprowadzany jest w formie egzaminu klinicznego, gdzie studenci losują dwa krótkie opisy sytuacji, które stanowi podstawę do wykonania badania fizykalnego. Po wykonaniu badania opisują i wstępnie interpretują jego wyniki . **Ocena końcowa z zaliczenia:** obliczana wg wagi z uzyskanych ocen tj.: 0,5 część teoretyczna i 0,5 część praktyczna. **Praca własna studenta** Warunkiem zaliczenia pracy własnej studenta jest samodzielne opanowanie wiedzy. Z każdego efektu uczenia się przyporządkowanego do przedmiotu zostanie ułożone zadanie do wykonania. Do uzyskania zaliczenia uprawnia minimum 60% poziom zaliczenia tych zadań .
Zasady udziału w poszczególnych zajęciach	Obowiązek aktywnego uczestnictwa studenta we wszystkich formach zajęć Obowiązkowa obecność na ćwiczeniach realizowanych metodą symulacji medycznej

<table>
<tr><td>ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:</td><td></td></tr>
<tr><td>Sposób obliczania oceny końcowej:</td><td>
<table>
<tr><td>Zakres wartości</td><td>0 – 2,99</td><td>3,00 – 3,24</td><td>3,25 – 3,74</td><td>3,75 – 4,24</td><td>4,25 – 4,74</td><td>powyżej 4,74</td></tr>
<tr><td>Ocena słownie</td><td>niedostateczny</td><td>dostateczny</td><td>dostateczny plus</td><td>dobry</td><td>dobry plus</td><td>bardzodobry</td></tr>
<tr><td>Ocena liczbowo</td><td>2,0</td><td>3,0</td><td>3,5</td><td>4,0</td><td>4,5</td><td>5,0</td></tr>
</table>
<table>
<tr><td>Rodzaj zajęć</td><td>Liczba godzin</td><td>Waga</td><td>Ocena</td><td>Wynik</td></tr>
<tr><td>Wykład (PwS Zaliczenie z oceną)</td><td>20</td><td>0,5</td><td rowspan="3">ocean uzyskana przez studenta</td><td rowspan="3">odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Ćwiczenia metodą symulacji medycznej</td><td>40</td><td>0,5</td></tr>
<tr><td>Suma</td><td>60</td><td>1</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:</td><td>•Wyrównywanie zaległości powstałych wskutek nieobecności na wykładach w ramach pracy własnej studenta
•Zaliczenie nieobecności powstałej na ćwiczeniach ustne i praktyczne u osoby prowadzącej zajęcia.</td></tr>
<tr><td>Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:</td><td>Anatomia, Fizjologia</td></tr>
<tr><td>Zalecana literatura</td><td>
<table>
<tr><td>podstawowa</td><td>1. Dyk D., (red.), Badanie fizykalne w pielęgniarstwie. Podmiotowe i przedmiotowe. Podręcznik dla studiów medycznych., Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020
2. Lubiński W., Zielonka TM., Gutkowski P.: Badanie spirometryczne. Zasady wykonywania i interpretacji. Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2015.
3. Hampton J., Hampton J.: EKG to proste. Wydawnictwo Urban &Partner, Wrocław 2020.</td></tr>
<tr><td>uzupełniająca</td><td>1. Bickley L. S., Szilagyi P G., Przewodnik Batesa po badaniu przedmiotowym i podmiotowym, Termedia, Poznań 2010
2. Bickley L. S., Bates' Visual Guide to Physical Examination. Dokument elektroniczny. Cykl 18 filmów, Lippincott Williams&Wilkins, Philadelphia 2005</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Zakażenia szpitalne (C7)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Hospital infections
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny (P)
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	1
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	2
Koordynator przedmiotu:	mgr Lucyna Krzysztyniak

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Umiejętność rozpoznawania zakażeń szpitalnych, analizy przyczyn ich występowania, rejestracji występujących zakażeń oraz podejmowania odpowiednich działań chroniących pacjentów, siebie i współpracowników przed zakażeniami szpitalnymi.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	10
	Ćwiczenia audytoryjne	10
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	-
	Praktyki zawodowe	-
	Praca własna studenta*	10

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
C7_W01	pojęcie zakażeń związanych z opieką zdrowotną, ich źródła, patogeny zakażeń szpitalnych, ich rezerwuary, drogi szerzenia się i łańcuch epidemiczny	**C.W.46**	wykład	Zaliczenie pisemne
C7_W02	organizację nadzoru nad zakażeniami w podmiocie leczniczym oraz metody kontroli zakażeń, z uwzględnieniem roli pielęgniarki epidemiologicznej	**C.W.47**	wykład	Zaliczenie pisemne
C7_W03	zasady profilaktyki oraz mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu odcewnikowym krwi, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu układu moczowego, zakażeniu układu pokarmowego o etiologii Clostridioidesdifficile, zakażeniu miejsca operowanego, zakażeniu ran przewlekłych i zakażeniu ogólnoustrojowym oraz zasady postępowania aseptycznego i antyseptycznego w zapobieganiu zakażeniom szpitalnym	**C.W.48**	Wykład Ćwiczenia audytoryjne	Zaliczenie pisemne
w zakresie umiejętności potrafi:				
C7_U01	stosować zasady zapobiegania zakażeniom związanym z opieką zdrowotną i zwalczania ich	**C.U.72**	Ćwiczenia audytoryjne Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne
C7_U02	stosować zasady zapobiegania zakażeniom odcewnikowym krwi, szpitalnemu zapaleniu płuc, zakażeniom układu moczowego, zakażeniom układu pokarmowego o etiologii Clostridioidesdifficile, zakażeniom miejsca operowanego, zakażeniom ran przewlekłych i zakażeniu ogólnoustrojowemu	**C.U.73**	Wykład ćwiczenia audytoryjne	Zaliczenie pisemne
C7_U03	stosować środki ochrony indywidualnej niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa swojego, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami związanymi z opieką zdrowotną oraz wdrażać odpowiedni rodzaj izolacji pacjentów	**C.U.74**	Wykład Ćwiczenia audytoryjne	Zaliczenie pisemne
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
C7_KS01	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych	**K.S.7**	Ćwiczenia audytoryjne	Aktywność i zaangażowanie na zajęciach-

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**1** 0,8 (W+Ćw) + 0,2 (Pws)	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	10	
	Ćwiczenia audytoryjne	10	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	-	
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	
	Lektoraty	-	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	-	
	Praktyki zawodowe	-	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Praca własna studenta	10	
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	-		

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Wykład:** 1.Pojęcie zakażenia szpitalnego oraz definicje poszczególnych typów zakażeń wg norm CDC. 2.Drogi szerzenia się zakażeń szpitalnych i ich źródła. Główne patogeny zakażeń szpitalnych. Patogeny alarmowe i wielolekooporne. 3.Rola biofilmu w rozprzestrzenianiu się zakażeń szpitalnych 4.Organizacja struktur administracyjnych odpowiadających za zapobieganie i zwalczanie zakażeń zakładowych w zakładach leczniczych. Rola i zadania tych struktur. Podstawy prawne działalności tych struktur. 5.Metody kontroli zakażeń szpitalnych 6.Profilaktyka zakażeń odcewnikowych krwi, szpitalnych zapaleń płuc, zakażeń układu moczowego, zakażeń układu pokarmowego o etioligii Clostridium difficile 7.Zapobieganie zakażeniom ran przewlekłych i zakażeniom ogólnoustrojowym. 8.Zasady postepowania aseptycznego i antyseptycznego w zapobieganiu zakażeniom szpitalnym **Ćwiczenia audytoryjne:** 1.Filmy pogladoweobrazujacekrzyżowerozprzestrzenianiesięzakażeńszpitalnych 2.Higiena rąk w praktyce jako podstawowy element izolacji standardowej zgodnie z wytycznymi WHO w odniesieniu do bieżących działań personelu medycznego w różnych oddziałach szpitalnych – film ćwiczeniowy. 3.Podejmowanie konkretnych działań profilaktycznych w przypadku stwierdzenia i/lub podejrzenia zakażeń w oddziale szpitalnym adekwatnie do rodzaju zakażenia na podstawie analizy opisu sytuacyjnego. **Praca własna studenta:**

	1. Dezynfekcja w kontekście zapobiegania zakażeniom szpitalnym. - Rodzaje dezynfekcji, - Skuteczność środków dezynfekcyjnych - Znaczenie informacji zawartych w SDS 2. Sterylizacja jako element zapobiegania zakażeniom szpitalnym. - Rodzaje sterylizacji , ich przeznaczenie (wskazania i przeciwwskazania) - Etapy przygotowania sprzetu do sterylizacji - Opakowania i testy kontroli - Warunki przechowywania materiału sterylnego
Metody i techniki kształcenia:	Metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienia Metody aktywizujące : studium przypadku, filmy instruktażowe, poglądowe i ćwiczeniowe, dyskusja
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:	**Warunkiem dopuszczenia do zaliczenia końcowego** jest : 1. obecność na zajęciach 2. uzyskanie zaliczenia z ćwiczeń 3. uzyskanie zaliczenia z pracy własnej studenta, 4. uzyskanie zaliczenia z wykładów **Warunkiem zaliczenia ćwiczeń** jest: 1. aktywny udział w ćwiczeniach, praca w małych grupach, każdy student rozwiązuje polecone ćwiczenia 2. po obejrzeniu scenki filmu sytuacyjnego (praca piel w oddzale szpitalnym) student odpowiada poprawnie i umie uzasadnić odpowiedź: w którym monencie i jakie zalecenia WHO obowiazują w zakresie higieny rąk, jako pierwszego poziomu izolacji, podczas pracy z pacjentem. W przypadku gdy student po obejrzeniu pierwszej scenki sytuacynej , nie udzieli prawidłowej odpowiedzi, najpierw wysłuchuje uzasadnień lektora a następnie ogląda kolejną scenkę sytuacyjną z pracy w oddziale Sposób oceny: Ocena uzalezniona jest od sprawności podejmowania właściwych decyzji, w praktycznym działaniu, w założonym zakresie i właściwego ich uzasadnienia , czyli od ilości podjętych prób (max 5 prób) Bdb – student udziela właściwej odpowiedzi z uzasadnieniem po obejrzeniu pierwszej scenki sytuacyjnej +Db – student udziela właściwej odpowiedzi z uzasadnieniem po obejrzeniu drugiej scenki sytuacyjnej Db – student udziela właściwej odpowiedzi z uzasadnieniem po obejrzeniu trzeciej scenki sytuacyjnej + Dst – student udziela właściwej odpowiedzi z uzasadnieniem po obejrzeniu czwartej scenki sytuacyjnej Dst – student udziela właściwej odpowiedzi z uzasadnieniem po obejrzeniu piatej scenki sytuacyjnej Ndst - student nie udzielił prawidłowej odpowiedzi po obejrzeniu 5 scenek sytuacyjnych i wysłuchaniu wyjaśnień lektora. **Warunkiem zaliczenia pracy własnej** jest: Uzyskanie minimum 60 % poprawnych odpowiedzi na pytania testowe jednokrotnego wyboru, bezpośrednio po ostatnich zajęciach kontaktowych max do 10 pyt, 1 punkt za każdą poprawną odp. , czas max do 10 min. SK, Sposób oceny: 2,0 - 5 i mniej pkt 3,0 - 6 pkt 3,5 - 7 pkt 4,0 - 8 pkt 4,5 - 9 pkt 5,0 - 10 pkt **Zaliczenie wykładów** – test jednokrotnego wyboru

<table>
<tr><td colspan="2"></td><td>Czas trwania zaliczenia - 30 min
Liczba pytań - 30
Punktacja – za każdą poprawną odpowiedź 1 punkt
Sposób oceny : 2,0 - 17 i mniej pkt
3,0 - 18 – 20 pkt
3,5 - 21 – 23 pkt
4,0 - 23 – 25 pkt
4,5 - 26 – 28 pkt
5,0 - 29 – 30 pkt</td></tr>
<tr><td colspan="2">Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:</td><td>Obecność na zajęciach jest obowiązkowa
Sposób odpracowania zaległości- po konsultacji z prowadzącym.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Sposób obliczania oceny końcowej:</td><td>
<table>
<tr><td>Zakres wartości</td><td>0 – 2,99</td><td>3,00 – 3,24</td><td>3,25 – 3,74</td><td>3,75 – 4,24</td><td>4,25 – 4,74</td><td>powyżej 4,74</td></tr>
<tr><td>Ocena słownie</td><td>niedostateczny</td><td>dostateczny</td><td>dostateczny plus</td><td>dobry</td><td>dobry plus</td><td>bardzo dobry</td></tr>
<tr><td>Ocena liczbowo</td><td>2,0</td><td>3,0</td><td>3,5</td><td>4,0</td><td>4,5</td><td>5,0</td></tr>
</table>
<table>
<tr><th>Rodzaj zajęć</th><th>Liczba godzin</th><th>Waga</th><th>Ocena</th><th>Wynik</th></tr>
<tr><td>Wykład, Zaliczenie z oceną)</td><td>10</td><td>0,7</td><td rowspan="4">ocena uzyskana przez studenta</td><td rowspan="4">odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Pws</td><td>10</td><td>0,1</td></tr>
<tr><td>Ćwiczenia audytoryjne</td><td>10</td><td>0,2</td></tr>
<tr><td>Suma</td><td>30</td><td>1</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td colspan="2">Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:</td><td>Zaległości powstałe wskutek nieobecności na wykładach do 70%, student wyrównuje w ramach pracy własnej.
W przypadku gdy student nie uzyskał 70% obecności na wykładach, po uzupełnieniu zaległości, przed dopuszczeniem do zaliczenia końcowego, zobowiązany jest zgłosić się do prowadzącego, celem weryfikacji.

Zaległości powstałe wskutek nieobecności na ćwiczeniach student wyrównuje w ramach indywidualnych konsultacji z prowadzącym.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:</td><td>Wiedza z zakresu mikrobiologii, chorób zakaźnych i patologii.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Zalecana literatura</td><td>podstawowa</td><td>1. Wójcikowska-Mach J., Zakażenia szpitalne w zakładach opieki zdrowotnej, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2017
2. Bober-Gheek B., (red.), Prewencja i kontrola zakażeń, Elsevier Urban&Partner, Wrocław 2012
3. Ciuruś M., Procedury higieny w placówkach opieki zdrowotnej, Instytut Problemów Ochrony Zdrowia Sp .z o.o. 2009</td></tr>
<tr><td>uzupełniająca</td><td>1. Wardyn K., (red.), Zakażenia układu moczowego, Czelej, Lublin 2006</td></tr>
</table>

		2. Szawłowski A., (red.), Zakażenia szpitalne w onkologii, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2018 3. Bulanda M. Szostek S., Podstawy mikrobiologii i epidemiologii szpitalnej, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2020

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Zasoby i system informacji w ochronie zdrowia (C8)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Resources and Information System in Healthcare
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	2
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	1
Koordynator przedmiotu:	mgr Robert Rajs

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu Zasoby i system informacji w ochronie zdrowia		
Zasady budowy i funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej (SIM) oraz dziedzinowych systemów teleinformatycznych i rejestrów medycznych. Zasady współdziałania systemów informacyjnych w ochronie zdrowia. Metody, narzędzia i techniki pozyskiwania danych medycznych oraz ich wykorzystanie w praktyce zawodowej pielęgniarki. Funkcjonalne założenia systemów informacji w ochronie zdrowia. Zastosowanie technologii informatycznych w wykonywaniu i kontraktowaniu świadczeń zdrowotnych. Zasady prowadzenia i obiegu dokumentacji medycznej, bezpieczeństwo i poufność informacji medycznej oraz ochrona danych osobowych. Samoocena kompetencji i rozpoznawanie potrzeb edukacyjnych w zakresie wykorzystania systemów informacji medycznej w praktyce pielęgniarskiej.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	10 h(w tym 5-e-Wykład)
	Ćwiczenia audytoryjne	-
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	15
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	-
	Praktyki zawodowe	-
	Praca własna studenta*	25

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
C8_W1	zasady budowy i funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej (SIM), dziedzinowych systemów teleinformatycznych oraz rejestrów medycznych, a także zasady ich współdziałania	**C.W49**	Wykład	Zaliczenie pisemne
C8_W2	metody, narzędzia i techniki pozyskiwania danych oraz ich wykorzystanie w praktyce zawodowej pielęgniarki;	**C.W50**	Wykład	Zaliczenie pisemne
w zakresie umiejętności potrafi:				
C8_U1	interpretować i stosować założenia funkcjonalne systemów informacji w ochronie zdrowia z wykorzystaniem zaawansowanych metod i technologii informatycznych w wykonywaniu i kontraktowaniu świadczeń zdrowotnych;	**C.W75**	Ćwiczenia laboratoryjne	Wykonanie zadania
C8_U2	posługiwać się dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej oraz ochrony danych osobowych;	**C.W76**	Ćwiczenia laboratoryjne	Wykonanie zadania
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
C8_KS1	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	**K.S.7**	Wykład, ćwiczenia laboratoryjne, praca własna studenta	Aktywność i zaangażowanie na zajęciach

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**2** 1 (W+Ćw) + 1 (Pws)	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	10	
	Ćwiczenia audytoryjne	-	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	-	
	Ćwiczenia laboratoryjne	15	
	Lektoraty	-	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	

	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	-	
	Praktyki zawodowe	-	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	PWS- Przygotowanie się do zajęć **w sumie:**	25h **25h**	
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	-		

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Wykłady** 1. Wprowadzenie do przedmiotu *Systemy informatyczne* e-learning, obsługa systemu e-Student. 2. Pojęcia podstawowe: elementy techniki systemów, informatyczne systemy zarządzania. Systemy informacyjne i ich rola w ochronie zdrowia. 3. Systemy informacji medycznej, rejestry medyczne. 4. System informacji pacjenta – NFZ. 5. Bezpieczeństwo informacji medycznej. Rozporządzenie o ochronie danych osobowych. 6. Tworzenie dokumentacji medycznej (różne typy plików)i ich zabezpieczanie. **e-Wykład** 7. Przepisy dotyczące elektronicznej dokumentacji pacjenta. 8. Wyszukiwarki usług medycznych. E-rejestracja. 9. Systemy statystyczne w ochronie zdrowia. **Ćwiczenia laboratoryjne:** 1. Bazy danych wyszukiwanie rejestrów medycznych oraz usług medycznych 2. Internetowe Konta Pacjenta – założenie konta, podgląd danych 3. Kalkulatory medyczne/systemy w prowadzeniu pacjentów - wspomaganie pracy pielęgniarki. 4. Systemy Healthnote Comarch, Mediporta, Sprawny gabinet – praca w systemach. 5. Tworzenie, modyfikacja kart EDM, 6. Położniczy indeks prognostyczny. Skala (Bishopa) 7. DrEryk – praca w systemie (poszczególne moduły, praca w systemie – podgląd danych EDM pacjenta). **Praca własna studenta:** 1. Narzędzia i techniki przygotowywania dokumentacji medycznej EDM. Bazy danych pacjentów, analiza danych Ministerstwa Zdrowia 2. Posługiwanie się w praktyce edytorem tekstu, arkuszem kalkulacyjnym w pracy zawodowej pielęgniarki.
Metody i techniki kształcenia:	**Wykład –** Metody podające: wykład, prezentacja multimedialna, filmy instruktażowe **Ćwiczenia laboratoryjne** – Metody praktyczne: ćwiczenia, projekty **Praca własna studenta**
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także	Przygotowanie ćwiczeń (sprawozdań). Uzyskanie pozytywnej oceny z zaliczenia pisemnego.

<table>
<tr><td colspan="2">warunki dopuszczenia do egzaminu:</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:</td><td>Obowiązek systematycznego i aktywnego uczestnictwa studenta we wszystkich formach zajęć</td></tr>
<tr><td colspan="2">Sposób obliczania oceny końcowej:</td><td>
<table>
<tr><td>Zakres wartości</td><td>0 – 2,99</td><td>3,00 – 3,24</td><td>3,25 – 3,74</td><td>3,75 – 4,24</td><td>4,25 – 4,74</td><td>powyżej 4,74</td></tr>
<tr><td>Ocena słownie</td><td>niedostateczny</td><td>dostateczny</td><td>dostateczny plus</td><td>dobry</td><td>dobry plus</td><td>bardzo dobry</td></tr>
<tr><td>Ocena liczbowo</td><td>2,0</td><td>3,0</td><td>3,5</td><td>4,0</td><td>4,5</td><td>5,0</td></tr>
</table>
<table>
<tr><th>Rodzaj zajęć</th><th>Liczba godzin</th><th>Waga</th><th>Ocena</th><th>Wynik</th></tr>
<tr><td>Wykład + Pws</td><td>10+25</td><td>0,5</td><td rowspan="5">ocena uzyskana przez studenta</td><td rowspan="5">odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Ćwiczenia</td><td>15</td><td>0,25</td></tr>
<tr><td>Udział w zajęciach</td><td>_____</td><td>0,1</td></tr>
<tr><td>Prezentacja multimedialna</td><td>_____</td><td>0,15</td></tr>
<tr><td>Suma</td><td>50</td><td>1</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td colspan="2">Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:</td><td>Uczestnictwo z inną grupą w obowiązkowych elementach przedmiotu – 40%
Kolokwium praktyczne – 50%
Praca semestralna – sprawozdania z ćwiczeń – 10%</td></tr>
<tr><td colspan="2">Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:</td><td>Podstawowa znajomość zagadnień związanych z podstawami informatyki, wiedzy dotyczącej sprzętu i oprogramowania.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Zalecana literatura</td><td>podstawowa</td><td>1. Nojszewska E.: System ochrony zdrowia w Polsce, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2011.
2. Jackowski M., Ochrona danych medycznych – RODO w ochronie zdrowia, Wolters Kluwer Polska, Kraków 2018.
3. Kilańska D., Gaworska-Krzemińska A., Grabowska H., E-zdrowie – wprowadzenie do informatyki w pielęgniarstwie, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2017.</td></tr>
<tr><td>uzupełniająca</td><td>1. AmmsAseco – materiały edukacyjne (producent) oraz autorskie prowadzącego
2. drEryk – materiały e-learningowe (autorskie) prowadzącego przedmiotu
3. Piętka E., Zintegrowany system informacyjny w pracy szpitala, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2004.</td></tr>
</table>

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Telemedycyna i e-zdrowie (C9)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	**Telemedicine and e-health**
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	2
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	2
Koordynator przedmiotu:	mgr Robert Rajs

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Podstawy systemów telemedycznych i e-zdrowia oraz ich znaczenie dla usprawnienia udzielania świadczeń zdrowotnych. Rodzaje systemów telemedycznych – systemy synchroniczne i asynchroniczne. Narzędzia techniczne wykorzystywane w systemach telemedycznych i e-zdrowia. Zasady udziału pielęgniarki w udzielaniu świadczeń zdrowotnych z wykorzystaniem technologii telemedycznych. Dokumentowanie sytuacji zdrowotnej pacjenta i realizowanej opieki z użyciem narzędzi teleinformatycznych. Wykorzystanie systemów teleinformatycznych w samoopiece pacjentów. Samoocena kompetencji i identyfikacja potrzeb edukacyjnych pielęgniarki w zakresie telemedycyny i e-zdrowia.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	10 h (w tym 5-e-Wykład)
	Ćwiczenia audytoryjne	-
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	15
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	-
	Praktyki zawodowe	-
	Praca własna studenta*	25

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
C9_W1	systemy telemedyczne i e-zdrowia oraz ich znaczenie dla usprawnienia udzielania świadczeń zdrowotnych, w tym świadczeń realizowanych przez pielęgniarkę;	**C.W52**	Wykład	Zaliczenie pisemne
C9_W2	rodzaje systemów telemedycznych, z uwzględnieniem podziału na systemy synchroniczne i asynchroniczne;	**C.W53**	Wykład	Zaliczenie pisemne
C9_W3	narzędzia techniczne wykorzystywane w systemach telemedycznych i e-zdrowia;	**C.W54**	Wykład	Zaliczenie pisemne
C9_W4	zakres i zasady udziału pielęgniarki w udzielaniu świadczeń zdrowotnych przy użyciu systemów telemedycznych i e-zdrowia.	**C.W55**	Wykład	Zaliczenie pisemne
w zakresie umiejętności potrafi:				
C9_U01	stosować narzędzia wykorzystywane w systemach telemedycznych i e-zdrowia;	**C.U78**	Ćwiczenia laboratoryjne	Kolokwium praktyczne
C9_U02	dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi teleinformatycznych do gromadzenia danych	**C.U79**	Ćwiczenia laboratoryjne	Kolokwium praktyczne
C9_U03	wspierać pacjenta w zakresie wykorzystywania systemów teleinformatycznych do samoopieki w stanie zdrowia i stanie choroby.	**C.U80**	Ćwiczenia laboratoryjne	Kolokwium praktyczne
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
C9_KS1	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	**K.S7**	Wykład Ćwiczenia laboratoryjne	Aktywność i zaangażowanie na zajęciach

	w ramach uprawnień zawodowych pielęgniarki.			

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**2** 1 (W+Ćw) + 1 (Pws)	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	10	
	Ćwiczenia audytoryjne	-	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	-	
	Ćwiczenia laboratoryjne	15	
	Lektoraty	-	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	-	
	Praktyki zawodowe	-	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Przygotowanie do zajęć, wykonanie projektów, analiz **w sumie:**	**25h**	
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	-		

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Wykład/e-wykład:** 1. Podstawowe pojęcia związane z telemedycyną i e-zdrowiem 2. Zastosowania technologii zdalnych w opiece nad pacjentami 3. Prowadzenie dokumentacji medycznej w systemach elektronicznych ochrony zdrowia. 4. Przegląd systemów telemedycznych 5. Przegląd usług w E-Zdrowiu **Ćwiczenia laboratoryjne:** 1. Ćwiczenie z obsługi narzędzi telekomunikacyjne stosowane w pielęgniarstwie 2. Ćwiczenie z prowadzenia edukacji zdrowotnej za pomocą aplikacji mobilnych i platform internetowych. 3. Ćwiczenia z systemów telemedycznych, takie jak Comarch Healthcare e-Care Platform, do monitorowania stanu zdrowia pacjenta oraz analizy danych medycznych.

<table>
<tr><td></td><td colspan="2">4. Obsługa symulatorów oraz zdalnie urządzenia KTG (kardiotokografy) w celu monitorowania stanu zdrowia pacjenta.
5. Ćwiczenia z zastosowaniem narzędzi AI w analizie badań pacjenta/tki

Praca własna studenta:

1. Zapoznanie się z systemami telemedycznymi.
2. Zapoznanie się z z systemami w E-zdrowiu</td></tr>
<tr><td>Metody i techniki kształcenia:</td><td colspan="2">Wykład – Metody podające: wykład, prezentacja multimedialna, filmy instruktażowe
Ćwiczenia laboratoryjne – Metody praktyczne: ćwiczenia, projekty
Praca własna studenta</td></tr>
<tr><td>Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:</td><td colspan="2">Obecność na wykładach, aktywny udział w wykładach
Obowiązkowa obecność na ćwiczeniach laboratoryjnych</td></tr>
<tr><td>Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:</td><td colspan="2">Obowiązek systematycznego i aktywnego uczestnictwa studenta we wszystkich formach zajęć</td></tr>
<tr><td>Sposób obliczania oceny końcowej:</td><td colspan="2">
<table>
<tr><td>Zakres wartości</td><td>0 – 2,99</td><td>3,00 – 3,24</td><td>3,25 – 3,74</td><td>3,75 – 4,24</td><td>4,25 – 4,62</td><td>powyżej 4,62</td></tr>
<tr><td>Ocena słownie</td><td>niedostateczny</td><td>dostateczny</td><td>dostateczny plus</td><td>dobry</td><td>dobry plus</td><td>bardzo dobry</td></tr>
<tr><td>Ocena liczbowo</td><td>2,0</td><td>3,0</td><td>3,5</td><td>4,0</td><td>4,5</td><td>5,0</td></tr>
</table>
<table>
<tr><th>Rodzaj zajęć</th><th>Liczba godzin</th><th>Waga</th><th>Ocena</th><th>Wynik</th></tr>
<tr><td>Wykład + praca własna studenta</td><td>35</td><td>0,4</td><td>ocena uzyskana przez studenta</td><td>odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Ćwiczenia laboratoryjne</td><td>15</td><td>0,6</td><td>-</td><td>-</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:</td><td colspan="2">Wyrównywanie zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na wykładach w ramach pracy własnej studenta.

Nieobecności na ćwiczeniach laboratoryjnych muszą być odpracowane.</td></tr>
<tr><td>Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:</td><td colspan="2">Wiedza z zakresu podstaw informatyki (zagadnienia z pierwszego roku HIS, jak również zagadnienia praktyczne z technologii Microsoft).</td></tr>
<tr><td>Zalecana literatura</td><td>podstawowa</td><td>1. Telemedycyna i e-Zdrowie. Prawo i informatyka.
Szpor Grażyna , Świerczyński Marek , Lipowicz Irena. wyd. Wolters Kluwer 2019
2. Telemedycyna i e-Zdrowie. Prawo i informatyka</td></tr>
</table>

		Autorzy: Lipowicz I., Sikorski S., Florczak M., Gęsicka D. i inni (red. Szpor G., Świerczyński M.) **Rok wydania:** 2017. **Wydawnictwo:** Profinfo.pl **3. E-zdrowie. Wprowadzenie do informatyki w pielęgniarstwie** *Autor:* Kilańska Dorota (red.). *Rok wydania:* 2017. *Wydawnictwo:* PZWL
	uzupełniająca	Materiały edukacyjne organizacji E-Zdrowie 1. Materiały edukacyjne firmy Comarch 2. Materiały edukacyjne organizacji E-Zdrowie, oraz CEZ 3. E-zdrowie. Wprowadzenie do informatyki w pielęgniarstwie **Netografia** 1. https://rocznikikae.sgh.waw.pl/p/roczniki_kae_z29_47.pdf 2. https://www.profinfo.pl/sklep/telemedycyna-i-e-zdrowie-prawo-i-informatyka,106540.html 3. https://24naukowa.com.pl/e-dokumentacja-medyczna-i-telemedycyna-aspekty-prawne,id18996.html

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Język migowy (C9)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Sign language
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny (P)
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	2
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	2
Koordynator przedmiotu:	mgr Sylwia Kopacz

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Alfabet palcowy oraz znaki migowe do komunikowania się z pacjentem głuchym. Umiejętność nawiązywania kontaktu z osobą głuchą. Gromadzenie podstawowych informacji o stanie zdrowia pacjenta. Informowanie osoby głuchej o proponowanych i podejmowanych działaniach medycznych.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	10 h (w tym 5-e-Wykład)
	Ćwiczenia audytoryjne	-
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	15 h
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	-
	Praktyki zawodowe	-
	Praca własna studenta*	25 h

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
C9_W01	podstawy języka migowego, znaki daktylograficzne i ideograficzne, w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta	**C.W51**	Wykład Praca własna studenta	Obecność na zajęciach Zaliczenie
w zakresie umiejętności potrafi:				
C9_U01	posługiwać się językiem migowym i innymi sposobami oraz środkami komunikowania się w opiece nad pacjentem niedosłyszącym i niesłyszącym	**C.U77**	Ćwiczenia warsztatowe Praca własna studenta	Obecność na zajęciach Zaliczenie
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
C9_KS7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych	**C.K.S7**	Wykład Ćwiczenia warsztatowe Praca własna studenta	Zaliczenie

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**2** 1 (W+Ćw) + 1 (Pws)	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	10 h	
	Ćwiczenia audytoryjne	-	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	15h	
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	
	Lektoraty	-	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	-	
	Praktyki zawodowe	-	

B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Przygotowanie do zaliczenia (wskazana niżej tematyka)	25	
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	-	-	

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Wykład/Ćwiczenia /praca własna studenta:** 1. Problematyka środowiska osób niesłyszących. 2. Werbalne i niewerbalne sposoby komunikowania się z osobami z wadą słuchu. 3. Specyfika komunikowania się z osobami z uszkodzeniem słuchu. Język migowy, język migany i system językowo-migowy. 4. Savoir-vivre Głuchych. **e-Wykład** 5. Daktylografia (alfabet palcowy – znaki statyczne i dynamiczne, liczebniki główne i porządkowe). 6. Ideografia (pierwszy kontakt, dom i rodzina, edukacja, zdrowie, rachuba czasu).
Metody i techniki kształcenia:	**Wykład –** Metody podające: wykład, pokaz filmów, prezentacja znaków, opis, objaśnienie, ćwiczenia **Ćwiczenia** – Metody praktyczne: ćwiczenia, pokaz filmów, prezentacja znaków **Praca własna studenta**
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:	**Wykład, ćwiczenia, praca własna studenta**- zaliczenie **Podstawą do uzyskania pozytywnej oceny z ćwiczeń jest:** • 100% obecność w ćwiczeniach • aktywny udział w ćwiczeniach, wykonywanie zadań
Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:	Obowiązek systematycznego i aktywnego uczestnictwa studenta na wykładach i ćwiczeniach

<table>
<tr><td colspan="2">Sposób obliczania oceny końcowej:</td><td>Ocena końcowa z przedmiotu jest średnią arytmetyczną ocen wystawionych w oparciu o następujące kryteria:
frekwencja i aktywność na zajęciach – 0,4
ocena wiedzy teoretycznej – 0,6
<table>
<tr><td>Zakres wartości</td><td>0 – 2,99</td><td>3,00 – 3,24</td><td>3,25 – 3,74</td><td>3,75 – 4,24</td><td>4,25 – 4,74</td><td>powyżej 4,74</td></tr>
<tr><td>Ocena słownie</td><td>niedostateczny</td><td>dostateczny</td><td>dostateczny plus</td><td>dobry</td><td>dobry plus</td><td>bardzo dobry</td></tr>
<tr><td>Ocena liczbowo</td><td>2,0</td><td>3,0</td><td>3,5</td><td>4,0</td><td>4,5</td><td>5,0</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td colspan="2">Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:</td><td>Student, który opuścił zajęcia jest zobowiązany do samodzielnego przyswojenia materiału omawianego na danych zajęciach.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:</td><td>Prawidłowa koordynacja wzrokowo-ruchowa
Zainteresowanie kulturą osób Głuchych</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Zalecana literatura</td><td>podstawowa</td><td>1. Szczepankowski B., Język migowy. Pierwsza pomoc medyczna, Centrum Edukacji Medycznej, Warszawa 1996
2. Szczepankowski B., Niesłyszący – głusi – głuchoniemi, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1999
3. Koncewicz D., Szczepankowski B., Język migowy w terapii, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Łodzi, Łódź 2008</td></tr>
<tr><td>uzupełniająca</td><td>1. Krakowiak K., Studia i szkice wychowania dzieci z uszkodzeniami słuchu, Wydawnictwo Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 2006
2. Prillwitz S., Język, komunikacja i zdolności poznawcze niesłyszących, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1996</td></tr>
</table>

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne (D1)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Internal diseases and nursing in internal diseases
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	12
Język wykładowy:	Polski/angielski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	3,6
Koordynator przedmiotu:	dr n. med. Renata Dziubaszewska mgr Dawid Makowicz

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Kształtowanie umiejętności rozpoznawania potrzeb chorego w sferze bio-psycho-społecznej z uwzględnieniem sfery kulturowej i duchowej pacjentów z chorobami internistycznymi. Nauczenie działania pielęgniarki/pielęgniarza w zespole interdyscyplinarnym prowadzenia edukacji zdrowotnej, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji pacjentów internistycznych. Wykształcenie umiejętności wykorzystywania wiedzy klinicznej w formułowaniu diagnozy pielęgniarskiej, ustalania celów i planu opieki pielęgniarskiej u pacjentów z chorobami układu krążenia, układu sercowo-naczyniowego, oddechowego, pokarmowego, moczowego, układu dokrewnego, krwiotwórczego, układu kostno-mięśniowego i tkanki łącznej.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	50 h (30 h piel., 20 h kl.) w tym 5-e-Wykład
	Ćwiczenia audytoryjne	-
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	10 h
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	25 h
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	120 h
	Praktyki zawodowe	120h
	Praca własna studenta*	35 h

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
D1_W01	zasady diagnozowania, planowania, realizowania i oceniania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, operacyjnym, pediatrycznym, położniczo-ginekologicznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w szpitalnym oddziale ratunkowym, w intensywnej opiece, opiece paliatywnej i opiece długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową	**B.W3.**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny
D1_W02	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku	**D.W1**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny
D1_W03	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach	**D.W2**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny
D1_W04	rodzaje badań diagnostycznych, ich znaczenie kliniczne i zasady ich zlecania oraz uprawnienia zawodowe pielęgniarki w zakresie wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych	**D.W3**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny
D1_W05	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w ich trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach	**D.W4**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny
D1_W06	zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych	**D.W5**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny
D1_W07	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy organizmu pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania	**D.W6**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny
D1_W08	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku	**D.W7**	Wykład	Egzamin pisemny

	operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową)		Praca własna studenta	
D1_W09	standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia	**D.W8**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny
D1_W10	reakcje pacjenta w różnym wieku na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację	**D.W9**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny
D1_W11	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	**D.W10**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny
w zakresie umiejętności potrafi:				
D1_U01	prowadzić dokumentację medyczną, w tym w postaci elektronicznej, oraz posługiwać się nią i zabezpieczać zgodnie z przepisami prawa	**C.U40**	Ćwiczenia laboratoryjne Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne Praktyki zawodowe	Umiejętności kształtowane i oceniane w czasie: - ćwiczeń laboratoryjnych - ćwiczeń metodą symulacji medycznej - zajęć praktycznych -praktyk zawodowych. Dokumentację indywidualną dla każdego studenta stanowi dzienniczek umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki/ pielęgniarza.
D1_U02	gromadzić dane o stanie zdrowia pacjenta z wykorzystaniem technologii cyfrowych	**C.U69**	Ćwiczenia laboratoryjne Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne Praktyki zawodowe	
D1_U03	interpretować i stosować założenia funkcjonalne systemów informacji w ochronie zdrowia z wykorzystaniem zaawansowanych metod i technologii informatycznych w wykonywaniu i kontraktowaniu świadczeń zdrowotnych	**C.U75**	Ćwiczenia laboratoryjne Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne	

			Praktyki zawodowe	Student oceniany na podstawie wykonania zadania praktycznego, wypowiedzi ustnej, zaliczenia pisemnego oraz prowadzonej karty opieki pielęgniarskiej
D1_U04	posługiwać się dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej oraz ochrony danych osobowych	**C.U76**	Ćwiczenia laboratoryjne Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne Praktyki zawodowe	
D1_U05	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej	**D.U1**	Ćwiczenia laboratoryjne Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne Praktyki zawodowe	
D1_U06	stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych	**D.U2**	Ćwiczenia laboratoryjne Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne Praktyki zawodowe	
D1_U07	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego krwi na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych	**D.U3**	Ćwiczenia laboratoryjne Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne Praktyki zawodowe	
D1_U08	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej	**D.U4**	Ćwiczenia laboratoryjne Ćwiczenia metodą	

			symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne Praktyki zawodowe	
D1_U09	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego	**D.U5**	Ćwiczenia laboratoryjne Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne Praktyki zawodowe	
D1_U10	asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych jam ciała (nakłucia jamy brzusznej, nakłucia jamy opłucnowej, pobierania szpiku, punkcji lędźwiowej) oraz endoskopii	**D.U6**	Ćwiczenia laboratoryjne Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne Praktyki zawodowe	
D1_U11	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie	**D.U7**	Ćwiczenia laboratoryjne Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne Praktyki zawodowe	
D1_U12	wystawiać recepty na leki w ramach realizacji zleceń lekarskich w określonych stanach klinicznych	**D.U8**	Zajęcia Praktyczne Praktyki zawodowe	
D1_U13	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji	**D.U9**	Ćwiczenia laboratoryjne Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	

			Zajęcia Praktyczne Praktyki zawodowe	
D1_U14	dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe	**D.U10**	Ćwiczenia laboratoryjne Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne Praktyki zawodowe	
D1_U15	prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób	**D.U11**	Ćwiczenia laboratoryjne Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne Praktyki zawodowe	
D1_U16	prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i zaburzeń psychicznych, w tym uzależnień, z uwzględnieniem rodzin tych pacjentów	**D.U12**	Ćwiczenia laboratoryjne Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne Praktyki zawodowe	
D1_U17	prowadzić rozmowę terapeutyczną	**D.U15**	Ćwiczenia laboratoryjne Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne Praktyki zawodowe	
D1_U18	stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do	**D.U16**	Ćwiczenia laboratoryjne	

	nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie		Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne Praktyki zawodowe	
D1_U19	komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta	**D.U17**	Ćwiczenia laboratoryjne Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne Praktyki zawodowe	
D1_U20	organizować izolację pacjentów z zakażeniem i chorobą zakaźną w podmiotach leczniczych	**D.U18**	Ćwiczenia laboratoryjne Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne Praktyki zawodowe	
D1_U21	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych	**D.U19**	Ćwiczenia laboratoryjne Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne Praktyki zawodowe	
D1_U22	wykonać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku oraz rozpoznać stan zagrażający zdrowiu i życiu	**D.U20**	Ćwiczenia laboratoryjne Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne	

			Praktyki zawodowe	
D1_U23	obliczać dawki insuliny okołoposiłkowej z uwzględnieniem wyników badań pacjenta, w tym modyfikować dawkę stałą insuliny	**D.U21**	Ćwiczenia laboratoryjne Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne Praktyki zawodowe	
D1_U24	pielęgnować żylny dostęp naczyniowy obwodowy i centralny oraz dotętniczy	**D.U40**	Ćwiczenia laboratoryjne Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne Praktyki zawodowe	
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
D1_K01	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych, a także empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	**K.S.1**	Wykład Ćwiczenia laboratoryjne Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne Praktyki Zawodowe Praca własna studenta	Zaangażowanie na zajęciach, dyskusja, samoocena, ocena nauczyciela
D1_K02	przestrzegania praw pacjenta	**K.S.2**		
D1_K03	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, przestrzegając wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	**K.S.3**		
D1_K04	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	**K.S.4**		
D1_K05	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	**K.S.5**		
D1_K06	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	**K.S.6**		
D1_K07	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych	**K.S.7**		

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**12** 1,2(W) + 1,5 (Pws) + 0,4 (Ćw) + 0,9 (SM) + 4 (ZP) + 4 PZ = 12	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	50	
	Ćwiczenia audytoryjne	-	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	-	
	Ćwiczenia laboratoryjne	10	
	Lektoraty	-	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	25	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	120	
	Praktyki zawodowe	120	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Przygotowanie do zaliczenia	35	
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	Zajęcia praktyczne ECTS: Praktyki zawodowe 120 ECTS: Ćwiczenia metodą symulacji medycznej ECTS: w sumie: ECTS:	120 4 120 4 25 0,8 265 8,8	

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Wykład – Część kliniczna (15 godzin w języku angielskim)/e-wykład** **Semestr 3** 1. Choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy – etiopatogeneza, objawy, leczenie. Choroba refluksowa przełyku. *Gastric and duodenal ulcers – etiopathogenesis, symptoms, treatment. Gastro-esophageal reflux disease.* 2. Przewlekłe zapalenie i marskość wątroby. *Chronic inflammation and cirrhosis of the liver.* 3. Ostre i przewlekłe zapalenie trzustki i nieswoiste zapalenie jelit. *Acute and chronic pancreatitis and inflammatory bowel disease.* 4. Cukrzyca typu 1 i 2 – symptomatologia, diagnostyka, zasady leczenia insuliną i lekami doustnymi, kryteria wyrównania, rola pielęgniarki w realizacji leczenia i edukacji pacjenta. *Type 1 and 2 diabetes – symptomatology, diagnosis, principles of treatment with insulin and oral medications, criteria for compensation, the role of the nurse in the implementation of treatment and patient education.*

	5. Schorzenia tarczycy, w tym choroba Gravesa-Basedowa – symptomatologia, diagnostyka i leczenie. *Thyroid diseases, including Graves-Basedow's disease – symptomatology, diagnosis and treatment.* 6. Funkcja układu krążenia i mechanizmy kompensacyjne. Objawy chorób układu krążenia, ocena objawów groźnych dla życia. *Circulatory system function and compensatory mechanisms. Symptoms of circulatory system diseases, assessment of life-threatening symptoms.* 7. Obrzęk płuc i wstrząs kardiogenny – przyczyny, objawy, zasady postępowania i udzielania pierwszej pomocy. *Pulmonary edema and cardiogenic shock – causes, symptoms, principles of treatment and first aid.* 8. Symptomatologia i rozpoznawanie chorób układu oddechowego. *Symptoms and diagnosis of respiratory diseases.* 9. Przewlekła choroba obturacyjna płuc, astma oskrzelowa. 10. Zapalenie płuc, opłucnej, gruźlica, rak, niewydolność oddechowa i zatorowość płucna. 11. Reumatoidalne zapalenie stawów. 12. Układowe choroby tkanki łącznej, w tym kolagenozy. Reumatyzm tkanek miękkich. 13. Choroby układu czerwonokrwinkowego, w tym niedokrwistość. 14. Choroby układu białokrwinkowego, leuko- i limfocyty odczynowe, limfo- i mieloproliferacje. 15. Infekcje dróg moczowych. 16. Przewlekła i ostra niewydolność nerek. 17. Rodzaje i zasady zlecania badań diagnostycznych. **Wykład– Pielęgniarstwo internistyczne** **Semestr 3** 1. Problemy pacjentów z chorobami narządów wewnętrznych zależne od charakteru i przebiegu procesu chorobowego. 2. Zespół terapeutyczny, zadania pielęgniarki wobec chorego podczas hospitalizacji. 3. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym z chorobą niedokrwienną serca. 4. Diagnoza pielęgniarska i procedury rozwiązywania problemów opiekuńczych chorych z przewlekłą niewydolnością krążenia. 5. Opieka pielęgniarska nad chorym z astmą oskrzelową, obturacyjną chorobą płuc i przewlekłą niewydolnością oddechową. 6. Zadania pielęgniarki wobec pacjenta z chorobą wrzodową żołądka i dwunastnicy oraz z marskością wątroby. 7. Postępowanie pielęgniarskie wobec chorego z zapaleniem pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych. 8. Problemy pielęgnacyjne pacjentów z nadczynnością i niedoczynnością tarczycy. 9. Diagnoza pielęgniarska i procedury rozwiązywania problemów opiekuńczych chorych z cukrzycą typu 2. 10. Diagnoza pielęgniarska i procedury rozwiązywania problemów opiekuńczych chorych z zapaleniem układu moczowego i przewlekłą niewydolnością nerek. 11. Diagnoza pielęgniarska i procedury rozwiązywania problemów opiekuńczych chorych z białaczką i niedokrwistością. 12. Opieka pielęgniarska nad chorym z reumatoidalnym zapaleniem stawów i osteoporozą. 13. Opieka nad chorym umierającym z powodu przewlekłych chorób internistycznych. **Ćwiczenia laboratoryjne (5 godzin):** 1. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym z chorobą niedokrwienną serca. 2. Opieka pielęgniarska nad chorym z obturacyjną chorobą płuc. 3. Zadania pielęgniarki wobec pacjenta z chorobą wrzodową żołądka i dwunastnicy. 4. Opieka pielęgniarska nad chorym z reumatoidalnym zapaleniem stawów.

	Ćwiczenia laboratoryjne (5 godzin): 1. Przyjęcie pacjenta na Izbę przyjęć i odział oraz zebranie wywiadu od pacjenta z zastosowaniem systemu AMMS. 2. Dokumentowanie pomiarów, wyników badań oraz prowadzenie bilansu płynów w systemie AMMS. 3. Prowadzenie przebiegów z dyżurów oraz pisanie raportów pielęgniarskich w systemie AMMS. 4. Prowadzenie kart pomocniczych (m. in. wkłucia obwodowego, cewnika w pęcherzu moczowym) w systemie AMMS. 5. Kodowanie badań laboratoryjnych w systemie AMMS. 6. Odbieranie zleceń lekarskich w systemie AMMS. **Ćwiczenia metodą symulacji medycznej:** 1.Zadania pielęgniarski/pielęgniarza przy przyjęciu i diagnostyce pacjenta z bólem w klatce piersiowej(przy użyciu systemu AMMS). 2. Działania terapeutyczne podejmowane przez personel pielęgniarski wobec pacjenta z zawałem mięśnia sercowego (przy użyciu systemu AMMS). 3. Rola personelu pielęgniarskiego w edukacji pacjenta po przezskórnej angioplastyce wieńcowej(przy użyciu systemu AMMS). 4. Zadania personelu pielęgniarskiego przy rozpoznawaniu niedokrwistości (przy użyciu systemu AMMS). 5. Postępowanie terapeutyczne podejmowane przez personel pielęgniarski wobec chorego z ostrą niedokrwistością (przy użyciu systemu AMMS). 6. Diagnozowanie deficytu wiedzy oraz edukacja terapeutyczna pacjenta z ostrą niedokrwistością(przy użyciu systemu AMMS). 7. Pobieranie materiałów do badań przez personel pielęgniarski w celu diagnostyki schorzeń układu moczowego (przy użyciu systemu AMMS). 8. Zasady podawania leków u chorego z zakażeniem układu moczowego i ich dokumentacja przez personel pielęgniarski(przy użyciu systemu AMMS). 9. Zadania pielęgniarki/pielęgniarza podczas edukacji pacjenta z zakażeniem układu moczowego (przy użyciu systemu AMMS). 10. Rola personelu pielęgniarskiego przy przyjęciu pacjenta z zaostrzeniem POCHP(przy użyciu systemu AMMS). 11. Zadania terapeutyczne personelu pielęgniarskiego w opiece nad pacjentem z zaostrzeniem POCHP (przy użyciu systemu AMMS). 12.Edukacja pacjenta z POCHP dotycząca profilaktyki zaostrzeń choroby (przy użyciu systemy AMMS). 13. Zadania personelu pielęgniarskiego przy przyjęciu pacjenta z hiperglikemią (przy użyciu systemu AMMS). 14. Działania terapeutyczne wobec pacjenta z hiperglikemią (przy użyciu systemy AMMS). 15. Rola personelu pielęgniarskiego w edukacji pacjenta z cukrzycą typu 2 nieprzestrzegającego zaleceń dotyczących (przy użyciu systemy AMMS). **Zajęcia praktyczne** **Semestr 3** 1. Charakterystyka oddziału internistycznego – zadania pielęgniarki internistycznej(8h). 2.Ostre zespoły wieńcowe – problemy opiekuńcze pacjentów, sposoby ich rozwiązywania(8h). 3. Edukacja zdrowotna pacjenta z chorobą niedokrwienną serca i zawałem(8h). 4. Opieka i edukacja zdrowotna pacjenta z i nadciśnieniem tętniczym(8h). 5. Problemy pielęgnacyjne pacjentów z astmą oskrzelową i chorobą zapalną układu oddechowego(8h). 6. Udział pielęgniarki internistycznej w fizjoterapii układu oddechowego(8h). 7. Pielęgnowanie pacjenta z chorobą wrzodową żołądka lub dwunastnicy(8h). 8. Pielęgnacja chorego z marskością wątroby oraz udział pielęgniarki w leczeniu dietetycznym, obarczającym(8h). 9. Udział pielęgniarki w diagnozowaniu chorych z chorobami nerek oraz

	planowanie opieki i edukacji w zakresie samoopieki(8h). 10. Wieloaspektowość opieki pielęgniarskiej pacjenta leczonego z powodu białaczki(8h). 11. Pielęgnowanie pacjenta z niedokrwistością(8h). 12. Rozpoznanie, kontrola i leczenie cukrzycy – zadania pielęgniarki(8h). 13. Zadania pielęgniarki wobec pacjenta z nadczynnością i niedoczynnością tarczycy(8h). 14. Opieka pielęgniarska wobec pacjenta z reumatoidalnym zapaleniem stawów i osteoporozą(8h). 15. Choroby nowotworowe i ich profilaktyka – zadania pielęgniarki(8h). **Praktyki zawodowe** **Semestr 6** 1. Ocena stanu funkcji układu krążenia, układu sercowo-naczyniowego, oddechowego, pokarmowego, moczowego, układu dokrewnego, krwiotwórczego, układu kostno-mięśniowego i tkanki łącznej poprzez pomiar, obserwację, wywiad, analizę dokumentacji, analizę wyników badań. 2. Przygotowanie chorego i asystowanie przy badaniach diagnostycznych inwazyjnych i nieinwazyjnych oraz pobieranie materiałów do badań diagnostycznych. 3. Przygotowywanie, obliczanie dawek oraz podawanie leków różnymi drogami. 4. Prowadzenie edukacji zdrowotnej oraz poradnictwa w zakresie stylu życia z daną jednostką chorobową. 5. Wykonywanie zabiegów pielęgnacyjno-opiekuńczych wobec pacjentów z chorobami układu krążenia, układu sercowo-naczyniowego, oddechowego, pokarmowego, moczowego, układu dokrewnego, krwiotwórczego, układu kostno-mięśniowego i tkanki łącznej. 6. Dokumentowanie działań pielęgniarskich w systemie AMMS. **Praca własna studenta** 1. Klinika i opieka pielęgniarska nad pacjentem z zapaleniem płuc i oskrzeli. 2. Klinika i opieka pielęgniarska nad pacjentem z nieswoistymi chorobami zapalnymi jelit. 3. Klinika i opieka pielęgniarska nad pacjentem ze szpiczakiem. 4. Klinika i opieka pielęgniarska nad pacjentem z zapaleniem mięśnia sercowego i migotaniem przedsionków. 5. Klinika i opieka pielęgniarska nad pacjentem z kłębuszkowym zapaleniem nerek.
Metody i techniki kształcenia:	Wykład – metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie. Ćwiczenia laboratoryjne – metoda sytuacyjna: metoda przypadków. Ćwiczenia metodą symulacji medycznej – symulacja medyczna. Zajęcia praktyczne – metody aktywizujące: studium przypadku w warunkach naturalnych; metody praktyczne – instruktaż, pokaz, seminarium. Praktyki zawodowe – metody praktyczne: instruktaż, pokaz, seminarium. Praca własna studenta – przyswojenie materiału z zakresu podanych tematów studentowi oraz przygotowanie do realizacji tematów w zakresie symulacji medycznej.
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:	**Wykład- egzamin pisemny (test)** Czas trwania egzaminu 60 minut, liczba pytań egzaminacyjnych– 60. Kryterium uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań egzaminacyjnych. Punktacja – za każde pytanie 1 punkt. Szczegółowe kryteria oceny z testu egzaminacyjnego: 60-68% - dst,

	69-76% - plus dst, 77-84% - db, 85-92% - plus db, 93-100% - bdb. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie pozytywnego zaliczenia z ćwiczeń laboratoryjnych, ćwiczeń metodą symulacji medycznej, zajęć praktycznych oraz pozytywne zaliczenie (60%) testu sprawdzającego wiedzę z zakresu tematów pracy własnej studenta i ćwiczeń metodą symulacji medycznej. **Ćwiczenia laboratoryjne:** Analiza sytuacji zdrowotnej pacjenta na podstawie, której zostaną sformułowane diagnozy pielęgniarskie. Planowane interwencje pielęgniarskie muszą być oparte o EBN z podaniem źródła. Szczegółowe kryteria oceny z ćwiczeń laboratoryjnych: - 60-68% - dst, - 69-76% - plus dst, - 77-84% - db, - 85-92% - plus db, - 93-100% - bdb. Uzyskanie pozytywnego zaliczenia z zajęć obsługi programu AMMS. **Ćwiczenia metodą symulacji medycznej:** -obowiązkowa obecność na zajęciach(100%), -uzyskanie pozytywnej oceny z ćwiczeń metodą symulacji medycznej (szczegółowe kryteria do oceny znajdują się w Dzienniczku umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarza). **Zajęcia praktyczne:** • 100% obecność na zajęciach praktycznych, • zaangażowanie i aktywny udział w zajęciach, • uzyskanie pozytywnej oceny z wykonanego zadania/umiejętności, • uzyskanie pozytywnej oceny z prowadzonej karty opieki pielęgniarskiej, • uzyskanie pozytywnej oceny z zaliczenia leków stosowanych na oddziale chorób wewnętrznych. **Praktyki zawodowe:** Podstawę do zaliczenia praktyk zawodowych stanowią: • 100% obecność na praktykach zawodowych, •zaangażowanie i aktywny udział w zajęciach, • uzyskanie pozytywnej oceny z wykonanego zadania/umiejętności, • uzyskanie pozytywnego zaliczenia z prowadzonej karty opieki pielęgniarskiej. **Praca własna studenta: (35 godzin)** Warunkiem zaliczenia jest samodzielne opanowanie wiedzy z tematów przewidzianych do pracy własnej studenta i ćwiczeń metodą symulacji medycznej. Zaliczenie z wymaganej tematyki odbywa się w formie testu (15 pytań) na ostatnim wykładzie (na jego końcu)– warunkiem zaliczenia jest uzyskanie minimum 60% pozytywnych odpowiedzi.
Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem,	Obowiązek aktywnego uczestnictwa studenta we wszystkich formach zajęć.

<table>
<tr><td>czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:</td><td></td></tr>
<tr><td>Sposób obliczania oceny końcowej:</td><td>
<table>
<tr><td>Zakres Wartości</td><td>0 – 2,99</td><td>3,00 – 3,24</td><td>3,25 – 3,74</td><td>3,75-4,24</td><td>4,25-4,74</td><td>Powyżej 4,74</td></tr>
<tr><td>Ocena słownie</td><td>Niedostateczny</td><td>Dostateczny</td><td>Plus Dostateczny</td><td>Dobry</td><td>Plus Dobry</td><td>Bardzo dobry</td></tr>
<tr><td>Ocena liczbowo</td><td>2</td><td>3</td><td>3,5</td><td>4</td><td>4,5</td><td>5</td></tr>
</table>
Semestr 3
<table>
<tr><th>Rodzaj zajęć</th><th>Liczba godzin</th><th>Waga</th><th>Ocena</th><th>Wynik</th></tr>
<tr><td>Wykład, praca własna studenta (Egzamin)</td><td>85</td><td>0,3</td><td>Ocena uzyskana przez studenta</td><td>Odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Ćwiczenia laboratoryjne</td><td>10</td><td>0,2</td><td>Ocena uzyskana przez studenta</td><td>Odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Ćwiczenia metodą symulacji medycznej</td><td>25</td><td>0,3</td><td>Ocena uzyskana przez studenta</td><td>Odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Zajęcia Praktyczne</td><td>120</td><td>0,2</td><td>Ocena uzyskana przez studenta</td><td>Odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Suma:</td><td>240</td><td>1</td><td></td><td></td></tr>
</table>
Semestr 6
<table>
<tr><th>Rodzaj zajęć</th><th>Liczba godzin</th><th>Waga</th><th>Ocena</th><th>Wynik</th></tr>
<tr><td>Praktyki zawodowe</td><td>120</td><td>1</td><td>Ocena uzyskana przez studenta</td><td>Odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Suma:</td><td>120</td><td>1</td><td></td><td></td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:</td><td>1.Wyrównywanie zaległości powstałych wskutek nieobecności na wykładach wramach pracy własnej studenta.

2. Nieobecności na zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych muszą zostać odpracowane zgodnie z Regulaminem kształcenia praktycznego na kierunku Pielęgniarstwo.</td></tr>
<tr><td>Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie</td><td>Wiedza z zakresu anatomii i fizjologii, badań fizykalnych oraz podstaw pielęgniarstwa.</td></tr>
</table>

w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:		
Zalecana literatura	**podstawowa**	1. Szczeklik A., Interna Szczeklika: mały podręcznik 2021/2022, Medycyna Praktyczna, Kraków 2021. 2. Jurkowska G., Łagoda K., (red.), Pielęgniarstwo internistyczne, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2011. 3. Talarska D., Strugała D., Zozulińska-Ziółkiewicz D., Pielęgniarstwo internistyczne,PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2024.
	uzupełniająca	1. Duda-Król W., Wełnicki M., Mamcarz A., Choroby wewnętrzne – przypadki kliniczne, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2019. 2. Sosada K., (red.), Ostre stany zagrożenia życia w chorobach wewnętrznych, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2016. 3. Kokot F., (red.), Choroby wewnętrzne, Edra Urban & Partner, Wrocław 2016.

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Chirurgia, blok operacyjny i pielęgniarstwo chirurgiczne (D2)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	**Surgery, operating theatre and surgical nursing**
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	13
Język wykładowy:	polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	3,4
Koordynator przedmiotu:	mgr Małgorzata Moskal-Szybka

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Treści kształcenia zapewniają wyposażenie studentów w podstawową wiedzę z zakresu chirurgii, bloku operacyjnego i pielęgniarstwa chirurgicznego oraz ukształtowanie umiejętności praktycznych wynikających z przedmiotowego zakresu tematycznego, jak również postawy etycznej niezbędnej do sprawowania opieki pielęgniarskiej na poziomie określonym wcześniej zdefiniowanymi kompetencjami.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	**45 + 5** e-Wykład (30g.piel. + 20g. klinika)
	Ćwiczenia audytoryjne	
	Ćwiczenia projektowe	
	Ćwiczenia warsztatowe	
	Ćwiczenia laboratoryjne	5
	Lektoraty	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	
	Seminarium	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	25
	Ćwiczenia kliniczne	
	Ćwiczenia praktyczne	
	Zajęcia praktyczne	120
	Praktyki zawodowe	120
	Praca własna studenta*	10

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
D2_W1	Zasady diagnozowania, planowania, realizowania i oceniania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, operacyjnym, pediatrycznym, położniczo-ginekologicznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w szpitalnym oddziale ratunkowym, w intensywnej opiece, opiece paliatywnej i opiece długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową	**B.W3**	Wykład	Egzamin pisemny - test
D2_W2	Zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową)	**D.W7**	Wykład	
D2_W3	Zasady żywienia pacjentów z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed i pooperacyjnych według obowiązujących wytycznych, zaleceń i protokołów (EnhancedRecoveryAfterSurgery, ERAS)	**D.W11**	Wykład Praca własna studenta	
D2_W4	Rodzaje i zasady stosowania środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego w określonych stanach klinicznych	**D.W12**	Wykład	
D2_W5	Zasady opieki nad pacjentami z przetokami odżywczymi, w szczególności przezskórną endoskopową gastrostomią (PercutaneousEndoscopicGastrostomy, PEG), gastostomią, mikrojejunostomią, przetokami wydalniczymi (kolostomią, ileostomią, urostomią) oraz przetokami powstałymi w wyniku powikłań	**D.W13**	Wykład	
D2_W6	Zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom	**D.W14**	Wykład Praca własna studenta	
D2_W7	Czynnikizwiększającеryzykookołooperacyjne	**D.W15**	Wykład	
D2_W8	Zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym obejmującej monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym	**D.W16.**	Wykład	
w zakresie umiejętności potrafi:				
D2_U1	Gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki	**D.U1**	Ćwiczenia laboratoryjne	

	pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej		Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Weryfikacja efektów uczenia się - na podstawie wykonania zadania praktycznego - wg check-list, wypowiedzi ustnej, zaliczenia pisemnego oraz prowadzonej karty opieki pielęgniarskiej.
D2_U2	Stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych	**D.U2**	Ćwiczenia laboratoryjne Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D2_U3	Dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych	**D.U3**	Zajęcia praktyczne Symulacja medyczna Praktyki zawodowe	
D2_U4	Oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego	**D.U5**	Zajęcia praktyczne Symulacja medyczna Praktyki zawodowe	
D2_U5	Przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie	**D.U7**	Zajęcia praktyczne Symulacja medyczna Praktyki zawodowe	
D2_U6	Prowadzićrozmowęterapeutyczną	**D.U15**	Zajęcia praktyczne Symulacja medyczna Praktyki zawodowe	
D2_U7	Stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	**D.U16**	Zajęcia praktyczne Symulacja medyczna Praktyki zawodowe	
D2_U8	Komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta	**D.U17**	Zajęcia praktyczne Symulacja medyczna	

			Praktyki zawodowe	
D2_U9	Doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych	**D.U19**	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D2_U10	Przygotować pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych oraz zabiegu operacyjnego w trybach pilnym i planowym	**D.U22**	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D2_U11	Rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych	**D.U23**	Zajęcia praktyczne Symulacja medyczna Praktyki zawodowe	
D2_U12	Dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym usuwać szwy i zakładać opatrunki specjalistyczne	**D.U24**	Zajęcia praktyczne Symulacja medyczna Praktyki zawodowe	
D2_U13	Dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji	**D.U25**	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D2_U14	Pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową i moczową	**D.U26**	Zajęcia praktyczne Symulacja medyczna Praktyki zawodowe	
D2_U15	Przekazać pacjenta, zgodnie z procedurami, na blok operacyjny na badania inwazyjne lub przyjąć pacjenta z bloku operacyjnego po badaniach inwazyjnych, przekazać pacjenta z oddziału do innego oddziału, pracowni, podmiotu leczniczego oraz przekazać informacje o pacjencie zgodnie z zasadami protokołu SBAR (Situation – sytuacja, Background – tło, Assessment – ocena, Recommendation – rekomendacja)	**D.U27**	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D2_U16	Pielęgnować żylny dostęp naczyniowy obwodowy i centralny oraz dotętniczy	**D.U40**	Zajęcia praktyczne Symulacja medyczna Praktyki zawodowe	

w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
D2_K1	Kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych, a także empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	D.K01	Wykład Symulacja medyczna Ćwiczenia lab. Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe PWS	Zaangażowanie na zajęciach, dyskusja, samoocena, ocena nauczyciela
D2_K2	Przestrzeganiaprawpacjenta	D.K02		
D2_K3	Samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, przestrzegając wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	D.K03		
D2_K4	Ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	D.K04		
D2_K5	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	D.K05		
D2_K6	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	D.K06		
D2_K7	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych	D.K07		

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**13** (2,6 W, Ćw + 0, 4 Pws+ 4 ZP+6 PZ)	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	50	
	Ćwiczenia audytoryjne		
	Ćwiczenia projektowe		
	Ćwiczenia warsztatowe		
	Ćwiczenia laboratoryjne	5	
	Lektoraty		
	Zajęcia z wychowania fizycznego		
	Seminarium		
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej ECTS	25 0.4	
	Ćwiczenia kliniczne		
	Ćwiczenia praktyczne		
	Zajęcia praktyczne	120	
	Praktyki zawodowe	120	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	PWS	10	
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	Zajęcia praktyczne ECTS	120 4	
	Praktyki zawodowe ECTS	120 6	

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Wykład – Część kliniczna** (20 godz., w tym 5 godz. e-learning): 1. Organizacja opieki chirurgicznej. Organizacja pracy na bloku operacyjnym. 2. Etiopatogeneza, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie w wybranych chorobach (krwawienie z przewodu pokarmowego, schorzenia trzustki, żylna choroba zakrzepowo-zatorowa, niedokrwienie kończyn dolnych, zespół stopy cukrzycowej, kamica układu moczowego, przetoka moczowa). 3. Urazy głowy, klatki piersiowej, jamy brzusznej, narządu ruchu. 4. Urazytermiczne. 5. Żywienie w chirurgii – rodzaje, metody, zasady. 6. Powikłaniapooperacyjne (e-Wykład) 7. Zakażenia w chirurgii. Rodzaje ran (e-Wykład). 8. Chirurgiajednegodnia. **Wykład – Pielęgniarstwo chirurgiczne** (30 godz.): 1. Proces pielęgnowania w praktyce pielęgniarki w oddziale chirurgicznym. 2. Udział pielęgniarki w przygotowaniu pacjenta do zabiegu operacyjnego wykonanego w trybie nagłym i planowanym. 3. Udział pielęgniarki w opiece pooperacyjnej. Profilaktykapowikłań pooperacyjnych.

	4. Przygotowanie pacjenta do zabiegu operacyjnego i opieka pielęgniarska po zabiegu usunięcia wyrostka robaczkowego. 5. Przygotowanie pacjenta do zabiegu operacyjnego i opieka pielęgniarska po zabiegu usunięcia pęcherzyka żółciowego i zabiegu ERCP. 6. Przygotowanie pacjenta do zabiegu operacyjnego i opieka pielęgniarska po zabiegu usunięcia przepuklin. 7. Przygotowanie pacjenta do zabiegu operacyjnego i opieka pielęgniarska po zabiegu na żołądku. 8. Opieka pielęgniarska nad pacjentem z niedrożnością przewodu pokarmowego i z zapaleniem otrzewnej. 9. Pielęgnowanie pacjenta z ostrym i przewlekłym zapaleniem trzustki. 10. Pielęgnowanie pacjenta z przetoką jelitową. Edukacyjna rola pielęgniarki wobec pacjenta ze stomia jelitową. 11. Przygotowanie pacjenta do zabiegu operacyjnego i opieka pielęgniarska po zabiegu operacyjnym na gruczole tarczowym. 12. Przygotowanie pacjenta do zabiegu operacyjnego i opieka pielęgniarska po zabiegu operacyjnym na gruczole piersiowym. 13. Edukacyjna rola pielęgniarki wobec pacjenta z żylakami kończyn dolnych. 14. Pielęgnowanie i rehabilitacja pacjenta po amputacji kończyny. 15. Udział pielęgniarki w leczeniu żywieniowym pacjenta. **Ćwiczenia laboratoryjne** (5 godz.) 1. Pielegnowanie pacjenta ze stomią jelitową w oddziale chirurgicznym - zabezpieczenie stomii powikłanej. **Ćwiczenia metodą symulacji medycznej WW** (25 godz.): 1. Opieka pielęgniarska nad pacjentem w zerowej dobie po zabiegu operacyjnym na jamie brzusznej. 2. Udział pielęgniarki w profilaktyce powikłań po zabiegu operacyjnym na jamie brzusznej. 3. Opieka pielęgniarska nad pacjentem w zerowej dobie po zabiegu operacyjnym na gruczole tarczowym. 4. Udział pielęgniarki w profilaktyce powikłań po zabiegu operacyjnym na gruczole tarczowym. 5. Udział pielęgniarki w diagnozowaniu pacjenta z ostrym bólem brzucha. 6. Opieka pielęgniarska nad pacjentem z zespołem stopy cukrzycowej. 7. Udział pielęgniarki w enteralnym leczeniu żywieniowym. 8. Udział pielęgniarki w parenteralnym leczeniu żywieniowym. 9. Pielęgnowanie sztucznych dostępów żywieniowych do żywienia enteralnego. 10. Pielęgnowanie donaczyniowych dostępów żywieniowych do żywienia parenteralnego. 11. Opieka pielęgniarska nad pacjentem z przetoką jelitową. 12. Edukacyjna rola pielęgniarki wobec pacjenta z przetoką jelitową. 13. Opieka pielęgniarska nad pacjentem z przetoką moczową. 14. Opieka pielęgniarska nad pacjentem po zabiegu amputacji kończyny dolnej. 15. Udział pielęgniarki w rehabilitacji pacjenta po amputacji kończyny dolnej. **Zajęcia praktyczne** (120 godz.): 1. Organizacja pracy w oddziale chirurgicznym. Przyjęcie chorego do oddziału chirurgicznego. Diagnozapielęgniarska. 2. Organizacja pracy na bloku operacyjnym. Przyjęcie pacjenta do zabiegu na bloku operacyjnym. Przekazaniepacjenta po zabiegu do oddziałuzabiegowego. 3. Przygotowanie pacjenta do badań diagnostycznych i opieka pielęgniarska po ich wykonaniu. 4. Stan i diagnoza pielęgniarska pacjenta przygotowywanego do zabiegu operacyjnego usunięcia wyrostka robaczkowego i pęcherzyka żółciowego. Opiekapielęgniarska po zabiegu. 5. Stan i diagnoza pielęgniarska pacjenta przygotowywanego do zabiegu operacyjnego usunięcia przepukliny brzusznej. Opiekapielęgniarska po zabiegu.

	6. Stan i diagnoza pielęgniarska pacjenta przygotowywanego do zabiegu operacyjnego na żołądku. Opiekapielęgniarska po zabiegu. 7. Stan i diagnoza pielęgniarska pacjenta przygotowywanego do zabiegu operacyjnego z powodu niedrożności przewodu pokarmowego. Opiekapielęgniarska po zabiegu. 8. Stan i diagnoza pielęgniarska pacjenta przygotowywanego do zabiegu operacyjnego na gruczole tarczowym. Opiekapielęgniarska po zabiegu. 9. Stan i diagnoza pielęgniarska pacjenta przygotowywanego do zabiegu operacyjnego na gruczole piersiowym. Opiekapielęgniarska po zabiegu. 10. Stan i diagnoza pielęgniarska pacjenta przygotowywanego do zabiegu operacyjnego wyłonienia stomii jelitowej. Edukacyjnarola pielęgniarkiwobecchorego ze stomiąjelitową. 11. Pielegnowanie pacjenta żywionego enteralnie i parenteralnie. 12. Pielęgnowanie pacjenta po zabiegu endoprotezoplastyki. 13. Pielęgnowanie pacjenta oparzonego i z odmrożeniem. **Praktyki zawodowe** (90 godz.): 1. Nawiązanie i utrzymanie kontaktu terapeutycznego z chorym i jego rodziną. 2. Udział pielęgniarki w przygotowaniu pacjenta do badań diagnostycznych (badania endoskopowe, RTG, USG, TK, MRI). Pielęgnowaniepacjenta po badaniudiagnostycznym. 3. Udział pielęgniarki w przygotowaniu pacjenta w różnym wieku i różnych jednostkach chorobowych do zabiegu operacyjnego. 4. Udział pielęgniarki w opiece pooperacyjnej nad pacjentem w różnym wieku i różnych jednostkach chorobowych. 5. Samodzielne rozpoznawanie stanu pacjenta w chorobach układu pokarmowego. 6. Samodzielne rozpoznawanie stanu pacjenta w chorobach naczyń obwodowych. 7. Samodzielne rozpoznawanie stanu pacjenta w chorobach układu moczowego. 8. Samodzielne rozpoznawanie stanu pacjenta w chorobach układu ruchu. 9. Samodzielne rozpoznawanie stanu pacjenta w urazach głowy, klatki piersiowej i brzucha. **Praca własna studenta** (10 godz.): **a.** Opanowanie wiadomości z zakresu współczesnej kompleksowej formuły opieki okołooperacyjnej, tzw.Protokołu ERAS (Enhanced Recovery After Surgery). **b.** Opanowanie zaleconego wykazu leków stosowanych w chirurgii. **Semestr 4** **Praktyki zawodowe** (30 godz.): 1. Ocena stanu zdrowia pacjenta – wstępna i bieżąca. Diagnozapielęgniarska w chirurgii. 2. Udział pielęgniarki w wybranych elementach procesu leczenia pacjentów w oddziale zabiegowym. 3. Proponowanie i realizowanie wybranych form opieki pielęgniarskiej w oddziale zabiegowym.
Metody i techniki kształcenia:	**Wykład –** Metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie, dyskusja **Ćwiczenia -** Metody praktyczne – instruktaż, pokaz, symulacja medyczna **Zajęcia praktyczne –** Metody aktywizujące: studium przypadku w warunkach naturalnych; Metody praktyczne – instruktaż, pokaz, seminarium **Praktyki zawodowe** – Metody praktyczne: instruktaż, pokaz, seminarium **Praca własna studenta** – praca samodzielna.

Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:	**Treści wykładowe zaliczane są podczas egzaminu pisemnego - test.** Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie pozytywnego zaliczenia z ćwiczeń, symulacji medycznej i kształcenia praktycznego. Czas trwania egzaminu - 60 minut, liczba testowych pytań egzaminacyjnych – 60. Punktacja – za każde pytanie 1 punkt. Kryterium uzyskania oceny pozytywnej, jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60 % pytań egzaminacyjnych. Szczegółowe kryteria oceny z testu: 60-68% - dst, 69-76% - plus dst, 77-84% - db, 85-92% - plus db, 93-100% - bdb. **Podstawę do zaliczenia ćwiczeń laboratoryjnych stanowi:** Zaliczenie wykonania procedury pielęgniarskiej - dotyczącej zabezpieczenia pacjenta z powikłaną stomią jelitową - w oparciu o check-listę. **Podstawę do zaliczenia zajęć metodą symulacji medycznej stanowi:** • obowiązkowaobecnośćnazajęciach • pozytywne zaliczenie zajęć; szczegółowe warunki zaliczenia określono w dzienniczku umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki. **Podstawę do zaliczenia zajęć praktycznych stanowią:** • obowiązkowaobecnośćnazajęciachpraktycznych • pozytywna ocena z wykonanego zadania/umiejętności • pozytywna ocena z prowadzonej karty opieki pielęgniarskiej (w przypadku uzyskania oceny negatywnej – student ponownie prowadzi proces pielęgnowania) • zaliczenielekówstosowanych w chirurgii **Podstawę do zaliczenia praktyk zawodowych stanowią:** • obowiązkowaobecnośćnapraktykachzawodowych • pozytywna ocena z wykonanego zadania/umiejętności • pozytywna ocena z karty opieki pielęgniarskiej **Praca własna studenta** Warunkiem zaliczenia jest samodzielne opanowanie wiedzy z tematyki przewidzianej na pracę własną studenta. Weryfikacja pracy własnej studenta- podczas egzaminu -trzy pytania w teście egzaminacyjnym z zakresu protokołu ERAS. Uzyskanie pozytywnego zaliczenia z pracy własnej studenta– to poprawna odpowiedź na 2 pytania (60%). W przypadku niezaliczenia - student ponownie przystępuje do zaliczenia tematyki pws. Pisemne zaliczenie leków stosowanych w chirurgii - w przypadku niezaliczenia leków, student ma możliwość dwukrotnej poprawy.
Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:	Obowiązkowy udział we wszystkich formach zajęć, wg regulaminu studiów.

<table>
<tr><td>Sposób obliczania oceny końcowej:</td><td>
<table>
<tr><td>Zakres wartości</td><td>0 – 2,99</td><td>3,00 – 3,24</td><td>3,25 – 3,74</td><td>3,75 – 4,24</td><td>4,25 – 4,74</td><td>powyżej 4,74</td></tr>
<tr><td>Ocena słownie</td><td>niedostateczny</td><td>dostateczny</td><td>dostateczny plus</td><td>dobry</td><td>dobry plus</td><td>bardzo dobry</td></tr>
<tr><td>Ocena liczbowo</td><td>2,0</td><td>3,0</td><td>3,5</td><td>4,0</td><td>4,5</td><td>5,0</td></tr>
</table>
<table>
<tr><td colspan="5">SEMESTR 3</td></tr>
<tr><td>Rodzaj zajęć</td><td>Liczba godzin</td><td>Waga</td><td>Ocena</td><td>Wynik</td></tr>
<tr><td>Wykład (PWS) Egzamin)</td><td>60</td><td>0,4</td><td rowspan="7">Ocena uzyskana przez studenta</td><td rowspan="7">Odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Ćwiczenia laboratoryjne</td><td>5</td><td>0,1</td></tr>
<tr><td>Symulacja medyczna</td><td>25</td><td>0,2</td></tr>
<tr><td>Zajęcia praktyczne</td><td>120</td><td>0,2</td></tr>
<tr><td>Praktyki zawodowe</td><td>90</td><td>0,1</td></tr>
<tr><td>Suma</td><td>300</td><td>1</td></tr>
<tr><td colspan="5">SEMESTR 4</td></tr>
<tr><td>Rodzaj zajęć</td><td>Liczba godzin</td><td>Waga</td><td>Ocena</td><td>Wynik</td></tr>
<tr><td>Praktyki zawodowe</td><td>30</td><td>1</td><td rowspan="2"></td><td rowspan="2"></td></tr>
<tr><td>Suma</td><td>30</td><td>1</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:</td><td>

Wyrównywanie zaległości powstałych wskutek nieobecności na wykładach - w ramach pracy własnej studenta.
Nieobecność na ćwiczeniach lab., symulacji medycznej, zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych musi zostać odpracowana.

Brak możliwości odpracowania nieobecności na ćwiczeniach labolatoryjnych (weryfikuje koordynator przedmiotu) – skutkuje obniżeniem oceny końcowej o stopień. Brak możliwości odpracowania nieobecności na symulacji medycznej (weryfikuje koordynator przedmiotu) – skutkuje odpracowaniem zajęć w warunkach naturalnych a przy braku takiej możliwości - obniżeniem o stopień oceny końcowej z przedmiotu.
</td></tr>
<tr><td colspan="2">Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:</td><td>Wiedza z zakresu anatomii i fizjologii, patologii, farmakologii oraz podstaw pielęgniarstwa.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Zalecana literatura</td><td>podstawowa</td><td>1. Ścisło L., Pielęgniarstwo chirurgiczne. PZWL, Warszawa 2020.Walewska E.,
2. Ścisło L. Procedury pielęgniarskie w chirurgii: podręcznik dla studentów medycznych. PZWL, Warszawa 2015.
3. Walewska E., (red.). Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego. PZWL, Warszawa 2012.</td></tr>
<tr><td>uzupełniająca</td><td>1. Wunderle Gertraud L., Debrand-Passard A.Pielęgniarstwooperacyjne. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2017.
2. Głuszek S. (red.). Chirurgia: Podstawy. PZWL, Warszawa 2019.</td></tr>
</table>

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne (D3)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Pediatrics and pediatric nursing
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	13
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	III, IV,
Koordynator przedmiotu:	dr n. o zdr. Edyta Kwilosz mgr Anna Książkiewicz

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Zdobycie wiedzy i umiejętności z zakresu sprawowania opieki nad pacjentem pediatrycznym oraz kształtowanie postaw odpowiedzialności i empatii w stosunku do pielęgnowanego dziecka i jego rodziców.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	50 h (w tym 5-e-Wykład)
	Ćwiczenia audytoryjne	-
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	5
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	25
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	140
	Praktyki zawodowe	140
	Praca własna studenta*	10

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacjii oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
D3_W01	zasady diagnozowania, planowania, realizowania i oceniania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, operacyjnym, pediatrycznym, położniczo-ginekologicznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w szpitalnym oddziale ratunkowym, w intensywnej opiece, opiece paliatywnej i opiece długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową	**B.W.3**	Wykład	Egzamin pisemny - test
D3_W01	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku	**D.W.1**	Wykład	
D3_W02	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach	**D.W2**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny - test
D3_W03	rodzaje badań diagnostycznych, ich znaczenie kliniczne i zasady ich zlecania oraz uprawnienia zawodowe pielęgniarki w zakresie wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych	**D.W3**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny - test
D3_W04	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w ich trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach	**D.W4**	Wykład	Egzamin pisemny - test
D3_W05	zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych	**D.W5**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny - test
D3_W06	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy organizmu pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania	**D.W6**	Wykład	Egzamin pisemny - test
D3_W07	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i	**D.W7**	Wykład	Egzamin pisemny - test

	długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową)			
D3_W08	standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia	**D.W8**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny - test
D3_W09	reakcje pacjenta w różnym wieku na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację	**D.W9**	Wykład	Egzamin pisemny - test
D3_W010	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	**D.W10**	Wykład	Egzamin pisemny - test
D3_W18	patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku rozwojowego: chorób układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, układu moczowego, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i chorób krwi	**D.W18**	Wykład	Egzamin pisemny - test
w zakresie umiejętności potrafi:				
D3_U01	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażaćinterwencjepielęgniarskieoraz dokonywaćewaluacjiopiekipielęgniarskiej	**D.U.1**	Ćwiczenia laboratoryjne, ćwiczenia metodą symulacji medycznej , zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	Umiejętności kształtowane i oceniane w czasie zajęć praktycznych (w tym metodą symulacji medycznej) i praktyk zawodowych. Dokumentację indywidualną dla każdego studenta stanowi dzienniczek umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki. Studenta ocenia na podstawie wykonania zadania praktycznego, wypowiedzi ustnej, zaliczenia pisemnego oraz prowadzonej
D3_U02	stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych	**D.U.2**	Ćwiczenia laboratoryjne, ćwiczenia metodą symulacji medycznej , zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	
D3_U03	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych	**D.U.3**	Ćwiczenia laboratoryjne, ćwiczenia metodą symulacji medycznej , zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	
D3_U04	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej	**D.U.4**	Ćwiczenia laboratoryjne, ćwiczenia metodą symulacji medycznej ,	

			zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	karty opieki pielęgniarskiej .
D3_U05	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego	**D.U.5**	Ćwiczenia laboratoryjne, ćwiczenia metodą symulacji medycznej , zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	
D3_U06	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie	**D.U.7**	Ćwiczenia laboratoryjne, ćwiczenia metodą symulacji medycznej , zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	
D3_U07	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji	**D.U.9**	Zajęcia praktyczne, Praktyki zawodowe	
D3_U08	dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przezzgłębnik do żołądka i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe	**D.U.10**	Zajęcia praktyczne, Praktyki zawodowe	
D3_U09	prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób	**D.U.11**	Zajęcia praktyczne, Praktyki zawodowe	
D3_U10	prowadzić rozmowę terapeutyczną	**D.U15**	Ćwiczenia laboratoryjne, ćwiczenia metodą symulacji medycznej , zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	
D3_U11	stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	**D.U16**	Ćwiczenia laboratoryjne, ćwiczenia metodą symulacji medycznej , zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	
D3_U12	komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta	**D.U17**	Zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	
D3_U14	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas	**D.U19**	Ćwiczenia laboratoryjne,	

	tlenoterapii w różnych stanach klinicznych		ćwiczenia metodą symulacji medycznej , zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	
D3_U15	wykonać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku oraz rozpoznać stan zagrażający zdrowiu i życiu	**D.U20**	Zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	
D3_U16	pielęgnować żylny dostęp naczyniowy obwodowy i centralny oraz dotętniczy	**D.U40**	Ćwiczenia laboratoryjne, ćwiczenia metodą symulacji medycznej , zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
D3_K01	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych, a także empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	**D.KS1**	Ćwiczenia laboratoryjne, ćwiczenia metodą symulacji medycznej , zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	Zaangażowanie na zajęciach, dyskusja, samoocena, ocena nauczyciela Obserwacja 360 stopni, samoocena, uczestnictwoiaktywnośćnazajęciach
D3_K02	przestrzegania praw pacjenta	**D.KS2**	Ćwiczenia laboratoryjne, ćwiczenia metodą symulacji medycznej , zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	
D3_K03	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, przestrzegając wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	**D.KS3**	Ćwiczenia laboratoryjne, ćwiczenia metodą symulacji medycznej , zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	
D3_K04	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	**D.KS4**	Ćwiczenia laboratoryjne, ćwiczenia metodą symulacji medycznej , zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	
D3_K05	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	**D.KS5**	Ćwiczenia laboratoryjne,	

			ćwiczenia metodą symulacji medycznej , zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	
D3_K06	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	**D.KS6**	Ćwiczenia laboratoryjne, ćwiczenia metodą symulacji medycznej , zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	
D3_K07	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	**D.KS7**	Ćwiczenia laboratoryjne, ćwiczenia metodą symulacji medycznej , zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe	

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**13** (2,6 W, Ćw, Pws +0,9 SM+5 ZP+5 PZ)	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	50	
	Ćwiczenia audytoryjne	-	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	-	
	Ćwiczenia laboratoryjne	5	
	Lektoraty	-	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	25 0,9 ECTS	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	140 5 ECTS	
	Praktyki zawodowe	140 5 ECTS	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Praca własna studenta	10	
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	140 140 25 ECTS 10,8	

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Semestr 3** **Wykład – część kliniczna (5h- e-wykład):** 1. Podstawy auksologii I charakterystyka poszczególnych okresów rozwojowych dziecka. 2. Podstawy immunologii, szczepienia ochronne. 3. Odrębności okresu noworodkowego i niemowlęcego, typowe choroby noworodka. 4. Choroby górnych i dolnych dróg oddechowych. 5. Choroby układu pokarmowego. 6. Choroby układu moczowego. 7. Choroby serca i nadciśnienie tętnicze. 8. Choroby układu krwiotwórczego I onkologiczne. 9. Najczęstsze choroby zakaźne u dzieci. 10. Główne stany nagłe w pediatrii. 11. Choroby narządów ruchu i tkanki łącznej u dzieci.

12. Choroby metaboliczne, niedoborowe i endokrynologiczne.

Wykład – Pielęgniarstwo pediatryczne:

1. Opieka, komunikowanie oraz zasady współpracy z pacjentem pediatrycznym i jego rodziną. Hospitalizacja jako sytuacja trudna.
2. Pojęcie rozwoju w pediatrii. Charakterystyka poszczególnych etapów rozwoju dziecka.
3. Udział pielęgniarki w wybranych działaniach profilaktycznych wobec populacji wieku rozwojowego (badania przesiewowe).
4. Charakterystyka okresu noworodkowego. Pielęgnacja noworodka. Najważniejsze problemy okresu noworodkowego.
5. Aktualne zalecenia żywieniowe u niemowląt, dzieci w wieku szkolnym i przedszkolnym. Zaburzenia odżywiania u dzieci
6. Udział pielęgniarki w profilaktyce chorób w wieku rozwojowym.
7. Problemy pielęgnacyjne dziecka z objawami ze strony układu pokarmowego (biegunka, odwodnienie, wymioty, ból brzucha, nietolerancje pokarmowe).
8. Opieka pielęgniarska nad dzieckiem w wybranych chorobach układu moczowego (ostre i przewlekłe zapalenia nerek, zespół nerczycowy).
9. Choroby alergiczne u dzieci. Objawy schorzeń alergicznych ze strony skóry, przewodu pokarmowego, układu oddechowego. Zadania pielęgniarki wobec dziecka z chorobą alergiczną.
10. Rola i zadania pielęgniarki wobec dziecka z cukrzycą typu 1.
11. Mózgowe porażenie dziecięce-opieka i pielęgnacja.
12. Opiekapielęgniarskanaddzieckiem z chorobami układu oddechowego (pielęgnacja dziecka z chorobami górnego i dolnego odcinka układu oddechowego, pomoc w stanach nagłych

Ćwiczenia laboratoryjne– Pielęgniarstwo pediatryczne:

1. Na podstawie wybranego opisu przypadku (casestudy):
   a. nauka gromadzenia oraz selekcji danych o pacjencie
   b. dokonanie prawidłowej oceny stanu dziecka z wykorzystaniem dostępnych narzędzi, tj. testów przesiewowych, siatek centylowych, skal
   c. prawidłowe formułowanie diagnozy pielęgniarskiej
   d. ustalenie celów i planu opieki pielęgniarskiej opartego na dowodach naukowych (EB,EBM, EBN)
   e. ustalenie wskazówek edukacyjnych dla pacjenta i jego opiekunów oraz wdrożenie do samoopieki
2. Prawidłowe prowadzenie dokumentacji sytuacji zdrowotnej pacjenta.

Ćwiczenia metodą symulacji medycznej:

1. Opieka i komunikacja z dzieckiem z zespołem nerczycowym
   a) Pomiar ppż oraz pomiaryantropometryczne u dziecka (interpretacja wyników)
   b) Komunikacja i wsparcie dziecka, rozmowa terapełtyczna
   c) Obliczanie i podaż leków u dziecka, załaożenie wkłucia obwodowego
2. Opieka i pielęgnacja niemowlęcia odwodnionego z powodu biegunki ostrej
   a) Ocean stopnia odwodniemia niemowlecia (objawy odwodnienia, metody oceny)
   b) Prowadzenie postępowania prezciwbólowego u niemowlęcia (metody farmakologiczne i niefarmakologiczne)
   c) Metody nawadniania niemowlęcia, podłączenie kroplowego wlewu dożylnego
3. Opieka i komunikacja z dzieckiem z rozpoznaną cukrzycą typu 1 (scenariusz z udziałem pacjenta standaryzowanego)
   a) Pomiar glikemii i podaż insuliny. Edukacja w zakresie wykonania pomiaru glikemii i podania insulin (dziecko, opiekun)
   b) Pobranie materiału do badań u dziecka
   c) Komunikacja i wsparcie opiekuna, paktyczne zastosowanie modelu Family CentredCare
4. Opieka i pielęgnacja niemowlecia z infekcją dróg oddechowych (scenariusz z udziałem pacjenta standaryzowanego)

a) Pobranie materiału do badań u niemowlęcia, założenie wkłucia obwodowego
b) Samodziela podaż leków p/gorączkowych u niemowlecia
c) Pomiari ocean ppż niemowlęcia

5. Opieka i komunikacja z dzieckiem w zaostrzeniu astmy oskrzelowej
   a) Podaż tlenu i leków drogą wziewną u dziecka
   b) Prowadzenie badania fizykalnego układu oddechowego u dziecka
   c) Rozpoznawanie powikłań po farmakoterapii

Zajęcia praktyczne:

1. Zapoznanie z topografią oddziału dziecięcego. Schemat przyjęcia dziecka do oddziału. Dokumentacja indywidualna pacjenta i dokumentacja oddziału. Rola personelu pielęgniarskiego w adaptacji dziecka do środowiska szpitalnego.
2. Udział pielęgniarki w interdyscyplinarnej ocenie stanu zdrowia dziecka. Ustalenie wstępnej diagnozy pielęgniarskiej
3. Aspekty pielęgnacji niemowlęcia i małego dziecka. Technika kąpieli, przewijania, ubierania. Zasady pielęgnacji skóry, błon śluzowych, włosów, paznokci. Profilaktyka zmian patologicznych skóry, błon śluzowych, włosów oraz zasady ich leczenia.
4. Zasady prowadzenia żywienia dojelitowego (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe u dzieci i młodzieży.
5. Uzależnienia substancjami nastolatków – jak prowadzić rozmowę i edukację zdrowotną.
6. Choroby zakaźne. Zasady organizacji izolacji pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych.
7. Leki stosowane w oddziale dziecięcym. Drogi i zasady podawania leków różnymi drogami (doustna, dożylna, doodbytnicza, wziewna i na skórę). Mechanizm działania leków stosowanych w leczeniu typowych schorzeń okresu rozwojowego.
8. Ocena poziomu bólu u dzieci, reakcja dziecka na ból i jego nasilenie. Dostępne metody pomiaru oraz likwidacji bólu. Metody uśmierzania bólu u najmłodszych dzieci.

Praca własna studenta:

1. Objawy niepożądane długotrwałego stosowania sterydów u dzieci.
2. Pielęgnacja dziecka z podwyższoną temperaturą ciała (drgawki gorączkowe).
3. Pielęgnacja dziecka z zaburzeniami funkcji krwi (niedokrwistość, skaza krwotoczna)
4. Choroby reumatyczne u dzieci – opieka i pielęgnacja
5. Współczesne zagrożenia dla zdrowia psychicznego w populacji dzieci i młodzieży-depresja młodzieńcza, ryzyko samookaleczeń-rola pielęgniarki w rozpoznaniu i wsparciu.

Semestr 4

Zajęcia praktyczne:

1. Monitorowanie podstawowych funkcji życiowych niemowlęcia i małego dziecka. Technika i zasady pomiaru ciśnienia tętniczego u dzieci
2. Najczęściej występujące choroby układu pokarmowego u dzieci – problemy pielęgnacyjne i profilaktyka. Postępowanie w przypadku zaparć u dzieci.
3. Problemy diagnostyczno-opiekuńcze u dzieci z chorobami układu moczowego.
4. Opieka nad dzieckiem z chorobą górnych i dolnych dróg oddechowych. Zasady prowadzenia aerozoterapii u dzieci
5. Zakażenia wewnątrzoddziałowe, przyczyny, drogi szerzenia, profilaktyka.
6. Dokumentacja dziecka hospitalizowanego w oddziale dziecięcym. Podsumowanie zajęć praktycznych.

Praktyki zawodowe:

1. Pielęgnacja dziecka z zapaleniem ucha środkowego.
2. Opieka oraz profilaktyka powikłań u dziecka unieruchomionego.

	3. Wzrost liczby dzieci z alergiami -rola pielęgniarki w interdyscyplinarnym zespole (dietetyk, alergolog, psycholog) 4. Współczesna rodzina- zmiany pokoleniowe a potrzeby dziecka. Pielęgniarka jako mediator i edukator. 5. Profilaktyka niedokrwistości i krzywicy u dzieci. 6. Zadania pielęgniarki w nowoczesnym leczeniu i monitorowaniu przebiegu oraz pielęgnacji dziecka z mukowiscydozą. 7. Zasady pielęgnacji skóry atopowej niemowlęcia.
Metody i techniki kształcenia:	**Wykład** – Metody podające: wykład informacyjny, wykład problemowy, film, wykład konwersatoryjny **Ćwiczenia laboratoryjne**– Metody praktyczne: opis/objaśnienie, praca w grupach, dyskusja, praca z dokumentacją, **Symulacja medyczna wysokiej wierności** **Zajęcia praktyczne –** metoda przypadków, pokaz w warunkach naturalnych, instruktaż, objaśnienie, **Praktyki zawodowe:** metoda przypadków, pokaz w warunkach naturalnych, instruktaż, objaśnienie
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:	**Wykład**- egzamin pisemny (test) Czas trwania egzaminu 60 minut, liczba pytań egzaminacyjnych – 60. Kryterium uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań egzaminacyjnych. Punktacja – za każde pytanie 1 punkt. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z zajęć praktycznych (w tym zajęć metodą symulacji medycznej) **Ćwiczenia laboratoryjne:** Na podstawie wskazanego opisu przypadku: - sformułowanie diagnoz pielęgniarskich - celu opieki - zaplanowanie działań opartych na literaturze Odpowiedz ustna obejmująca zakres opracowanej karty opieki pielęgniarskiej Zaliczenie- uzyskanie minimum 60% punktów **Aktywny udział w zajęciach prowadzonych metodą symulacji medycznej (zaliczenie zajęć)** **Zajęcia praktyczne** Podstawę do zaliczenia zajęć praktycznych stanowią: Obowiązkowa obecność na zajęciach praktycznych Aktywny udział w zajęciach Pozytywna ocena z odpowiedzi ustnej/pisemnej Uzyskanie pozytywnej oceny z wykonanego zadania/umiejętności Uzyskanie pozytywnej oceny z prowadzonej karty opieki pielęgniarskiej **Praktyki zawodowe** Podstawę do zaliczenia praktyk zawodowych stanowią: Obowiązkowa obecność na praktykach zawodowych Aktywny udział w zajęciach Uzyskanie pozytywnej oceny z wykonanego zadania/umiejętności Uzyskanie pozytywnego zaliczenia z prowadzonej karty opieki pielęgniarskiej **Praca własna studenta** Warunkiem zaliczenia pracy własnej studenta jest samodzielne opanowanie wiedzy z wskazanej tematyki, która weryfikowana jest na egzaminie (pytania są oznaczone „pws”- praca własna studenta). Do uzyskania zaliczenia uprawnia minimum 60% poziom zaliczenia tych pytań.

Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:	Studenta, zgodnie z Regulaminem Studiów, obowiązuje aktywny udział w zajęciach dydaktycznych przewidzianych programem studiów . Nieobecność studenta nawet usprawiedliwiona, na więcej niż 1/3 zajęć w semestrze, może być podstawą do niezaliczenia tych zajęć i skreślenia studenta z powodu braku udziału w obowiązkowych zajęciach.

Zakres Wartości	0 – 2,99	3,00 – 3,24	3,25 – 3,74	3,75-4,24	4,25-4,74	Powyżej 4,74
Ocena słownie	Niedostateczny	Dostateczny	Plus Dostateczny	Dobry	Plus Dobry	Bardzo dobry
Ocena liczbowo	2	3	3,5	4	4,5	5

Semester 3

Rodzaj zajęć (wg planu studiów)	Liczba godzin	Waga	Ocena	Wynik
Wykład+ praca własna studenta (egzamin)	50+10	0,4	Ocena uzyskana przez studenta	iloraz wagi oraz oceny
Ćwiczenia laboratoryjne	5	0,1	Ocena uzyskana przez studenta	iloraz wagi oraz oceny
Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	25	0,2	Ocena uzyskana przez studenta	iloraz wagi oraz oceny
Zajęcia praktyczne	80	0,3	Ocena uzyskana przez studenta	iloraz wagi oraz oceny
Suma	170	1	Ocena	Odczytywany z tabeli powyżej

Semestr 4

Rodzaj zajęć (wg planu studiów)	Liczba godzin	Waga	Ocena	Wynik
Zajęcia praktyczne	60	0,6	Ocena uzyskana przez studenta	iloraz wagi oraz oceny
Praktyki zawodowe	140	0,4	Ocena uzyskana przez studenta	iloraz wagi oraz oceny
Suma	200	1	Ocena	Odczytywany z tabeli powyżej

Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych w skutek nieobecności studenta na zajęciach:	Wyrównywanie zaległości powstałych wskutek nieobecności na wykładach w ramach pracy własnej studenta. Nieobecności na zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych muszą zostać odpracowane zgodnie z Regulaminem kształcenia praktycznego na kierunku Pielęgniarstwo.	
Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:	Wiedza z zakresu nauk podstawowych i nauk w zakresie opieki specjalistycznej	
Zalecana literatura	**podstawowa**	1.Zarzycka D., Emeryk A., Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2020 2.Kaczmarski M., Piskorz-Ogórek K., (red.), Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne. Wybrane zagadnienia, Help-Med., Kraków 2023
	uzupełniająca	1.Bożkowa K., Kamińska E., Dawkowanie leków u noworodków, dzieci i młodzieży, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2018

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne (D4)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Obstetrics, gynecology and obstetrics-gynecological nursing
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	6
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	4
Koordynator przedmiotu:	dr n. med. Krystyna Krygowska

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Podstawowa wiedza z zakresu położnictwa, ginekologii i pielęgniarstwa położniczo-ginekologicznego oraz nabycie umiejętności praktycznych w opiece nad kobietą, noworodkiem i jej rodziną w różnych okresach życia. Ukształtowanie postawy etycznej niezbędnej do sprawowania opieki pielęgniarskiej na poziomie określonym zdefiniowanymi kompetencjami.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów:	Wykład	20 godz. (w tym 5-e-Wykład)
	Ćwiczenia audytoryjne	-
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	10 godz. (semestr 4)
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	60 godz.(semestr 4)
	Praktyki zawodowe	60 godz.(semestr 4)
	Praca własna studenta*	30 godz.(semestr 4)

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
D4_W01	zasady diagnozowania, planowania, realizowania i oceniania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, operacyjnym, pediatrycznym, położniczo-ginekologicznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w szpitalnym oddziale ratunkowym, w intensywnej opiece, opiece paliatywnej i opiece długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową	**B.W3**	Wykład	Egzamin ustny
D4_W01	patofizjologia, objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka w tym wcześniaka i istote opieki w tym zakresie	**D.W19**	Wykład	Egzamin ustny
D4_W02	cel i zasady opieki prekoncepcyjnej oraz zasady planowania opieki nad kobietą w ciąży fizjologicznej	**D.W20**	Wykład	Egzamin ustny
D4_W03	okresy porodu, zasady postępowania w sytuacji porodu nagłego oraz zasady opieki nad kobietą w połogu	**D.W21**	Wykład	Egzamin ustny
D4_W04	etiopatogenezę schorzeń ginekologicznych	**D.W22**	Wykład	Egzamin ustny
w zakresie umiejętności potrafi:				
D4_U01	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej	**D.U1**	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Umiejętności kształtowane i oceniane w czasie zajęć metodą symulacji medycznej, zajęć praktycznych i praktyk zawodowych. Dokumentację indywidualną dla każdego studenta stanowi dzienniczek umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki. Studenta ocenia na podstawie wykonania zadania praktycznego, wypowiedzi ustnej, zaliczenia pisemnego oraz
D4_U02	stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych	**D.U2**	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D4_U03	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperaturyciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych	**D.U3**	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D4_U04	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej	**D.U4**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia	

			praktyczne Praktyki zawodowe	prowadzonej karty opieki pielęgniarskiej.
D4_U05	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarkilubpisemnymzleceniemlekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie	**D.U7**	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D4_U06	pozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji	**D.U9**	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D4_U07	prowadzić rozmowę terapeutyczną	**D.U15**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D4_U08	komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta	**D.U17**	Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D4_U09	zapewnić bezpieczeństwo kobiecie i dziecku w sytuacji porodu nagłego	**D.U28**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
D4_K01	pierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych, a także empatii w relacji z pacjentemi jego rodziną	**D.K01**	Wykład Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Zaangażowanie na zajęciach, dyskusja, samoocena, ocean nauczyciela
D4_K02	przestrzegania praw pacjenta	**D.K02**		
D4_K03	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, przestrzegając wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	**D.K03**		
D4_K04	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	**D.K04**		

D4_K05	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	**D.K05**	Praca Własna Studenta	
D4_K06	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	**D.K06**		
D4_K07	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny I potrzeb edukacyjnych	**D.K07**		

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**6** 1 (W, Ćw) + 1 (Pws) = 2 2 (Zp) + 2 (Pz) = 4	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	20h	
	Ćwiczenia audytoryjne	-	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	-	
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	
	Lektoraty	-	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	10h	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	60h	
	Praktyki zawodowe	60h	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Przygotowanie projektu pielęgniarskich wskazówek / zaleceń edukacyjnych pacjentki, jej rodziny lub opiekuna **w sumie:** **ECTS**	30h 30h 1	
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej ECTS Zajęcia praktyczne ECTS Praktyki zawodowe ECTS **w sumie:** **ECTS**	10 0,3 60h 2 60h 2 **130h** **4,3**	

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Wykład – Część kliniczna/e-Wykład:** 1. Antykoncepcja. 2. Okresy porodu, zasady postępowania w sytuacji porodu nagłego. 3. Diagnozowanie i leczenie chorób w trakcie ciąży i połogu. 4. Diagnozowanie i leczenie chorób ginekologicznych w tym onkologicznych. **Wykład – Pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne:** 1. Cel i zasady opieki prekoncepcyjnej oraz zasady planowania opieki nad kobietą w ciąży fizjologicznej. 2. Opieka nad rodząca i położnicą w fizjologicznym przebiegu połogu. 3. Psychoprofilaktyka położnicza – przygotowanie do pełnienia ról rodzicielskich. 4. Sposoby karmienia noworodka. 5. Profilaktyka raka piersi i raka szyjki macicy. **Zajęcia praktyczne/ Ćwiczenia metodą symulacji medycznej:** 1. Opieka nad rodzącą z uwzględnieniem zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia odnośnie prowadzenia porodu w tym porodu nagłego. 2. Fizjologia połogu – obserwacja i pielęgnowanie położnicy po porodzie fizjologicznym. 3. Przygotowanie ciężarnej do cięcia cesarskiego. Pielęgnowanie w połogu po cięciu cesarskim. 4. Obserwacja i pielęgnowanie noworodka dojrzałego i donoszonego. 5. Pielęgnowanie i przygotowanie do samo opieki ciężarnych z poronieniem. 6. Pielęgnowanie w najczęstszych stanach zapalnych narządu rodnego u kobiet. 7. Profilaktyka raka sutka i raka szyjki macicy. 8. Opieka nad kobietą chorą na nowotwór narządu rodnego (rak szyjki macicy, rak trzonu macicy, rak jajnika, rak piersi). 9. Postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne i pielęgnacyjne u kobiet z Nietrzymaniem moczu. 10. Opieka nad kobietą w okresie klimakterium i senium. **Praktyki zawodowe:** 1. Samodzielne nawiązywanie kontaktu z ciężarną, położnicą lub chorą. 2. Samodzielne ocenianie stanu zdrowia (wstępne i bieżące), ustalenie Rozpoznania pielęgniarskiego oraz realizowanie wybranych form opieki pielęgniarskiej. 3. Samodzielneprzyjmowaniepacjentki do oddziału, zakładanie dokumentacji pielęgniarskiej. 4. Realizowanie pełnego zakresu zadań w opiece nad pacjentką po porodzie fizjologicznym, zabiegowym i noworodkiem. 5. Realizowanie pełnego zakresu działań w opiece nad chorą ginekologicznie leczoną zachowawczo lub operacyjnie. 6. Udział w wybranych elementach procesu leczenia pacjentów. **Praca własna Studenta** 1. Relaksacja i wzbudzanie laktacji –zalecenia pielęgniarki w rozwiązywaniu problemów związanych z karmieniem piersią. 2. Zaburzenia w sferze psychicznej u położnicy (baby blues, depresja, psychozapoporodowa) opracowanie zaleceń pielęgniarskich dla opiekuna faktycznego położnicy w rozwiązywaniu problemów. 3. Opracowanie zaleceń żywieniowych w laktacji. 4. Opracowanie zaleceń dotyczących higieny ciała kobiety po porodzie naturalnym. 5. Postepowanie z kikutem pepowinowym u noworodka – zalecenia. 6. Opracowanie wytycznych dotyczących postępowania z raną pooperacyjną czystą. 7. Opracowanie wytycznych dotyczących postępowania z raną pooperacyjną zakażoną. 8. Aktywność fizyczna po porodzie naturalnym i cięciu cesarskim – zalecenia.

Metody i techniki kształcenia:	**Wykład** – Metody podające: wykład informacyjny, wykład problemowy, film, wykład konwersatoryjny, dyskusja **Ćwiczenia metodą symulacji medycznej** – Metody praktyczne: opis/objaśnienie, pokaz, instruktaż wstępny, bieżący i końcowy, symulacja medyczna **Praca własna studenta** – studium przypadku w opracowaniu teoretycznym na podstawie karty indywidualnej opieki **Zajęcia praktyczne –** studium przypadku w warunkach naturalnych, instruktaż, objaśnienie i pokaz w warunkach naturalnych, **Praktyki zawodowe –** metody praktyczne: instruktaż, pokaz, seminarium
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:	**Wykład:** – aktywny udział w wykładach (włączanie się do dyskusji inicjowanej przez wykładowcę, przejawianie zainteresowania zagadnieniami omawianymi w trakcie wykładu) - **Treści wykładowe zaliczane są podczas egzaminu ustnego**. Student losuje 3 pytania w tym jedno pytanie z zakresu pracy własnej studenta. Każde pytanie oceniane w skali ocen (2-5) , nakoniecbrana jest średnia z wszystkichocen. Warunkiemdopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie pozytywnego zaliczenia z zajęć praktycznych (w tym zajęć metodą symulacji medycznej). **Ćwiczenia metodą symulacji medycznej:** – Zaliczenie umiejętności w formie praktycznej na podstawie list kontrolnych - uzyskanie 60% i więcej punktów – student zalicza, mniej niż 60% student nie zalicza. Szczegółowe kryteria oceny umiejętności zawarte są indywidualnej w każdej liście kontrolnej. – W sytuacji braku zaliczenia danej czynności w pierwszym terminie student ma jeszcze 2-krotną możliwość uzyskania zaliczenia. – Pozytywna ocena z odpowiedzi ustnej z tematyki bieżącej – Uzyskanie pozytywnej oceny z wykonanego zadania/umiejętności – Uzyskanie pozytywnej oceny z prowadzonej karty opieki pielęgniarskiej (w przypadku uzyskania oceny negatywnej – student ponownie prowadzi proces pielęgnowania) **Praca własna studenta -** przygotowanie projektu pielęgniarskich wskazówek / zaleceń edukacyjnych pacjentki, jej rodziny lub opiekuna (zgodnie z tematyka zajęć) – opracowanie na podstawie aktualnej literatury. – oddanie w terminiepracy – uzyskanie pozytywnej oceny z projektu. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie pozytywnego zaliczenia z wykładów, ćwiczeń, pracy własnej studenta, zajęć praktycznych oraz praktyk zawodowych. **Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe** – obecność 100% (potwierdzona w dzienniku szkolenia praktycznego), – aktywny udział w zajęciach, właściwa postawa i zachowanie, – wykonywanie czynności bieżących; zaliczenie na ocenę z wpisaniem do Dziennika umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki/ pielęgniarza, – przedłużona obserwacja studenta; – pozytywna ocena Karty opieki zawierająca plan specjalistycznej opieki pielęgniarskiej. (w przypadku uzyskania oceny negatywnej – student ponownie prowadzi process pielęgnowania)
Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na	Studenta, zgodnie z Regulaminem Studiów, obowiązuje aktywny udział w zajęciach dydaktycznych przewidzianych programem studiów. Nieobecność studenta nawet usprawiedliwiona, na więcej niż 1/3 zajęć w semestrze, może być podstawą do niezaliczenia tych zajęć i skreślenia studenta z powodu braku udziału w obowiązkowych zajęciach.

<table>
<tr><td colspan="2">zajęciach jest obowiązkowa:</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Sposób obliczania oceny końcowej:</td><td>
<table>
<tr><td>Zakres Wartości</td><td>0 – 2,99</td><td>3,00 – 3,24</td><td>3,25 – 3,74</td><td>3,75-4,24</td><td>4,25-4,74</td><td>Powyżej 4,74</td></tr>
<tr><td>Ocena słownie</td><td>Niedostateczny</td><td>Dostateczny</td><td>Plus Dostateczny</td><td>Dobry</td><td>Plus Dobry</td><td>Bardzo dobry</td></tr>
<tr><td>Ocena liczbowo</td><td>2</td><td>3</td><td>3,5</td><td>4</td><td>4,5</td><td>5</td></tr>
</table>
<table>
<tr><th>Rodzaj zajęć (wg planu studiów)</th><th>Liczba godzin</th><th>Waga</th><th>Ocena</th><th>Wynik</th></tr>
<tr><td>Wykład + praca własna studenta (Egzamin ustny)</td><td>20+30</td><td>0,6</td><td>Ocena uzyskana przez studnta</td><td>iloczyn wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Ćwiczenia metodą symulacji medycznej</td><td>10</td><td>0,2</td><td>Ocena uzyskana przez studenta</td><td>iloczyn wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Zajęcia praktyczne</td><td>60</td><td>0,1</td><td>Ocena uzyskana przez studenta</td><td>iloczyn wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Praktyki zawodowe</td><td>60</td><td>0,1</td><td>Ocena uzyskana przez studenta</td><td>iloczyn wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Suma</td><td>180</td><td>1</td><td>Ocena</td><td>Odczytywany z tabeli powyżej</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td colspan="2">Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:</td><td>Prowadzący zajęcia określa sposób i termin uzupełnienia zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach (np. przygotowanie projektu zaleceń dla pacjenta, praca pisemna).</td></tr>
<tr><td colspan="2">Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:</td><td>Wiedza z zakresu anatomii i fizjologii</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Zalecana literatura</td><td>podstawowa</td><td>1. Bręborowicz G. H., (red.), Położnictwo i ginekologia – Tom 1 i 2, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2020
2. Rabiej M., Dmoch-Gajzlerska E., (red.), Opieka położnej w ginekologii i onkologii ginekologicznej, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2022
3. Rabiej M., Mazurkiewicz B., (red.), Pielęgnowanie w położnictwie, ginekologii i neonatologii, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2018</td></tr>
<tr><td>uzupełniająca</td><td>1. Iwanowicz-Palus G., Bień A., (red.), Edukacja przedporodowa, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2020
2. Łepecka-Klusek C., Pielęgniarstwo we współczesnym położnictwie i ginekologiiPaństwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2016</td></tr>
</table>

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne (D5)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Geriatrics and geriatric nursing
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny (P)
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	9
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	4, 6
Koordynator przedmiotu:	dr n. med. Hanna Kachaniuk dr n. o zdr. Edyta Szydło

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Ogólna charakterystyka chorób w wieku starszym. Odmienność symptomatologii i przebiegu chorób. Główne problemy geriatryczne. Wybrane problemy kliniczne w geriatrii. Systemy organizacji opieki geriatrycznej oraz rodzaje i formy świadczeń na rzecz osób starszych i ich opiekunów na świecie i w Polsce. Organizacja pielęgniarskiej opieki geriatrycznej. Standardy w geriatrii i procedury postępowania w wybranych problemach klinicznych w geriatrii. Optymalna jakość życia osób starszych przewlekle chorych, długotrwale unieruchomionych. Opieka paliatywna w geriatrii. Opieka terminalna nad człowiekiem starszym.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	**Wykład**	**35** (w tym 5-e-Wykład)
	Ćwiczenia audytoryjne	-
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	**15**
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	**80**
	Praktyki zawodowe	**80**
	Praca własna studenta*	**40**

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
D5_W01	zasady diagnozowania, planowania, realizowania i oceniania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, operacyjnym, pediatrycznym, położniczo-ginekologicznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w szpitalnym oddziale ratunkowym, w intensywnej opiece, opiece paliatywnej i opiece długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową	**B.W3**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny– test
D5_W01	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach	**D.W2.**	Wykład Praca własna studenta	
D5_W02	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową)	**D.W7.**	Wykład Praca własna studenta	
D5_W03	proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym	**D.W23**	Wykład Praca własna studenta	
D5_W04	patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku podeszłego: zespołu otępiennego, majaczenia, depresji, zaburzeń chodu i równowagi, niedożywienia, osteoporozy, hipotonii ortostatycznej, chorób narządu wzroku i narządu słuchu, inkontynencji oraz urazów doznanych w wyniku upadków	**D.W24**	Wykład	Egzamin – test
D5_W05	narzędzia i skale do całościowej oceny geriatrycznej i oceny	**D.W25**	Wykład	

	wsparcia osób starszych oraz ich rodzin lub opiekunów			
D5_W06	zasady usprawniania i aktywizacji osób starszych	**D.W26**	Wykład	
w zakresie umiejętności potrafi:				
D5_U01	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej	**D.U1**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Obserwacja bieżącej pracy studenta - Ocena umiejętności kształtowanych w czasie zajęć dydaktycznych potwierdzona w dokumentacji indywidualnej studenta - dzienniczek umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki.
D5_U02	stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych	**D.U2**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D5_U03	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych	**D.U3**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D5_U04	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej	**D.U4**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D5_U05	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w	**D.U7**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	

	określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie		Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D5_U06	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji	**D.U9**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D5_U07	prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację pacjenta z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej	**D.U13**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D5_U08	edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna w zakresie doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych	**D.U14**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D5_U09	prowadzić rozmowę terapeutyczną	**D.U15**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D5_U10	komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta	**D.U17**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne	

			Praktyki zawodowe	
D5_U11	ocenić możliwości i deficyty funkcjonalne osoby starszej w życiu codziennym, posługując się skalami wchodzącymi w zakres całościowej oceny geriatrycznej	**D.U29**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D5_U12	rozpoznać ryzyko zespołu kruchości (frailtysyndrome) u osoby starszej, posługując się rekomendowanymi skalami oceny oraz ustalić na tej podstawie priorytety opieki pielęgniarskiej i działania prewencyjne w zakresie zapobiegania pogłębianiu się deficytów funkcjonalnych	**D.U30**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
D5_K01	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych, a także empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	**K.S.1**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Praca własna studenta	Samoocena zaangażowania studenta na zajęciach oraz obserwacja bieżącej pracy studenta - ocena przez nauczyciela zaobserwowanego zaangażowania studenta i jego zachowania na zajęciach
D5_K02	przestrzegania praw pacjenta	**K.S.2**		
D5_K03	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, przestrzegając wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	**K.S.3**		
D5_K04	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	**K.S.4**		
D5_K05	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	**K.S.5**		
D5_K06	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	**K.S.6**		
D5_K07	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności,	**K.S.7**		

	dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych			

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**9** 1,4 (W, Ćw) + 1,6 (Pws) = 3 3 (Zp) + 3 (Pz) = 9	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	**Wykład**	**35**	-
	Ćwiczenia audytoryjne	-	-
	Ćwiczenia projektowe	-	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	-
	Lektoraty	-	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	-
	Seminarium	-	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	**15**	-
	Ćwiczenia kliniczne	-	-
	Ćwiczenia praktyczne	-	-
	Zajęcia praktyczne	**80**	-
	Praktyki zawodowe	**80**	-
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	**Praca własna studenta –** (Korzystanie z zasobów : Czytanie, słuchanie, analiza teksu z różnych źródeł – materiałów edukacyjnych, takich jak artykuły naukowe, książki, kursy online Webinary i konferencje online lub opinie ekspertów. Dyskusje grupowe.)	**40**	-
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej ECTS Zajęcia praktyczne ECTS Praktyki zawodowe ECTS	15 0,5 80 3 80 3	-

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Wykłady 35 godzin (Semestr 4):** **I. Wykłady/e-Wykład: – Część kliniczna 10 godzin** 1.Wywiad kliniczny i specyfika badania pacjenta w starszym wieku. Całościowa ocena geriatryczna. 2. Ogólna charakterystyka chorób w wieku starszym. Odmienność symptomatologii i przebiegu chorób. 3.Wielkie zespoły geriatryczne: nietrzymanie moczu i stolca, odleżyny, choroby kości i złamania, upadki i zaburzenia chodu, choroba zwyrodnieniowa stawów, żylaki i przewlekłe owrzodzenia podudzi. 4. Wybrane problemy kliniczne w geriatrii: osteoporoza, zapalenia płuc, przewlekła obturacyjna choroba płuc, cukrzyca typu 2, zespół kruchości, zespół Alzheimera i inne zespoły otępienne, niedożywienie i otyłość, choroba niedokrwienna serca, nadciśnienie tętnicze, niewydolność serca – diagnostyka, leczenie, profilaktyka. **II. Wykłady – Pielęgniarstwo geriatryczne – 25 godzin** 1**.** Proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym. Genetyczne i środowiskowe uwarunkowania starości. Gerohigiena – profilaktyka przedwczesnej starości. 2. Patofizjologia procesu starzenia się. Różnice między starzeniem się kobiet i mężczyzn 3. Systemy organizacji opieki geriatrycznej oraz rodzaje i formy świadczeń na rzecz osób starszych i ich opiekunów na świecie i w Polsce. 4. Organizacja pielęgniarskiej opieki geriatrycznej. Wyznaczniki pielęgniarskiej opieki geriatrycznej. Klinimetria i zasady badania osoby starszej - ocena stanu zdrowia pacjenta / jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych i planowanie opieki skoncentrowanej na pacjencie. Procedury postępowania pielęgniarki w wybranych problemach klinicznych w geriatrii. 5. Rodzina jako główny realizator opieki nad osobą starszą w domu – wydolność pielęgnacyjno-opiekuńcza rodziny a zadania pielęgniarki w realizacji opieki w domu. 6. Problemy socjomedyczne w starszym wieku – możliwość wsparcia w środowisku lokalnym, zadania pielęgniarki. 7. Optymalna jakość życia osób starszych przewlekle chorych, długotrwale unieruchomionych. Opieka paliatywna w geriatrii. Opieka terminalna nad człowiekiem starszym. **Ćwiczenia metodą symulacji medycznej- 15 godzin (Semestr 4):** 1. Opieka nad pacjentem geriatrycznym z RZS, udział pielęgniarki w rehabilitacji **(5 godz.)** 2.Specyfika opieki nad osobą w wieku podeszłym z niesprawnością sensoryczną Komunikowanie się z osobą niedowidzącą lub niewidomą; niedosłyszącą lub niesłyszącą; głuchoniemą ;głuchoniewidomą zaburzeniami mowy i innych funkcji poznawczych**(5 godz.)** 3.Postępowanie pielęgniarki w opiece nad pacjentem przewlekle chorym, długotrwale unieruchomionym **(5 godz.)** **Zajęcia praktyczne 80 godzin (Semestr 4):** ***Zajęcia realizowane w oddziałach szpitalnych lub w Zakładzie opiekuńczo-leczniczym/ Zakładzie opiekuńczo-pielęgnacyjnym, hospicjum*** **B. Zapoznanie studenta z poniższą problematyką, wspólne omówienie tematów z nauczycielem**

	1. Problemy psychospołeczne osób starszych: • samotność, • lęk i niepokój, • izolacja społeczna i wycofywanie się z kontaktów społecznych, • utrata autonomii i wzrost zależności od pomocy innych osób, • zespoły utraty: wdowieństwo, • zespół pustego gniazda. 2. Prozdrowotne style życia w starości, żywienie i aktywność fizyczna w starszym wieku. Zadania pielęgniarki w promocji zdrowego stylu życia osób starszych. 3. Człowiek stary w szpitalu - specyfika pracy z osobą starszą w wybranych oddziałach szpitala –przyjęcie chorego do oddziału, proces pielęgnowania pacjentów geriatrycznych w wybranych stanach zdrowia i choroby. 4. Udział pielęgniarki w diagnostyce, leczeniu i rehabilitacji pacjenta geriatrycznego – procedury postępowania pielęgniarki. 5. Przygotowanie człowieka starszego do wypisu ze szpitala i do samoopieki. 6. Miejsce pielęgniarstwa geriatrycznego we współczesnej ochronie zdrowia. Sylwetka pielęgniarki geriatrycznej. Możliwość specjalizacji i formy podnoszenia kwalifikacji. **C. Przygotowanie pracy pisemnej** Student obejmuje opieką wybranego pacjenta, przeprowadza całościową ocenę geriatryczną, następnie opracowuje **projekt procesu pielęgnowania oraz projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta.** Metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie, film dydaktyczny Metody problemowe: metoda przypadków (casestudy), dyskusja, analiza artykułu pod kątem EBNP, praca z książką Metody aktywizujące: studium przypadku w warunkach naturalnych; Metody praktyczne – instruktaż, pokaz, seminarium, symulacja medyczna,
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:	**Wykład-** egzamin pisemny (test) Kryterium uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań egzaminacyjnych. Punktacja – za każdą prawidłową odpowiedź na pytanie w teście 1 punkt. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie pozytywnego zaliczenia z ćwiczeń metodą symulacji medycznej, zajęć praktycznych i pracy własnej studenta. **Praca własna studenta** Warunkiem zaliczenia pracy własnej studenta jest samodzielne opanowanie wiedzy z tematyki przewidzianej na PWS, potwierdzone co najmniej oceną dostateczną (3.0) z przygotowanej pracy pisemnej. **Zajęcia praktyczne** Podstawę do zaliczenia zajęć praktycznych stanowią: □ obowiązkowa 100% obecność na zajęciach praktycznych □ aktywny udział w zajęciach □ uzyskanie pozytywnej oceny z wykonanego zadania/umiejętności potwierdzone wpisem w dokumentacji indywidualnej studenta - zasady i szczegółowe warunki zaliczenia określono w Dzienniczku umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki/ pielęgniarza □ uzyskanie pozytywnej oceny z opracowanego projektu procesu pielęgnowania oraz wskazówek poszpitalnych dla pacjenta objętego opieką w czasie zajęć

Ćwiczenia metodą symulacji medycznej
Podstawą do zaliczenia zajęć jest obowiązkowa 100% obecność na zajęciach, oraz uzyskanie pozytywnej oceny z zajęć prowadzonych metodą symulacji medycznej.
Zasady i szczegółowe warunki zaliczenia określono w Dzienniczku umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki/ pielęgniarza

Praktyki zawodowe
Podstawę do zaliczenia praktyk zawodowych stanowią:
- obowiązkowa 100% obecność na praktykach zawodowych
- aktywny udział w zajęciach
- uzyskanie pozytywnej oceny z wykonanego zadania/umiejętności
- uzyskanie pozytywnego zaliczenia wszystkich części praktyk zawodowych – ocena pozytywna w Dzienniczku umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki/ pielęgniarza

Zasady zaliczeń poprawkowych zgodne z Regulaminem studiów

Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:

Obowiązek uczestnictwa (100%) we wszystkich formach zajęć – wykładach, ćwiczenia metodą symulacji medycznej, zajęciach praktycznych, praktykach zawodowych, zgodnie z Regulaminem kształcenia na kierunku Pielęgniarstwo.

Sposób obliczania oceny końcowej:

Zakres wartości	0 – 2,99	3,00 – 3,24	3,25 – 3,74	3,75 – 4,24	4,25 – 4,62	powyżej 4,62
Ocena słownie	niedostateczny	dostateczny	dostateczny plus	dobry	dobry plus	bardzo dobry
Ocena liczbowo	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0

Semestr 4

Rodzaj zajęć	Liczba godzin	Waga	Ocena	Wynik
Wykład	35	0,5	ocena uzyskana przez studenta	odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny
Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	15	0,2		
PWS	40	0,1		
Zajęcia praktyczne	80	0,2		
Suma	170	1		
Praktyki zawodowe	90	1		
Suma	90	1		

Semestr 5

Rodzaj zajęć	Liczba godzin	Waga	Ocena	Wynik
Praktyki zawodowe	30	1		

<table>
<tr><td colspan="2"></td><td><table>
<tr><td>Suma</td><td>30</td><td>1</td><td>ocena uzyskana przez studenta</td><td>odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td colspan="2">Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:</td><td>Wyrównywanie zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na wykładach w ramach pracy własnej.
Nieobecności na zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych muszą być odpracowane w terminie uzgodnionym z koordynatorem kształcenia praktycznego</td></tr>
<tr><td colspan="2">Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:</td><td>Wiedza z zakresu anatomii i fizjologii, badań fizykalnych oraz podstaw pielęgniarstwa</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Zalecana literatura</td><td>podstawowa</td><td>1. Wieczorowska-Tobis K.,Talarska D. : Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne. Podręcznik dla studiów medycznych., wyd. 2 Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017, dodruk 2023
2. Wielkie Zespoły Geriatryczne, red. M. Cybulski, E. Krajewska-Kułak, Wrocław, Edra Urban&Partner, 2021
3. Geriatria Praktyczny przewodnik, Regina Roller-Wirnsberger, Katarzyna Wieczorowska-Tobis (redakcja), Agnieszka Neumann-Podczaska (redakcja), Katrin Singler, Cristina Polidori Maria, PZWL Wydawnictwo Lekarskie Warszawa 2022
.</td></tr>
<tr><td>uzupełniająca</td><td>1. Geriatria. Wybrane zagadnienia, red. J. Gąsowski, K. Piotrowicz, Kraków, Medycyna Praktyczna, 2020.
2. Problemy pielęgniarstwa geriatrycznego” Redakcja: Marta Muszalik PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2020
3. Fizjoterapia w geriatrii. Podstawy i nowe trendy Redakcja naukowa Anna Skrzek, Katarzyna Wieczorowska – Tobis PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2023</td></tr>
</table>

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne (D6)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Neurology and neurological nursing
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia pierwszego stopnia
Profil:	Praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	8
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	5, 6
Koordynator przedmiotu:	prof. dr hab. n. med. Romuald Krajewski mgr Małgorzata Dziura

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Etiopatogeneza, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach neurologicznych. Rola zawodowa pielęgniarki (opiekuńcza, wychowawcza, promująca zdrowie, profilaktyczna, rehabilitacyjna i terapeutyczna) z uwzględnieniem swoistości zapotrzebowania determinowanego schorzeniami neurologicznymi. Kształtowanie umiejętności rozpoznawania potrzeb chorego w sferze bio-psycho-społecznej.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	25 h (15 h piel., 10 h kl.) w tym 5-e-Wykład
	Ćwiczenia audytoryjne	-
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	15 h
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	80 h
	Praktyki zawodowe	80 h
	Praca własna studenta*	20 h

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
D6_W01	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach	**D.W2**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny
D6_W02	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową)	**D.W7**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny
D6_W03	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	**D.W10**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny
D6_W04	metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności	**D.W27**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny
w zakresie umiejętności potrafi:				
D6_U01	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej	**D.U1**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne Praktyki zawodowe	Umiejętności kształtowane i oceniane są w czasie: - ćwiczeń metodą symulacji medycznej - zajęć praktycznych -praktyk zawodowych Dokumentację indywidualną dla każdego studenta stanowi dzienniczek umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki/ pielęgniarza. Student oceniany na podstawie wykonania zadania praktycznego, wypowiedzi ustnej, zaliczenia pisemnego oraz prowadzonej karty opieki pielęgniarskiej
D6_U02	stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych	**D.U2**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne Praktyki zawodowe	
D6_U03	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury	**D.U3**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	

	ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych		Zajęcia Praktyczne Praktyki zawodowe	
D6_U04	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej	**D.U4**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne Praktyki Zawodowe	
D6_U04	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego	**D.U5**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne Praktyki Zawodowe	
D6_U05	asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych jam ciała (nakłucia jamy brzusznej, nakłucia jamy opłucnowej, pobierania szpiku, punkcji lędźwiowej) oraz endoskopii	**D.U6**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne Praktyki zawodowe	
D6_U06	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie	**D.U7**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne Praktyki zawodowe	
D6_U07	Rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego i wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji	**D.U9**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne Praktyki zawodowe	

D6_U08	prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób	**D.U11**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne Praktyki zawodowe	
D6U09	stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	**D.U16**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne Praktyki zawodowe	
D6_U010	pielęgnować żylny dostęp naczyniowy obwodowy i centralny oraz dotętniczy	**D.U40**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne Praktyki zawodowe	
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
D6_K01	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych, a także empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	**D.K01**	Wykład Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia Praktyczne Praktyki Zawodowe Praca własna studenta	Zaangażowanie na zajęciach, dyskusja, samoocena, ocena nauczyciela
D6_K02	przestrzegania praw pacjenta	**D.K02**		
D6_K03	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, przestrzegając wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	**D.K03**		
D6_K04	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	**D.K04**		
D6_K05	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	**D.K05**		
D6_K06	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	**D.K06**		
D6_K07	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności,	**D.K07**		

	dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych			

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**8** 0,9 (W)+ 0,4 (Ćw)=1,3 0,7 (Pws) 3 (ZP) + 3 PZ = 6	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	25	
	Ćwiczenia audytoryjne	-	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	-	
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	
	Lektoraty	-	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	15	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	80	
	Praktyki zawodowe	80	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Analiza piśmiennictwa-*zalecenia dotyczące praktyki pielęgniarskiej*	20	
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej ECTS: Zajęcia praktyczne ECTS: Praktyki zawodowe ECTS: w sumie: ECTS:	15 0,4 80 3 80 3 175 6,4	

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Wykład - Semestr 5** **Wykład – Część kliniczna – e-wykład** 1. Zespoły pozapiramidowe. 2. Padaczka. 3. Zaburzenia snu, demencja, czynnościowe zespoły neurologiczne. 4. Choroby zapalne układu nerwowego. 5. Choroby genetyczne i wady wrodzone układu nerwowego. **Część kliniczna** 1. Anatomia i fizjologia układu nerwowego, badanie neurologiczne. Choroby naczyniowe. 3.Urazy ośrodkowego układu nerwowego i nerwów obwodowych 4.Guzy mózgu. 5.Choroby demielinizacyjne, polineuropatie, choroby mięśni. 6.Choroby zwyrodnieniowe kręgosłupa, zespoły korzeniowe, zespoły cieśni. 9.Bóle głowy, nerwobóle. **Wykład – Pielęgniarstwo neurologiczne** **Semestr 5** 1. Czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku. 2. Skale i narzędzia do oceny pacjenta neurologicznego. 3. Zasady organizacji opieki specjalistycznej neurologicznej. 4. Przygotowanie pacjenta do badań diagnostycznych. Opieka pielęgniarska nad pacjentem przed, w trakcie i po badaniach. 5. Rozpoznanie pielęgniarskie i planowanie działań wobec chorych po udarach mózgowych. 6. Specyfika opieki pielęgniarskiej wobec pacjenta z guzem mózgu. 7. Problemy opiekuńcze i procedury ich rozwiązywania w chorobach demielinizacyjnych. 8. Problemy pielęgniarskie chorych z padaczką. 9. Zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w urazach czaszkowo mózgowych. 10. Problemy pielęgniarskie w chorobach degeneracyjnych ośrodkowego układu nerwowego. 11. Problemy opiekuńcze i zasady ich rozwiązywania u chorych z zespołem korzeniowym i dyskopatią w różnych fazach leczenia. 12. Ustalenie planu opieki nad pacjentem z bólem głowy. 13. Metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji. **Ćwiczenia metodą symulacji medycznej:** 1. Specyfika zadań pielęgniarki przy przyjęciu pacjenta w oddział neurologiczny. *2.* Opieka nad pacjentem w stanie zagrożenia życia- *scenariusz interdyscyplinarny.* 3. Pobieranie materiałów do badań przez personel pielęgniarski w celu diagnostyki schorzeń układu nerwowego. 4. Zasady podawania leków u pacjentów neurologicznych. 5. Edukacja terapeutyczna pacjenta chorego neurologicznie i jego rodziny. 6. Ocena stanu świadomości, planowanie opieki wobec chorego z zaburzeniami świadomości. 7. Postępowanie pielęgniarskie w czasie napadu padaczkowego. 8. Zadania personelu pielęgniarskiego w opiece nad pacjentem przyjętym ze stwardnieniem rozsianym w fazie rzutu choroby. 9. Zadania pielęgniarki w rozpoznawaniu powikłań w przebiegu chorób neurologicznych.

Zajęcia praktyczne

Semestr 5

1. Organizacja pracy w oddziale neurologicznym. Prowadzenie dokumentacji medycznej.
2. Nawiązanie kontaktu z pacjentem z zaburzeniami komunikacji.
3. Proces pielęgnowania pacjenta z zaburzeniami świadomości.
4. Problemy pielęgniarskie pacjenta z zaburzeniami ruchowymi.
5. Rozpoznawanie powikłań leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego.
6. Rozpoznanie i planowanie opieki nad pacjentem po udarze niedokrwiennym i krwotocznym.
7. Rozpoznanie i planowanie opieki nad pacjentem w ostrej fazie stwardnienia rozsianego. Przygotowanie do samoopieki chorego na stwardnienie rozsiane.
8. Rozpoznanie stanu i planowanie opieki nad pacjentem z zespołem korzeniowym.
9. Przygotowanie pacjenta do badań diagnostycznych. Opieka pielęgniarska nad pacjentem przed, w trakcie i po badaniach.
10. Edukacja pacjenta i jego rodziny rodziny na temat samoopieki oraz opieki nad pacjentem w warunkach domowych.

Praktyki zawodowe

Semestr 6

1. Sprawowanie specjalistycznej opieki neurologicznej nad pacjentem długotrwale unieruchomionym.
2. Pielęgnowanie skóry i jej wytworów oraz błon śluzowych z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych u pacjenta ciężko chorego.
3. Monitorowanie pacjenta ciężko chorego.
   Monitorowanie, ocena i pielęgnowanie miejsca wkłucia centralnego, obwodowego i portu naczyniowego.
4. Prowadzenie dokumentacji medycznej.
5. Zapewnienie właściwego ułożenia porażonych/niedowładnych kończyn u pacjenta po udarze mózgu.
6. Zapewnienie pacjentowi kompleksowej opieki pielęgniarskiej przed, w trakcie i po punkcji lędźwiowej.
7. Karmienie pacjenta różnymi drogami - dojelitowo oraz pozajelitowo.
8. Dokonywanie bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia i skuteczności działań pielęgniarskich.

Praca własna studenta

1. Postępowanie leczniczo-pielęgnacyjne wobec pacjenta z postępującym stwardnieniem bocznym zanikowym (SLA) .
2. Problemy pielęgnacyjno-terapeutyczne u pacjentów z uszkodzeniami obwodowego układu nerwowego.
3. Istota leczenia i opieki pielęgniarskiej wobec pacjentów z chorobami mięśni.
4. Postępowanie leczniczo-pielęgnacyjne z chorym nieprzytomnym.
5. Rozpoznanie, leczenie i planowanie opieki pielęgniarskiej wobec pacjenta z chorobą infekcyjną układu nerwowego.

Metody i techniki kształcenia:	**Wykład** – metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie. **Ćwiczenia metodą symulacji medycznej** – symulacja medyczna wysokiej wierności, praca zespołowa- scenariusz interdyscyplinarny **Zajęcia praktyczne** – metody aktywizujące: studium przypadku w warunkach naturalnych; metody praktyczne – instruktaż, pokaz, seminarium. **Praktyki zawodowe** – metody praktyczne: instruktaż, pokaz, seminarium. **Praca własna studenta** – samodzielne przyswojenie przez studenta wskazanego materiału
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:	**Wykład**- egzamin pisemny (test) Czas trwania egzaminu 40 minut, liczba pytań egzaminacyjnych– 40. Kryterium uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań egzaminacyjnych. Punktacja – za każde pytanie 1 punkt. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie przez studenta: • pozytywnego zaliczenia z testu sprawdzającego wiedzę z zakresu tematów pracy własnej studenta (pozytywne zaliczenie- 60% poprawnych odpowiedzi) • pozytywne zaliczenie ćwiczeń metodą symulacji medycznej • pozytywne zaliczenie zajęć praktycznych. **Ćwiczenia metodą symulacji medycznej:** Podstawę do zaliczenia ćwiczeń metodą symulacji medycznej stanowią: - obowiązkowa obecność na zajęciach (100%), - uzyskanie pozytywnej oceny z ćwiczeń metodą symulacji medycznej (szczegółowe kryteria do oceny znajdują się w Dzienniczku umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarza). **Zajęcia praktyczne:** Podstawę do zaliczenia zajęć praktycznych stanowią: • 100% obecność na zajęciach praktycznych, • zaangażowanie i aktywny udział w zajęciach, • uzyskanie pozytywnej oceny z wykonanego zadania/umiejętności, • uzyskanie pozytywnej oceny z prowadzonej karty opieki pielęgniarskiej, • uzyskanie pozytywnej oceny z zaliczenia leków stosowanych w oddziale chorób neurologicznych **Praktyki zawodowe:** Podstawę do zaliczenia praktyk zawodowych stanowią: • 100% obecność na praktykach zawodowych, • zaangażowanie i aktywny udział w zajęciach, • uzyskanie pozytywnej oceny z wykonanego zadania/umiejętności, • uzyskanie pozytywnego zaliczenia z prowadzonej karty opieki pielęgniarskiej. **Praca własna studenta:** Warunkiem zaliczenia jest samodzielne opanowanie wiedzy z tematów przewidzianych do pracy własnej studenta. Zaliczenie z wymaganej tematyki odbywa się w formie testu (6 pytań) na ostatnim wykładzie (na jego końcu) – warunkiem zaliczenia jest uzyskanie minimum 60% pozytywnych odpowiedzi.

<table>
<tr><td>Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:</td><td>Obowiązek aktywnego uczestnictwa studenta we wszystkich formach zajęć.</td></tr>
<tr><td>Sposób obliczania oceny końcowej:</td><td>
<table>
<tr><td>Zakres Wartości</td><td>0 – 2,99</td><td>3,00 – 3,24</td><td>3,25 – 3,74</td><td>3,75-4,24</td><td>4,25-4,74</td><td>Powyżej 4,74</td></tr>
<tr><td>Ocena słownie</td><td>Niedostateczny</td><td>Dostateczny</td><td>Plus Dostateczny</td><td>Dobry</td><td>Plus Dobry</td><td>Bardzo dobry</td></tr>
<tr><td>Ocena liczbowo</td><td>2</td><td>3</td><td>3,5</td><td>4</td><td>4,5</td><td>5</td></tr>
</table>
Semestr 5
<table>
<tr><th>Rodzaj zajęć</th><th>Liczba godzin</th><th>Waga</th><th>Ocena</th><th>Wynik</th></tr>
<tr><td>Wykład, praca własna studenta (Egzamin)</td><td>45</td><td>0,4</td><td>Ocena uzyskana przez studenta</td><td>Odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Ćwiczenia metodą symulacji medycznej</td><td>15</td><td>0,2</td><td>Ocena uzyskana przez studenta</td><td>Odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Zajęcia Praktyczne</td><td>80</td><td>0,4</td><td>Ocena uzyskana przez studenta</td><td>Odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Suma:</td><td>140</td><td>1</td><td></td><td></td></tr>
</table>
Semestr 6
<table>
<tr><th>Rodzaj zajęć</th><th>Liczba godzin</th><th>Waga</th><th>Ocena</th><th>Wynik</th></tr>
<tr><td>Praktyki zawodowe</td><td>80</td><td>1</td><td>Ocena uzyskana przez studenta</td><td>Odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Suma:</td><td>80</td><td>1</td><td></td><td></td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:</td><td>1.Wyrównywanie zaległości powstałych wskutek nieobecności na wykładach w ramach pracy własnej studenta.

2. Nieobecności na ćwiczeniach metodą symulacji medycznej, zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych muszą zostać odpracowane.</td></tr>
</table>

Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:		Wiedza z zakresu anatomii i fizjologii, badań fizykalnych oraz podstaw pielęgniarstwa.
Zalecana literatura	**podstawowa**	1. Jaracz K., Domitrz I., (red.), Pielęgniarstwo neurologiczne, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2019 2. Kozubski W., Neurologia. Kompendium., Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2014
	uzupełniająca	1. Kózka M., Płaszewska-Żywko L., (red.), Procedury pielęgniarskie. Podręcznik dla studiów medycznych, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2009 2. Jaracz K., (red.), Pielęgniarstwo neurologiczne. Podręcznik dla studiów medycznych., Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2015 3. Podemski R., (red.), Kompendium neurologii, Via Medica, Gdańsk 2008

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne (D7)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Psychiatry and psychiatric nursing
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	8
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	5, 6
Koordynator przedmiotu:	mgr Barbara Syrek mgr Stanisława Olszyk

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Określenie problemów zdrowotnych z zakresu zdrowia psychicznego. Poznanie różnego rodzaju stanów klinicznych w psychiatrii, sposobów komunikowania się z pacjentem z zaburzeniami psychicznymi w celu podejmowania profesjonalnej opieki pielęgniarskiej nad chorym psychicznie w przypadku jego hospitalizacji, w opiece ambulatoryjnej i w środowisku domowym		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: *Nie dotyczy studiów drugiego stopnia	Wykład	30 h (w tym 5-e-Wykład)
	Ćwiczenia audytoryjne	-
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	10
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	80
	Praktyki zawodowe	80
	Praca własna studenta*	20

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
D7_W01	zasady diagnozowania, planowania, realizowania i oceniania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, operacyjnym, pediatrycznym, położniczo-ginekologicznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w szpitalnym oddziale ratunkowym, w intensywnej opiece, opiece paliatywnej i opiece długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową	**B.W3.**	Wykład Symulacja medyczna Praca własna studenta	Egzamin pisemny
D7_W02	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową)	**D.W7**	Wykład Symulacja medyczna Praca własna studenta	Egzamin pisemny
D7_W03	etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych u dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym osób starszych	**D.W28**	Wykład Symulacja medyczna Praca własna studenta	Egzamin pisemny
D7_W04	"możliwości budowania relacji terapeutycznej, stosowania komunikacji terapeutycznej, psychoterapii elementarnej i innych metod wsparcia oraz terapii pacjentów z zaburzeniami psychicznymi (dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym osób starszych), z uwzględnieniem wszystkich poziomów świadczeń zdrowotnych (ambulatoryjnych, pośrednich, szpitalnych oraz w środowisku życia pacjenta)"	**D.W29**	Wykład Symulacja medyczna Praca własna studenta	Egzamin pisemny
D7_W05	zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego	**D.W30**	Wykład Symulacja	Egzamin pisemny

			medyczna Praca własna studenta	
w zakresie umiejętności potrafi:				
D7_U01	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej	**D.U1**	Symulacja Medyczna Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Umiejętności kształtowane i oceniane w czasie ćwiczeń metodą symulacji medycznej, zajęć praktycznych i praktyk zawodowych. Dokumentację indywidualną dla każdego studenta stanowi dzienniczek umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki. Studenta oceniamy na podstawie wykonania zadania praktycznego, wypowiedzi ustnej, zaliczenia pisemnego oraz prowadzonej karty opieki pielęgniarskiej.
D7_U02	stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych	**D.U2**	Symulacja Medyczna Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D7_U03	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych	**D.U3**	Symulacja Medyczna Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D7_U04	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej	**D.U4**	Symulacja Medyczna Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	

D7_U05	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie	**D.U7**	Symulacja Medyczna Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D7_U06	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji	**D.U9**	Symulacja Medyczna Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D7_U07	prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i zaburzeń psychicznych, w tym uzależnień, z uwzględnieniem rodzin tych pacjentów	**D.U12**	Symulacja Medyczna Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D7_U08	prowadzić rozmowę terapeutyczną	**D.U15**	Symulacja Medyczna Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D7_U09	stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	**D.U16**	Symulacja Medyczna Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D7_U10	komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta	**D.U17**	Symulacja Medyczna Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
D7_K01	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych, a także empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	**K.S1**	Wykład Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	Zaangażowanie na zajęciach, dyskusja, samoocena, ocena nauczyciela

			Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Praca własna studenta	
D7_K02	przestrzegania praw pacjenta	**K.S2**	Wykład Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Praca własna studenta	
D7_K03	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, przestrzegając wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	**K.S3**	Wykład Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Praca własna studenta	
D7_K04	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	**K.S4**	Wykład Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Praca własna studenta	
D7_K05	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	**K.S5**	Wykład Ćwiczenia metodą	

			symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Praca własna studenta	
D7_K06	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	**K.S6**	Wykład Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Praca własna studenta	
D7_K07	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych	**K.S7**	Wykład Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Praca własna studenta	

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**8** 1 (W) + 0,3 (Ćw) +0,7 (Pws) = 2 3 (Zp) + 3 (Pz) =6	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	30	
	Ćwiczenia audytoryjne	-	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	-	
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	

	Lektoraty	-	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	10	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	80	
	Praktyki zawodowe	80	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Praca własna studenta	20	
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej ECTS Zajęcia praktyczne ECTS: 3 Praktyki zawodowe ECTS:	10 0,3 80 3 80 3	

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Wykłady część kliniczna/ e-wykład:** Semestr 5 1. Etymologia słowa „psychiatria" i pozycja psychiatrii wśród innych dyscyplin medycznych. Zarys historii psychiatrii i postrzegania zaburzeń psychicznych. Podstawowe pojęcia psychopatologii. 2. Organizacja lecznictwa psychiatrycznego. Opieka psychiatryczna i odwykowo-ambulatoryjna, dzienna i stacjonarna. Rozwój środowiskowych form opieki psychiatrycznej. 3. Pojęcie zdrowia i choroby w modelu salutogenetycznym i innych modelach przyjętych w medycynie. Działania promujące zdrowie psychiczne. Holistyczne podejście do psychoprofilaktyki, diagnozowania i leczenia zaburzeń psychicznych. 4. Badanie psychiatryczne i diagnostyczne badania pomocnicze stosowane we współczesnej psychiatrii 5. Badanie psychiatryczne: obserwacja, wywiad i ocena stanu psychicznego. Metody diagnostyczne w psychiatrii: kliniczne badania laboratoryjne, testy psychologiczne i badania neuroobrazowe mózgu. Klasyfikacja zaburzeń psychicznych. 6. Objawy i zespoły psychopatologiczne. Definicja, podział urojeń i halucynacji. Obraz kliniczny zespołu paranoicznego. Endogenny zespól depresyjny i maniakalny. Zespoły zaburzeń świadomości. 7. Zaburzenia afektywne: etiologia, patogeneza i obraz kliniczny choroby afektywnej jedno- i dwubiegunowej. Depresja maskowana, dystymia, depresja zimowa. Zasady terapii zaburzeń afektywnych. Samobójstwa – epidemiologia, czynniki ryzyka, leczenie i zapobieganie. Zespoły zaburzeń świadomości. 8. Zaburzenia osobowości: definicja, etiologia i podział zaburzeń. 9. Zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i występujące pod postacią somatyczną. Obraz kliniczny zaburzeń lękowych, dysocjacyjnych, obsesyjno-kompulsywnych. Neurastenia. Zaburzenia adaptacyjne. 10. Zaburzenia odżywiania się: anoreksja i bulimia psychiczna. 11. Schizofrenia i zaburzenia schizoafektywne i urojeniowe. Etiopatogeneza schizofrenii. Zapobieganie nawrotom schizofrenii – leki przeciwpsychotyczne, psychoedukacja pacjentów i ich rodzin.

	12. Zaburzenia psychiczne spowodowane uzależnieniem od substancji psychoaktywnych. Alkoholizm, psychozy alkoholowe. Nadużywanie i uzależnienie od narkotyków, środków uspokajających i nasennych. Dopalacze 13. Wybrane zagadnienia z psychiatrii dziecięcej. Fobia szkolna, autyzm dziecięcy, zaburzenia zachowania i emocji, upośledzenie umysłowe, zespół hiperkinetyczny i choroba tikowa – obraz kliniczny i leczenie. 14. Zaburzenia specyficzne dla dzieci i młodzieży 15. Zaburzenia psychiczne związane ze stanem somatycznym. 16. Psychoterapia. Psychozy wieku podeszłego. Problemy psychologiczne i społeczne związane ze starzeniem się. Analiza transakcyjna Berne'a. 17. Leczenie psychiatryczne. Formy terapii biologicznej (farmakoterapia, insulinoterapia, elektryczne leczenie drgawkowe). Złośliwy zespół poneuroleptyczny. 18. Leki stosowane w psychiatrii: antypsychotyczne, przeciwdepresyjne, przeciwlękowe i stabilizujące nastrój 19. Terapia kompleksowa w psychiatrii. Rodzaje psychoterapii, psychoedukacja, terapia rodzinna. Zasady społeczności leczniczej. 20. Zagadnienia prawne w psychiatrii. Regulacja prawna przyjęć do oddziałów psychiatrycznych, ustawa o ochronie zdrowia psychicznego, opiniowanie sądowo-psychiatryczne. Wykład – Pielęgniarstwo psychiatryczne: 1.Uwarunkowania i współczesne kierunki rozwoju opieki psychiatrycznej Standaryzacja. Modele ochrony zdrowia psychicznego – nowe formy pielęgniarstwa psychiatrycznego. 2. Opieka pielęgniarska w psychiatrii środowiskowej. Nieprofesjonalne formy pomocy opieki nad chorym psychicznie, grupy wsparcia. Kluby, stowarzyszenia pacjentów, rodzin chorych psychicznie. Rehabilitacja osób z problemami psychicznymi, reintegracja w rodzinie, pracy, środowisku. 3. Złożoność życia psychicznego człowieka. Zdrowie psychiczne, czyli właściwy stan relacji między jednostką a środowiskiem. Czynniki kształtujące zdrowie psychiczne. Cechy zdrowia psychicznego. Definiowanie choroby psychicznej. 4.Zdrowy styl życia psychicznego. Kształtowanie zdrowia psychicznego i wyróżnienie jego głównych cech (uświadomienie i wdrażanie). Pielęgniarka jako specjalista w zakresie zdrowia psychicznego. 5. Promowanie zdrowia psychicznego, radzenie sobie ze stresem. Próby rozpoznawania modyfikacji zachowań poprzez zastosowanie afirmacji, pozytywnego myślenia, asertywności, treningu autogennego Schultza, treningu relaksacyjnego. Praca nad sobą i swoim egogramem. Trening świadomości (rozwijanie zdolności psychicznych, zdolność do uczuć, cele życiowe, rozwijanie pewności siebie, rozwój osobowości). Podświadomość i jej wykorzystanie w służbie życia. Dziesięć prawd racjonalnego odpoczynku. Edukacyjna działalność pielęgniarki w promowaniu i potęgowaniu zdrowia psychicznego. 6. Rola pielęgniarki w promocji i profilaktyce zdrowia psychicznego. 7. Problemy związane z hospitalizacją psychicznie chorych (przyjęcie, adaptacja i poznanie chorego). 8. Opieka pielęgniarska nad chorymi z zaburzeniami psychicznymi wieku rozwojowego, dorosłego, podeszłego oraz nad osobami z uzależnieniami. 9. Bezpieczeństwo pacjenta i pielęgniarki w świetle aktualnych regulacji prawnych (samouszkodzenia – samobójstwo, myśli samobójcze, tendencje samobójcze, próby samobójcze, agresja w placówkach opieki psychiatrycznej – przyczyny, skala zjawiska, możliwości przeciwdziałania, stosowanie przymusu bezpośredniego – wskazania, przeciwwskazania, formy przymusu, ograniczenia prawne). 10. Rola i zadania w zespole terapeutycznym. Społeczność lecznicza. 11. Wpływ zaburzeń psychicznych na pacjenta, rodzinę i osoby bliskie.

	Pojęcie ostracyzmu społecznego. Dylematy etyczne, moralne i prawne w kontakcie z chorym i jego rodziną. Terapia rodzin w psychiatrii. Ćwiczenia metodą symulacji medycznej: 1. Rozpoznanie i planowanie opieki pielęgniarskiej nad pacjentką z depresją ze współistniejącym epizodem nadciśnienia tętniczego krwi (2h) 2. Rozpoznanie i planowanie opieki pielęgniarskiej nad pacjentką ze schizofrenią ze współistniejącym epizodem agresji (3h) 3. Rozpoznanie i planowanie opieki pielęgniarskiej nad pacjentką z chorobą afektywną dwubiegunową z tendencjami suicydalnymi (5h) Zajęcia praktyczne: 1. Ustawodawstwo i konwencje dotyczące ochrony zdrowia psychicznego. 2. Rola pielęgniarki w promocji i profilaktyce zdrowia psychicznego. 3. Struktura i organizacja psychiatrycznej opieki zdrowotnej. 4. Diagnostyka chorób psychicznych. 5. Organizowanie opieki nad chorym psychicznie zgodnie z założeniami procesu pielęgnowania. 6. Efektywne komunikowanie się z pacjentem, jego rodziną, zespołem terapeutycznym. 7. Techniki komunikowania się w sytuacjach trudnych. 8. Modyfikowanie celów, planów i działań pielęgniarskich. 9. Uczestniczenie w procesie psychoterapii. 10. Organizowanie przez pielęgniarkę działań zmierzających do osiągnięcia przez chorego maksymalnej możliwej samodzielności w życiu codziennym. 11. Udział pielęgniarki w formułowaniu i modyfikowaniu standardów opieki. 12. Diagnoza pielęgniarska w praktyce pielęgniarstwa psychiatrycznego. Praca własna studenta: 1. Zaburzenia psychiczne wieku rozwojowego, dorosłego, podeszłego oraz osób z uzależnieniami. 2. Pogłębienie wiedzy na temat filozofii i teorii pielęgnowania stosowanych w psychiatrii. 3. Zastosowanie procesu i modeli pielęgnowania w opiece nad pacjentem z zaburzeniami psychicznymi. 4. Psychopielęgnacja – cele, metody, zasady. 5. Znajomość poziomów komunikacji interpersonalnej. 6. Psychoterapia i socjoterapia. 7. Stany kryzysowe w psychiatrii. 8. Pojęcie normy i patologii w psychiatrii. Promocja zdrowia i profilaktyka zaburzeń psychicznych. 9. Rola pielęgniarki w promocji i profilaktyce zdrowia psychicznego. 10. Opieka pielęgniarska w psychiatrii środowiskowej. Semestr 6 Praktyki zawodowe: 1. Nawiązywanie kontaktu, zbieranie informacji o chorym, tworzenie relacji terapeutycznej, wrażliwe i aktywne słuchanie, empatia. 2. Efektywne obserwowanie stanu psychicznego pacjenta, jego zachowań, relacji z innymi chorymi, rodziną i personelem. 3. Interpersonalne komunikowanie się z pacjentem, jego rodziną i zespołem terapeutycznym. 4. Organizowanie pracy własnej w czasie dyżuru, organizowanie współpracy. 5. Podejmowanie elementarnych interwencji psychoterapeutycznych w relacji z pacjentem psychotycznym, depresyjnym, maniakalnym, autystycznym, wycofującym się i przeżywającym lęk.

	6. Różnicowanie relacji społecznych terapeutycznych. Rozpoznanie przeżyć pacjenta i własnych w trakcie zajęć terapeutycznych. 7. Kształtowanie i rozwijanie u pacjenta podstawowych umiejętności społecznych. 8. Organizowanie różnych form socjalizacji pacjenta w oddziale. 9. Prowadzenie poradnictwa na temat trybu życia pacjenta z chorobą psychiczną. 10. Gromadzenie i analizowanie danych o pacjencie, rozpoznawanie, realizowanie i ocenianie indywidualnej opieki z uwzględnieniem możliwości chorego do samoopieki.
Metody i techniki kształcenia:	Wykład– Metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie Ćwiczenia metodą symulacji medycznej- symulacja medyczna Zajęcia praktyczne – Metody aktywizujące: studium przypadku w warunkach naturalnych; Metody praktyczne – instruktaż, pokaz, seminarium Praktyki zawodowe – Metody praktyczne: instruktaż, pokaz, seminarium Praca własna studenta
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:	Podstawą do zaliczenia wykładów stanowią: egzamin pisemny - test składający się z 40 pytań (czas trwania 40 min, pytania zamknięte jednokrotnego wyboru, 1 pytanie - 1 pkt., Kryterium uzyskania oceny pozytywnej 60% poprawnych odpowiedzi. Zaliczenie ćwiczeń metodą symulacji medycznej: • warunkiem dopuszczenia do zajęć metodą symulacji medycznej jest pozytywne zaliczenie testu wstępnego potwierdzającego posiadanie podstawowej wiedzy z pierwszego poziomu studiów koniecznej do realizacji zajęć – pytania zamknięte 1 pkt za poprawną odpowiedź (pytania do każdego tematu pracy własnej studenta, do uzyskania zaliczenia obliguje 60% poprawnych odpowiedzi), • pozytywne zaliczenie zajęć metodą symulacji medycznej – szczegółowe zasady określone są w Dzienniczku umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarza. **Kryteria zaliczenia zajęć praktycznych:** Podstawę do zaliczenia zajęć praktycznych stanowią: • 100% obecność na zajęciach praktycznych, • zaangażowanie i aktywny udział w zajęciach, • uzyskanie pozytywnej oceny z wykonanego zadania/umiejętności, • uzyskanie pozytywnej oceny z prowadzonej karty opieki pielęgniarskiej, • uzyskanie pozytywnej oceny z zaliczenia leków stosowanych Podstawę do zaliczenia zajęć praktyk zawodowych stanowią: • 100% obecność na praktykach zawodowych, • zaangażowanie i aktywny udział w zajęciach, • uzyskanie pozytywnej oceny z wykonanego zadania/umiejętności, • uzyskanie pozytywnej oceny z prowadzonej karty opieki pielęgniarskiej.

<table>
<tr><td>Zasady udziału
w poszczególnych zajęciach
ze wskazaniem, czy
obecność studenta na
zajęciach jest obowiązkowa:</td><td>Obowiązek aktywnego udziału w zajęciach dydaktycznych przewidzianych programem studiów</td></tr>
<tr><td>Sposób obliczania
oceny końcowej:</td><td>
<table>
<tr><td>Zakres Wartości</td><td>0 – 2,99</td><td>3,00 – 3,24</td><td>3,25 – 3,74</td><td>3,75-4,24</td><td>4,25-4,74</td><td>Powyżej 4,74</td></tr>
<tr><td>Ocena słownie</td><td>Niedostateczny</td><td>Dostateczny</td><td>Plus Dostateczny</td><td>Dobry</td><td>Plus Dobry</td><td>Bardzo dobry</td></tr>
<tr><td>Ocena liczbowo</td><td>2</td><td>3</td><td>3,5</td><td>4</td><td>4,5</td><td>5</td></tr>
</table>
Semestr 5
<table>
<tr><td>Rodzaj zajęć</td><td>Liczba godzin</td><td>Waga</td><td>Ocena</td><td>Wynik</td></tr>
<tr><td>Wykład/pws egzamin</td><td>30</td><td>0,4</td><td>Ocena uzyskana przez studenta</td><td>Odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Ćwiczenia metodą symulacji medycznej</td><td>10</td><td>0,1</td><td>Ocena uzyskana przez studenta</td><td>Odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Zajęcia praktyczne</td><td>80</td><td>0,5</td><td>Ocena uzyskana przez studenta</td><td>Odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Suma</td><td>120</td><td>1</td><td></td><td></td></tr>
</table>
Semestr 6
<table>
<tr><td>Rodzaj zajęć</td><td>Liczba godzin</td><td>Waga</td><td>Ocena</td><td>Wynik</td></tr>
<tr><td>Praktyki zawodowe</td><td>80</td><td>1</td><td>ocena uzyskana przez studenta</td><td></td></tr>
<tr><td>suma</td><td>80</td><td>1</td><td></td><td>odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Sposób i tryb wyrównywania
zaległości powstałych wskutek
nieobecności studenta
na zajęciach:</td><td>Odpracowanie zajęć obowiązkowych po zasięgnięciu opinii i zgody prowadzącego zajęcia. Udział w konsultacjach.</td></tr>
</table>

Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:		Wiedza z zakresu anatomii i fizjologii, badań fizykalnych oraz podstaw pielęgniarstwa
Zalecana literatura	**podstawowa**	1. Wilczek-Rużyczka Ewa.: Podstawy pielęgniarstwa psychiatrycznego. Lublin. Wydawnictwo Czelej, 2007. 2.Górna K., Jaracz K., Rybakowski J., Pielęgniarstwo psychiatryczne. Podręcznik dla studiów medycznych., Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2016 3. Morrison J.; tłumaczenie Andruszko R. ; redakcja naukowa wydania polskiego Heitzman J.: Diagnoza psychiatryczna : praktyczny podręcznik dla klinicystów Kraków : Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
	uzupełniająca	1. Landowski J., Radziwiłłowicz P., Bilikiewicz A.:Psychiatria : repetytorium / Adam Bilikiewicz, - Wyd.2 popr. i uzup. Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2003. 2. Florkowski A., Fizjoterapia w psychiatrii, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2012 3. Stefan G. Hofmann ; przekład: Sylwia Pikiel ; [redakcja merytoryczna: dr Monika Szaniawska, dr Artur Kołakowski].: Ponad lękiem : strategie terapii poznawczo-behawioralnej i uważności pozwalające przezwyciężyć lęk, strach i zamartwianie się. GWP Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2021.

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Opieka paliatywna (D8)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Palliative care
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	6
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	6
Koordynator przedmiotu:	dr n. o zdr. Edyta Szydło

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Przekazanie wiedzy i nabycie umiejętności praktycznych niezbędnych do prowadzenia holistycznej opieki umożliwiającej uzyskanie możliwie najwyższej jakości życia ludziom cierpiącym na przewlekłe, postępujące, zagrażając życiu choroby w ich ostatnim, terminalnym okresie i wspomagania rodzin tych chorych.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	20 h
	Ćwiczenia audytoryjne	-
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	15
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	40
	Praktyki zawodowe	40
	Praca własna studenta*	25

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
W zakresie wiedzy zna i rozumie				
D8_W01	zasady diagnozowania, planowania, realizowania i oceniania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, operacyjnym, pediatrycznym, położniczo-ginekologicznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w szpitalnym oddziale ratunkowym, w intensywnej opiece, opiece paliatywnej i opiece długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową	**B.W3.**	Wykład	Zaliczenie pisemne
D8_W02	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach	**D.W2.**	Wykład Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne
D8_W03	zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych	**D.W5.**	Wykład	Zaliczenie pisemne
D8_W04	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy organizmu pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania	**D.W6.**	Wykład	Zaliczenie pisemne
D8_W05	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową)	**D.W7.**	Wykład	Zaliczenie pisemne
D8_W06	standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia	**D.W8.**	Wykład Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne

D8_W07	reakcje pacjenta w różnym wieku na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację	**D.W9.**	Wykład Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne
D8_W08	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	**D.W10.**	Wykład Praca własna Studenta	Zaliczenie pisemne
D8_W09	rodzaje i zasady stosowania środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego w określonych stanach klinicznych	**D.W12.**	Wykład Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne
D8_W010	zasady opieki nad pacjentami z przetokami odżywczymi, w szczególności przezskórną endoskopową gastrostomią (Percutaneous Endoscopic Gastrostomy, PEG), gastostomią, mikrojejunostomią, przetokami wydalniczymi (kolostomią, ileostomią, urostomią) oraz przetokami powstałymi w wyniku powikłań	**D.W13.**	Wykład Praca własna studenta	Zaliczenie pisemne
D8_W011	proces umierania, objawy zbliżającej się śmierci i zasady opieki w ostatnich godzinach życia pacjentów z chorobami niepoddającymi się leczeniu	**D.W42.**	Wykład	Zaliczenie pisemne
W zakresie umiejętności potrafi				
D8_U01	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej	**D.U1.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej, Zajęcia praktyczne, Praktyki zawodowe	Studenta ocenia się na podstawie wykonania zadania praktycznego, wypowiedzi ustnej, zaliczenia pisemnego oraz prowadzonej karty opieki pielęgniarskiej.
D8_U02	stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych	**D.U2.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne, Praktyki zawodowe	

				Studenta oceniamy na podstawie wykonania zadania praktycznego, wypowiedzi ustnej, zaliczenia pisemnego oraz prowadzonej karty opieki pielęgniarskiej.
D8_U03	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych	**D.U3.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej, Zajęcia praktyczne, Praktyki zawodowe	
D8_U04	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej	**D.U4.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej, Zajęcia praktyczne, Praktyki zawodowe	
D8_U05	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego	**D.U5.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej, Zajęcia praktyczne, Praktyki zawodowe	
D8_U06	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie	**D.U7.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej, Zajęcia praktyczne, Praktyki zawodowe	
D8_U07	wystawiać recepty na leki w ramach realizacji zleceń lekarskich w określonych stanach klinicznych	**D.U8.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne, Praktyki zawodowe	
D8_U08	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji	**D.U9.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej,	

			Zajęcia praktyczne, Praktyki zawodowe	
D8_U09	dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe	**D.U10.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej, Zajęcia praktyczne, Praktyki zawodowe	
D8_U10	prowadzić rozmowę terapeutyczną	**D.U15.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej, Zajęcia praktyczne, Praktyki zawodowe	
D8_U11	stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	**D.U16.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej, Zajęcia praktyczne, Praktyki zawodowe	
D8_U12	komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta	**D.U17.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej, Zajęcia praktyczne, Praktyki zawodowe	
D8_U13	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych	**D.U19.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej, Zajęcia praktyczne, Praktyki zawodowe	

D8_U14	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym usuwać szwy i zakładać opatrunki specjalistyczne	**D.U24.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej, Zajęcia praktyczne, Praktyki zawodowe	
D8_U15	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji	**D.U25.**	Zajęcia praktyczne, Praktyki zawodowe	
D8_U16	pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową i moczową	**D.U26.**	Zajęcia praktyczne, Praktyki zawodowe	
D8_U17	pielęgnować żylny dostęp naczyniowy obwodowy i centralny oraz dotętniczy	**D.U40.**	Zajęcia praktyczne, Praktyki zawodowe	
D8_U18	rozpoznać agonię i pielęgnować pacjenta umierającego	**D.U41.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej, Zajęcia Praktyczne, Praktyki zawodowe	
D8_U19	postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta	**D.U42.**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej, Zajęcia praktyczne, Praktyki zawodowe	
W zakresie kompetencji społecznych jest gotów do				
D8_K01	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i	**D.K01.**	Ćwiczenia metodą	

	kulturowych, a także empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną		symulacji medycznej	Obserwacja pracy studenta, samoocena
D8_K02	przestrzegania praw pacjenta	**D.K02.**		
D8_K03	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, przestrzegając wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	**D.K03.**	Zajęcia praktyczne	
D8_K04	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	**D.K04.**		
D8_K05	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	**D.K05.**	Praktyki zawodowe	
D8_K06	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	**D.K06.**		
D8_K07	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych	**D.K07.**		

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**6** 0,6 W + 0,5 Ćw + 0,9 Pws +2 ZP + 2 PZ = 6	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	20	
	Ćwiczenia audytoryjne	-	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	-	
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	
	Lektoraty	-	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	15	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	40	
	Praktyki zawodowe	40	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Praca własna studenta	25	
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej ECTS: Zajęcia praktyczne ECTS: Praktyki zawodowe	15 0,5 40 2 40	

	ECTS:	2	

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Wykłady:** 1. Ból u pacjentów z chorobą nowotworową – patofizjologia, klasyfikacja, diagnostyka, farmakoterapia bólu, metody leczenia bólu. Leczenie bólu nowotworowego u dzieci. 2. Terapia wielolekowa u chorych objętych opieką paliatywną. Interakcje leków u chorych objętych opieką paliatywną. 3. Ewolucja postaw psychicznych ludzi terminalnie chorych w odniesieniu do śmierci. 4. Organizacja opieki paliatywno – hospicyjnej w Polsce. Opieka terminalna w warunkach domowych i stacjonarnych. 5. Opieka nad pacjentem z zaburzeniami ze strony: przewodu pokarmowego, układu oddechowego, układu nerwowego, układu moczowo - płciowego, układu krążenia, skóry, układu limfatycznego, krwiotwórczego). Opieka nad pacjentem z: wyniszczeniem nowotworowym, zmęczeniem, gorączką, nadmierną potliwością, suchością jamy ustnej). 6. Komunikowanie się z pacjentem i jego rodziną w opiece paliatywnej. 7. Jakość życia oraz jakość opieki w opiece paliatywnej – przegląd definicji, narzędzia stosowane do oceny. 7. Przystosowanie do choroby. Problemy psychiczne, społeczne socjalne i duchowe pacjentów objętych opieką paliatywną. 8. Problemy rodziny chorego, reakcje na sytuację nieuleczalnej choroby. Wsparcie rodziny w opiece and chorym w stanie terminalnym, w okresie umierania. 9. Opieka nad pacjentem w ostatnich godzinach życia. Postępowanie po śmierci pacjenta. Zagadnienia etyczno – prawne. Dylematy etyczne – etanazja, sedacja paliatywna. **Ćwiczenia metodą symulacji medycznej:** 1. Opieka pielęgniarska wobec pacjentki po zabiegu mastektomii i zespołem kacheksji. 2. Opieka pielęgniarska wobec pacjentem z zaparciami stolca w opiece paliatywnej. 3. Kompleksowa opieka pielęgniarska wobec pacjenta z bólem nowotworowym w fazie terminalnej. 4. Opieka pielęgniarska wobec pacjentem z nudnościami i wymiotami w opiece paliatywnej. 5. Postępowanie pielęgniarskie wobec pacjenta z owrzodzeniem nowotworowym. 6. Opieka pielęgniarska wobec pacjenta z dusznoącią i uporczywym kaszlem objętym opieką paliatywną. 7. Opieka wobec pacjenta z kserostomią i zmianami w odrębie jamie ustnej w opiece paliatywnej. 8. Opieka pielęgniarska nad pacjentem w okresie agonalnym. 9. Zgon - postępowanie zgodnie z procedurą z ciałem pacjenta. **Zajęcia praktyczne:** 1. Zapoznanie z różnorodnymi formami organizacji opieki paliatywnej w Polsce i na świecie Praktyczne zastosowanie interdyscyplinarnego modelu opieki paliatywnej. 2. Praktyczne realizowanie opieki nad pacjentem w zaawansowanej fazie choroby nowotworowej – opieka nad chorym, opieka nad rodziną i bliskimi, opieka nad dawcami wsparcia. 3. Zastosowanie wybranych metod redukcji stresu i radzenia sobie w sytuacji przewlekłego stresu. Wsparcie duchowe. Droga do świata wewnętrznego.

	Człowiek w obliczu cierpienia i umierania. Opieka w żałobie. Wsparcie w osieroceniu. 4. Wychowanie do śmierci – budowanie hierarchii wartości, poszukiwanie sensu i celu własnego życia i istnienia. Przeszłość, teraźniejszość i przyszłość – refleksja w doświadczeniu osobistym. Podstawy świadomego i kreatywnego życia. 5. Problemy etyczne w medycynie paliatywnej. Prawa chorych objętych opieką paliatywną. **Praktyki zawodowe:** 1. Organizacja opieki paliatywnej w Polsce i na świecie. Wymiary opieki paliatywnej. Stres i radzenie sobie w sytuacji przewlekłego stresu. 2. Opieka nad pacjentem w zaawansowanej fazie choroby nowotworowej. 3. Jakość opieki i jakość życia osoby objętej opieką paliatywną. Zasady konstruowania standardów opieki i praktyki profesjonalnej. Ocena jakości i poziomu świadczeń. 4. Komunikacja interpersonalna. Zasady właściwej komunikacji z chorym i jego rodziną. Zasady przekazywania niepomyślnych wiadomości. Komunikacja w zespole interdyscyplinarnym. 5. Wychowanie do śmierci – budowanie hierarchii wartości, poszukiwanie sensu i celu własnego życia i istnienia. **Praca własna studenta:** 1. Żywienie w opiece paliatywnej. Leczenie żywieniowe pacjenta w opiece paliatywnej. 2. Stany nagłe w opiece paliatywnej – podstawy kliniczne i opieka nad pacjentem. 3. Pacjent z chorobą nienowotworową o niepomyślnym rokowaniu – podstawy kliniczne i opieka nad pacjentem. 4. Dziecko w opiece paliatywnej – zasady, modele i odrębności pediatrycznej opieki paliatywnej. Komunikowanie się z chorym dzieckiem.
Metody i techniki kształcenia:	**Wykład:** metody podające – wykład informacyjny, opis, prelekcja. **Zajęcia praktyczne:** metody aktywizujące – studium przypadku w warunkach naturalnych, metody praktyczne – instruktaż, pokaz, seminarium **Ćwiczenia metodą symulacji medycznej** **Praktyki zawodowe:** metody praktyczne – instruktaż, pokaz, seminarium. **Praca własna studenta**.
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:	**Wykład:** zaliczenie pisemne w formie testu, który obejmuje 40 zadań, na których rozwiązanie przeznaczonych jest 40 minut. Warunkiem dopuszczenia do zaliczenia pisemnego jest uzyskanie pozytywnego zaliczenia zajęć praktycznych. Za każdą prawidłowo udzieloną odpowiedź student otrzymuje 1 pkt. W celu uzyskania pozytywnej oceny z testu, należy udzielić 60% poprawnych odpowiedzi. Wyniki uzyskane z testu zostają skategoryzowane w oparciu o przyjętą punktację: 100% - 93% - b.db, 92% - 85% - plus db, 84% - 77% - db, 76% - 69% - plus dst., 68% - 60% - dst. W przypadku niezaliczenia w pierwszym terminie student ma możliwość przystąpienia do zaliczenia w drugim terminie w ramach sesji poprawkowej. Zaliczenie poprawkowe odbywa się w formie pisemnej i obejmuje 40 pytań, które, zostają ocenione w oparciu o taką samą punktację, która została przyjęta do oceny wyników w pierwszym terminie. **Praca własna studenta:** zaliczenie pracy własnej studenta stanowi rozwiązanie testu składającego się z 8 pytań. Warunkiem zaliczenia w. w. testu jest uzyskanie min. 5 pkt. (za każdą prawidłową odpowiedź student może uzyskać 1 pkt.). Zaliczenie pracy własnej studenta jest jednym z koniecznych warunków dopuszczenia do zaliczenia końcowego. **Zajęcia realizowane metodą symulacji medycznej** Podstawą do zaliczenia zajęć realizowanych metodą symulacji medycznej jest obowiązkowa obecność na zajęciach. Zasady i szczegółowe warunki zaliczenia

<table>
<tr><td></td><td>określono w dzienniczku umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarza.
Zajęcia praktyczne: uzyskanie pozytywnej oceny z zajęć praktycznych obejmuje: obowiązkową ich realizację (100% obecności) lub w przypadku nieobecności odpracowanie w terminach realizacji zajęć praktycznych zgodnie z harmonogramem w danym roku akademickim, po wcześniejszym ustaleniu z koordynatorem przedmiotu oraz prowadzącym zajęcia dydaktyczne, wykonanie czynności pielęgnacyjnych z uwzględnieniem specyfiki oddziału opieki paliatywnej, prowadzenie karty opieki pielęgniarskiej. Ocena końcowa z zajęć praktycznych stanowi średnią z poszczególnych obszarów uwzględnionych w dzienniczku zajęć praktycznych w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarza oraz uzyskania pozytywnej oceny z prowadzonej karty opieki pielęgniarskiej.
Praktyki zawodowe: podstawą do zaliczenia jest 100% obecność na praktykach zawodowych, aktywny udział w zajęciach, uzyskanie pozytywnej oceny z wykonanego zadania/umiejętności, uzyskania pozytywnej oceny z prowadzonej karty opieki pielęgniarskiej.
Zasady i szczegółowe warunki zaliczenia określono w dzienniczku umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarza. Obowiązkowa obecność na zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych zgodnie z Regulaminem studiów oraz Regulaminem Kształcenia Praktycznego na Kierunku Pielęgniarstwo.</td></tr>
<tr><td>Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:</td><td>Ćwiczenia metodą symulacji medycznej: 100% obecności
Zajęcia praktyczne: 100% obecności
Praktyki zawodowe: 100% obecności</td></tr>
<tr><td>Sposób obliczania oceny końcowej:</td><td>
<table>
<tr><td>Zakres wartości</td><td>0 – 2,99</td><td>3,00 – 3,24</td><td>3,25 – 3,74</td><td>3,75 – 4,24</td><td>4,25 – 4,74</td><td>powyżej 4,74</td></tr>
<tr><td>Ocena słownie</td><td>niedostateczny</td><td>dostateczny</td><td>dostateczny plus</td><td>dobry</td><td>dobry plus</td><td>bardzo dobry</td></tr>
<tr><td>Ocena liczbowo</td><td>2,0</td><td>3,0</td><td>3,5</td><td>4,0</td><td>4,5</td><td>5,0</td></tr>
</table>
<table>
<tr><th>Rodzaj zajęć</th><th>Liczba godzin</th><th>Waga</th><th>Ocena</th><th>Wynik</th></tr>
<tr><td>Wykład (Pws Zaliczenie z oceną)</td><td>45</td><td>0,4</td><td rowspan="5">ocena uzyskana przez studenta</td><td rowspan="5">odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Ćwiczenia metodą symulacji medycznej</td><td>15</td><td>0,2</td></tr>
<tr><td>Zajęcia praktyczne</td><td>40</td><td>0,3</td></tr>
<tr><td>Praktyki zawodowe</td><td>40</td><td>0,1</td></tr>
<tr><td>Suma</td><td>140</td><td>1</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:		Zaległości powstałe wskutek nieobecności na wykładach student zobowiązany jest wyrównać w ramach konsultacji nauczyciela prowadzącego wykłady w danym roku akademickim. Student samodzielnie zapoznaje się z treściami realizowanymi podczas wykładu, którego dotyczy nieobecność. Student w formie odpowiedzi ustnej zalicza treści wykładu. Nieobecność na ćwiczeniach metodą symulacji medycznej, zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych student zobligowany jest odpracować w terminach realizacji ćwiczeń metodą symulacji medycznej, zajęć praktycznych i praktyk zawodowych zgodnie z harmonogramem w danym roku akademickim, po wcześniejszym ustaleniu z koordynatorem przedmiotu oraz prowadzącym zajęcia dydaktyczne,
Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:		Wiedza z zakresu anatomii i fizjologii, patologii oraz podstaw pielęgniarstwa.
Zalecana literatura	**podstawowa**	1. de Walden-Gałuszko K., Kaptacz A., Pielęgniarstwo opieki paliatywnej, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2017 2. de Walden-Gałuszko K., Kübler-Ross E., Podstawy opieki paliatywnej, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2004 3. de Walden-Gałuszko K., Kaptacz A., Pielęgniarstwo w opiece paliatywnej i hospicyjnej, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2005
	uzupełniająca	1.Koper A., Pielęgniarstwo onkologiczne, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2020 2. Ciałkowska-Rysz A., de Walden-Gałuszko K., Medycyna paliatywna, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2019 3. Pyszora A., Wójcik A., Fizjoterapia w opiece paliatywnej, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2013

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Medycyna ratunkowa i pielęgniarstwo ratunkowe (D9)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Emergency medicine and emergency nursing
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	6
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	5
Koordynator przedmiotu:	mgr Agata Zbylut mgr Michał Wojnar

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Zapoznanie z zasadami postępowania w stanach nagłego zagrożenia życia i zdrowia u pacjentów w różnym wieku, zgodnie z aktualnymi wytycznymi PRC i ERC. Kształcenie umiejętności oceny stanu klinicznego, prowadzenia badania fizykalnego, stosowania algorytmów resuscytacyjnych oraz realizacji interwencji pielęgniarskich i medycznych. Przygotowanie do działań w szpitalnym oddziale ratunkowym i opiece przedszpitalnej z uwzględnieniem zasad segregacji medycznej, bezpieczeństwa działań oraz procedur systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne. Rozwijanie postawy odpowiedzialności zawodowej, samodzielności, przestrzegania etyki zawodowej i praw pacjenta.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	20 h (w tym 5 e-Wykład)
	Ćwiczenia audytoryjne	-
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	15
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	40
	Praktyki zawodowe	40
	Praca własna studenta*	25

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
D9_W01	zasady diagnozowania, planowania, realizowania i oceniania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, operacyjnym, pediatrycznym, położniczo-ginekologicznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w szpitalnym oddziale ratunkowym, w intensywnej opiece, opiece paliatywnej i opiece długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową	**B.W3**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny
D9_W02	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową)	**D.W7**	Wykład	Egzamin pisemny
D9_W03	standardy i procedury postępowania w stanach nagłych oraz obowiązujące wytyczne Polskiej Rady Resuscytacji (*Polish Resuscitation Council, PRC*) i Europejskiej Rady Resuscytacji (*European Resuscitation Council, ERC*)	**D.W31**	Wykład	Egzamin pisemny
D9_W04	algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (*Basic Life Support, BLS*) i zaawansowanych zabiegów resuscytacyjnych (*Advanced Life Support, ALS*) zgodnie z wytycznymi PRC i ERC	**D.W32**	Wykład	Egzamin pisemny
D9_W05	zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne	**D.W33**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny

D9_W06	procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych, katastrofach i innych sytuacjach szczególnych oraz zasady zapewnienia bezpieczeństwa osobom udzielającym pomocy, poszkodowanym i świadkom zdarzenia	**D.W34**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny
D9_W07	zadania realizowane na stanowisku pielęgniarki w szpitalnym oddziale ratunkowym	**D.W35**	Wykład	Egzamin pisemny
D9_W08	zasady przyjęcia chorego do szpitalnego oddziału ratunkowego i systemy segregacji medycznej mające zastosowanie w tym oddziale	**D.W36**	Wykład	Egzamin pisemny
D9_W09	postępowanie ratownicze w szpitalnym oddziale ratunkowym w schorzeniach nagłych w zależności od jednostki chorobowej oraz wskazania do przyrządowego udrażniania dróg oddechowych metodami nadgłośniowymi	**D.W37**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny
w zakresie umiejętności potrafi:				
D9_U01	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej	**D.U1**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Student oceniany na podstawie wykonania zadania praktycznego, wypowiedzi ustnej, zaliczenia pisemnego oraz prowadzonej karty opieki pielęgniarskiej.
D9_U02	stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych	**D.U2**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D9_U03	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych	**D.U3**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D9_U04	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej	**D.U4**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	

			Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D9_U05	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie	**D.U7**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D9_U06	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji	**D.U9**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D9_U07	prowadzić rozmowę terapeutyczną	**D.U15**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D9_U08	komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta	**D.U17**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D9_U09	stosować algorytmy postępowania resuscytacyjnego BLS i ALS zgodnie z wytycznymi PRC i ERC	**D.U31**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D9_U10	prowadzić dokumentację medyczną w szpitalnym oddziale ratunkowym zgodnie z przepisami prawa	**D.U32**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D9_U11	stosować system segregacji medycznej w szpitalnym oddziale ratunkowym	**D.U33**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne	

			Praktyki zawodowe	
D9_U12	analizować i krytycznie oceniać potrzeby pacjentów wymagających wzmożonej opieki medycznej (osób starszych, niedołężnych, samotnych, przewlekle chorych oraz wymagających zastosowania przymusu bezpośredniego) w szpitalnym oddziale ratunkowym oraz reagować na te potrzeby, dostosowując do nich interwencje pielęgniarskie	**D.U34**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D9_U13	przygotować pacjenta do transportu medycznego i zapewnić mu opiekę w trakcie tego transportu	**D.U35**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D9_U14	stosować procedury postępowania pielęgniarskiego w stanach zagrożenia zdrowia i życia	**D.U36**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D9_U15	stosować wytyczne postępowania w stanach klinicznych w szpitalnym oddziale ratunkowym	**D.U37**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
D8_K01	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych, a także empatiiw relacji z pacjentem i jego rodziną	**K.S.1**	Wykład Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Zaangażowanie na zajęciach, dyskusja, samoocena, ocena nauczyciela
D8_K02	przestrzegania praw pacjenta	**K.S.2**	Wykład Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	

D8_K03	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, przestrzegając wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	**K.S.3**	Wykład Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D8_K04	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	**K.S.4**	Wykład Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D8_K05	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	**K.S.5**	Wykład Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D8_K06	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	**K.S.6**	Wykład Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D8_K07	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych	**K.S.7**	Wykład Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**6** 1,1 (W, Ćw) + 0,9 (Pws) = 2 2 (Zp) + 2 (Pz) = 4	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	20	-
	Ćwiczenia audytoryjne	-	-
	Ćwiczenia projektowe	-	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	-
	Lektoraty	-	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	-
	Seminarium	-	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	15	-
	Ćwiczenia kliniczne	-	-
	Ćwiczenia praktyczne	-	-
	Zajęcia praktyczne	40	-
	Praktyki zawodowe	40	-
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Praca własna studenta	25	-
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej ECTS	15 0,5	- -
	Zajęcia praktyczne ECTS	40 2	- -
	Praktyki zawodowe ECTS	40 2	- -

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Wykład– Część kliniczna (**Medycyna ratunkowa) 1. Medycyna ratunkowa i medycyna katastrof – definicje, cele, zakresdziałań. 2. System segregacji poszkodowanych – segregacja medyczna w zdarzeniach masowych i katastrofach. 3. Nagłe stany psychiczne (agresja, zaburzenia świadomości, próby samobójcze). Postępowanie i zabezpieczenie pacjenta. Zastosowanie przymusu bezpośredniego. 4. Algorytmy postępowania w nagłych stanach internistycznych (OZW, NZK, wstrząs, udar mózgu, astma, zakażenie ogólnoustrojowe). 5. Algorytmy postępowania w nagłych stanach chirurgicznych i urazowych (ostry ból brzucha, uraz wielonarządowy, oparzenia, krwotok, uraz mózgowo-rdzeniowy). **e-Wykład** 1. Organizacja opieki specjalistycznej w szpitalnym oddziale ratunkowym. 2. Systemowe podejście do pacjenta w stanie nagłym wg C-ABCDE. 3. Wprowadzenie do stanów nagłych – klasyfikacja, priorytety i podstawy organizacyjne. 4. Organizacja i funkcjonowanie systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne w Polsce. Ustawa o Państwowym Ratownictwie Medycznym. **Wykład- Pielęgniarstwo ratunkowe:** 1. Organizacja i struktura szpitalnego oddziału ratunkowego– przepływ pacjenta i podział zadań w zespole interprofesjonalnym. 2. Zakres obowiązków i zadań pielęgniarki/pielęgniarza w szpitalnym oddziale ratunkowym. Dokumentacja działań pielęgniarskich w szpitalnym oddziale ratunkowym. 3. Podstawowe zabiegi resuscytacyjne (BLS) u dorosłych wg aktualnych algorytmów PRC i ERC. 4. Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne (ALS) u dorosłych wg aktualnych algorytmów PRC i ERC. 5. Nagłe zatrzymanie krążenia u dzieci – różnice BLS i ALS w populacji pediatrycznej wg aktualnych algorytmów PRC i ERC. 6. Segregacja medyczna w szpitalnym oddziale ratunkowym (START i TOP-SOR). Udział pielęgniarki/pielęgniarza w segregacji medycznej. 7. Zarządzanie stresem i traumą świadków oraz osób udzielających pomocy. Rola pielęgniarki/pielęgniarza w opiece psychologicznej. 8. Przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych – wskazania, techniki zakładania, stosowanie. 9. Opieka pielęgniarska nad pacjentem w nagłym stanie internistycznym w szpitalnym oddziale ratunkowym (OZW, NZK, wstrząs, udar mózgu, astma, zakażenie ogólnoustrojowe). 10. Opieka pielęgniarska nad pacjentem w nagłym stanie chirurgicznym i urazowym w szpitalnym oddziale ratunkowym (ostry ból brzucha, uraz wielonarządowy, oparzenia, krwotok, uraz mózgowo-rdzeniowy). **Ćwiczenia metodą symulacji medycznej:** 1. Przyjęcie pacjenta do szpitalnego oddziału ratunkowego. Udział i opieka pielęgniarska nad pacjentem oraz prowadzenie dokumentacji medycznej. 2. Opieka pielęgniarska nad pacjentem z objawami ostrego bólu brzucha przyjętego do szpitalnego oddziału ratunkowego. 3. Opieka pielęgniarska nad pacjentem z objawami ostrego bólu brzucha przyjętego do szpitalnego oddziału ratunkowego. 4. Opieka pielęgniarska nad pacjentem zatrutego alkoholem etylowym. 5. Rola pielęgniarki w opiece nad pacjentem w stanie hipotermii. 6. Opieka pielęgniarska nad pacjentem przyjętym do SOR z nadciśnieniem tętniczym. 7. Opieka pielęgniarska nad pacjentem we wstrząsie anafilaktycznym. 8. Rola pielęgniarki w opiece nad pacjentem oparzonym.

	9. Opieka pielęgniarska nad pacjentem z NZK. **Zajęcia praktyczne:** 1. Zapoznanie z topografią oddziału, organizacją i dokumentacją prowadzoną w szpitalnym oddziale ratunkowym. 2. Przyjęcie chorego oraz przeprowadzenie segregacji medycznej w szpitalnym oddziale ratunkowym. 3. Opieka pielęgniarska nad pacjentem oparzonym w szpitalnym oddziale ratunkowym. 4. Udział pielęgniarki/pielęgniarza w przygotowaniu pacjenta do transportu w różnych stanach zdrowotnych i opieka podczas transportu. 5. Opieka pielęgniarska nad pacjentem z niewydolnością oddechową. Podsumowanie zajęć. **Praktyki zawodowe:** 1. Organizowanie stanowiska pracy pielęgniarki w szpitalnym oddziale ratunkowym. 2. Podawanie leków różnymi drogami. 3. Pobieranie materiału do badań diagnostycznych. 4. Ocena parametrów życiowych pacjenta. 5. Opieka pielęgniarska nad pacjentem przewlekle chorym w wieku podeszłym. **Praca własna studenta:** 1. Postępowanie pielęgniarskie w przypadku nagłego zatrzymania krążenia,oraz w w odwracalnych przyczynach zatrzymania krążenia. 2. Zasady bezpieczeństwa ratowników oraz pielęgniarek/pielęgniarzy – środki ochrony osobistej, strefy działań i ewakuacja. 3. Zagrożenia chemiczne, biologiczne, radiacyjne i nuklearne – podstawy postępowaniai dekontaminacja. Opieka pielęgniarska nad pacjentem poekspozycyjnym w szpitalnym oddziale ratunkowym. 4. Rola pielęgniarki/pielęgniarza w opiece poresuscytacyjnej. 5. Akty prawne w Państwowym Ratownictwie Medycznym.
Metody i techniki kształcenia:	**Wykład** • Metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie **Ćwiczenia metodą symulacji medycznej** • Metody praktyczne: symulacja medyczna **Zajęcia praktyczne** • Metody podające: seminarium • Metody aktywizujące: studium przypadku w warunkach naturalnych • Metody praktyczne: instruktaż, pokaz **Praktyki zawodowe** • Metody podające: seminarium • Metody aktywizujące: studium przypadku w warunkach naturalnych • Metody praktyczne: instruktaż, pokaz **Praca własna studenta**

<table>
<tr><td>Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:</td><td>

Wykład

egzamin (test jednokrotnego wyboru)
czas trwania egzaminu: 40 minut
liczba pytań egzaminacyjnych: 10 (Medycyna ratunkowa) + 30 (Pielęgniarstwo ratunkowe)
kryterium uzyskania pozytywnej oceny

udzielenie poprawnej odpowiedzi na 60% pytań egzaminacyjnych (24 pytania)
za każdą poprawnąodpowiedź, student otrzymuje 1 punkt

warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie pozytywnego zaliczenia z zajęć praktycznych, praktyk zawodowych i ćwiczeń metodą symulacji medycznej

Ćwiczenia metodą symulacji medycznej

obowiązkowy i aktywny udział w zajęciach
wykonanie czynności zgodnie z kryterium check-listy.
zasady i szczegółowe warunki zaliczenia określono w Dzienniczku umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarza

Zajęcia praktyczne

obowiązkowy i aktywny udział w zajęciach
uzyskanie pozytywnej oceny z wykonanego zadania/umiejętności
uzyskanie pozytywnej oceny z prowadzonej karty opieki pielęgniarskiej

Praktyki zawodowe

obowiązkowy i aktywny udział w zajęciach
uzyskanie pozytywnej oceny z wykonanego zadania/umiejętności
uzyskanie zaliczenia z prowadzonej karty opieki pielęgniarskiej

Praca własna studenta

samodzielne opanowanie wiedzy z przewidzianej tematyki
podczas egzaminu – trzy pytania w teście egzaminacyjnym z zakresu protokołu ERAS
uzyskanie pozytywnego zaliczenia z pracy własnej studenta – to poprawna odpowiedź na 2 pytania (60%)
w przypadku niezaliczenia - student ponownie przystępuje do zaliczenia tematyki pws.

</td></tr>
<tr><td>Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:</td><td>Obowiązkowy, aktywny udział we wszystkich formach zajęć.</td></tr>
<tr><td>Sposób obliczania oceny końcowej:</td><td>

<table>
<tr><td>Zakres wartości</td><td>0 – 2,99</td><td>3,00 – 3,24</td><td>3,25 – 3,74</td><td>3,75 – 4,24</td><td>4,25 – 4,74</td><td>powyżej 4,74</td></tr>
<tr><td>Ocena słownie</td><td>niedostateczny</td><td>dostateczny</td><td>dostateczny plus</td><td>dobry</td><td>dobry plus</td><td>bardzo dobry</td></tr>
<tr><td>Ocena liczbowo</td><td>2,0</td><td>3,0</td><td>3,5</td><td>4,0</td><td>4,5</td><td>5,0</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>Rodzaj zajęć</th><th>Liczba godzin</th><th>Waga</th><th>Ocena</th><th>Wynik</th></tr>
<tr><td>Wykład (Pws, E)</td><td>45</td><td>0,5</td><td rowspan="2">ocena uzyskana przez studenta</td><td rowspan="2">odczytywany z tabeli powyżej, wynik ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Ćwiczenia metodą symulacji medycznej</td><td>15</td><td>0,1</td></tr>
</table>

</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td colspan="2"></td><td>
<table>
<tr><td>Zajęcia praktyczne</td><td>40</td><td>0,2</td><td rowspan="3"></td><td rowspan="3"></td></tr>
<tr><td>Praktyki zawodowe</td><td>40</td><td>0,2</td></tr>
<tr><td>Suma</td><td>140</td><td>1</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td colspan="2">Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:</td><td>Wyrównywanie zaległości powstałych wskutek nieobecności na wykładach w ramach pracy własnej studenta.
Nieobecności na ćwiczeniach metodą symulacji medycznej, zajęciach praktycznych oraz praktykach zawodowych muszą być odpracowane.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:</td><td>Wiedza z zakresu anatomii, fizjologii, patologii, farmakologii oraz podstaw pielęgniarstwa. Umiejętność przeprowadzania badań fizykalnych.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Zalecana literatura</td><td>podstawowa</td><td>1. Andres J. Wytyczne resuscytacji 2021. Kraków: Polska Rada Resuscytacji; 2021. 500 s.
[Dostępne na: https://www.prc.krakow.pl/wytyczne_2021.html]
2. Gucwa J, Ostrowski M. Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne i wybrane stany nagłe. Wyd. 5. Kraków: Medycyna Praktyczna; 2023. 419 s.
3. Kózka M, Maślanka M, Rumian B. Pielęgniarstwo ratunkowe. Warszawa: Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich; 2013. 476 s.</td></tr>
<tr><td>uzupełniająca</td><td>1. Roy E, Sztajnkrycer MD. ITLS – Sytuacje dużego zagrożenia w środowisku taktycznym i cywilnym. Kraków: Medycyna Praktyczna; 2025. 292 s.
2. Ciećkiewicz J. Ratownictwo medyczne w wypadkach masowych. Wrocław: Górnicki Wydawnictwo Medyczne; 2013. 94 s.
3. Flake F, Hoffmann BA. Postępowanie w stanach nagłego zagrożenia życia i zdrowia. Wyd. 2. Nogalski A, tłumacz. Wrocław: Edra Urban&Partner; 2023. 384 s.</td></tr>
</table>

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Anestezjologia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece (D10)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Anesthesiology and critical care nursing
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	8
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	5,6
Koordynator przedmiotu:	Mgr Alicja Śnieżek

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Przygotowanie studenta do opieki nad chorym w stanie zagrożenia życia oraz nad chorym znieczulanym do różnych zabiegów operacyjnych. Celem przedmiotu jest wykształcenie postawy i umiejętności bezwzględnego ratowania życia i zdrowia człowieka niezależnie od jego światopoglądu, stanu, wyznawanej religii, rasy z poszanowaniem godności ludzkiej i traktowaniem życia jako nadrzędnej wartości.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	20 h (w tym 5-e-Wykład)
	Ćwiczenia audytoryjne	-
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	15
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	80
	Praktyki zawodowe	80
	Praca własna studenta*	25

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
D10_W01	zasady diagnozowania, planowania, realizowania i oceniania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, operacyjnym, pediatrycznym, położniczo-ginekologicznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w szpitalnym oddziale ratunkowym, w intensywnej opiece, opiece paliatywnej i opiece długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową	**B.W3.**	Wykład Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Praca własna studenta	Egzamin pisemny
D10_W02	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową)	**D.W7**	Wykład Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Praca własna studenta	Egzamin pisemny
D10_W03	rodzaje i zasady stosowania środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego w określonych stanach klinicznych	**D.W12**	Wykład Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Praca własna studenta	Egzamin pisemny
D10_W04	metody i skale oceny bólu ostrego i oceny poziomu sedacji	**D.W17**	Wykład Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Praca własna studenta	Egzamin pisemny
D10_W05	metody znieczulenia i zasady opieki nad pacjentem po znieczuleniu	**D.W38**	Wykład Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Praca własna studenta	Egzamin pisemny

D10_W06	patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, zaburzenia układu nerwowego, wstrząs, sepsa)	**D.W39**	Wykład Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Praca własna studenta	Egzamin pisemny
D10_W07	działania prewencyjne zaburzeń snu u chorego, w tym w intensywnej opiece, oraz stany deliryczne, ich przyczyny i następstwa	**D.W40**	Wykład Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Praca własna studenta	Egzamin pisemny
D10_W08	zasady profilaktyki powikłań związanych ze stosowaniem inwazyjnych technik diagnostycznych i terapeutycznych u pacjentów w stanie zagrożenia życia	**D.W41**	Wykład Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Praca własna studenta	Egzamin pisemny
w zakresie umiejętności potrafi:				
D10_U01	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej	**D.U1**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	Studenta ocenia się na podstawie wykonania zadania praktycznego, wypowiedzi ustnej, zaliczenia pisemnego oraz prowadzonej karty opieki pielęgniarskiej. Dokumentację indywidualną dla każdego studenta stanowi dzienniczek umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki.
D10_U02	stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych	**D.U2**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D10_U03	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych	**D.U3**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne	

			Praktyki zawodowe	
D10_U04	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej	**D.U4**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D10_U05	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie	**D.U7**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D10_U06	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji	**D.U9**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D10_U07	dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe	**D.U10**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D10_U08	prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób	**D.U11**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D10_U09	komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta	**D.U17**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	

			Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D10_U10	stosować algorytmy postępowania resuscytacyjnego BLS i ALS zgodnie z wytycznymi PRC i ERC	**D.U31**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D10_U11	stosować procedury postępowania pielęgniarskiego w stanach zagrożenia zdrowia i życia	**D.U36**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D10_U12	pielęgnować pacjenta z rurką intubacyjną lub tracheostomijną oraz wentylowanego mechanicznie	**D.U38**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D10_U13	wykonywać toaletę drzewa oskrzelowego systemem otwartym lub zamkniętym u pacjenta w określonych stanach klinicznych	**D.U39**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D10_U14	pielęgnować żylny dostęp naczyniowy obwodowy i centralny oraz dotętniczy	**D.U40**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
D10_K01	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych	**D.K01**	Wykład	Zaangażowanie na zajęciach, dyskusja,

	opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych, a także empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną		Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Praca własna studenta	samoocena, ocena nauczyciela
D10_K02	przestrzegania praw pacjenta	**D.K02**		
D10_K03	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, przestrzegając wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	**D.K03**		
D10_K04	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	**D.K04**		
D10_K05	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	**D.K05**		
D10_K06	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	**D.K06**		
D10_K07	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych	**D.K07**		

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

		Stacjonarne	Niestacjonarne
Całkowita liczba punktów ECTS	**8** 1,1K(0,6W+0,5Sm)+0,9(PWS)+3(ZP)+3(PZ)=8		
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	20	
	Ćwiczenia audytoryjne	-	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	-	
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	
	Lektoraty	-	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	15	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	80	
	Praktyki zawodowe	80	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Praca własna studenta	25	
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej ETCS Zajęcia praktyczne ECTS Praktyki zawodowe ECTS	15 0,5 80 3 80 3	

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Wykład (e/wykład)– część kliniczna:** 1. Stany zagrożenia życia spowodowane ostrą niewydolnością układuoddechowego, układu krążenia, układu nerwowego. 2. Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne (ALS) w oddziale intensywnej terapii. 3. Sepsa - objawy i postępowanie kliniczne. 4. Niewydolność oddechowa – rodzaje, objawy, leczenie. 5. Niewydolność krążeniowa – objawy, leczenie. 6. Wstrząs – rodzaje, leczenie. 7. Ostra niewydolność nerek w oddziale intensywnej terapii. 8. Leczenie przeciwbólowe u chorych w OIT 9. Znieczulenie ogólne i przewodowe (wskazania, przebieg, powikłania). 10. Farmakologia leków stosowanych podczas znieczulenia ogólnego i przewodowego. 11. Sprzęt, aparatura stosowana w anestezjologii 12. Anestezja szczegółowa – odmienność znieczulenia w poszczególnychdziedzinach medycyny (laryngologii, urologii, położnictwie, okulistyce). **Wykład – pielęgniarstwo w zagrożeniu życia:** 1. Organizacja pracy i podstawowe techniki terapeutyczne stosowanew oddziale intensywnej terapii. 2. Monitorowanie bezprzyrządowe i przyrządowe chorych w stanie zagrożenia życia. 3. Udział pielęgniarki w zaawansowanych metodach resuscytacji krążeniowo-oddechowej. 4. Opieka nad pacjentem nieprzytomnym. 5. Zadania diagnostyczne, lecznicze i opiekuńcze pielęgniarki wobec choregowe wstrząsie. 6. Opieka nad pacjentem z ostrą niewydolnością oddechową. 7. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym z ostrąniewydolnością krążenia. 8. Zasady żywienia chorego w oddziale intensywnej terapii. 9. Zadania opiekuńcze nad chorym z ostrą niewydolnością nerek. 10. Pielęgnowanie chorego w stanie ciężkiej sepsy. 11. Zadania pielęgniarki w przygotowaniu pacjenta do znieczuleniaogólnego i przewodowego. Opieka nad pacjentem po znieczuleniu, powikłania znieczulenia. 12. Opieka nad pacjentem znieczulanym w chirurgii, urologii, laryngologii,położnictwie i okulistyce. 13. Zadania pielęgniarki podczas znieczulania dzieci. **Ćwiczenia metodą symulacji medycznej** Scenariusze wysokiej wierności: 1. Opieka nad chorym z ostrą niewydolnością oddechową przyjętym w OIT 2. Rola diagnostyczna pielęgniarki w opiece nad chorym z ostrą niewydolnością oddechową 3. Rola terapeutyczna pielęgniarki w opiece nad chorym z ostrą niewydolnością oddechową 4. Opieka nad chorym po urazie czaszkowo-mózgowym 5. Rola diagnostyczna pielęgniarki w opiece nad chorym po uracie czaszkowo-mózgowym 6. Rola terapeutyczna pielęgniarki w opiece nad chorym po uracie czaszkowo-mózgowym 7. Opieka nad chorym w stanie zagrożenia życia z powodu wstrząsu 8. Rola diagnostyczna pielęgniarki w opiece nad chorym we wstrząsie 9. Rola terapeutyczna pielęgniarki w opiece nad chorym we wstrząsie

	Zajęcia praktyczne: 1. Organizacja pracy na oddziale intensywnej terapii. 2. Podstawowe procedury terapeutyczne stosowane w OIT. 3. Udział pielęgniarki w monitorowaniu nieinwazyjnym i inwazyjnympacjentów w stanach zagrożenia życia leczonych w oddzialeintensywnej terapii. 4. Udział pielęgniarki w resuscytacji krążeniowo-oddechowej, opieka nadpacjentem po reanimacji. 5. Pielęgnowanie pacjenta z rurką intubacyjną i tracheotomijną. 6. Zasady żywienia dojelitowego i pozajelitowego u chorych w oddzialeintensywnej terapii. 7. Opieka nad pacjentem we wstrząsie. 8. Pielęgnowanie chorego z ostrą niewydolnością oddechową. 9. Rozpoznanie i planowanie opieki nad pacjentem z ostrą niewydolnościąkrążenia 10. Planowanie opieki nad pacjentem z ostrą niewydolnością nerek. 11. Zapewnienie pacjentowi kompleksowej opieki przed, w trakciei po znieczuleniu ogólnym i przewodowym. **Praktyki zawodowe:** 1. Sprawowanie specjalistycznej opieki nad chorym nieprzytomnym z urazem wielonarządowym. 2. Prowadzenie dokumentacji opieki nad chorym (dobowa karta obserwacji, karta oceny zagrożenia wystąpienia odleżyn, karta indywidualnej opieki pielęgniarskiej). 3. Wdrożenie procedur postępowania przeciwodleżynowego u chorych woddziale intensywnej terapii. 4. Monitorowanie, ocena i pielęgnowanie miejsca wkłucia centralnego,dotętniczego, obwodowego i portu naczyniowego. 5. Opieka nad pacjentem wentylowanym mechanicznie, toaleta drzewa oskrzelowego. 6. Zaspokojenie potrzeby odżywiania chorego, karmienie przez sondęi PEG, karmienie pozajelitowe. 7. Opieka nad pacjentem na bloku operacyjnym w trakciei po znieczuleniu. 8. Przygotowanie i podawanie pacjentom leków różnymi drogami zgodnieze zleceniem lekarza. Podłączanie i obsługa kroplowych wlewówdożylnych i pomp infuzyjnych. 9. Nawiązanie kontaktu z pacjentem z zaburzeniami komunikacji. Procespielęgnowania pacjenta z zaburzeniami świadomości. 10. Dokonywanie bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia i skutecznościdziałań pielęgniarskich. **Praca własna studenta:** 1. Zapobieganie zakażeniom na oddziale intensywnej terapii. Postępowanie z pacjentem zakażonym. 2. Ciągłe leczenie nerkozastępcze stosowane w OIT. 3. Zaburzenia snu u chorych w OIT
Metody i techniki kształcenia:	**Wykład**– Metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie **Ćwiczenia metodą symulacji medycznej -**Metody praktyczne, symulacja medyczna **Zajęcia praktyczne** – Metody aktywizujące: studium przypadku w warunkach naturalnych; Metody praktyczne: instruktaż, pokaz, seminarium, symulacja medyczna **Praktyki zawodowe** – Metody praktyczne: instruktaż, pokaz, seminarium, symulacja medyczna **Praca własna studenta**
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki	**Wykład** - egzamin pisemny, testowy. • Czas trwania egzaminu: 50 minut • Liczba pytań egzaminacyjnych – 50 • Punktacja – za każde pytanie 1 punkt • Kryterium uzyskania oceny pozytywnej: uzyskanie 60% ogólnej liczby punktów z testu egzaminacyjnego

dopuszczenia do egzaminu:

- Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie pozytywnego zaliczenia z zajęć metodą symulacji medycznej i zajęć praktycznych
- W przypadku niezaliczenia egzaminu student pisze egzamin ponownie w takiej samej formie

Zajęcia praktyczne
Podstawę do zaliczenia zajęć praktycznych stanowią:
- 100% obecność na zajęciach praktycznych
- aktywny udział w zajęciach
- pozytywna ocena z odpowiedzi ustnej
- uzyskanie pozytywnej oceny z wykonanego zadania/umiejętności
- uzyskanie pozytywnej oceny z prowadzonej karty opieki pielęgniarskiej

Zajęcia realizowane metodą symulacji medycznej
Podstawą do zaliczenia zajęć metodą symulacji medycznej jest:
- 100% obecność na zajęciach
- uzyskanie zaliczenia z zajęć prowadzonych metodą symulacji medycznej

Zasady i szczegółowe warunki zaliczenia określono w dzienniczku umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarza.

Praktyki zawodowe
Podstawę zaliczenia praktyk zawodowych stanowią:
- 100% obecność na praktykach zawodowych
- aktywny udział w zajęciach
- uzyskanie pozytywnej oceny z wykonanego zadania/umiejętności
- uzyskanie pozytywnego zaliczenia z prowadzonej karty opieki pielęgniarskiej

Praca własna studenta (PWS)
Warunki zaliczenia pracy własnej studenta jest:
- samodzielne opanowanie wiedzy z tematyki przewidzianej na pracę własną studenta
- z każdego tematu z pracy własnej studenta zostanie ułożone trzy pytania do egzaminu testowego (3 tematy po 3 pytania w sumie 9 pytań egzaminacyjnych)
  - 9 pytań z PWS będzie znajdować się na końcu testu (nie będą one wliczone do 50 pytań testowych) i będą oceniane oddzielne
- do uzyskania zaliczenia z pracy własnej studenta uprawnia minimum 60% poziom zaliczenia tych 9 pytań

Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:

Zajęcia praktyczne: 100% obecności
Zajęcia metodą symulacji medycznej: 100% obecności
Praktyki zawodowe: 100% obecności

Sposób obliczania oceny końcowej:

Zakres wartości	0 - 2,99	3,00 -3,24	3,25 - 3,74	3,75-4,24	4,25-4,74	powyżej 4,74
Ocena słownie	niedostateczny	dostateczny	dostateczny puls	dobry	plus dobry	bardzo dobry
Ocena liczbowo	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0

Semestr 5

Rodzaj zajęć	Liczba godzin	Waga	Ocena	Wynik
Wykład	20	0,3	Ocena uzyskana przez studenta	Wynik odczytywany z

	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	15	0,3		tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny
	Praca własna studenta	25	0,2		
	Zajęcia praktyczne	80	0,2		
	Suma	140	1		

Semestr 6

Rodzaj zajęć	Liczba godzin	Waga	Ocena	Wynik
Praktyki zawodowe	80	1	Ocena uzyskana przez studenta	Wynik odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny
Suma	80	1		

Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:		• Wyrównywanie zaległości powstałych wskutek nieobecności na wykładach i ćwiczeniach w ramach pracy własnej studenta. • Nieobecności na ćwiczeniach, zajęciach praktycznych oraz praktykach zawodowych muszą zostać odpracowane zgodnie z Regulaminem kształcenia praktycznego na kierunku Pielęgniarstwo
Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:		• Wiedza z zakresu anatomii i fizjologii, badań fizykalnych oraz podstaw pielęgniarstwa • Wiedza oraz umiejętności związane z ratowaniem ludzkiego życia • Podstawy resuscytacji krążeniowo-oddechowej
Zalecana literatura	**podstawowa**	1. Dyk D., Gutysz-Wojnicka A., (red.), Pielęgniarstwo anestezjologiczne i intensywnej opieki, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2023 2. Wołowicka L., Dyk D., Anestezjologia i intensywna opieka: klinika i pielęgniarstwo. Podręcznik dla studiów medycznych., Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2022 3. Krajewska-Kułak E., Rolka H., Jankowiak B., (red.), Standardy i procedury pielęgnowania chorych w stanach zagrożenia życia, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2021
	uzupełniająca	1. Krajewska-Kułak E., Rolka H., Jankowiak B., (red.), Standardy anestezjologicznej opieki pielęgniarskiej, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2022 2. Owczuk R., Anestezjologia i intensywna terapia, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2021

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej (D11)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Nursing in long-term care
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	6
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	5
Koordynator przedmiotu:	dr n. o zdr. Ewa Smoleń mgr Jolanta Lubaś

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Przygotowanie studenta do zadań z zakresu samodzielnego diagnozowania, planowania, realizacji i oceny sytuacji osób starszych w opiece długoterminowej w warunkach środowiska zamieszkania i instytucji. Samodzielne planowanie i organizowanie opieki pielęgniarskiej nad osobami starszymi niezależnie od sytuacji zdrowotnej i miejsca pobytu podopiecznego. Udzielanie specjalistycznej pomocy w zakresie rozwiązywania złożonych problemów zdrowotnych i psychospołecznych podopiecznych.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	30 w tym 5-e-Wykład
	Ćwiczenia audytoryjne	-
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	10
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	-
	Praktyki zawodowe	-
	Praca własna studenta*	20

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
D11_W01	zasady diagnozowania, planowania, realizowania i oceniania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, operacyjnym, pediatrycznym, położniczo-ginekologicznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w szpitalnym oddziale ratunkowym, w intensywnej opiece, opiece paliatywnej i opiece długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową	**B.W3**	Wykład Praca własna studenta	Egzamin pisemny- test
D11_W02	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową)	**D.W7**	Wykład Praca własna studenta	
D11_W03	organizację udzielania świadczeń zdrowotnych, zasady przyjęć i pobytu pacjentów w zakładach opieki długoterminowej	**D.W43**	Wykład	
D11_W04	rolę i zadania pielęgniarki opieki długoterminowej w zapewnieniu kompleksowej opieki i leczenia pacjentów oraz zasady współpracy z instytucjami opieki zdrowotnej i społecznej	**D.W44**	Wykład	
D11_W05	światowe kierunki rozwoju opieki długoterminowej z uwzględnieniem wykorzystania najnowszych technologii medycznych i cyfrowych	**D.W45**	Wykład Praca własna studenta	
w zakresie umiejętności potrafi:				
D11_U01	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej	**D.U1**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D11_U02	stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych	**D.U2**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	

D11_U03	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych	**D.U3**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D11_U04	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej	**D.U4**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D11_U05	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie	**D.U7**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D11_U06	wystawiać recepty na leki w ramach realizacji zleceń lekarskich w określonych stanach klinicznych	**D.U8**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D11_U07	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji	**D.U9**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Praca własna studenta	
D11_U08	dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe	**D.U10**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	

			Praca własna studenta	
D11_U09	prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób	**D.U11**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D11_U10	prowadzić rozmowę terapeutyczną	**D.U15**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Praca własna studenta	
D11_U11	komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta	**D.U17**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D11_U12	stosować procedury postępowania pielęgniarskiego w stanach zagrożenia zdrowia i życia	**D.U36**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D11_U13	przeprowadzić ocenę pacjenta w ramach procedury kwalifikacyjnej do przyjęcia do świadczeń opieki długoterminowej (domowych, dziennych i stacjonarnych)	**D.U43**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
D11_U14	planować, organizować i koordynować proces udzielania świadczeń zdrowotnych dla pacjentów pielęgniarskiej długoterminowej opieki domowej, opieki dziennej lub przebywających w stacjonarnych zakładach opieki długoterminowej	**D.U44**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	

D11_U15	wykorzystać w opiece długoterminowej innowacje organizacyjne i najnowsze technologie medyczne oraz cyfrowe	**D.U45**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe	
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
D9_K01	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych, a także empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	**K.S1**	Wykład Ćwiczenia metodą symulacji medycznej Zajęcia praktyczne Praktyki zawodowe Praca własna studenta	Kompetencje społeczne są kształtowane na w/w przedmiocie, natomiast ocena jest dokonywana za pomocą katalogu oceny kompetencji społecznych
D9_K02	przestrzegania praw pacjenta	**K.S2**		
D9_K03	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, przestrzegając wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	**K.S3**		
D9_K04	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	**K.S4**		
D9_K05	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	**K.S5**		
D9_K06	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	**K.S6**		
D9_K07	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych	**K.S7**		

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita lizba punktów ECTS	**6** 1(W) + 0,7 (PWS) + 0,3 (SM)= **2 ECTS** 2 (ZP) + 2 (PZ)= **4 ECTS**	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontakctowych z podziałem na formy zajęć	Wykład **ECTS**	30 **1**	-
	Ćwiczenia audytoryjne	-	-
	Ćwiczenia projektowe	-	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	-
	Lektoraty	-	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	-
	Seminarium	-	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	10	-
	Ćwiczenia kliniczne	-	-
	Ćwiczenia praktyczne	-	-
	Zajęcia praktyczne	40	-

	Praktyki zawodowe	40	-
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Praca własna studenta **ECTS**	20 **0,6**	-
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej **ECTS**	10 **0,3**	-
	Zajęcia praktyczne **ECTS**	40 **2**	-
	Praktyki zawodowe **ECTS**	40 **2**	-

Dodatkowe elementy:

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Wykład, e-Wykład:** 1. Organizacja opieki długoterminowej w Polsce i na świecie. Opieka długoterminowa w warunkach domowych oraz stacjonarnych. 2. Czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku objętych opieką długoterminową.Problemy i wyzwania opieki długoterminowej w opiece nad dziećmi i młodzieżą. 3. Etiopatogeneza, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach somatycznych i psychicznych pacjentów objętych opieką długoterminową.Pielęgniarska opieka długoterminowa nad osobami z zaburzeniami psychicznymi. 4. Standardy, procedury pielęgniarskie oraz standaryzowane skale stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia objętych opieką długoterminową. 5. Reakcje pacjentów objętych opieką długoterminową w różnym wieku na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację. 6. Metody i techniki komunikowania się z pacjentów objętych opieką długoterminową niezdolnych do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie. 7. Zasady żywienia pacjentów objętych opieką długoterminową z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed i pooperacyjnych według obowiązujących wytycznych, zaleceń i protokołów (Enhanced Recovery After Surgery, ERAS). 8. Zasady opieki nad pacjentami pacjentów objętych opieką długoterminową z przetokami odżywczymi, w szczególności przezskórną endoskopową gastrostomią (Percutaneous Endoscopic Gastrostomy, PEG), gastostomią, mikrojejunostomią, przetokami wydalniczymi (kolostomią, ileostomią, urostomią) oraz przetokami powstałymi w wyniku powikłań. **Ćwiczenia metodą symulacji medycznej:** 1. Przyjęcie pacjenta do pielęgniarskiej opieki długoterminowej domowej (zasady przyjęcia, zastosowane skale, wzory dokumentacji, zadania pielęgniarki w domowej opiece długoterminowej). 2. Opieka pielęgniarska nad pacjentem pozostającym w domu w stanie apalicznym. 3. Pielęgnowanie pacjenta z ranami przewlekłymi w domu- stopnie odleżyn, zasady zmiany opatrunku, wypisywanie recept na opatrunki specjalistyczne- kontynuacja leczenia 4. Pielęgnowanie pacjenta z wielochorobowością oraz „świeżym” zapaleniem płuc w warunkach domowych.

	5. Pielęgnowanie pacjenta unieruchomionego, z zaburzeniami wodno-elektrolitowymi w warunkach domowych- wypisywanie recept. 6. Opieka pielęgniarska nad pacjentem z żywieniem przemysłowym. 7. Postepowanie pielęgniarskie wobec pacjenta umierającego w domu. **Zajęcia praktyczne:** 1. Rozpoznawanie potrzeb bio-psycho-społecznych pacjentów opiekidługoterminowej. Narzędzia, oceny i planowanie opieki zwykorzystaniem modeli pielęgnowania. 2. Rany przewlekłe u pacjentów opieki długoterminowej. Opieka pielęgniarska nad chorym. 3. Problemy pielęgnacyjno-opiekuńcze chorych z nietrzymaniem moczu i stolca. 4. Eliminacja i profilaktyka bólu w opiece długoterminowej. Problemy farmakoterapii w opiece długoterminowej. 5. Profilaktyka skutków długotrwałego unieruchomienia. **Praktyki zawodowe:** 1. Standardy i procedury w opiece długoterminowej. 2. Rany przewlekłe u pacjentów opieki długoterminowej. Opieka pielęgniarska nad chorym. 3. Podstawy organizacyjno-prawne realizacji świadczeń w zakresie długotrwałej pielęgniarskiej opieki domowej. 4. Zagrożenie wypaleniem zawodowym wśród pielęgniarek pracujących z terminalnie chorymi. 5. Problemy psychospołeczne pacjentów opieki długoterminowej. Udział pielęgniarki w ich rozwiązywaniu. **Praca własna studenta:** 1. Kierunki rozwoju opieki długoterminowej w oparciu o nowoczesną technologię medyczną i cyfrową. 2. Zasady żywieniapacjentów w opiece długoterminowej. 3. Obciążenie opieką opiekunów / rodziny opiekującej się pacjentem w opiece długoterminowej. 4. Wsparcie rodzin i opiekunów osób wopiecedługoterminowej. 5. Problemy pielęgnacyjne u chorych w opiece długoterminowej wśrodowisku domowym.
Metody i techniki kształcenia:	**Wykład –** Metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie. **Symulacja medyczna WW-** wykonanie zadania w warunkach symulowanychw CSM **Zajęcia praktyczne –** Metody aktywizujące: studium przypadku w warunkach naturalnych; Metody praktyczne – instruktaż, pokaz,seminarium **Praktyki zawodowe** – Metody praktyczne: instruktaż, pokaz, seminarium.
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, atakże warunki dopuszczenia doegzaminu:	Obowiązkowa obecność na ćwiczeniach, zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych zgodnie z Regulaminem studiów oraz Regulaminem Kształcenia Praktycznego na kierunku Pielęgniarstwo. **Podstawę do zaliczenia wykładu stanowią:** • aktywny udział w wykładach (włączanie się do dyskusji inicjowanej przez prowadzącego zajęcia, przejawianie zainteresowania zagadnieniami omawianymi w trakcie wykładów) • pozytywna ocena z zaliczeniaw ramach pracy własnej studenta (warunkiem zaliczenia pracy własnej studenta jest samodzielne opanowanie wiedzy z wskazanej tematyki, która weryfikowana jest na zaliczeniu pisemnym na ostatnim wykładzie.

<table>
<tr><td></td><td>Liczba pytań na zaliczeniu pisemnym dotyczącym weryfikacji opanowania wiedzy przez studenta z zakresu pracy własnej studenta obejmuje 20 pytań.
Do uzyskania zaliczenia uprawnia minimum 60% poziom zaliczenia tych pytań)
• pozytywna ocena z egzaminu pisemnego.

Egzamin pisemny:
• test, liczący 60 pytań wielokrotnego wyboru.
• Prawidłowa odpowiedz 1 pkt.
• Pozytywną ocenę może uzyskać student, który osiągnął co najmniej 60%+1 punkt poprawnych odpowiedzi.
• Skala ocen: 56 – 60 punktów – bardzo dobry (5,0); 50 – 55 punktów - dobry plus (4,5); 46 – 50 punktów – dobry (4,0); 41 – 45 punktów - dostateczny plus (3,5); 36 – 40 punktów- dostateczny (3,0); 0-35 punktów- niedostateczny (2,0).

Podstawę do zaliczenia zajęć metodą symulacji medycznej stanowią:
• 100% obecności na zajęciach metodą symulacji medycznej,
• Pozytywne zaliczenie zajęć metodą symulacji medycznej, aktywny udział studenta w zajęciach- szczegółowe zasady określone są w Dzienniczku umiejętności praktycznych w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarza.

Podstawę do zaliczenia zajęć praktycznych stanowią:
• obecność na zajęciach praktycznych
• aktywny udział w zajęciach
• pozytywna ocena z odpowiedzi ustnej
• uzyskanie pozytywnej oceny z wykonanego zadania/umiejętności
• uzyskanie pozytywnej oceny z prowadzonej karty opieki pielęgniarskiej.

Podstawę do zaliczenia praktyk zawodowych stanowią:
• obecność na praktykach zawodowych
• aktywny udział w zajęciach
• uzyskanie pozytywnej oceny z wykonanego zadania/umiejętności
• uzyskanie pozytywnego zaliczenia z prowadzonej karty opieki pielęgniarskiej</td></tr>
<tr><td>Zasady udziału w poszczególnych zajęciach zewskazaniem, czy obecnośćstudenta na zajęciach jest obowiązkowa:</td><td>Obowiązek aktywnego uczestnictwa studenta we wszystkich formach zajęć.</td></tr>
<tr><td>Sposób obliczania ocenykońcowej:</td><td>
<table>
<tr><td>Zakres wartości</td><td>0 – 2,99</td><td>3,00 – 3,24</td><td>3,25 – 3,74</td><td>3,75 – 4,24</td><td>4,25 – 4,74</td><td>powyżej 4,74</td></tr>
<tr><td>Ocena słownie</td><td>niedostateczny</td><td>dostateczny</td><td>dostateczny plus</td><td>dobry</td><td>dobry plus</td><td>bardzo dobry</td></tr>
<tr><td>Ocena liczbowo</td><td>2,0</td><td>3,0</td><td>3,5</td><td>4,0</td><td>4,5</td><td>5,0</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td colspan="2"></td><td>
<table>
<tr><td colspan="5">Semester 5</td></tr>
<tr><td>Rodzaj zajęć (wg planu studiów)</td><td>Liczba godzin</td><td>Waga</td><td>Ocena</td><td>Wynik</td></tr>
<tr><td>Wykład+ Praca własna studenta (egzamin)</td><td>30+20</td><td>0,3</td><td rowspan="4">Ocena uzyskana przez studenta</td><td rowspan="4">iloraz wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Ćwiczenia metodą symulacji medycznej</td><td>10</td><td>0,3</td></tr>
<tr><td>Zajęcia praktyczne</td><td>40</td><td>0,2</td></tr>
<tr><td>Praktyki zawodowe</td><td>40</td><td>0,2</td></tr>
<tr><td>Suma</td><td>140</td><td>1</td><td>Ocena</td><td>Odczytywany z tabeli powyżej</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td colspan="2">Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:</td><td>• Wyrównywanie zaległości powstałych wskutek nieobecności nawykładach i ćwiczeniach w ramach pracy własnej studenta.
• Nieobecności na zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych muszą zostać odpracowane, zgodnie z Regulaminem kształcenia praktycznego na kierunku Pielęgniarstwo</td></tr>
<tr><td colspan="2">Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:</td><td>Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne, Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Zalecana literatura</td><td>podstawowa</td><td>1. Kędziora-Kornatowska K., Muszalik M., Skolmowska E.: Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej. PZWL, Warszawa 2015.
2. Muszalik M., Kędziora-Kornatowska K., Pielęgnowanie pacjentów wstarszym wieku, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2018.
3. Zielińska E., Guzek B., Syroka-Marczewska K., (red.), Opieka długoterminowa. Uwarunkowania medyczne i prawne., Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2018.</td></tr>
<tr><td>uzupełniająca</td><td>1. Antczak-Komoterska A., Haor B., Rybka M., Głowacka M., (red.), Opieka długoterminowa w chorobach przewlekłych – perspektywy i wyzwania. PWSZ Włocławek, Włocławek 2018.
2. Czajka D., Czekała B., Standardy domowej pielęgniarskiej opieki długoterminowej, Borgis, Warszawa 2013.
3. Szczygieł B., Niedożywienie związane z chorobą, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2017.</td></tr>
</table>

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Podstawy rehabilitacji (D12)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Basis of Rehabilitation
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	1
Język wykładowy:	angielski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	5
Koordynator przedmiotu:	Prof. Grzegorz Kandzierski

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Przygotowanie studenta do zadań z zakresu samodzielnego diagnozowania, planowania, realizacji i oceny sytuacji osób starszych w opiece długoterminowej w warunkach środowiska zamieszkania i instytucji. Samodzielne planowanie i organizowanie opieki pielęgniarskiej nad osobami starszymi niezależnie od sytuacji zdrowotnej i miejsca pobytu podopiecznego. Udzielanie specjalistycznej pomocy w zakresie rozwiązywania złożonych problemów zdrowotnych i psychospołecznych podopiecznych.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	20 h (w tym 5-e-Wykład)
	Ćwiczenia audytoryjne	5
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	-
	Praktyki zawodowe	-
	Praca własna studenta*	5

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
D12.W1	podstawowe kierunki rehabilitacji leczniczej i zawodowej	**D.W46**	Wykład,	Dyskusja, wymiana poglądów, test pisemny.
D12.W1	przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w różnych chorobach	**D.W47**	Wykład Praca własna studenta	Dyskusja, wymiana poglądów, test pisemny.
w zakresie umiejętności potrafi:				
D12.U1	prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację pacjenta z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej	**D.U13**	Ćwiczenia audytoryjne	Praktyczna ocena umiejetności
D12.U1	edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna w zakresie doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych	**D.U14**	Ćwiczenia audytoryjne	Praktyczna ocena umiejetności
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
D12. KS1	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych	**D.KS7**	Wykład, ćwiczenia, Praca własna studenta	Dyskusja, wymiana poglądów.

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**1** 0,8 (W, Ćw) + 0,2 (Pws) = 1	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	20	
	Ćwiczenia audytoryjne	5	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	-	
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	
	Lektoraty	-	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	-	
	Praktyki zawodowe	-	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Praca własna studenta- samodzielne opanowanie wskazanej tematyki	5	
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	-		

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:		**Wykład/ Ćwiczenia/e-Wykład/Praca własna studenta** Definicja procesu rehabilitacji, historia, stan obecny. Zasady, cele, rodzaje rehabilitacji. Niepełnosprawność, jej rodzaje i stopnie. Rehabilitacja osób w różnym wieku. Rola personelu pielęgniarskiego w procesie rehabilitacji. Fizjoterapia jako składowa rehabilitacji. Systematyka fizjoterapii, oddziaływanie czynników fizykalnych na organizm ludzki.
Metody i techniki kształcenia:		Metoda kontaktu bezpośredniego, dyskusja, wymiana poglądów, rozwiązywanie problemów.
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:		Zaliczenie wykładów na podstawie obecności. Zaliczenie ćwiczeń na podstawie obecności i aktywnosci na zajęciach. Zaliczenie całego przedmiotu na podstawie testu pisemnego (w teście pytania z zakresu pracy własnej studenta)
Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:		Obecność na wszystkich zajęciach jest obowiązkowa, z wyjątkiem jednych zajęć w sytuacji osobistych spraw losowych.
Sposób obliczania oceny końcowej:		**Oceną końcową jest ocena z testu pisemnego**
Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:		Wyrównywanie zaległości na indywidualnych spotkaniach studentek/ów z nauczycielem na dyżurach i konsultacjach na terenie uczelni.
Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:		Wiedza z anatomii, fizjologii i patofizjologii.
Zalecana literatura	**podstawowa**	1.Strugała M., Talarska D. Rehabilitacja i pielęgnowanie osób niepełnosprawnych. PZWL 2014 2.Dega W., Milanowska K. Rehabilitacja medyczna. PZWL 2001 3.Kwolek A. Rehabilitacja medyczna. Urban &Partner 2003
	uzupełniająca	1.Śliwiński Z., Sieroń A. Wielka fizjoterapia. Edra 2022 2.Zembaty A. Kinezyterapia. Kasper 2002

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Badania naukowe w pielęgniarstwie (D13)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Research in nursing
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	1
Język wykładowy:	polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	5
Koordynator przedmiotu:	dr n. med. Jadwiga Klukow

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Zapoznanie studentów z badaniami naukowymi stosowanymi w pielęgniarstwie, ze szczególnym uwzględnieniem badań jakościowych oraw wskazanie znaczenia pielęgniarskich organizacji naukowych w badaniach pielęgniarskich. Kształtowanie wśród studentów kompetencji krytycznej analizy wyników badań naukowych i ich użyteczności w praktyce zawodowej oraz odpowiedzialności za własny rozwój zawodowy.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	20 h (w tym 5-e-Wykład)
	Ćwiczenia audytoryjne	5
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	-
	Praktyki zawodowe	-
	Praca własna studenta*	5
	w sumie	**30**

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
D13_W01	znaczenie badań naukowych dla praktyki pielęgniarskiej i rozwoju zawodu pielęgniarki	**D.W48.**	Wykład E-wykład	test wielokrotnego wyboru MCQ
D13_W02	pielęgniarskie organizacje naukowe i ich rolę w badaniach naukowych	**D.W49.**	Wykład E- wykład	test wielokrotnego wyboru MCQ
D13_W03	przedmiot, cel, obszar badań naukowych i paradygmaty pielęgniarstwa	**D.W50.**	Wykład	test wielokrotnego wyboru MCQ
D13_W04	metody i techniki prowadzenia badań naukowych w pielęgniarstwie	**D.W51.**	Wykład	test wielokrotnego wyboru MCQ
D13_W05	zasady etyki w prowadzeniu badań naukowych i podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej w działalności zawodowej pielęgniarki	**D.W52.**	Wykład	test wielokrotnego wyboru MCQ
D13_W06	podstawowe zasady udziału pacjentów i personelu medycznego w badaniach klinicznych.	**D.W53.**	Wykład	test wielokrotnego wyboru MCQ
w zakresie umiejętności potrafi:				
D13_U01	krytycznie analizować publikowane wyniki badań naukowych oraz wskazać możliwości ich wykorzystania w praktyce zawodowej pielęgniarek	**D.U46.**	Ćwiczenia audytoryjne Praca własna studenta	test wielokrotnego wyboru MCQ, analiza artykułu, naukowego projekt pielęgniarskich wskazówek do praktyki zawodowej
D13_U02	stosować regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej w działalności zawodowej pielęgniarki.	**D.U47.**	Ćwiczenia audytoryjne Praca własna studenta	test wielokrotnego wyboru MCQ projekt pielęgniarskich wskazówek do praktyki zawodowej
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
D13_K07	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności,	**D.K07.**	Wykład	Obserwacja nauczyciela

	dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych		Ćwiczenia audytoryjne	

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**1** 0,7 (W, Ćw) + 0,3 (Pws)	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	20	
	Ćwiczenia audytoryjne	5	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	-	
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	
	Lektoraty	-	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	-	
	Praktyki zawodowe	-	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Praca własna studenta	5	-
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	-	-	-

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Wykład (e-Wykład):** 1. Pielęgniarstwo jako nauka. 2. Paradygmaty w pielęgniarstwie. 3. Przedmiot, cel i obszar badań w pielęgniarstwie. 4. Etapy procesu badawczego. 5. Metodologia badań (rodzaje badań , metody badawcze, techniki badawcze). 6. Etyka w badaniach naukowych z ochroną własności intelektualnej. 7. Zasady udziału pacjentów w badaniach naukowych. 8. Pielęgniarskie organizacje naukowe i ich rola w badaniach naukowych. **Ćwiczenia audytoryjne:** 1. Zasady stosowania przeglądu piśmiennictwa naukowego. 2. Czasopisma w naukach o zdrowiu, rodzaje artykułów naukowych**.** 3. Zastosowanie klinimetrii i praktyki opartej na dowodach w działalności zawodowej pielęgniarek . 4. Prawa autorskie i własność intelektualna - regulacje prawne. 5. Krytyczna analiza artykułu naukowego z obszaru pielęgniarstwa. **Praca własna studenta:** 1. Wykorzystanie wyników badań w praktyce pielęgniarskiej na przykładach wybranych publikacji naukowych badań jakościowych i ilościowych.

<table>
<tr><td>Metody i techniki kształcenia:</td><td>Wykład – Metody podające: wykład informacyjny, wykład problemowy
Ćwiczenia audytoryjne – praca w grupach, webquest (wykorzystywanie baz wiedzy naukowej do wykonania zadania), analiza tekstów, dyskusja dydaktyczna, burza mózgów
Praca własna studenta – metoda projektowa</td></tr>
<tr><td>Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:</td><td>Obowiązkowy, aktywny udział we wszystkich formach zajęć zgodnie z harmonogramem .
Wykład i ćwiczenia: zaliczenie pisemne - test MCQ (test wielokrotnego wyboru) składający się z 25 pytań: zaliczenie od min. 60% i więcej (tj. min. 15 pkt.), brak zaliczenia – poniżej 15 pkt. (poniżej 60%).
Zaliczenie poprawkowe odbywa się na tych samych warunkach co zaliczenie właściwe.
Ćwiczenia: : analiza artykułu naukowego oceniana według kryteriów w skali 0-4: zaliczenie od 60% i więcej uzyskanych punktów
Praca własna studenta: projekt pielęgniarskich wskazówek do praktyki zawodowej oceniany według kryteriów w skali 0-4: zaliczenie (60% i więcej pkt.), brak zaliczenia – (poniżej 60% pkt.).
Kompetencje społeczne: ocenione metodą obserwacji przez nauczyciela według wyznaczonych kryteriów w skali 0-4.Student osiąga kompetencje uzyskując min. 60% punktów.</td></tr>
<tr><td>Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:</td><td>Obowiązek systematycznego i aktywnego uczestnictwa studenta we wszystkich formach zajęć.</td></tr>
<tr><td>Sposób obliczania oceny końcowej:</td><td>
<table>
<tr><td>Zakres wartości</td><td>0 – 2,99</td><td>3,00 – 3,24</td><td>3,25 – 3,74</td><td>3,75 – 4,24</td><td>4,25 – 4,74</td><td>powyżej 4,74</td></tr>
<tr><td>Ocena słownie</td><td>niedostateczny</td><td>dostateczny</td><td>dostateczny plus</td><td>dobry</td><td>dobry plus</td><td>bardzo dobry</td></tr>
<tr><td>Ocena liczbowo</td><td>2,0</td><td>3,0</td><td>3,5</td><td>4,0</td><td>4,5</td><td>5,0</td></tr>
</table>
<table>
<tr><th>Rodzaj zajęć</th><th>Liczba godzin</th><th>Waga</th><th>Ocena</th><th>Wynik</th></tr>
<tr><td>Wykład, ćwiczenia</td><td>25</td><td>0,7</td><td rowspan="3">ocena uzyskana przez studenta</td><td rowspan="3">odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
<tr><td>Praca własna studenta</td><td>5</td><td>0,3</td></tr>
<tr><td>Suma</td><td>30</td><td>1</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:</td><td>Wyrównanie treści wykładowych, które są weryfikowane na obowiązkowych konsultacjach z nauczycielem. Zlecone zadanie tj. analiza artykułu naukowego realizowana jest samodzielnie przez studenta i oceniana przez nauczyciela.</td></tr>
<tr><td>Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:</td><td>Podstawy pielęgniarstwa, Etyka zawodu pielęgniarki</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Zalecana literatura</td><td>podstawowa</td><td>1. Lenartowicz H., Kózka M., Metodologia badań naukowych w pielęgniarstwie, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2022.
2. Serafin L., Sak-Dankosky N.. Wesołowska -Górniak K., Formela M.: Badania naukowe w pielęgniarstwie. Edra Urban, Partner, Wrocław 2022</td></tr>
<tr><td>uzupełniająca</td><td>1. Stodolak A., Metodologia badań w pielęgniarstwie, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2011.
2. Materiały dydaktyczne: artykuły naukowe</td></tr>
</table>

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Przygotowanie do egzaminu dyplomowego (D14)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Preparation for the Diploma Examination
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	Praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	5
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	6
Koordynator przedmiotu:	Kierownik Zakładu Pielęgniarstwa

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się przedmiotu		
Podstawy regulaminowe dotyczące egzaminu dyplomowego na kierunku Pielęgniarstwo. Powtórzenie i utrwalenie wiedzy z zakresu opieki pielęgniarskiej. Powtórzenie procedur medycznych objętych egzaminem. Doskonalenie umiejętności komunikacji z pacjentkami oraz współpracy w zespole terapeutycznym. Symulacje egzaminacyjne – trening w warunkach zbliżonych do egzaminu.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: ***Nie dotyczy studiów drugiego stopnia***	Wykład	-
	Ćwiczenia audytoryjne	-
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	30
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	-
	Praktyki zawodowe	-
	Praca własna studenta *	-

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie umiejętności potrafi:				
D14_U01	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej	**D.U1**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	Egzamin OSCE
D14_U02	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej	**D.U4**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	Egzamin OSCE
D14_U03	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie	**D.U7**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	Egzamin OSCE
D14_U04	wystawiać recepty na leki w ramach realizacji zleceń lekarskich w określonych stanach klinicznychn DU8	**D.U8**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	Egzamin OSCE
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
D14_KS01	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych	**K.S7**	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	Aktywność i zaangażowanie na zajęciach

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

		Stacjonarne	Niestacjonarne
Całkowita liczba punktów	**5**		
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	-	
	Ćwiczenia audytoryjne	-	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	-	
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	
	Lektoraty	-	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	

	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	30	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	-	
	Praktyki zawodowe	-	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	-	-	
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	-	-	

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:		**Ćwiczenia metodą symulacji medycznej** Podstawy regulaminowe dotyczące egzaminu dyplomowego na kierunku Pielęgniarstwo. Powtórzenie i utrwalenie wiedzy z zakresu opieki pielęgniarskiej. Powtórzenie procedur medycznych objętych egzaminem. Doskonalenie umiejętności komunikacji z pacjentkami oraz współpracy w zespole terapeutycznym. Symulacje egzaminacyjne – trening w warunkach zbliżonych do egzaminu.
Metody i techniki kształcenia:		**Ćwiczenia metodą symulacji medycznej** – symulacja medyczna
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:		Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest: • Aktywny udział w zajęciach, • Udział w próbnym egzaminie praktyczny OSCE przeprowadzanym zgodnie z Regulaminem egzaminu OSCE w Zakładzie Pielęgniarstwa. Na podstawie przygotowanych opisów przypadków student ma do wykonania określone zadania praktyczne. Zadania oceniane są na podstawie list kontrolnych – próg zaliczenia wynosi 60% i więcej punktów
Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:		Obowiązek systematycznego i aktywnego uczestnictwa studenta we wszystkich formach zajęć
Sposób obliczania oceny końcowej:		-
Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:		
Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:		
Zalecana literatura	**podstawowa**	
	uzupełniająca	

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Praktyki zawodowe wybierane indywidualnie przez studenta (F15)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Professional internships chosen individually by the student
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	3
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	6
Koordynator przedmiotu:	**Koordynatorzy przedmiotów**

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Celem praktyk zawodowych studentów kierunku pielęgniarstwo jest poszerzenie wiedzy i nabycie umiejętności oraz kompetencji zawartych w standardach kształcenia oraz osiągnięcie wybranych efektów kształcenia.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	-
	Ćwiczenia audytoryjne	-
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	-
	Praktyki zawodowe	80
	Praca własna studenta*	-

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie umiejętności potrafi:				
F15_U01	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej	**D.U1**	Praktyki zawodowe	
F15_U02	stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych	**D.U2**		
F15_U03	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych	**D.U3**		
F15_U04	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej	**D.U4**		
F15_U05	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego	**D.U5**		
F15_U06	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie	**D.U7**		
F15_U07	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji	**D.U9**		
F15_U08	dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe	**D.U10**		
F15_U09	prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób	**D.U11**		
F15_U10	prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i zaburzeń psychicznych, w tym uzależnień, z uwzględnieniem rodzin tych pacjentów	**D.U12**		
F15_U11	prowadzić rozmowę terapeutyczną	**D.U15**		
F15_U12	stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	**D.U16**		

F15_U13	komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta	**D.U17**		
F15_U14	organizować izolację pacjentów z zakażeniem i chorobą zakaźną w podmiotach leczniczych	**D.U18**		
F15_U15	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych	**D.U19**		
F15_U16	wykonać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku oraz rozpoznać stan zagrażający zdrowiu i życiu	**D.U20**		
F15_U17	przygotować pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych oraz zabiegu operacyjnego w trybach pilnym i planowym	**D.U22**		
F15_U18	rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych	**D.U23**		
F15_U19	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym usuwać szwy i zakładać opatrunki specjalistyczne	**D.U24**		
F15_U20	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji	**D.U25**		
F15_U21	pielęgnować żylny dostęp naczyniowy obwodowy i centralny oraz dotętniczy	**D.U40**		
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
F15_K01	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych, a także empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	**K.S1**	Praktyki zawodowe	Kompetencje społeczne są kształtowane na w/w przedmiocie, natomiast ocena jest dokonywana za pomocą katalogu oceny kompetencji społecznych
F15_K02	przestrzegania praw pacjenta	**K.S2**		
F15_K03	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, przestrzegając wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	**K.S3**		
F15_K04	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	**K.S4**		
F15_K05	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	**K.S5**		
F15_K06	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	**K.S6**		
F15_K07	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych	**K.S7**		

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**3**	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	-	-
	Ćwiczenia audytoryjne	-	-
	Ćwiczenia projektowe	-	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	-
	Lektoraty	-	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	-
	Seminarium	-	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-	-
	Ćwiczenia kliniczne	-	-
	Ćwiczenia praktyczne	-	-
	Zajęcia praktyczne	-	-
	Praktyki zawodowe	80	-
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	**-**	-	-
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	Praktyki zawodowe **ECTS**	80 **3**	- - -

Dodatkowe elementy:

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Praktyki zawodowe:** 1. Standardy i procedury w pracy pielęgniarki na oddziale. Specyfika i organizacja pracy pielęgniarki w wybranym oddziale szpitalnym. 2. Zasady formułowania diagnozy pielęgniarskiej, wdrażanie i modyfikacja celu opieki stosownie do stanu faktycznego pacjenta. Stosownie skal i kwestionariuszy do oceny stanu pacjenta. 3. Przygotowanie pacjenta i asystowanie podczas badań diagnostycznych inwazyjnych i nieinwazyjnych oraz pobieranie materiału do badań diagnostycznych. 4. Udział pielęgniarki w wykonywaniu pomiarów podstawowych parametrów życiowych, wykonywanie badań fizykalnych w różnych stanach zdrowia pacjenta. 5. Podawanie różnymi drogami leków pacjentowi na każdym etapie choroby i w każdym wieku, rozpoznawanie działań niepożądanych leków oraz powikłań farmakoterapii. 6. Udział pielęgniarki w przygotowaniu pacjenta w różnym wieku i różnych jednostkach chorobowych do zabiegu operacyjnego- opieka pielęgniarska przed-, w trakcie i pooperacyjna 7. Nawiązanie i utrzymanie kontaktu terapeutycznego z pacjentem i jego rodziną. Edukacja terapeutyczna chorego i jego rodziny w zakresie samoopieki w różnym wieku i stanie zdrowia. 8. Prowadzenie dokumentacji pielęgniarskiej.
Metody i techniki kształcenia:	**Praktyki zawodowe** – Metody praktyczne: instruktaż, pokaz, seminarium, studium przypadku w warunkach naturalnych

<table>
<tr><td colspan="2">Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:</td><td>Obowiązkowa obecność na praktykach zawodowych zgodnie
z Regulaminem studiów oraz Regulaminem Kształcenia Praktycznego na kierunku Pielęgniarstwo.

Podstawę do zaliczenia praktyk zawodowych stanowią:
• obecność na praktykach zawodowych
• aktywny udział w zajęciach
• uzyskanie pozytywnej oceny z wykonanego zadania/umiejętności
• uzyskanie pozytywnego zaliczenia z prowadzonej karty opieki pielęgniarskiej</td></tr>
<tr><td colspan="2">Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:</td><td>Obowiązek aktywnego uczestnictwa studenta w praktykach zawodowych</td></tr>
<tr><td colspan="2">Sposób obliczania oceny końcowej:</td><td>
<table>
<tr><td colspan="5">Semester 6</td></tr>
<tr><td>Rodzaj zajęć (wg planu studiów)</td><td>Liczba godzin</td><td>Waga</td><td>Ocena</td><td>Wynik</td></tr>
<tr><td>Praktyki zawodowe</td><td>80</td><td>1</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Suma</td><td>80</td><td>1</td><td>Ocena</td><td>Odczytywany z tabeli powyżej</td></tr>
</table>
<table>
<tr><td>Zakres wartości</td><td>0 – 2,99</td><td>3,00 – 3,24</td><td>3,25 – 3,74</td><td>3,75 – 4,24</td><td>4,25 – 4,74</td><td>powyżej 4,74</td></tr>
<tr><td>Ocena słownie</td><td>niedostateczny</td><td>dostateczny</td><td>dostateczny plus</td><td>dobry</td><td>dobry plus</td><td>bardzo dobry</td></tr>
<tr><td>Ocena liczbowo</td><td>2,0</td><td>3,0</td><td>3,5</td><td>4,0</td><td>4,5</td><td>5,0</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td colspan="2">Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:</td><td>• Nieobecności na praktykach zawodowych muszą zostać odpracowane, zgodnie z Regulaminem kształcenia praktycznego na kierunku Pielęgniarstwo</td></tr>
<tr><td colspan="2">Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Zalecana literatura</td><td>podstawowa</td><td>1. Talarska D., Strugała D., Zozulińska-Ziółkiewicz D., Pielęgniarstwo internistyczne, PZWL, Warszawa 2024.
2. Ścisło L., Pielęgniarstwo chirurgiczne. PZWL, Warszawa 2020
3. Zarzycka D., Emeryk A., Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne, PZWL, Warszawa 2020</td></tr>
<tr><td>uzupełniająca</td><td>1. Duda-Król W., Wełnicki M., Mamcarz A., Choroby wewnętrzne –przypadki kliniczne, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 2019
2. Ścisło L. Procedury pielęgniarskie w chirurgii: podręcznik dla studentów medycznych. PZWL, Warszawa 2015
3. Kaczmarski M., Piskorz-Ogórek K., (red.), Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne. Wybrane zagadnienia, Help-Med., Kraków 2023</td></tr>
</table>

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Elementy kultury współczesnej (G1)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Elements of contemporary culture
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia pierwszego stopnia
Profil:	Praktyczny (P)
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	1
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	1
Koordynator przedmiotu:	**prof. dr hab. n. hum. Kazimierz Sikora**

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Treści uczenia się koncentrują się wokół kluczowych dla kultury XXI wieku pojęć określających tożsamość człowieka ponowoczesnego. Stanowią tym samym wprowadzenie do złożonego systemu kultury uwikłanej w zależności ekonomiczne, globalną politykę, media i tradycyjne zagadnienia socjologii i humanistyki. Celem przedmiotu jest przygotowanie słuchaczy do świadomego i czynnego udziału w kulturze, kształtowanie pożądanych społecznie postaw i zachowań cechujących przyszłe elity zawodowe i intelektualne, rozbudzenie wrażliwości etycznej i estetycznej, rozwinięcie pożądanych w życiu zawodowym sprawności komunikacyjnych oraz aktywizacja w zakresie uczestnictwa w kulturze współczesnej.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	30 h
	Ćwiczenia audytoryjne	-
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	-
	Praktyki zawodowe	-
	Praca własna studenta*	-

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
G01_W01	ma podstawową wiedzę z zakresu kultury współczesnej polskiej i obcej, umie rozpoznać jej przejawy, nurty i najbardziej charakterystyczne cechy, zwraca uwagę na nowe formy kultury audiowizualnej i przejawy zachowań społecznych;	**G.W1**	Wykład	Zaliczenie pisemne, przygotowanie referatu dyskusja, analiza i interpretacja wybranej formy sztuki (filmu, przedstawienia, wystawy, książki)
G01_W02	ma wiedzę na temat oczekiwanych w życiu zawodowym kompetencji społecznych i kulturowo-komunikacyjnych, zna i rozumie reguły etykiety, rozumie mechanizmy kontaktów;	**G.W2**	Wykład	
G01_W03	ma wiedzę na temat pożądanych społecznie i utrwalonych w polskiej kulturze wzorców zachowań obowiązujących w różnych okolicznościach oficjalnych, zawodowych i towarzyskich szczególnie w aspekcie komunikacyjnym;	**G.W3**	Wykład	
w zakresie umiejętności potrafi:				
G01_U01	potrafi analizować i oceniać przejawy współczesnej kultury, rozpoznawać strategie komunikacyjne;	**G.U2**	Wykład	Zaliczenie pisemne, przygotowanie referatu, dyskusja, analiza i interpretacja wybranej formy sztuki (filmu, przedstawienia, wystawy, książki)
G01_U02	zachować się stosownie do obowiązujących w polskim obyczaju towarzyskim i zawodowym reguł umie wykorzystać posiadaną kompetencję kulturowo-komunikacyjne w różnych okolicznościach życia studenckiego, w kontaktach służbowych, ogólnych i prywatnych	**G.U3**	Wykład	Zaliczenie pisemne, przygotowanie referatu, dyskusja, analiza i interpretacja wybranej formy sztuki (filmu, przedstawienia, wystawy, książki)
G01_U03	potrafi wykorzystywać zdobytą wiedzę z zakresu form komunikacji i kultury języka w życiu codziennym i w przyszłej pracy zawodowej i aktywności społecznej;	**G.U4**	Wykład	Zaliczenie pisemne, przygotowanie referatu, dyskusja, analiza i interpretacja wybranej formy sztuki (filmu, przedstawienia, wystawy, książki)

w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
G01_K01	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych	**D.KS7.**	Wykład	Aktywność i zaangażowanie na zajęciach
G01_K02	wykazywania troski o zachowanie dziedzictwa narodowego i odpowiedni poziom kultury osobistej w środowisku własnym i zewnętrznym	**G.KS1**	Wykład	Aktywność i zaangażowanie na zajęciach
G01_K03	wykazywania gotowości szerzenia wzorów dobrego zachowania (kultury osobistej) i poprawności językowej (kultury języka); wykazywania troski o zachowanie dziedzictwa narodowego i odpowiedni poziom kultury osobistej w środowisku własnym i zewnętrznym	**G.KS2.**	Wykład	Aktywność i zaangażowanie na zajęciach

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)

Całkowita liczba punktów ECTS	**1**	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	30	-
	Ćwiczenia audytoryjne	-	-
	Ćwiczenia projektowe	-	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	-
	Lektoraty	-	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	-
	Seminarium	-	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-	-
	Ćwiczenia kliniczne	-	-
	Ćwiczenia praktyczne	-	-
	Zajęcia praktyczne	-	-
	Praktyki zawodowe	-	-
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	**-**	-	-
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	-		

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:		**Wykład:** 1. Kultura współczesna i jej przejawy. Kultura awangardowa, popularna i masowa w stosunku do społeczeństwa. 2. Język mediów i reklamy – strategie komunikacyjne, metody perswazji 3. Wiedza o komunikacji społecznej, manipulacja, propaganda a społeczeństwo informacyjne. 4. Rola mediów i nowych kanałów komunikacyjnych w tworzeniu wspólnot kulturowych 5. Komunikacja interpersonalna w dobie Internetu (portale społecznościowe, itp.) a kształtowanie się tożsamości ponowoczesnej 6. Aktualne zjawiska we współczesnej kulturze polskiej i światowej (literatura, film, teatr, muzyka) – ku świadomej aktywności. 7. Kultura osobista i kultura języka.
Metody i techniki kształcenia:		Wykład z konwersatorium, prezentacja, wykorzystanie materiałów audiowizualnych; udział w przedstawieniu, wystawie, interpretacja dzieła
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:		Warunkiem uzyskania pozytywnej oceny z przedmiotu jest uzyskanie pozytywnej oceny z przygotowanego referatu oraz zaliczenia.
Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:		Obecność studenta jest obowiązkowa, w czasie zajęć oczekiwana jest aktywna postawa. Dopuszcza się jedną nieusprawiedliwiona nieobecność na zajęciach.
Sposób obliczania oceny końcowej:		Średnia arytmetyczna z wszystkich uzyskanych pozytywnych ocen, uwzględniając aktywność na zajęciach.
Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:		Dopuszczalna jest jedna nieobecność, każda kolejna powinna być odrobiona poprzez lekturę wskazanej literatury przedmiotu lub uczestnictwo w wydarzeniu kulturalnym lub innym działaniu istotnym dla społeczeństwa. Weryfikacja wykonania na dyżurze prowadzącego/prowadzącej.
Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:		—
Zalecana literatura	**podstawowa**	1. Jarczyński A., Etykieta w biznesie, Onepress, Warszawa 2015 2. Marcjanik M., Grzeczność w komunikacji językowej, PWN, Warszawa 2017 3. Kłoskowska A., (red.), Encyklopedia kultury polskiej XX wieku. Pojęcia i problemy wiedzy o kulturze, Wydawnictwo Wiedza o Kulturze, Wrocław 1991
	uzupełniająca	1.Jadacka H., Markowski A., Karpowicz T., Kultura języka polskiego – Tom 1, 2 i 3, PWN, Warszawa 2008/2012/2012 2.Markowski A., Jak dobrze mówić i pisać po polsku, Reader's Digest, Warszawa 2000

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Wychowanie fizyczne (G2)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Physical education
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia pierwszego stopnia
Profil:	Praktyczny (P)
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	0
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	1, 2
Koordynator przedmiotu:	dr Grzegorz Sobolewski

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Poziom wydolności fizycznej, sprawności motorycznej, koordynacji ruchowej. Aktywne sposoby wykorzystywania czasu wolnego. Postawy zdrowego stylu życia.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: **Nie dotyczy studiów drugiego stopnia*	Wykład	-
	Ćwiczenia audytoryjne	-
	Ćwiczenia projektowe	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-
	Lektoraty	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	60
	Seminarium	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-
	Ćwiczenia kliniczne	-
	Ćwiczenia praktyczne	-
	Zajęcia praktyczne	-
	Praktyki zawodowe	-
	Praca własna studenta*	-

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
G02_W01	zasady bezpiecznego korzystania z obiektów sportowych i sprzętu sportowego	**G.W4.**	Ćwiczenia	Frekwencja i aktywność na zajęciach
G02_W02	zasady przygotowania organizmu do wysiłku fizycznego	**G.W5.**	Ćwiczenia	
G02_W03	znaczenie higieny osobistej po zajęciach sportowych	**G.W6.**	Ćwiczenia	
w zakresie umiejętności potrafi:				
G02_U01	kształtować postawy aktywności fizycznej na całe życie	**G.U1**	Ćwiczenia	Frekwencja i aktywność na zajęciach
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
G02_K01	inicjowania działań sportowych na rzecz interesu publicznego	**G.KS3**	Ćwiczenia	Aktywność i zaangażowanie na zajęciach

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)

Całkowita liczba punktów ECTS	**1 ECTS**	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	-	-
	Ćwiczenia audytoryjne	-	-
	Ćwiczenia projektowe	-	-
	Ćwiczenia warsztatowe	-	-
	Ćwiczenia laboratoryjne	-	-
	Lektoraty	-	-
	Zajęcia z wychowania fizycznego	60	-
	Seminarium	-	-
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-	-
	Ćwiczenia kliniczne	-	-
	Ćwiczenia praktyczne	-	-
	Zajęcia praktyczne	-	-
	Praktyki zawodowe	-	-
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	**-**	-	-
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	-	- - **-**	- - -

Całkowita liczba punktów ECTS: (A+B)	0	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć oraz liczba punktów ECTS uzyskanych w ramach tych zajęć:	Ćwiczenia w sumie: ECTS:	60 60 0 -	- -
B. Formy aktywności studenta w ramach pracy własnej studenta wraz z planowaną liczbą godzin na każdą formę i liczbą punktów ECTS:	-	- - - - -	- - - - -
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS:	-	- - - - - -	- - - - - -

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	W ramach zajęć wychowania fizycznego, studenci mają do wyboru następujące zajęcia: pływanie, aerobik, tenis stołowy, badminton, kulturystyka, tańce, zespołowe gry sportowe (piłka siatkowa, piłka koszykowa, piłka nożna halowa, unihokej) oraz łyżwiarstwo i turystyka piesza, rowerowa forma obozów letnich – wodne i obozy zimowe narciarskie, a dla osób czasowo lub stale niezdolnych do wyżej wymienionych zajęć organizowane są zajęcia korekcyjno-wyrównawcze i inne formy dostosowane do studenta. Studenci bez przeciwwskazań zdrowotnych biorą udział w badaniach wydolnościowych (beep test) wraz z pomiarem tętna na sporttesterze i pomiarem składu masy ciała (waga).
Metody i techniki kształcenia:	Ćwiczenia
Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:	Aktywny udział studenta w zajęciach Podstawą zaliczenia jest frekwencja na zajęciach
Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:	Obowiązek aktywnego uczestnictwa w ćwiczeniach
Sposób obliczania oceny końcowej:	

Zakres wartości frekwencja	11 i mniej	12	13	14-15
Ocena słownie	niedostateczny	dostateczny	dobry	bardzo dobry
Ocena liczbowo	2,0	3,0	4,0	5,0

Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:		Student ma możliwość odrobienia zajęć na innych formach według harmonogramu zajęć wychowania fizycznego
Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:		Stan zdrowia umożliwiający udział w wybranej formie zajęć
Zalecana literatura	**podstawowa**	
	uzupełniająca	

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	**Nowoczesne systemy informatyczne (G3)**
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Modern IT systems
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo
Poziom studiów:	Studia I stopnia
Profil:	praktyczny
Forma studiów:	Studia stacjonarne
Punkty ECTS:	1
Język wykładowy:	Polski
Rok akademicki:	2026/2027
Semestr:	4
Koordynator przedmiotu:	mgr Robert Rajs

Elementy wchodzące w skład programu studiów

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla przedmiotu		
Charakterystyka systemów informatycznych w ochronie zdrowia – HIS (Hospital Information System) i CIS (Clinical Information System). Budowa, moduły i zadania szpitalnego systemu AMMS. Podstawy prawa dotyczącego urządzeń medycznych oraz zasady ich klasyfikacji. Integracja systemów informatycznych z urządzeniami medycznymi, wdrażanie standardów interoperacyjności i zapewnienie zgodności z wymaganiami prawnymi. Obsługa systemu AMMS – logowanie, rozpoznawanie modułów, wprowadzanie, pobieranie i modyfikacja danych pacjenta. Prowadzenie elektronicznej dokumentacji medycznej (EDM) w modułach: Izba Przyjęć (Ruch chorych) oraz Oddział (Ruch chorych). Praktyczne wykorzystanie programu Ascom Digistat – nawigacja po interfejsie, przegląd parametrów w SmartCentral, realizacja zadań w dostępnych modułach. Krytyczna ocena własnej wiedzy i umiejętności w zakresie informatyzacji ochrony zdrowia.		
Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć według planu studiów: *Nie dotyczy studiów drugiego stopnia	Wykład	5 h
	Ćwiczenia audytoryjne	
	Ćwiczenia projektowe	
	Ćwiczenia warsztatowe	
	Ćwiczenia laboratoryjne	20
	Lektoraty	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	
	Seminarium	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	
	Ćwiczenia kliniczne	
	Ćwiczenia praktyczne	
	Zajęcia praktyczne	
	Praktyki zawodowe	
	Praca własna studenta*	5

Opis efektów uczenia się dla przedmiotu

Kod efektu przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot	Powiązanie z KEU	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
w zakresie wiedzy zna i rozumie:				
G03_W01	charakterystykę systemów HIS oraz CIS w ochronie zdrowia, moduły oraz zadania w szpitalnym systemie AMMS;	**G.W7.**	Wykład	Zaliczenie pisemne
G03_W02	podstawy prawa regulującego urządzenia medyczne i ich klasyfikację;	**G.W8.**	Wykład	Zaliczenie pisemne
G03_W03	integrację z urządzeniami medycznymi, wdrożenia standardów interoperacyjności oraz zapewnienie zgodności z wymaganiami prawno-regulacyjnymi.	**G.W9.**	Wykład	Zaliczenie pisemne
w zakresie umiejętności potrafi:				
G03_U01	logować się do systemu AMMS, rozpoznawać moduły, wprowadzać, pobrać i zmodyfikować dane pacjenta	**G.U05.**	Ćwiczenia laboratoryjne	Kolokwium praktyczne
G03_U02	prowadzić dokumentację medyczną EDM w zakresie: • Moduł Izba Przyjęć (Ruch chorych), • Moduł Oddział (Ruch chorych) w systemie AMMS	**G.U06.**	Ćwiczenia laboratoryjne	Kolokwium praktyczne
G03_U03	poruszać się po interfejsie programu Ascom Digistat, przeglądać parametry – SmartCentral, wykonywać zadania w modułach	**G.U07.**	Ćwiczenia laboratoryjne	Kolokwium praktyczne
w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:				
G03_K01	krytycznej oceny nabywanej przez siebie wiedzy	**G.K.S04**	Wykład, ćwiczenia, praca własna studenta	Aktywność i zaangażowanie na zajęciach

Nakład pracy studenta oraz punkty ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS	**1** 0,9 (W, Ćw) + 0,1 (Pws) = 1	Stacjonarne	Niestacjonarne
A. Liczba godzin kontaktowych z podziałem na formy zajęć	Wykład	5	
	Ćwiczenia audytoryjne	-	
	Ćwiczenia projektowe	-	
	Ćwiczenia warsztatowe	-	
	Ćwiczenia laboratoryjne	20	

	Lektoraty	-	
	Zajęcia z wychowania fizycznego	-	
	Seminarium	-	
	Ćwiczenia metodą symulacji medycznej	-	
	Ćwiczenia kliniczne	-	
	Ćwiczenia praktyczne	-	
	Zajęcia praktyczne	-	
	Praktyki zawodowe	-	
B. Liczba godzin niekontaktowych z podziałem na formy zajęć	Praca własna studenta. **w sumie:**	5 h 5 h	
C. Liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS	-	-	-

Dodatkowe elementy

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć:	**Wykład:** **1.** Charakterystyka systemów HIS oraz CIS w ochronie zdrowia – wprowadzenie do przedmiotu. System AMMS, integracja z systemami dziedzinowymi sprzętu medycznego. 2. Moduły I zasady logowania i pacy w systemie AMMS Asseco 3. Oprogramowanie HIS – systemy szpitalne AMMS Asseco 4. Oprogramowanie kliniczne CIS: wprowadzenie. 5. Pojęcie oprogramowania klinicznego CIS, jego znaczenie dla pielęgniarek w kontekście udzielania opieki zdrowotnej. Podstawowe cechy i funkcje systemów CIS, jak również ich zalety i ograniczenia. 6. Elektroniczna dokumentacja medyczna EHR i dokumentacja medyczna pacjenta EMR. 7. Zastosowania. Prezentacja przykładowego systemu CIS – Ascom Digistat. **Ćwiczenia laboratoryjne:** 1. Wprowadzenie do oprogramowania Asseco AMMS. Prezentacja modułów, logowanie. 2. Ćwiczenia praktyczne w poszczególnych modułach AMMS. Przygotowanie danych do analizy – integracja z systematami (Ascom Digistat): Moduł Izba Przyjęć (Ruch chorych), Moduł Oddział (Ruch chorych), Moduł Statystyka (Ruch chorych), Moduł POZ (Rejestracja Przychodnia), Moduł Apteczka 3. System Ascom Digistat – zapoznanie z interfejsem oprogramowania: Logowanie do systemu, Poruszanie się po interfejsie programu, ControlBar, PatientExplorer, 4. Przeglądanie parametrów: SmartCentral, Moduł Terapii, Zlecenia, Wykonania, Centrala, Bilans płynów, Moduł OnlineWeb i walidacja, Dziennik Kliniczny, Moduł dokumentacji, Ewidencja wkłuć, Ewidencja i pielęgnacja ran. 5. Symulacja – praca w systemie zgodnie ze scenariuszem leczenia pacjenta **Praca własna studenta:** 1. Zapoznanie się z instrukcją, scenariuszami AMMS 2. Zapoznanie się z instrukcją, scenariuszami Ascom Digistat
Metody i techniki kształcenia:	**Wykład –** Metody podające: wykład, prezentacja multimedialna, filmy instruktażowe **Ćwiczenia laboratoryjne** – Metody praktyczne: ćwiczenia, projekty **Praca własna studenta**

<table>
<tr><td colspan="2">Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:</td><td>Obecność na wykładach, aktywny udział w wykładach
Obowiązkowa obecność na ćwiczeniach laboratoryjnych</td></tr>
<tr><td colspan="2">Zasady udziału w poszczególnych zajęciach ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:</td><td>Obowiązek systematycznego i aktywnego uczestnictwa studenta we wszystkich formach zajęć</td></tr>
<tr><td colspan="2">Sposób obliczania oceny końcowej:</td><td>
<table>
<tr><td>Zakres wartości</td><td>0 – 2,99</td><td>3,00 – 3,24</td><td>3,25 – 3,74</td><td>3,75 – 4,24</td><td>4,25 – 4,74</td><td>powyżej 4,74</td></tr>
<tr><td>Ocena słownie</td><td>niedostateczny</td><td>dostateczny</td><td>dostateczny plus</td><td>dobry</td><td>dobry plus</td><td>bardzo dobry</td></tr>
<tr><td>Ocena liczbowo</td><td>2,0</td><td>3,0</td><td>3,5</td><td>4,0</td><td>4,5</td><td>5,0</td></tr>
</table>
<table>
<tr><td>Rodzaj zajęć</td><td>Liczba godzin</td><td>Waga</td><td>Ocena</td><td>Wynik</td></tr>
<tr><td>Wykład , ćwiczenia, praca własna studenta</td><td>30</td><td>1</td><td>ocena uzyskana przez studenta</td><td>odczytywany z tabeli powyżej, jest wynikiem ilorazu wagi oraz oceny</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td colspan="2">Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:</td><td>Wyrównywanie zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na wykładach w ramach pracy własnej studenta.

Nieobecności na ćwiczeniach laboratoryjnych muszą być odpracowane.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Wymagania wstępne i dodatkowe, szczególnie w odniesieniu do sekwencyjności przedmiotów:</td><td>Wiedza z zakresu podstaw informatyki (zagadnienia z pierwszego roku HIS, jak również zagadnienia praktyczne z technologii Microsoft).</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Zalecana literatura</td><td>podstawowa</td><td>1. Telemedycyna i e-Zdrowie. Prawo i informatyka.
Szpor Grażyna , Świerczyński Marek , Lipowicz Irena._wyd. Wolters Kluwer 2019
2. Zintegrowany system informacyjny w pracy szpitala : HIS, LIS, PIS, RIS, PACS, IHE. Ewa Piętka. Wydawnictwo Naukowe PWN Warszawa 2004
3. Nojszewska E., System ochrony zdrowia. Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2019</td></tr>
<tr><td>uzupełniająca</td><td>1. Materiały edukacyjne firmy Innergo, Ascom
2. Materiały edukacyjne firmy Asseco
Netografia
https://rocznikikae.sgh.waw.pl/p/roczniki_kae_z29_47.pdf</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th colspan="3">Łączna liczba godzin oraz punktów ECTS, jaką student uzyska w ramach:</th></tr>
<tr><td>zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia (na studiach stacjonarnych co najmniej 50% punktów ECTS):</td><td colspan="2">4,130 godzin/155,1 ECTS, w tym:</td></tr>
<tr><td></td><td>wykłady, ćwiczenia, seminaria</td><td>1645 godzin (ćwiczenia metodą symulacji medycznej 180 godz.)=1825 godz. /68,1 ECTS</td></tr>
<tr><td></td><td>zajęcia praktyczne</td><td>1,100 godzin/41 ECTS</td></tr>
<tr><td></td><td>praktyki zawodowe</td><td>1,200 godzin/46 ECTS</td></tr>
<tr><td>pracy własnej studenta:</td><td colspan="2">715 godzin/26,9 ECTS</td></tr>
<tr><td>zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów na danym poziomie:</td><td colspan="2">2720 godzin/102 ECTS – 56%, w tym:</td></tr>
<tr><td></td><td>ćwiczenia</td><td>420 godzin/15 ECTS, w tym:</td></tr>
<tr><td></td><td>Podstawy pielęgniarstwa
Badanie fizykalne
Ćwiczenia metodą symulacji medycznej</td><td>200 godzin/7,4 ECTS
40 godzin/1,6 ECTS
180 godzin/ 6 ECTS</td></tr>
<tr><td></td><td>zajęcia praktyczne</td><td>1,100 godzin/41 ECTS</td></tr>
<tr><td></td><td>praktyki zawodowe</td><td>1,200 godzin/46 ECTS</td></tr>
<tr><td>zajęć podlegających wyborowi przez studenta (w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów na danym poziomie):</td><td colspan="2">Przedmioty do wyboru: Zajęcia fakultatywne do wyboru:
Język migowy (2 ECTS)
Telemedycyna i e-zdrowie (2 ECTS)

Praktyki zawodowe wybierane indywidualnie przez studenta (3 ECTS)</td></tr>
<tr><td>zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne:</td><td colspan="2">380 godzin/15 ECTS
Nauki społeczne i humanizm w pielęgniarstwie</td></tr>
<tr><td>lektoratu języka obcego:</td><td colspan="2">120 godzin/5 ECTS</td></tr>
<tr><td>praktyk zawodowych:</td><td colspan="2">1200 godzin/46 ECTS</td></tr>
</table>

Nazwa kierunku studiów: **Pielęgniarstwo**	**Matryca kierunkowych efektów uczenia się [KEU] w odniesieniu do efektów przedmiotowych**	**Załącznik nr 6**

Dziedzina/-y nauki: **Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu**

Dyscyplina/-y nauki: **Nauki medyczne**, **Nauki o zdrowiu**

Poziom studiów: Studia pierwszego stopnia

Profil: Praktyczny

SYMBOL KEU	KIERUNKOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	NAZWA MODUŁU ZAJĘĆ																																								
		NAUKI PRZEDKLINICZNE								NAUKI SPOŁECZNE I HUMANIZM W PIELĘGNIARSTWIE								NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ									NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ													**GRUPA PRZEDMIOTÓW OGÓLNYCH**		
		ANATOMIA	FIZJOLOGIA	PATOLOGIA	GENETYKA	BIOCHEMIA I BIOFIZYKA	MIKROBIOLOGIA I	FARMAKOLOGIA	RADIOLOGIA	PSYVHOLOGIA	SOCJOLOGIA	PEDAGOGIKA	PRAWO MEDYCZNE	ZDROWIE PUBLICZNE	ETYKA ZAWODU PIELĘGNIARKI	WSPÓŁPRACA I KOMUNIKACJA W ZESPOLE	JĘZYK OBCY	PODSTAWY PIELĘGNIARSTWA	PROMOCJA ZDROWIA	PIELĘGNIARTWO W	DIETETYKA	ORGANIZACJA PRACY	BADANIE FIZYKALNE W	ZAKAŻENIA SZPITALNE	ZASOBY I SYSTEM INFORMACJI W OCHRONIE ZDROWIA	JĘZYK MIGOWY LUB	CHOROBY WEWNĘTRZNE I	CHIRURGIA, BLOK	PEDIATRIA I PIELĘGNIARSTWO	POŁOŻNICTWO, GINEKOLOGIA	GERIATRIA I PIELĘGNIARSTWO	NEUROLOGIA I	PSYCHIATRIA I	MEDYCYNA RATUNKOWA I	ANESTEZJOLOGIA I	OPIEKA PALIATYWNA	PIELĘGNIASTWO W OPIECE	PODSTAWY REHABILITACJI	BADANIA NAUKOWE W	ELEMENTY KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	WYCHOWANIE FIZYCZNE	NOWOCZESNE SYSTEMY INFORMATYCZNE
		1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	1	2	3
W ZAKRESIE WIEDZY ZNA I ROZUMIE																																										
A.W1	budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górne i dolne, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno- -stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ krwiotwórczy, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układ płciowy męski i żeński, układ nerwowy, narządy zmysłów, powłoka wspólna)	x																																								
A.W2	neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie człowieka		x																																							
A.W3	fizjologię poszczególnych układów i narządów organizmu człowieka: układu kostno- -stawowo-mięśniowego, układu krążenia, układu krwiotwórczego, układu oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowego, układu płciowego męskiego i żeńskiego, układu nerwowego, układu hormonalnego, układu immunologicznego oraz narządów zmysłów i powłoki wspólnej		x																																							
A.W4	udział układów i narządów organizmu człowieka w utrzymaniu jego homeostazy oraz zmiany w funkcjonowaniu organizmu człowieka jako całości w przypadku zaburzenia jego homeostazy		x																																							
A.W5	podstawy działania układów regulacji oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego w utrzymaniu homeostazy		x																																							
A.W6	mechanizmy odporności wrodzonej i nabytej, humoralnej i komórkowej		x																																							
A.W7	podstawowe pojęcia z zakresu patologii organizmu człowieka			x																																						
A.W8	czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne oraz ich wpływ na organizm człowieka			x																																						
A.W9	zagadnienia z zakresu patologii szczegółowej układów organizmu człowieka: układu kostno-stawowo-mięśniowego, układu krążenia, układu krwiotwórczego, układu oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowego, układu płciowego męskiego i żeńskiego, układu nerwowego, układu hormonalnego, układu immunologicznego oraz zaburzeń metabolicznych, gospodarki wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej			x																																						
A.W10	podstawy zaburzeń w funkcjonowaniu układu immunologicznego: alergie, choroby autoimmunologiczne, immunologia nowotworów				x																																					
A.W11	uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh				x																																					
A.W12	problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie				x																																					
A.W13	budowę chromosomów i molekularne podłoże mutagenezy				x																																					
A.W14	. zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech i dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej				x																																					
A.W15	nowoczesne techniki badań genetycznych				x																																					
A.W16	podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne)					x																																				
A.W17	mechanizmy regulacji i biofizyczne podstawy funkcjonowania metabolizmu w organizmie człowieka					x																																				
A.W18	rolę witamin, aminokwasów, nukleozydów, monosacharydów, kwasów karboksylowych i ich pochodnych, wchodzących w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynach ustrojowych					x																																				
A.W19	wpływ na organizm człowieka czynników zewnętrznych takich jak temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące, w tym radonu występującego w środowisku					x																																				
A.W20	podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii oraz metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej						x																																			
A.W21	klasyfikację drobnoustrojów z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobiocie fizjologicznej człowieka						x																																			
A.W22	poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania, powodowane przez nie przemiany w organizmie człowieka i działania uboczne							x																																		
A.W23	podstawowe zasady farmakoterapii							x																																		
A.W24	poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postacie i drogi ich podawania							x																																		
A.W25	wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków							x																																		
A.W26	działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji, i procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków							x																																		
A.W27	zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich							x																																		
A.W28	zasady leczenia krwią, jej składnikami i środkami krwiozastępczymi							x																																		
A.W29	metody obrazowania i zasady przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej								x																																	
B.W1.	psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, jego zachowania prawidłowe i zaburzone									x																																
B.W2.	problematykę relacji człowiek – środowisko społeczne, zachowania adaptacyjne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych									x																																
B.W3.	zasady diagnozowania, planowania, realizowania i oceniania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym,																										x	x	x	x	x		x	x	x	x	x					

	chirurgicznym, operacyjnym, pediatrycznym, położniczo-ginekologicznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w szpitalnym oddziale ratunkowym, w intensywnej opiece, opiece paliatywnej i opiece długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową																																									
B.W4.	etapy rozwoju psychicznego człowieka i prawidłowości występujące na poszczególnych etapach tego rozwoju									x																																
B.W5.	pojęcia emocji, motywacji, temperamentu i osobowości, cechy osobowości zdrowej, zaburzenia osobowości									x																																
B.W6.	istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele, style i bariery w komunikacji interpersonalnej									x																																
B.W7.	teorie stresu psychologicznego, zależności między stresem a stanem zdrowia oraz inne psychologiczne determinanty zdrowia									x																																
B.W8.	podejście salutogenetyczne i podejście patogenetyczne do zdrowia i choroby										x																															
B.W9.	procesy adaptacji człowieka do życia z chorobą przewlekłą lub o niepomyślnym rokowaniu i uwarunkowania tych procesów										x																															
B.W10.	znaczenie wsparcia społecznego i psychologicznego w zdrowiu i chorobie oraz w sytuacjach szczególnych w opiece zdrowotnej										x																															
B.W11.	techniki radzenia sobie ze stresem, redukowania lęku, metody relaksacji oraz mechanizmy powstawania zespołu wypalenia zawodowego i zapobiegania jego powstaniu									x																																
B.W12.	pojęcia oraz zasady funkcjonowania rodziny, grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu										x																															
B.W13.	wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych										x																															
B.W14.	zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu										x																															
B.W15.	pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej										x																															
B.W16.	zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć i wiek										x																															
B.W17.	aktualne i prognozowane zmiany społeczne wpływające na funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia oraz warunki wykonywania zawodu pielęgniarki										x																															
B.W18.	postawy społeczne wobec zdrowia i systemu ochrony zdrowia										x																															
B.W19.	podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego chorowania, zdrowienia, hospitalizacji i umierania											x																														
B.W20.	problematykę prowadzenia edukacji zdrowotnej											x																														
B.W21.	metodykę edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży, dorosłych i osób starszych											x																														
B.W22.	podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawa w funkcjonowaniu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy												x																													
B.W23.	podstawowe regulacje prawne z zakresu systemu ochrony zdrowia, w tym z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego, obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej												x																													
B.W24.	podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki, w tym prawa i obowiązki pielęgniarki oraz formy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki, organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków												x																													
B.W25.	zasady odpowiedzialności pracowniczej, zawodowej, cywilnej i karnej związanej z wykonywaniem zawodu pielęgniarki z uwzględnieniem zdarzenia niepożądanego, przewinienia zawodowego i błędu medycznego												x																													
B.W26.	prawa człowieka, prawa dziecka i prawa pacjenta												x																													
B.W27.	pojęcie zdrowia publicznego i zadania z zakresu zdrowia publicznego													x																												
B.W28.	kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego													x																												
B.W29.	podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby													x																												
B.W30.	istotę profilaktyki i prewencji chorób													x																												
B.W31.	zasady funkcjonowania systemów opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz warunki dostępu do świadczeń zdrowotnych													x																												
B.W32.	swoiste zagrożenia zdrowia występujące w środowisku zamieszkania, nauczania i wychowania oraz pracy													x																												
B.W33.	międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems, ICD-10), funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (International Classification of Functioning, Disability and Health, ICF) oraz procedur medycznych													x																												
B.W34.	przedmiot etyki ogólnej i zawodowej pielęgniarki														x																											
B.W35.	istotę podejmowania decyzji etycznych i zasady rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarki														x																											
B.W36.	problematykę etyki normatywnej, w tym wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarki														x																											
B.W37	odrębności kulturowe i religijne oraz wynikające z nich potrzeby pacjentów, ich rodzin lub opiekunów oraz zasady interwencji pielęgniarskich zgodnych z etyką zawodową														x																											
B.W38.	Kodeks etyki dla pielęgniarek Międzynarodowej Rady Pielęgniarek (International Council of Nurses, ICN) i Kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej Rzeczypospolitej Polskiej														x																											
B.W39.	priorytety pracy zespołowej i czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu															x																										
B.W40.	znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy zespołu															x																										
B.W41.	rolę przywództwa i style zarządzania w pracy zespołowej oraz ich wady i zalety															x																										
B.W42.	proces podejmowania decyzji w zespole															x																										
B.W43.	metody samooceny pracy zespołu															x																										
B.W44.	czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów w zespole															x																										
B.W45.	zasady efektywnego komunikowania się w zespołach interprofesjonalnych															x																										
B.W46.	zasady nawiązywania kontaktu z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem, budowania relacji i przekazywania informacji pacjentowi lub osobie upoważnionej oraz metody usprawniające komunikację z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem															x																										
B.W47.	zasady komunikowania się z pacjentem odmiennym kulturowo i o odmiennej orientacji seksualnej, pacjentem niedowidzącym i niewidzącym oraz niedosłyszącym i niesłyszącym															x																										
B.W48.	znaczenie perspektywy pacjenta w opiece pielęgniarskiej, motywowania pacjenta do przestrzegania zaleceń i prozdrowotnego stylu życia															x																										
B.W49.	metody okazywania empatii pacjentowi, jego rodzinie lub opiekunowi															x																										
B.W50.	zasady postępowania oraz radzenia sobie w przypadku mobbingu, dyskryminacji i innych zachowań patologicznych w środowisku pracy															x																										
C.W1.	uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarskiej i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa																	x																								
C.W2	pojęcie pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia oraz rolę pacjenta w realizacji opieki pielęgniarskiej																	x																								

C.W3	definicję zawodu pielęgniarki według Międzynarodowej Rady Pielęgniarek (ICN), funkcje i zadania zawodowe pielęgniarki według Światowej Organizacji Zdrowia (World Health Organization, WHO)																	x																								
C.W4	proces pielęgnowania (definicję, etapy, zasady) oraz metody organizacji pracy, w tym w ramach podstawowej opieki pielęgniarskiej (primary nursing), jej istotę i odrębności, z uwzględnieniem ich wpływu na jakość opieki pielęgniarskiej i rozwój praktyki pielęgniarskiej																	x																								
C.W5	klasyfikacje praktyki pielęgniarskiej (Międzynarodowa Klasyfikacja Praktyki Pielęgniarskiej International Classification for Nursing Practice, ICNP, oraz Międzynarodowa Klasyfikacja Diagnoz Pielęgniarskich według NANDA NANDA's International Nursing Diagnoses, North American Nursing Diagnosis Association, NANDA)																	x																								
C.W6	istotę opieki pielęgniarskiej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman)																	x																								
C.W7	istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, niebezpieczeństwa, obowiązujące zasady i technikę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarskich w ramach świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych zgodnie z obowiązującymi wytycznymi																	x																								
C.W8	zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą i chorym, w tym o niepomyślnym rokowaniu																	x																								
C.W9	zakres i charakter opieki pielęgniarskiej w przypadku deficytu samoopieki, zaburzonego komfortu i zaburzonej sfery psychoruchowej pacjenta																	x																								
C.W10	zakres opieki pielęgniarskiej i interwencji pielęgniarskich w wybranych diagnozach pielęgniarskich																	x																								
C.W11	udział pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji																		x																							
C.W12	zasady udzielania pomocy w stanach zagrożenia zdrowotnego																		x																							
C.W13	koncepcje i założenia promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej																		x																							
C.W14	zadania pielęgniarki w promocji zdrowia i zasady konstruowania programów promocji zdrowia																		x																							
C.W15	strategie promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, krajowym i światowym																		x																							
C.W16	organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach, z uwzględnieniem zadań i uprawnień zawodowych pielęgniarki oraz innych pracowników systemu ochrony zdrowia																			x																						
C.W17	warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń pielęgniarskich w podstawowej opiece zdrowotnej																			x																						
C.W18	metody oceny środowiska zamieszkania, nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych i planowania opieki																			x																						
C.W19	zasady koordynowania procesu udzielania świadczeń zdrowotnych w podstawowej opiece zdrowotnej																			x																						
C.W20	szczepienia ochronne i rodzaje szczepionek wynikające z obowiązującego programu szczepień ochronnych w Rzeczypospolitej Polskiej oraz ich działanie																			x																						
C.W21	standardy przeprowadzania badań kwalifikacyjnych do szczepień ochronnych przeciw grypie, wirusowemu zapaleniu wątroby (WZW), tężcowi, COVID-19 i wykonywania szczepień ochronnych przeciw grypie, WZW, tężcowi, COVID-19, pneumokokom, wściekliźnie oraz innych obowiązkowych i zalecanych szczepień ochronnych zgodnie z przepisami prawa w zakresie szczepień ochronnych, z zapewnieniem zasad bezpieczeństwa pacjentowi oraz sobie																			x																						
C.W22	procedury stosowane w sytuacji wystąpienia NOP oraz zasady prowadzenia sprawozdawczości w zakresie szczepień ochronnych																			x																						
C.W23	zapotrzebowanie na energię, składniki odżywcze i wodę u człowieka zdrowego oraz chorego w różnym wieku i stanie zdrowia																				x																					
C.W24	zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku, żywienia dojelitowego i pozajelitowego oraz podstawy edukacji żywieniowej																				x																					
C.W25	klasyfikację i rodzaje diet																				x																					
C.W26	zasady oceny stanu odżywienia oraz przyczyny i rodzaje niedożywienia																				x																					
C.W27	podstawy dietoterapii w najczęściej występujących chorobach dietozależnych u dzieci i dorosłych																				x																					
C.W28	środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego																			x																						
C.W29	pojęcia stanowiska pracy, zakresu obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności na pielęgniarskich stanowiskach pracy																					x																				
C.W30	przepisy prawa dotyczące czasu pracy, pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy i obciążenia na pielęgniarskich stanowiskach pracy																					x																				
C.W31	podstawowe metody organizacji opieki pielęgniarskiej i ich znaczenie dla zapewnienia jakości tej opieki																					x																				
C.W32	podstawy zarządzania, etapy planowania pracy własnej i podległego personelu																					x																				
C.W33	zakresy uprawnień zawodowych i kwalifikacje w pielęgniarstwie, możliwości planowania kariery zawodowej i uwarunkowania własnego rozwoju zawodowego																					x																				
C.W34	uwarunkowania zapewnienia jakości opieki pielęgniarskiej oraz zasady zarządzania jakością tej opieki																					x																				
C.W35	zasady tworzenia i rozwoju różnych form działalności zawodowej pielęgniarki																					x																				
C.W36	pojęcie, zasady i sposób badania podmiotowego i jego dokumentowania																						x																			
C.W37	system opisu objawów i dolegliwości pacjenta według schematów OLD CART (Onset – objawy/dolegliwości, Location – umiejscowienie, Duration – czas trwania, Character – charakter, Agravating/Alleviating factors – czynniki nasilające/łagodzące, Radiation – promieniowanie, Timing – moment wystąpienia), FIFE (Feelings – uczucia, Ideas – idee, Function – funkcja, Expectations – oczekiwania), SAMPLE (Symptoms – objawy, Allergies – alergie, Medications – leki, Past medical history – przebyte choroby/przeszłość medyczna, Last meal – ostatni posiłek, Events prior to injury/ilness – zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem)																						x																			
C.W38	system opisu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki sprawowanej przez pielęgniarkę PES (Problem – problem, Etiology – etiologia, Symptom – objaw)																	x																								
C.W39	znaczenie uwarunkowań kulturowych i społecznych w ocenie stanu zdrowia																						x																			
C.W40	metody i techniki kompleksowego badania fizykalnego i jego dokumentowania																						x																			
C.W41	zasady przygotowania pacjenta do badania EKG i technikę wykonania badania EKG, EKG prawokomorowego oraz EKG z odprowadzeniami dodatkowymi																						x																			
C.W42	zasady rozpoznawania w zapisie EKG załamków P, Q, R, S, T, U cech prawidłowego zapisu i cech podstawowych zaburzeń (zaburzenia rytmu serca, zaburzenia przewodnictwa, elektrolitowe, niedokrwienie i martwica mięśnia sercowego)																						x																			
C.W43	rodzaj sprzętu i sposób jego przygotowania do wykonania spirometrii oraz zasady wykonania tego badania																						x																			
C.W44	znaczenie wyników badania podmiotowego i badania fizykalnego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej																						x																			
C.W45	sposoby przeprowadzania badania podmiotowego i badania fizykalnego przez pielęgniarkę z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności oraz sposoby																						x																			

	gromadzenia danych o stanie zdrowia pacjenta z wykorzystaniem technologii cyfrowych																																									
C.W46	pojęcie zakażeń związanych z opieką zdrowotną, ich źródła, patogeny zakażeń szpitalnych, ich rezerwuary, drogi szerzenia się i łańcuch epidemiczny																							x																		
C.W47	organizację nadzoru nad zakażeniami w podmiocie leczniczym oraz metody kontroli zakażeń, z uwzględnieniem roli pielęgniarki epidemiologicznej																							x																		
C.W48	zasady profilaktyki oraz mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu odcewnikowym krwi, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu układu moczowego, zakażeniu układu pokarmowego o etiologii Clostridioides difficile, zakażeniu miejsca operowanego, zakażeniu ran przewlekłych i zakażeniu ogólnoustrojowym oraz zasady postępowania aseptycznego i antyseptycznego w zapobieganiu zakażeniom szpitalnym																							x																		
C.W49	zasady budowy i funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej (SIM), dziedzinowych systemów teleinformatycznych oraz rejestrów medycznych, a także zasady ich współdziałania																								x																	
C.W50	metody, narzędzia i techniki pozyskiwania danych oraz ich wykorzystanie w praktyce zawodowej pielęgniarki																								x																	
C.W51	podstawy języka migowego, znaki daktylograficzne i ideograficzne, w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta																									x																
C.W52	systemy telemedyczne i e-zdrowia oraz ich znaczenie dla usprawnienia udzielania świadczeń zdrowotnych, w tym świadczeń pielęgniarskich																									x																
C.W53	rodzaje systemów telemedycznych z uwzględnieniem podziału na systemy synchroniczne i asynchroniczne																									x																
C.W54	narzędzia techniczne wykorzystywane w systemach telemedycznych i e-zdrowia																									x																
C.W55	zakres i zasady udziału pielęgniarki w udzielaniu świadczeń zdrowotnych przy użyciu systemów telemedycznych i e-zdrowia.																									x																
D.W1	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku																										x		x													
D.W2	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach																										x		x		x	x										
D.W3	rodzaje badań diagnostycznych, ich znaczenie kliniczne i zasady ich zlecania oraz uprawnienia zawodowe pielęgniarki w zakresie wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych																										x		x													
D.W4	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w ich trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach																										x		x													
D.W5	zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych																										x		x													
D.W6	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy organizmu pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania																										x		x													
D.W7	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową)																										x	x	x		x	x	x	x	x	x	x					
D.W8	standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia																										x		x													
D.W9	reakcje pacjenta w różnym wieku na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację																										x		x													
D.W10	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie																										x		x			x										
D.W11	zasady żywienia pacjentów z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przedi pooperacyjnych według obowiązujących wytycznych, zaleceń i protokołów (Enhanced Recovery After Surgery, ERAS)																											x														
D.W12	rodzaje i zasady stosowania środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego w określonych stanach klinicznych																											x							x							
D.W13	zasady opieki nad pacjentami z przetokami odżywczymi, w szczególności przezskórną endoskopową gastrostomią (Percutaneous Endoscopic Gastrostomy, PEG), gastostomią, mikrojejunostomią, przetokami wydalniczymi (kolostomią, ileostomią, urostomią) oraz przetokami powstałymi w wyniku powikłań																											x														
D.W14	zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom																											x														
D.W15	czynniki zwiększające ryzyko okołooperacyjne																											x														
D.W16	zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym obejmującej monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym																											x														
D.W17	metody i skale oceny bólu ostrego i oceny poziomu sedacji																																		x							
D.W18	patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku rozwojowego: chorób układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, układu moczowego, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i chorób krwi																												x													
D.W19	patofizjologię, objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka, w tym wcześniaka oraz istotę opieki pielęgniarskiej w tym zakresie																													x												
D.W20	cel i zasady opieki prekoncepcyjnej oraz zasady planowania opieki nad kobietą w ciąży fizjologicznej																													x												
D.W21	okresy porodu, zasady postępowania w sytuacji porodu nagłego oraz zasady opieki nad kobietą w połogu																													x												
D.W22	etiopatogenezę schorzeń ginekologicznych																													x												
D.W23	proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym																														x											
D.W24	patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku podeszłego: zespołu otępiennego, majaczenia, depresji, zaburzeń chodu i równowagi, niedożywienia, osteoporozy, hipotonii ortostatycznej, chorób narządu wzroku i narządu słuchu, inkontynencji oraz urazów doznanych w wyniku upadków																														x											
D.W25	narzędzia i skale do całościowej oceny geriatrycznej i oceny wsparcia osób starszych oraz ich rodzin lub opiekunów																														x											
D.W26	zasady usprawniania i aktywizacji osób starszych																														x											
D.W27	metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności																															x										
D.W28	etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych u dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym osób starszych																																x									
D.W29	możliwości budowania relacji terapeutycznej, stosowania komunikacji terapeutycznej, psychoterapii elementarnej i innych metod wsparcia oraz terapii pacjentów z zaburzeniami psychicznymi (dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym osób starszych), z uwzględnieniem wszystkich poziomów świadczeń zdrowotnych (ambulatoryjnych, pośrednich, szpitalnych oraz w środowisku życia pacjenta)																																x									
D.W30	zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego																																x									

D.W31	standardy i procedury postępowania w stanach nagłych oraz obowiązujące wytyczne Polskiej Rady Resuscytacji (Polish Resuscitation Council, PRC) i Europejskiej Rady Resuscytacji (European Resuscitation Council, ERC)																																	x								
D.W32	algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (Basic Life Support, BLS) i zaawansowanych zabiegów resuscytacyjnych (Advanced Life Support, ALS) zgodnie z wytycznymi PRC i ERC																																	x								
D.W33	zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne																																	x								
D.W34	procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych, katastrofach i innych sytuacjach szczególnych oraz zasady zapewnienia bezpieczeństwa osobom udzielającym pomocy, poszkodowanym i świadkom zdarzenia																																	x								
D.W35	zadania realizowane na stanowisku pielęgniarki w szpitalnym oddziale ratunkowym																																	x								
D.W36	zasady przyjęcia chorego do szpitalnego oddziału ratunkowego i systemy segregacji medycznej mające zastosowanie w tym oddziale																																	x								
D.W37	postępowanie ratownicze w szpitalnym oddziale ratunkowym w schorzeniach nagłych w zależności od jednostki chorobowej oraz wskazania do przyrządowego udrażniania dróg oddechowych metodami nadgłośniowymi																																	x								
D.W38	metody znieczulenia i zasady opieki nad pacjentem po znieczuleniu																																		x							
D.W39	patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, zaburzenia układu nerwowego, wstrząs, sepsa)																																		x							
D.W40	działania prewencyjne zaburzeń snu u chorego, w tym w intensywnej opiece, oraz stany deliryczne, ich przyczyny i następstwa																																		x							
D.W41	zasady profilaktyki powikłań związanych ze stosowaniem inwazyjnych technik diagnostycznych i terapeutycznych u pacjentów w stanie zagrożenia życia																																		x							
D.W42	proces umierania, objawy zbliżającej się śmierci i zasady opieki w ostatnich godzinach życia pacjentów z chorobami niepoddającymi się leczeniu																																			x						
D.W43	organizację udzielania świadczeń zdrowotnych, zasady przyjęć i pobytu pacjentów w zakładach opieki długoterminowej																																				x					
D.W44	rolę i zadania pielęgniarki opieki długoterminowej w zapewnieniu kompleksowej opieki i leczenia pacjentów oraz zasady współpracy z instytucjami opieki zdrowotnej i społecznej																																				x					
D.W45	światowe kierunki rozwoju opieki długoterminowej z uwzględnieniem wykorzystania najnowszych technologii medycznych i cyfrowych																																				x					
D.W46	podstawowe kierunki rehabilitacji leczniczej i zawodowej																																					x				
D.W47	przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w różnych chorobach																																					x				
D.W48	znaczenie badań naukowych dla praktyki pielęgniarskiej i rozwoju zawodu pielęgniarki																																						x	x		
D.W49	pielęgniarskie organizacje naukowe i ich rolę w badaniach naukowych																																						x	x		
D.W50	przedmiot, cel i obszar badań naukowych oraz paradygmaty pielęgniarstwa																																						x	x		
D.W51	metody i techniki prowadzenia badań naukowych w pielęgniarstwie																																						x	x		
D.W52	zasady etyki w prowadzeniu badań naukowych i podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej w działalności zawodowej pielęgniarki																																						x	x		
D.W53	podstawowe zasady udziału pacjentów i personelu medycznego w badaniach klinicznych.																																						x	x		
W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI POTRAFI:																																										
A.U1.	posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego	x																																								
A.U2.	interpretować procesy fizjologiczne, ze szczególnym uwzględnieniem neurohormonalnej regulacji procesów fizjologicznych		x																																							
A.U3.	opisywać zmiany w funkcjonowaniu organizmu człowieka jako całości w sytuacji zaburzenia jego homeostazy		x																																							
A.U4.	łączyć zmiany morfologiczno-czynnościowe w obrębie tkanek, narządów i układów z objawami klinicznymi i wynikami badań diagnostycznych oraz wskazywać konsekwencje rozwijających się zmian patologicznych dla organizmu człowieka			x																																						
A.U5.	szacować ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych				x																																					
A.U6.	wykorzystywać uwarunkowania chorób genetycznych w profilaktyce chorób				x																																					
A.U7.	współuczestniczyć w doborze metod diagnostycznych w poszczególnych stanach klinicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu biochemii i biofizyki					x																																				
A.U8.	współuczestniczyć w zapobieganiu błędom przedlaboratoryjnym					x																																				
A.U9.	właściwie interpretować wyniki badań laboratoryjnych					x																																				
A.U10.	rozpoznawać najczęściej spotykane mikroorganizmy patogenne oraz pasożyty człowieka na podstawie ich budowy, fizjologii, cykli życiowych oraz wywoływanych przez nie objawów chorobowych						x																																			
A.U11.	zaplanować i wykonać podstawowe działania z zakresu diagnostyki mikrobiologicznej oraz zinterpretować uzyskane wyniki						x																																			
A.U12.	szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych							x																																		
A.U13.	posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych							x																																		
A.U14.	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza							x																																		
A.U15.	obliczać dawki leków zgodnie z charakterystyką produktu leczniczego							x																																		
A.U16.	stosować zasady ochrony radiologicznej								x																																	
B.U1.	rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne									x																																
B.U2.	rozpoznawać zaburzenia w funkcjonowaniu społecznym człowieka oraz oceniać proces adaptacji człowieka w różnych kontekstach zdrowia i choroby, a także wskazywać rolę wsparcia społecznego i psychologicznego w opiece nad człowiekiem zdrowym i chorym									x																																
B.U3.	oceniać związek choroby i hospitalizacji ze stanem fizycznym i psychicznym człowieka									x																																
B.U4.	oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych takich jak stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba, przemoc fizyczna, przemoc seksualna, wprowadzać elementarne formy pomocy psychologicznej oraz informować o specjalistycznych formach pomocy									x																																
B.U5.	identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się w sytuacjach trudnych, wykazywać umiejętność aktywnego słuchania oraz tworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu interprofesjonalnego									x																																
B.U6.	wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w praktyce pielęgniarskiej									x																																
B.U7.	wskazywać i stosować właściwe techniki redukowania lęku i metody relaksacyjne									x																																
B.U8.	stosować techniki zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego oraz rozwijać zasoby osobiste umożliwiające radzenie sobie z zespołem wypalenia zawodowego									x																																

B.U9.	stosować techniki radzenia sobie w sytuacjach trudnych w pracy zawodowej pielęgniarki takich jak ciężka choroba pacjenta, śmierć, błąd medyczny, przemoc fizyczna i psychiczna										x																																	
B.U10.	proponować działania zapobiegające dyskryminacji, rasizmowi i dysfunkcjonalnościom w różnych grupach społecznych w oparciu o zasady humanizmu											x																																
B.U11.	diagnozować czynniki wpływające na sytuację zdrowotną jednostki w obrębie rodziny i społeczności lokalnej											x																																
B.U12.	rozpoznawać potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług pielęgniarskich												x																															
B.U13.	opracowywać programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców usług pielęgniarskich												x																															
B.U14.	stosować przepisy prawa dotyczące realizacji praktyki zawodowej pielęgniarki oraz praw pacjenta i zasad bezpieczeństwa													x																														
B.U15.	analizować światowe trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych														x																													
B.U16.	analizować funkcjonowanie systemów opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej														x																													
B.U17.	stosować międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF) oraz procedur medycznych														x																													
B.U18.	rozwiązywać dylematy etyczne i moralne występujące w praktyce zawodowej pielęgniarki															x																												
B.U19.	rozpoznawać potrzeby pacjentów, ich rodzin lub opiekunów w zakresie odrębności kulturowych i religijnych oraz podejmować interwencje zgodne z zasadami etyki zawodowej pielęgniarki															x																												
B.U20.	korzystać z wybranych modeli organizowania pracy własnej i zespołu oraz planować pracę zespołu i motywować członków zespołu do pracy																x																											
B.U21.	identyfikować czynniki zakłócające pracę zespołu i wskazywać sposoby zwiększenia efektywności w pracy zespołowej																x																											
B.U22.	wskazywać sposoby rozwiązywania problemów przedstawianych przez członków zespołu																x																											
B.U23.	stosować zasady prawidłowej i efektywnej komunikacji z członkami zespołu interprofesjonalnego																x																											
B.U24.	korzystać z piśmiennictwa medycznego w języku angielskim, a w przypadku prowadzenia kształcenia w języku angielskim – z piśmiennictwa medycznego w innym języku obcym																	x																										
B.U25.	porozumiewać się w języku angielskim, a w przypadku prowadzenia kształcenia w języku angielskim – w innym języku obcym, na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego																	x																										
C.U1	stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem																		x																									
C.U2	gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania fizykalnego i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta, a także interpretować i dokumentować uzyskane wyniki dla potrzeb diagnozy pielęgniarskiej																		x																									
C.U3	ustalać plan opieki pielęgniarskiej oraz realizować go wspólnie z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem																		x																									
C.U4	monitorować stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia																		x																									
C.U5	dokonywać wstępnej, bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta (stan, problemy, potrzeby) i ewaluacji podejmowanych interwencji pielęgniarskich																		x																									
C.U6	wykonać pomiar glikemii i ciał ketonowych we krwi z użyciem glukometru, pomiar glukozy i ciał ketonowych w moczu z użyciem pasków diagnostycznych, pomiar cholesterolu we krwi oraz wykonać inne testy paskowe																		x																									
C.U7	wykonywać procedurę higienicznego mycia i dezynfekcji rąk, zakładać i zdejmować rękawice medyczne jednorazowego użycia, zakładać odzież operacyjną, stosować zasady aseptyki i antyseptyki, postępować z odpadami medycznymi oraz stosować środki ochrony indywidualnej i procedurę poekspozycyjną																		x																									
C.U8	przygotować narzędzia i sprzęt medyczny do realizacji procedur oraz skontrolować skuteczność sterylizacji																		x																									
C.U9	prowadzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta																		x																									
C.U10	wykonywać u pacjenta w różnym wieku pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu lub długości ciała, obwodów: głowy, klatki piersiowej, talii, wskaźnika masy ciała (Body Mass Index, BMI), wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: stosunek obwodu talii do obwodu bioder (Waist Hip Ratio, WHR), stosunek obwodu talii do wzrostu (Waist to Height Ratio, WHtR), grubości fałdów skórno-tłuszczowych, obwodów brzucha i kończyn) oraz interpretować ich wyniki																		x																									
C.U11	pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych																		x																									
C.U12	wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych																				x																							
C.U13	stosować zabiegi przeciwzapalne																		x																									
C.U14	przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami farmakoterapii i standardami opieki pielęgniarskiej																		x																									
C.U15	obliczyć dawkę leku,samodzielnie podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza, oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie, a także uczestniczyć w zabiegu podaży toksyny botulinowej przez lekarza w procedurach medycznych w leczeniu spastyczności																		x																									
C.U16	wystawiać recepty na leki, w tym recepturowe, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne w ramach kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich																				x																							
C.U17	uczestniczyć w przetaczaniu krwi i jej składników oraz preparatów krwiozastępczych																		x																									
C.U18	wykonywać szczepienia przeciw grypie, WZW, tężcowi, COVID-19, pneumokokom, wściekliźnie oraz inne obowiązkowe i zalecane szczepienia ochronne zgodnie z przepisami prawa																		x		x																							
C.U19	rozpoznawać i klasyfikować NOP oraz charakteryzować miejscowe i uogólnione reakcje organizmu występujące u pacjenta, a także podejmować stosowne działania																		x		x																							
C.U20	wykonać testy skórne i próby uczuleniowe																		x																									
C.U21	wykonywać płukanie jamy ustnej, gardła, oka, ucha, żołądka, pęcherza moczowego, przetoki jelitowej i rany																		x																									
C.U22	zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, w tym żyły szyjnej zewnętrznej, wykonywać kroplowe wlewy dożylne oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego																		x																									
C.U23	dobrać i stosować dostępne metody karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłębnik do żołądka lub przetokę odżywczą)																		x																									
C.U24	przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik, metod i sprzętu, z zastosowaniem zasad bezpieczeństwa pacjenta i swojego																		x																									
C.U25	wystawiać zlecenia na wyroby medyczne w ramach kontynuacji zlecenia lekarskiego																				x																							

C.U26	prowadzić gimnastykę oddechową oraz wykonywać drenaż ułożeniowy, inhalację i odśluzowywanie dróg oddechowych																	x																								
C.U27	podać pacjentowi doraźnie tlen z wykorzystaniem różnych metod oraz uczestniczyć w tlenoterapii z wykorzystaniem dostępu do centralnej instalacji gazów medycznych, butli z tlenem lub koncentratora tlenu																	x																								
C.U28	wykonywać nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia bierne i czynne																	x																								
C.U29	wykonywać zabiegi higieniczne u dziecka i dorosłego, pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze																	x																								
C.U30	oceniać ryzyko rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne																	x																								
C.U31	wykonywać zabiegi doodbytnicze																	x																								
C.U32	pielęgnować przetoki jelitowe i moczowe, w tym stosować zasady i techniki zakładania oraz wymiany worka stomijnego i środki do pielęgnacji przetok																	x																								
C.U33	zakładać cewnik do pęcherza moczowego, monitorować diurezę, usuwać cewnik i prowokować mikcję																	x																								
C.U34	zakładać zgłębnik do żołądka, monitorować jego położenie i drożność, usuwać go oraz wymienić PEG (niskoprofilową gastrostomię balonową)																	x																								
C.U35	wystawiać zlecenia na środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego																			x																						
C.U36	dobrać rodzaj i technikę zakładania bandaży i innych materiałów opatrunkowych oraz je stosować																	x																								
C.U37	zakładać odzież operacyjną																	x																								
C.U38	założyć opatrunek na ranę, zmienić go lub zdjąć																	x																								
C.U39	usunąć szwy z rany																	x																								
C.U40	prowadzić dokumentację medyczną, w tym w postaci elektronicznej, oraz posługiwać się nią i zabezpieczać zgodnie z przepisami prawa																	x									x															
C.U41	udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia																	x																								
C.U42	doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu																	x																								
C.U43	doraźnie tamować krwawienia i krwotoki																	x																								
C.U44	oceniać potencjał zdrowotny pacjenta i jego rodziny z wykorzystaniem narzędzi pomiaru																		x	x																						
C.U45	oceniać rozwój psychofizyczny dziecka, wykonywać testy przesiewowe i wykrywać zaburzenia w rozwoju																	x		x																						
C.U46	ocenić sytuację zdrowotną dorosłego wymagającego pomocy w ramach podstawowej opieki zdrowotnej i ustalić plan działania																			x																						
C.U47	dobierać metody i formy profilaktyki i prewencji chorób, kształtować zachowania zdrowotne różnych grup społecznych oraz opracowywać i wdrażać indywidualne programy promocji zdrowia pacjentów, rodzin i grup społecznych																		x																							
C.U48	rozpoznawać uwarunkowania zachowań zdrowotnych pacjenta i czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia																		x																							
C.U49	organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych																			x																						
C.U50	implementować indywidualny plan opieki medycznej (IPOM) do opieki nad pacjentem oraz koordynować indywidualną opiekę w środowisku zamieszkania pacjenta																			x																						
C.U51	planować opiekę nad pacjentem i jego rodziną z wykorzystaniem klasyfikacji praktyki pielęgniarskiej (ICNP, NANDA), oceny wydolności opiekuńczo-pielęgnacyjnej oraz ekomapy środowiska																			x																						
C.U52	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia																			x																						
C.U53	uczyć pacjenta samokontroli stanu zdrowia																		x																							
C.U54	udzielać świadczeń zdrowotnych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej																			x																						
C.U55	oceniać środowisko zamieszkania, nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych i planowania opieki																			x																						
C.U56	oceniać stan odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych i badania podmiotowego oraz prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia																				x																					
C.U57	stosować i zlecać diety terapeutyczne																				x																					
C.U58	dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania																																									
C.U59	podejmować decyzje dotyczące doboru metod pracy oraz współpracy w zespole																					x																				

C.U60	monitorować zagrożenia w pracy pielęgniarki i czynniki sprzyjające występowaniu chorób zawodowych oraz wypadków przy pracy																					x																				
C.U61	współuczestniczyć w opracowywaniu standardów i procedur praktyki pielęgniarskiej oraz monitorować jakość opieki pielęgniarskiej																					x																				
C.U62	nadzorować i oceniać pracę podległego personelu																					x																				
C.U63	planować własny rozwój zawodowy i rozwijać umiejętności aktywnego poszukiwania pracy oraz analizować różne formy działalności zawodowej pielęgniarki																					x																				
C.U64	przeprowadzić badanie podmiotowe pacjenta, analizować i interpretować jego wyniki																						x																			
C.U65	dobierać i stosować narzędzia klinimetryczne do oceny stanu pacjenta																						x																			
C.U66	rozpoznawać i interpretować podstawowe odrębności w badaniu dziecka i dorosłego, w tym osoby starszej																						x																			
C.U67	wykorzystywać techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, narządów zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych pacjenta (badanie i samobadanie), jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta																						x																			
C.U68	przeprowadzać kompleksowe badanie fizykalne pacjenta, dokumentować wyniki badania oraz dokonywać ich analizy dla potrzeb opieki pielęgniarskiej, zastosować ocenę kompleksową stanu zdrowia pacjenta według schematu cztery A (Analgesia – znieczulenie, Activity of daily living – aktywność życia, Adverseeffects – działania niepożądane, Aberrantbehaviors – działania niepożądane związane z lekami), stosować system opisu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej PES oraz oceniać kompletność zgromadzonych informacji dotyczących sytuacji zdrowotnej pacjenta według schematu SOAP (Subjective – dane subiektywne, Objective – dane obiektywne, Assessment – ocena, Plan/Protocol – plan działania)																						x																			
C.U69	gromadzić dane o stanie zdrowia pacjenta z wykorzystaniem technologii cyfrowych																						x				x															
C.U70	wykonywać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku, interpretować składowe prawidłowego zapisu czynności bioelektrycznej serca, rozpoznawać zaburzenia zagrażające zdrowiu i życiu																	x					x																			
C.U71	wykonać badanie spirometryczne i dokonać wstępnej oceny wyniku badania u pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia																	x					x																			
C.U72	stosować zasady zapobiegania zakażeniom związanym z opieką zdrowotną i zwalczania ich																							x																		
C.U73	stosować zasady zapobiegania zakażeniom odcewnikowym krwi, szpitalnemu zapaleniu płuc, zakażeniom układu moczowego, zakażeniom układu pokarmowego o etiologii Clostridioides difficile, zakażeniom miejsca operowanego, zakażeniom ran przewlekłych i zakażeniu ogólnoustrojowemu																							x																		

C.U74	stosować środki ochrony indywidualnej niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa swojego, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami związanymi z opieką zdrowotną oraz wdrażać odpowiedni rodzaj izolacji pacjentów																							x																		
C.U75	interpretować i stosować założenia funkcjonalne systemów informacji w ochronie zdrowia z wykorzystaniem zaawansowanych metod i technologii informatycznych w wykonywaniu i kontraktowaniu świadczeń zdrowotnych																								x		x															
C.U76	posługiwać się dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej oraz ochrony danych osobowych																								x		x															
C.U77	posługiwać się językiem migowym i innymi sposobami oraz środkami komunikowania się w opiece nad pacjentem niedosłyszącym i niesłyszącym																									x																
C.U78	stosować narzędzia wykorzystywane w systemach telemedycznych i e-zdrowia																									x																
C.U79	dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi teleinformatycznych do gromadzenia danych																									x																
C.U80	wspierać pacjenta w zakresie wykorzystywania systemów teleinformatycznych do samoopieki w stanie zdrowia i stanie choroby																									x																
D.U1	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej																										x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x					
D.U2	stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych																										x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x					
D.U3	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych																										x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x					
D.U4	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej																										x		x	x	x	x	x	x	x	x	x					
D.U5	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego																										x	x	x			x				x						
D.U6	asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych jam ciała (nakłucia jamy brzusznej, nakłucia jamy opłucnowej, pobierania szpiku, punkcji lędźwiowej) oraz endoskopii																										x					x										
D.U7	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie																										x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x					
D.U8	wystawiać recepty na leki w ramach realizacji zleceń lekarskich w określonych stanach klinicznych																										x									x	x					
D.U9	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji																										x		x	x	x	x	x	x	x	x	x					
D.U10	dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe																										x		x						x		x					
D.U11	prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób																										x		x			x			x		x					

D.U12	prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i zaburzeń psychicznych, w tym uzależnień, z uwzględnieniem rodzin tych pacjentów																										x						x									
D.U13	prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację pacjenta z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej																														x							x				
D.U14	edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna w zakresie doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych																														x							x				
D.U15	prowadzić rozmowę terapeutyczną																										x	x	x	x	x		x	x		x	x					
D.U16	stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie																										x	x	x				x									
D.U17	komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta																										x	x	x	x	x		x	x	x	x	x					
D.U18	organizować izolację pacjentów z zakażeniem i chorobą zakaźną w podmiotach leczniczych																										x															
D.U19	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych																										x	x	x							x						
D.U20	wykonać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku oraz rozpoznać stan zagrażający zdrowiu i życiu																										x		x													
D.U21	obliczać dawki insuliny okołoposiłkowej z uwzględnieniem wyników badań pacjenta, w tym modyfikować dawkę stałą insuliny																										x															
D.U22	przygotować pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych oraz zabiegu operacyjnego w trybach pilnym i planowym																											x														
D.U23	rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych																											x														
D.U24	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym usuwać szwy i zakładać opatrunki specjalistyczne																											x														
D.U25	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji																											x														
D.U26	pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową i moczową																											x														
D.U27	przekazać pacjenta, zgodnie z procedurami, na blok operacyjny na badania inwazyjne lub przyjąć pacjenta z bloku operacyjnego po badaniach inwazyjnych, przekazać pacjenta z oddziału do innego oddziału, pracowni, podmiotu leczniczego oraz przekazać informacje o pacjencie zgodnie z zasadami protokołu SBAR (Situation – sytuacja, Background – tło, Assessment – ocena, Recommendation – rekomendacja)																											x														
D.U28	zapewnić bezpieczeństwo kobiecie i dziecku w sytuacji porodu nagłego																													x												
D.U29	ocenić możliwości i deficyty funkcjonalne osoby starszej w życiu codziennym, posługując się skalami wchodzącymi w zakres całościowej oceny geriatrycznej																														x											
D.U30	rozpoznać ryzyko zespołu kruchości (frailty syndrome) u osoby starszej, posługując się rekomendowanymi skalami oceny oraz ustalić na tej podstawie priorytety opieki pielęgniarskiej i działania prewencyjne w zakresie zapobiegania pogłębianiu się deficytów funkcjonalnych																														x											
D.U31	stosować algorytmy postępowania resuscytacyjnego BLS i ALS zgodnie z wytycznymi PRC i ERC																																	x								

D.U32	prowadzić dokumentację medyczną w szpitalnym oddziale ratunkowym zgodnie z przepisami prawa																																x								
D.U33	stosować system segregacji medycznej w szpitalnym oddziale ratunkowym																																x								
D.U34	analizować i krytycznie oceniać potrzeby pacjentów wymagających wzmożonej opieki medycznej (osób starszych, niedołężnych, samotnych, przewlekle chorych oraz wymagających zastosowania przymusu bezpośredniego) w szpitalnym oddziale ratunkowym oraz reagować na te potrzeby, dostosowując do nich interwencje pielęgniarskie																																x								
D.U35	przygotować pacjenta do transportu medycznego i zapewnić mu opiekę w trakcie tego transportu																																x								
D.U36	stosować procedury postępowania pielęgniarskiego w stanach zagrożenia zdrowia i życia																																x	x		x					
D.U37	stosować wytyczne postępowania w stanach klinicznych w szpitalnym oddziale ratunkowym																																x								
D.U38	pielęgnować pacjenta z rurką intubacyjną lub tracheostomijną oraz wentylowanego mechanicznie																																	x							
D.U39	wykonywać toaletę drzewa oskrzelowego systemem otwartym lub zamkniętym u pacjenta w określonych stanach klinicznych																																	x							
D.U40	pielęgnować żylny dostęp naczyniowy obwodowy i centralny oraz dotętniczy																										x	x	x			x			x	x						
D.U41	rozpoznać agonię i pielęgnować pacjenta umierającego																																		x						
D.U42	postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta																																		x						
D.U43	przeprowadzić ocenę pacjenta w ramach procedury kwalifikacyjnej do przyjęcia do świadczeń opieki długoterminowej (domowych, dziennych i stacjonarnych)																																			x					
D.U44	planować, organizować i koordynować proces udzielania świadczeń zdrowotnych dla pacjentów pielęgniarskiej długoterminowej opieki domowej, opieki dziennej lub przebywających w stacjonarnych zakładach opieki długoterminowej																																			x					
D.U45	wykorzystać w opiece długoterminowej innowacje organizacyjne i najnowsze technologie medyczne oraz cyfrowe																																			x					
D.U46	krytycznie analizować publikowane wyniki badań naukowych oraz wskazać możliwości ich wykorzystania w praktyce zawodowej pielęgniark																																					x			
D.U47	stosować regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej w działalności zawodowej pielęgniarki.																																					x			
EFEKTY DODATKOWE W ZAKRESIE WIEDZY																																										
G.W1	ma podstawową wiedzę z zakresu kultury współczesnej polskiej i obcej, umie rozpoznać jej przejawy, nurty i najbardziej charakterystyczne cechy, zwraca uwagę na nowe formy kultury audiowizualnej i przejawy zachowań społecznych																																						x		
G.W2	ma wiedzę na temat oczekiwanych w życiu zawodowym kompetencji społecznych i kulturowo-komunikacyjnych, zna i rozumie reguły etykiety, rozumie mechanizmy kontaktów																																						x		
G.W3	ma wiedzę na temat pożądanych społecznie i utrwalonych w polskiej kulturze wzorców zachowań obowiązujących w różnych okolicznościach oficjalnych, zawodowych i towarzyskich szczególnie w aspekcie komunikacyjnym																																						x		
G.W4	zna zasady bezpiecznego korzystania z obiektów sportowych i sprzętu sportowego																																							x	
G.W5	zna zasady przygotowania organizmu do wysiłku fizycznego																																							x	
G.W6	zna znaczenie higieny osobistej po zajęciach sportowych																																							x	
G.W7	charakterystykę systemów HIS oraz CIS w ochronie zdrowia, moduły oraz zadania w szpitalnym systemie AMMS																																								x
G.W8	podstawy prawa regulującego urządzenia medyczne i ich klasyfikację																																								x
G.W9	integrację z urządzeniami medycznymi, wdrożenia standardów interoperacyjności oraz zapewnienie zgodności z wymaganiami prawno-regulacyjnymi.																																								x
W ZAKRESIE KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH JEST GOTÓW DO																																										
K.S1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych, a także empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną																	x		x			x				X	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
K.S2	przestrzegania praw pacjenta																	x		x			x				X	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			

K.S3	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, przestrzegając wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem																	x		x			x				X	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
K.S4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe																	x		x			x				X	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
K.S5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu																	x		x			x				X	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
K.S6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta																	x		x			x				X	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
K.S7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy i umiejętności, dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	X	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
	EFEKTY DODATKOWE W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI																																									
G.U1	kształtować postawy aktywności fizycznej na całej życie																																								x	
G.U2	potrafi analizować i oceniać przejawy współczesnej kultury, rozpoznawać strategie komunikacyjne																																							x		
G.U3	zachować się stosownie do obowiązujących w polskim obyczaju towarzyskim i zawodowym reguł umie wykorzystać posiadaną kompetencję kulturowo-komunikacyjne w różnych okolicznościach życia studenckiego, w kontaktach służbowych, ogólnych i prywatnych																																							x		
G.U4	potrafi wykorzystywać zdobytą wiedzę z zakresu form komunikacji i kultury języka w życiu codziennym i w przyszłej pracy zawodowej i aktywności społecznej																																							x		
G.U5	logować się do systemu AMMS, rozpoznawać moduły, wprowadzać, pobrać i zmodyfikować dane pacjenta																																									x
G.U6	prowadzić dokumentację medyczną EDM w zakresie: • Moduł Izba Przyjęć (Ruch chorych), • Moduł Oddział (Ruch chorych) w systemie AMMS																																									x
G.U7	poruszać się po interfejsie programu Ascom Digistat, przeglądać parametry – SmartCentral, wykonywać zadania w modułach																																									x
	EFEKTY DODATKOWE W ZAKRESIE KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH																																									
G.KS1	wykazywania troski o odpowiedni poziom stosunków międzyludzkich w miejscu pracy; porozumiewania się i współpracowania w grupie																																							x		
G.KS2	wykazywania gotowości szerzenia wzorów dobrego zachowania (kultury osobistej) i poprawności językowej (kultury języka); wykazywania troski o zachowanie dziedzictwa narodowego i odpowiedni poziom kultury osobistej w środowisku własnym i zewnętrznym																																							x		
G.KS3	inicjowania działań sportowych na rzecz interesu publicznego																																								x	
G.KS4	krytycznej oceny nabywanej przez siebie wiedzy																																									x

Zestawienie przedmiotów dla kierunku Pielęgniarstwo-studia pierwszego stopnia wraz z przyporządkowaniem w ich obrębie punktów ECTS dla danej dyscypliny nauki oraz procentowym udziałem liczby punktów ECTS dla dyscypliny w ogólnej liczbie punktów ECTS

L.p.	Nazwa modułu/przedmiotu	Liczba punktów ECTS dla dyscypliny nauki o zdrowiu jako dyscypliny wiodącej	Liczba punktów ECTS dla dyscypliny nauki medyczne
A	**NAUKI PRZEDKLINICZNE:**	**0,5**	**19,5**
1.	Anatomia	-	4
2.	Fizjologia	-	3
3.	Patologia	-	3
4.	Genetyka	-	2
5.	Biochemia i biofizyka	0,5	1,5
6.	Mikrobiologia i parazytologia	-	2
7.	Farmakologia	-	3
8.	Radiologia	-	1
B	**NAUKI SPOŁECZNE I HUMANIZM W PIELĘGNIARSTWIE**	**17**	**-**
9.	Psychologia	2	-
10.	Socjologia	2	-
11.	Pedagogika	2	-
12.	Prawo medyczne	2	-
13.	Zdrowie publiczne	4	-
14.	Prawo medyczne	2	-
15.	Etyka zawodu pielęgniarki	2	-
16.	Współpraca i komunikacja w zespole interpersonalnym		
17.	Język obcy	5	-
C	**NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ**	**36**	**4**
18.	Podstawy pielęgniarstwa	15	-

19.	Promocja zdrowia	1,5	1,5
20.	Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej	15	-
21.	Dietetyka	11	1
22.	Organizacja pracy pielęgniarskiej	1	1
23.	Badanie fizykalne w praktyce zawodowej pielęgniarki	1,5	1,5
24.	Zajęcia fakultatywne do wyboru: język migowy lub telemedycyna i e-zdrowie	1	-
25.	Zakażenia szpitalne	2	
26.	Zasoby i system informacji w ochronie zdrowia	1	
D	**NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ**	**94**	**9**
27.	Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne	11,5	1,5
28.	Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne	13	-
29.	Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne	13	2
30.	Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne	6	1
31.	Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne	8	-
32.	Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne	7	1
33.	Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne	8	-
34.	Medycyna ratunkowa i pielęgniarstwo ratunkowe	2	-
35.	Anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia	7	1
36.	Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej	5	1
37.	Podstawy rehabilitacji	0,5	0,5
KO	**GRUPA PRZEDMIOTÓW OGÓLNYCH**	**3**	**-**
38.	Elementy kultury współczesnej	1	-
39.	Wychowanie fizyczne	-	-
40.	Nowoczesne systemy informatyczne	1	-
Suma punktów ECTS dla dyscypliny		**149,5**	**32,5**
Procentowy udział liczby punktów ECTS dla dyscypliny w liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na danym poziomie		**82%**	**18%**